

URZĄD STATYSTYCZNY W ZIELONEJ GÓRZE
STATISTICAL OFFICE IN ZIELONA GÓRA

**ROCZNIK
STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
LUBUSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE LUBUSKIE
VOIVODSHIP*

2010

ROK XI ZIELONA GÓRA

YEAR XI ZIELONA GÓRA

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO *OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Roman Fedak

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO *VICE-PRESIDENT*

Krystyna Motyl

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Robert Wróbel

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Wioletta Bielecka, Marlena Gajewska, Ola Gucia,
Teresa Sokołowska, Bogusława Koleczek, Anna Miśkiewicz

Redakcja i skład *Edited and setting —*
komputerowy — Lubuski Ośrodek *— Research Regional Centre of Lubuskie*
Badań Regionalnych *Voivodship*
Urzędu Statystycznego *of Statistical Office*

Projekt okładki *Covern design*

Lidia Motrenko-Makuch

Wykresy *Graphs*

Edyta Leśniarek, Małgorzata Rozbicka

Prosimy o podanie źródła ***When publishing SO data***
przy publikowaniu danych US ***please indicate source***

ISSN 1640-0135

Publikacja dostępna na CD ***Publication available on CD***
oraz w Internecie - www.stat.gov.pl/zg ***and on the Internet - www.stat.gov.pl/zg***

Druk: Wydział Poligrafii Urzędu Statystycznego we Wrocławiu,
59-220 Legnica, ul. Jaworzyńska 65

Nakład: 250 egz. Papier offset kl. III, 80 g. Format B-5. Cena 25,00 zł.

Oddano do druku: grudzień 2010 r.

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze przekazuje Państwu kolejne – jedenaste – wydanie ROCZNIKA STATYSTYCZNEGO WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO, opracowanego w polsko-angielskiej wersji językowej i dostępnego również na płycie kompaktowej.

W Roczniku przedstawiono zestaw informacji umożliwiających ocenę potencjału demograficznego, poziomu życia, stanu środowiska naturalnego i gospodarki oraz dane charakterystyczne dla województwa.

Tablice przeglądowe dotyczące ważniejszych danych o województwie przedstawiono w układzie retrospektywnym lat 2000-2009.

Zjawiska i procesy społeczno-gospodarcze zachodzące w Województwie Lubuskim zamieszczono w formie bogatego zestawu danych ujętych w 23 działach tematycznych, poprzedzonych uwagami ogólnymi. Tematy prezentowane w publikacji wzbogacono o liczne wykresy i diagramy.

W obecnej edycji Rocznika dane statystyczne według rodzajów działalności po raz pierwszy zaprezentowano w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, która zastąpiła dotychczas stosowaną Polską Klasyfikację Działalności 2004. Mając na względzie zapewnienie porównywalności danych, dokonano stosownych przeliczeń i zaprezentowano szeregi czasowe dla poszczególnych lat z okresu 2005-2009 w nowym układzie PKD 2007 według sekcji i działów.

Oddając w ręce Państwa Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego 2010 dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje i będę wdzięczny za wnioski oraz uwagi przyczyniające się do kształtowania i wzbogacania jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Roman Fedak

Zielona Góra, grudzień 2010 r.

PREFACE

The Statistical Office in Zielona Góra presents you the next - eleventh - edition of the STATISTICAL YEARBOOK OF LUBUSKIE VOIVODSHIP, available as Polish – English version, as well as on a compact disc.

The Yearbook contains a collection of information that allows to determine the demographic potential, standard of living, and conditions of natural environment and the economy, as well as it contains the characteristic data of the voivodship.

The tables concerning major data on the voivodship are presented retrospectively and they include the data from the period between 2000 and 2009.

The social and economical phenomena and processes occurring in Lubuskie Voivodship are presented as a wide set of data divided into 23 thematic chapters, each preceded by general notes. The issues presented in this publication are completed with numerous charts and diagrams.

This is the first issue of the Yearbook in which statistical data by type of activity are presented in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD) 2007 (NACE Rev. 2), which replaced the previous Polish Classification of Activities 2004 (NACE Rev. 1.1). With the aim to ensure data comparability, the relevant recalculations were performed and time series for individual years within the period 2005-2009 were presented in accordance with the new classification PKD 2007/NACE Rev. 2 by sections and divisions.

Presenting you the Statistical Yearbook of Lubuskie Voivodship 2010 I would like to express my gratitude to all persons and institutions for the information they submitted and I would be obliged to have your comments and opinions, which would help us improve the content of this publication.

*President of the Statistical Office
in Zielona Góra*

Roman Fedak

Zielona Góra, December 2010

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skrót
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2009 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000-2009)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Strona <u>Page</u>
<i>Preface</i>	3—4
<i>List of tables and graphs</i>	6—21
<i>Symbols. Abbreviations</i>	22—24
<i>General notes</i>	25—31

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2009</i>	32—37
<i>Major data on the voivodship (2000-2009)</i>	38—55

CHAPTERS

<i>Geography</i>	56—57
<i>Environmental protection</i>	58—81
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	82—87
<i>Public safety. Justice</i>	88—95
<i>Population. Religious denominations</i>	96—119
<i>Labour market</i>	120—159
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	160—169
<i>Household budgets</i>	170—177
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	178—190
<i>Education</i>	191—218
<i>Health care and social welfare</i>	219—231
<i>Culture. Tourism</i>	232—240
<i>Science and technology. Information society</i>	241—252
<i>Prices</i>	253—257
<i>Agriculture and forestry</i>	258—285
<i>Industry and construction</i>	286—302
<i>Transport and communications</i>	303—308
<i>Trade and catering</i>	309—313
<i>Finances of enterprises</i>	314—326
<i>Public finance</i>	327—334
<i>Investments. Fixed assets</i>	335—347
<i>Regional accounts</i>	348—353
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	354—362

SPIS TABLIC
LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1	56
Powierzchnia i granice w 2009 r.	<i>Area and borders in 2009</i>	2	56
Układ pionowy powierzchni.	<i>Elevations</i>	3	57
Dane meteorologiczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Meteorological data (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4	57
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	58
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2005, 2009, 2010)	<i>Geodesic status and use of voivodship land (2005, 2009, 2010)</i>	1 (5)	67
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (6)	68
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2008, 2009).	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (7)	68
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (8)	69
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (9)	69
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (10)	70
Ocena stanu jednolitych części wód rzek w 2008 r.	<i>The status evaluation of uniform bodies of river waters in 2008</i>	7 (11)	70
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia z wodociągów w 2009 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2009</i>	8 (12)	71
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2008, 2009).	<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (13)	71
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2000, 2005, 2008, 2009).</i>	10 (14)	72
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Waste water treatment plants (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (15)	72
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Emission and reduction of industrial air pollutants (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (16)	73
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2008, 2009).	<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (17)	74

		Tablica Table	Strona Page
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2000, 2005, 2008, 2009) . . .	<i>Generated and accumulated waste and their storage yards areas (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	14 (18)	75
Odpady według rodzajów w 2009 r.	<i>Waste by type in 2009</i>	15 (19)	76
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	16 (20)	76
Parki narodowe (2000, 2005, 2008, 2009) . . .	<i>National parks (2000, 2005, 2008, 2009) . . .</i>	17 (21)	77
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Landscape parks (2000, 2005, 2008, 2009) .</i>	18 (22)	77
Rezerwy przyrody (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Nature reserves (2000, 2005, 2008, 2009) . .</i>	19 (23)	78
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2008, 2009) .	<i>Monuments of nature (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	20 (24)	78
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds (2000, 2005, 2008, 2009) .</i>	21 (25)	79
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2008, 2009)	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2008, 2009)</i>	22 (26)	79
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	23 (27)	80
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	24 (28)	81
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	82
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Administrative units of voivodship (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (29)	84
Gminy w 2009 r.	<i>Gminas in 2009</i>	2 (30)	84
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2009 r.	<i>Powiats and cities with powiats status in 2009</i>	3 (31)	85
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2009 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2009</i>	4 (32)	85
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2008, 2009)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2008, 2009) . .</i>	5 (33)	87
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	88
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by type of crime (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (34)	91

		Tablica Table	Strona Page
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Rates of detectability of delinquens in ascertained crimes (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (35)	93
Sprawy rodzinne w 2009 r.	<i>Family cases in 2009</i>	3 (36)	93
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2008)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2000, 2005, 2008)</i>	4 (37)	94
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2009 r.	<i>Incoming cases in comon courts in 2009.</i>	5 (38)	94
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym w Zielonej Górze (2005, 2008, 2009).	<i>Entities of the National Judicial Register in Zielona Góra (2005, 2008, 2009).</i>	6 (39)	95
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	96
Ludność (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (40)	100
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Population by sex and age (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (41)	100
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Working and non-working age population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (42)	101
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r. (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	<i>Working and non-working age population projection until 2035 (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)</i>	4 (43)	102
Miasta i ludność w miastach (2005, 2008, 2009)	<i>Towns and urban population (2005, 2008, 2009)</i>	5 (44)	103
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2008, 2009)	<i>Gminas and rural population (2005, 2008, 2009)</i>	6 (45)	103
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Vital statistics (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (46)	104
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2008, 2009)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2008, 2009)</i>	8 (47)	105
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2009</i>	9 (48)	105
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2009.</i>	10 (49)	107
Małżeństwa wyznaniowe zawarte w 2009 r.	<i>Church or religious marriages in 2009</i>	11 (50)	108
Rozwody w 2009 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2009</i>	12 (51)	108
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2008, 2009)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2008, 2009)</i>	13 (52)	110
Urodzenia (2005, 2008, 2009)	<i>Births (2005, 2008, 2009)</i>	14 (53)	110
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2008, 2009)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2008, 2009)</i>	15 (54)	111
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	16 (55)	112
Zgony według płci i wieku zmarłych w 2009 r.	<i>Deaths by sex and age of deceased in 2009</i>	17 (56)	112
Zgony według przyczyn w 2008 r.	<i>Deaths by causes in 2008</i>	18 (57)	113
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2009 r.	<i>Infant deaths by sex and age in 2009</i>	19 (58)	115

		Tablica Table	Strona Page
Zgony niemowląt według przyczyn w 2008 r.	<i>Infant deaths by causes in 2008</i>	20 (59)	115
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Suicides registered by police (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	21 (60)	116
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	22 (61)	117
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2008, 2009)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2008, 2009)</i>	23 (62)	117
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2008, 2009)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2008, 2009)</i>	24 (63)	118
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	25 (64)	118
Niektóre wyznania religijne w 2009 r.	<i>Selected religious denominations in 2009</i>	26 (65)	119
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	120
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej (2005, 2008, 2009)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more (2005, 2008, 2009)</i>	1 (66)	131
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2009 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2009</i>	2 (67)	132
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Employed persons (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	3 (68)	133
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	4 (69)	135
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Average paid employment (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	5 (70)	137
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Full- and part-time employment (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	6 (71)	139
Przyjęcia do pracy (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Hires (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	7 (72)	141
Zwolnienia z pracy (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Terminations (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	8 (73)	143
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>School leavers starting work for the first time (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	9 (74)	145
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2009 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2009</i>	10 (75)	147
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (76)	148
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (77)	148

		Tablica Table	Strona Page
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (78)	149
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	14 (79)	150
Wydatki Funduszu Pracy (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Labour Fund expenditures (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	15 (80)	150
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009].	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	16 (81)	151
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009].	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	17 (82)	152
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	18 (83)	154
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	19 (84)	154
Choroby zawodowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Occupational diseases (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	20 (85)	156
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	21 (86)	157
Świadczenia i średni koszt świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Benefits and average cost of occupational accidents and occupational diseases (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	22 (87)	159
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	160
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Wynagrodzenia brutto w 2009 r.	<i>Gross wages and salaries in 2009</i>	1 (88)	163
Wynagrodzenia brutto według sekcji (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Gross wages and salaries by sections (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	2 (89)	164
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	3 (90)	166
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Average monthly gross wages and salaries by sections (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	4 (91)	167

	Tablica Table	Strona Page
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych (2000, 2005, 2008, 2009)	Social security benefits (2000, 2005, 2008, 2009) 5 (92)	169
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	General notes x	170
Gospodarstwa domowe (2000, 2005, 2008, 2009)	Households (2000, 2005, 2008, 2009) 1 (93)	175
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	Average monthly per capita available income of households (2000, 2005, 2008, 2009) 2 (94)	175
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	Average monthly per capita expenditures of households (2000, 2005, 2008, 2009) 3 (95)	176
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2000, 2005, 2008, 2009) 4 (96)	176
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009)	Households furnished with selected durable goods (2000, 2005, 2008, 2009) 5 (97)	177
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes x	178
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2008, 2009)	Water-line and sewerage systems (2000, 2005, 2008, 2009) 1 (98)	184
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2008, 2009) 2 (99)	184
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2008, 2009)	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2008, 2009) 3 (100)	185
Ogrzewnictwo (2005, 2008, 2009)	House-heating (2005, 2008, 2009) 4 (101)	185
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2008, 2009)	Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2005, 2008, 2009) 5 (102)	186
Komunikacja miejska (2000, 2005, 2008, 2009)	Urban transport (2000, 2005, 2008, 2009) 6 (103)	186
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2005, 2008, 2009)	Municipal waste and liquid waste (2005, 2008, 2009) 7 (104)	187
Tereny zielone ogólnodostępnej i osiedlowej (2000, 2005, 2008, 2009)	Generally accessible and estate green belts (2000, 2005, 2008, 2009) 8 (105)	187

	Tablica Table	Strona Page
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2008, 2009) . . .	<i>Dwelling stocks (2005, 2008, 2009)</i>	9 (106) 188
Mieszkania wyposażone w instalacje (2005, 2008, 2009)	<i>Dwellings fitted with installations (2005, 2008, 2009)</i>	10 (107) 188
Mieszkania oddane do użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Dwellings completed (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (108) 189
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (109) 190
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 191
Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Education by level (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	1 (110) 196
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	2 (111) 198
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	3 (112) 201
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych w roku szkolnym 2009/10	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults in the 2009/10 school year</i>	4 (113) 203
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	5 (114) 203
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (115) 204
Internaty (bursy) szkół ogólnokształcących i zawodowych dla dzieci i młodzieży według typów internatów (2008/09, 2009/10)	<i>Boarding-schools (dormitories) of general and vocational schools for children and youth by type of boarding schools (2008/09, 2009/10)</i>	7 (116) 205
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Level art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	8 (117) 205
Komputery w szkołach (2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Personal computers (2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	9 (118) 206
Wychowanie pozaszkolne (2008, 2009)	<i>Extracurricular education (2008, 2009)</i>	10 (119) 207
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	11 (120) 207
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	12 (121) 209
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	13 (122) 210
Uczniowie i absolwenci szkół zasadniczych zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10]</i>	14 (123) 210

	Tablica Table	Strona Page
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	15 (124) 211
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2008/09, 2009/10]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	16 (125) 211
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	17 (126) 212
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według profili kształcenia (2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10)	<i>Students and graduates of specialized secondary schools for youth (excluding special schools) by educational profile (2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	18 (127) 212
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10)	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	19 (128) 213
Szkoły policealne według form kształcenia (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	<i>Post-secondary schools by type of education (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	20 (129) 213
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10)	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10)</i>	21 (130) 214
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Higher education institutions (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	22 (131) 214
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Students of higher education institutions by study systems and type of schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	23 (132) 215
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2004/05, 2007/08, 2008/09)	<i>Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools (2000/01, 2004/05, 2007/08, 2008/09)</i>	24 (133) 215
Cudzoziemcy - studenci i absolwenci według typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Foreigners - students and graduates by type of schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	25 (134) 216
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	26 (135) 216
Domy i stołówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Student dormitories and canteens (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	27 (136) 217
Szkoły dla dorosłych (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Schools for adults (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	28 (137) 217
Wychowanie przedszkolne (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Pre-primary education (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	29 (138) 218
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIALWELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 219
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Medical personnel (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (139) 224
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Out-patient health care (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (140) 224

		Tablica Table	Strona Page
Służba medycyny pracy (2000, 2005, 2008)	<i>Occupational medicine (2000, 2005, 2008)</i>	3 (141)	225
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>In-patient health care (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (142)	225
Szpitala ogólne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>General hospitals (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (143)	226
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (144)	227
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (145)	227
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (146)	228
Żłobki (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Nurseries (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (147)	228
Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2008, 2009)	<i>Care and education centres for children and young people (2005, 2008, 2009)</i>	10 (148)	229
Rodziny zastępcze (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Foster homes (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (149)	229
Placówki pomocy społecznej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Social welfare facilities (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (150)	230
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Social welfare benefits (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (151)	231
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	232
Kultura	Culture		
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	1 (152)	234
Muzea (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Museums (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (153)	234
Galerie sztuki (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Art galleries (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (154)	235
Teatry, instytucje muzyczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Theatres, music institutions (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (155)	235
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice w 2009 r.	<i>Cultural centres and establishment, clubs, community centres in 2009</i>	5 (156)	235
Kina stałe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Fixed cinemas (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (157)	236
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Radio and television subscribers (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (158)	236
Turystyka	Tourism		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (159)	237
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (160)	239
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourists accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	10 (161)	239

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	General notes	x 241
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej w 2009 r.	Units and employment in research and development activity in 2009	1 (162) 244
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia w 2009 r.	Employment in research and development activity by educational level in 2009	2 (163) 244
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową w 2009 r. (ceny bieżące)	Gross domestic expenditures on research and development activity in 2009 (current prices)	3 (164) 245
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań w 2009 r. (ceny bieżące)	Current expenditures on research and development activity by type of activity in 2009 (current prices).	4 (165) 245
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej w 2009 r.	Degree of consumption of research equipment in research and development activity in 2009.	5 (166) 246
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	6 (167) 246
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	Means for automating production processes in industry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	7 (168) 248
Wartość produkcji sprzedanej wyrobów nowych i zmodernizowanych w przemyśle w 2009 r.	Value of sold production of technologically new and improved products in the industry in 2009	8 (169) 250
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2008, 2009)	Domestic inventions and utility models (2000, 2005, 2008, 2009)	9 (170) 251
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w 2009 r.	Enterprises using Internet in 2009.	10 (171) 252
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne w 2009 r.	Enterprises using selected ICT systems in 2009.	11 (172) 252
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes	x 253
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2008, 2009).	Retail prices of major goods and services (2000, 2005, 2008, 2009).	1 (173) 255
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2000, 2005, 2008, 2009)	Price indices of consumer goods and services (2000, 2005, 2008, 2009).	2 (174) 257

	Tablica Table	Strona Page
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (175) 257
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Average market-place prices received by farmers (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (176) 257
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 258
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (177) 264
Użytkowanie gruntów według sektorów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Land use by sectors (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (178) 266
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	3 (179) 268
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	4 (180) 268
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Sown area (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (181) 270
Zbiory i plony wybranych ziemniaków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Selected crop production and yields (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (182) 271
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (183) 272
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area, production and yields of tree fruit (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (184) 273
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area, production and yields of berry fruit (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (185) 274
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	10 (186) 275
Drób (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Poultry (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (187) 277
Produkcja żywca rzeźnego (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (188) 277
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (189) 278
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	14 (190) 278
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	15 (191) 279
Ciągniki rolnicze (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Agricultural tractors (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	16 (192) 279
Zasoby siły pociągowej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Draft force resources (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	17 (193) 279
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09)</i>	18 (194) 280
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	19 (195) 280

	Tablica Table	Strona Page
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 20 (196)	281
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i> 21 (197)	282
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Forest land (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 22 (198)	283
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 23 (199)	284
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Removals (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 24 (200)	285
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 25 (201)	285
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i> x	286
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Basic data on industry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i> 1 (202)	289
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Sold production of industry (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i> 2 (203)	289
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i> 3 (204)	291
Produkcja ważniejszych wyrobów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of major products (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 4 (205)	292
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2009 r.	<i>Average paid employment in industry in 2009</i> 5 (206)	293
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle w 2009 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry in 2009</i> 6 (207)	295
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa według grup (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Construction and assembly production by groups (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i> 7 (208)	297
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i> 8 (209)	297
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Buildings completed (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 9 (210)	299
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 10 (211)	300
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Average paid employment in construction (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i> 11 (212)	302

	Tablica Table	Strona Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i> 12 (213)	302
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i> x	303
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Railway lines operated (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 1 (214)	305
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Hard surface public roads (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 2 (215)	305
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered road vehicles and tractors (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 3 (216)	306
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Regular bus transport lines (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 4 (217)	306
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Hire or reward road transport (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 5 (218)	307
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Road traffic accidents (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 6 (219)	307
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi łączności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Basic communication services (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 7 (220)	308
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 8 (221)	308
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i> x	309
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Retail sales (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i> 1 (222)	312
Struktura sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Structure of retail sales (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i> 2 (223)	312
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i> 3 (224)	312
Sklepy i stacje paliw według form organizacyjnych (2005, 2008, 2009)	<i>Shops and petrol stations by organizational forms (2005, 2008, 2009)</i> 4 (225)	313
Gastronomia (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Catering (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 5 (226)	313
Targowiska (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Marketplaces (2000, 2005, 2008, 2009)</i> 6 (227)	313
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i> x	314
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i> 1 (228)	318
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i> 2 (229)	319

		Tablica Table	Strona Page
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	3 (230)	320
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	4 (231)	321
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	5 (232)	322
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	6 (233)	324
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Initial capital (joint stock) of enterprises (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	7 (234)	325
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	8 (235)	326
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	327
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (236)	330
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division in 2009</i>	2 (237)	332
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (238)	333
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2009</i>	4 (239)	334
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	335
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2008, 2009]	<i>Investment outlays (current prices) [2008, 2009]</i>	1 (240)	340
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Investment outlays in enterprises by owner-ship sectors (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	2 (241)	341
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	3 (242)	342
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	4 (243)	343
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2008, 2009]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2008, 2009]</i>	5 (244)	344
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	6 (245)	345
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (current book-keeping prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	7 (246)	346

	Tablica Table	Strona Page
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	8 (247)	347
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	x	348
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007, 2008]	1 (248)	352
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007, 2008]	2 (249)	353
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	3 (250)	353
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	x	354
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2009 r.	1 (251)	355
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	2 (252)	355
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią oraz zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	3 (253)	356
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	4 (254)	357
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	5 (255)	357
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (256)	358
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2008, 2009)	7 (257)	359
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2008, 2009)	8 (258)	361
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji (2000, 2005, 2008, 2009)	9 (259)	362

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

	Strona Page
Podział administracyjny województwa	<i>Administrative division of voivodship</i> 24—25
Struktura powierzchni województwa według kierunków wykorzystania w 2009 r.	<i>Voivodship area structure according to directions of utilization in 2009</i> 24—25
Struktura nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Structure of outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)</i> 24—25
Ludność według płci i wieku w 2009 r.	<i>Population by sex and age in 2009</i> 100—101
Przeciętne trwanie życia	<i>Life expectancy</i> 100—101
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i> 100—101
Pracujący według sektorów i sekcji w 2009 r.	<i>Employed by sectors and sections in 2009</i> 162—163
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w 2009 r.	<i>Registered unemployed persons structure in 2009</i> 162—163
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w gospodarce narodowej w 2009 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in national economy in 2009</i> 162—163
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2009 r.	<i>Dynamics of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in 2009</i> 162—163
Odchylenie względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	<i>Relative deviations on monthly gross wages and salaries from average wages and salaries in the national economy</i> 162—163
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2009 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2009</i> 162—163
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i> 162—163
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według inwestorów	<i>Structure of completed dwellings by investors</i> 162—163
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2009/10.	<i>Education by educational level in the school year 2009/10</i> 218—219
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments in 2009</i> 218—219
Struktura miejsc noclegowych w obiektach turystycznych	<i>Structure of accommodation establishments</i> 218—219
Struktura użytkowania gruntów w 2009 r.	<i>Structure of land use in 2009</i> 282—283
Struktura globalnej produkcji rolniczej w 2008 r.	<i>Structure of gross agricultural output in 2008</i> 282—283
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych na 1 ha użytków rolnych (w przeliczeniu na czysty składnik)	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers per 1 ha of agricultural land (in terms of pure ingredient)</i> 282—283
Bydło i trzoda chlewna na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle and pigs per 100 ha of agricultural land</i> 282—283
Struktura powierzchni lasów według składu gatunkowego drzewostanów	<i>Structure of forest area by species structure of tree stands</i> 282—283
Produkcja sprzedana przetwórstwa przemysłowego według działów (w % ogółem) w 2009 r.	<i>Sold production of manufacturing by divisions (in % of total) in 2009</i> 302—303
Struktura produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych w 2009 r. (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production by type of constructions in 2009 (current prices)</i> 302—303
Struktura przedsiębiorstw i ich przychodów według wskaźnika rentowności obrotu brutto w 2009 r.	<i>Structure of enterprises and their revenues by profitability of gross turnover in 2009</i> 302—303
Struktura podmiotów według sektorów i sekcji w 2009 r.	<i>Economic units structure by sectors and sections in 2009</i> 302—303
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	<i>Institutional sectors and their relationships</i> 354—355
Schemat procesu prywatyzacji	<i>Plan of the privatization process</i> 354—355

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 28. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 28.</i>
Znak #	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	– <i>used in figures represents the decimal point.</i>

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys.	= tysiąc	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
<i>thous.</i>	= <i>thousand</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	m	= metr <i>metre</i>
zł	= złoty	km	= kilometr <i>kilometre</i>
<i>zl</i>	= <i>zloty</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
szt.	= sztuka	ha	= hektar <i>hectare</i>
<i>pcs</i>	= <i>piece</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
egz	= egzemplarz	l	= litr <i>litre</i>
kpl	= komplet	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
wol.	= wolumin	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
<i>vol.</i>	= <i>volume</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
µg	= mikrogram <i>microgram</i>	dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>
g	= gram <i>gram</i>	pkt	= punkt
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	ust.	= ustęp
t	= tona <i>tonne</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	i in.	= i inni
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	itp.	= i tym podobne <i>etc.</i>
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	<i>etc.</i>	= <i>and the like</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	m.in.	= między innymi <i>i.a.</i>
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	<i>i.a.</i>	= <i>among others</i>
PJ	= petadžul <i>petajoule</i>	np.	= na przykład <i>e.g.</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	<i>e.g.</i>	= <i>for example</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tj.	= to jest <i>i.e.</i>
d	= doba	<i>i.e.</i>	= <i>that is</i>
<i>24h</i>	= <i>24 hours</i>	tzn.	= to znaczy <i>i.e.</i>
r.	= rok	<i>i.e.</i>	= <i>that is</i>

ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	tw.	= tak zwany
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>		
t/r	= ton rocznie	ww.	= wyżej wymieniony
t/y	= <i>tonnes per year</i>		
art.	= artykuł <i>article</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
cd.	= ciąg dalszy	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
cont.	= <i>continued</i>		
dok.	= dokończenie	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
cont.	= <i>continued</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
Lp.	= liczba porządkowa	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
No.	= <i>number</i>	ECE	= <i>Economic Commission for Europe</i>
Kk	= Kodeks karny	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Communautés Européennes</i>
kl.	= klasa		
nr (Nr)	= numer	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
No.	= <i>number</i>	UN	= <i>United Nations</i>
poz.	= pozycja	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej - Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności - PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmienionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

Dane z zakresu rachunków narodowych prezentowane są nadal w układzie PKD 2004; zgodnie z projektem rozporządzenia Komisji Europejskiej z listopada 2008 r., zmieniającego rozporządzenie Rady nr 2223/96 w odniesieniu do wdrożenia NACE Rev. 2 i CPA 2008 do rachunków narodowych, obowiązek przekazania po raz pierwszy danych z tego zakresu w układzie PKD 2007 został wyznaczony na wrzesień 2011 r.;

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities - PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2 PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities - PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the introduction of changes in its scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. As a result there are, among others, 21 sections and 88 divisions in PKD 2007/NACE Rev. 2 compared with 17 sections and 62 divisions in PKD 2004/NACE Rev. 1.1. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

The item **“Industry”** was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

Data in scope of national accounts are still presented according to the Polish Classification of Activities - PKD 2004/NACE Rev. 1.1; pursuant to the draft regulation of the European Commission of November 2008 amending the Council Regulation No. 2223/96 on the implementation of NACE Rev. 2 and CPA 2008 into national accounts, the obligation to provide first data within this scope according to the PKD 2007/NACE Rev. 2 is to be fulfilled in September 2011;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** - wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;
- 3) według **sektorów własności**:
- sektor publiczny - grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - sektor prywatny - grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.
- „Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.
3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i - jeśli nie zaznaczono inaczej - obejmują podmioty o liczbie pracujących:
- do 9 osób,
 - od 10 do 49 osób,
 - powyżej 49 osób.
4. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw.
- Metoda przedsiębiorstw** (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.
6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
- Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
- 2) according to **institutional sectors** - exclusively within the scope of regional accounts;
- 3) according to **ownership sectors**:
- public sector - grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),
 - private sector - grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.
- “Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.
3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:
- up to 9 persons,
 - from 10 to 49 persons,
 - more than 49 persons.
4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.
5. Data according to PKD 2007/NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.
- In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.
6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
- The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku - obok PKD 2007 - należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, pełnozatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja wprowadzona została rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKUiU stosowanej do 31 XII 2008 r.
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

8. Informacje o województwie w podziale na **miasta i wieś** - jeśli nie zaznaczono inaczej - podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” - pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

7. Other than PKD 2007/NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, full-time paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification was introduced by a decree of the Minister of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments, replacing the classification valid until 31 XII 2004;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKUiU classification used until 31 XII 2008;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

8. Information on voivodship as well as by **urban and rural areas**, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a “rural area” is understood as the remaining territory of the voivodship.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Do wyceny produkcji - jeśli nie zaznaczono inaczej - przyjęto kategorię ceny bazowej.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, zwiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej - ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu, produkcji budowlano-montażowej, sprzedaży detalicznej:
 - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) do 2000 r.,
 - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) od 2001 r.,
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki)

obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki - w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach - obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. liczba lekarzy) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) - według stanu w dniu 30 VI.

*In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output - current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry, construction and assembly production, retail sales:*
 - 1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,
 - 2000 constant prices (2000 average current prices) since 2001,
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices - in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., the number of doctors), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) — as of 30 VI.

13. Do przeliczeń za lata 2000-2001 - jeśli nie zaznaczono inaczej - przyjęto liczbę ludności opracowaną na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; dane opracowano metodą bilansową (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.).

14. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

13. Calculations for 2000-2001, unless otherwise indicated, use population prepared on the basis of the Population Housing Census 2002 - using balance method (in administrative division as of 31 XII 2002).

14. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI - PKD 2007

STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2

sekcje sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
x	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
x	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
x	<i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
x	<i>Administrative and support serviceactivities</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI - PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2 (cont.)

działy **divisions**

Produkcja skór i wyrobw skórzanych x	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków x	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.
Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII <i>AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII</i>				
Powierzchnia w km ²	312679	13988	4,5	Area in km ²
Powiaty	314	12	3,8	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	2	3,1	Cities with powiat status
Gminy	2478	83	3,3	Gminas
Miasta	897	42	4,7	Towns
Miejscowości wiejskie	54033	1384	2,6	Rural localities
Sołectwa	40464	1018	2,5	Village administrator's offices
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>				
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:</i>
pyłowych	61,7	1,4	2,2	particulates
gazowych	203125,6	1952,4	1,0	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3152	99	3,1	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2276	65	2,9	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	813	33	4,1	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t ..	111060,2	730,0	0,7	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b w tys. t	10053,5	318,3	3,2	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				<i>Outlays of fixed assets (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>in environmental protection:</i>
w milionach złotych	10672,0	275,2	2,6	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,9	6,2	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				<i>in water management:</i>
w milionach złotych	2823,2	77,0	2,7	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,3	1,7	x	in % of total investment outlays
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE <i>PUBLIC SAFETY</i>				
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych	1129577	37395	3,3	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	296	370	125,0	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	67,1	75,9	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38167,3	1010,0	2,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23278,2	642,5	2,8	urban areas
wieś	14889,1	367,6	2,5	rural areas
w tym kobiety	19738,6	520,6	2,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) . . .	122	72	59,0	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55	52	94,5	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	1,70	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,03	-0,47	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13449,1	309,4	2,3	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.	3101,74	2640,41	85,1	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1892,7	61,1	3,2	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) ^b w %	12,1	16,2	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) ^b in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej)	267332,1	6143,1	2,3	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej rozdzielczej ^b . . .	100201,5	2565,1	2,6	sewerage distribution ^b
gazowej	131538,1	3541,4	2,7	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^c (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13302,4	347,3	2,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	348,5	343,8	98,7	per 1000 population
izby: w tysiącach	49322,6	1319,3	2,7	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1292,3	1306,2	101,1	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	938474,6	24200,4	2,6	usable floor space of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	24588,4	23959,6	97,4	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	160,0	3,7	2,3	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,2	3,7	88,1	dwellings
izby	17,2	16,0	93,0	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	417,9	365,3	87,4	usable floor space of dwellings in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy. *b* Łącznie z kolektorami. *c* Na podstawie bilansu.

a By actual workplace. *b* Including collectors. *c* Based on balances.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego				
EDUCATION ^a — as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2234,9	59,4	2,7	<i>primary</i>
gimnazjach	1322,1	35,8	2,7	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	245,2	7,4	3,0	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	656,3	14,7	2,2	<i>general^d</i>
liceach profilowanych	47,3	1,1	2,3	<i>specialized</i>
technikach ^d	555,8	16,7	3,0	<i>technical^d</i>
artystycznych ogólnokształcących ^e	13,1	0,3	2,3	<i>general art^e</i>
policealnych	284,8	7,0	2,5	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^f :				<i>Children attending pre-primary education establishments^f:</i>
w tysiącach	994,1	27,1	2,7	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat	673	675	100,3	<i>per 1000 children aged 3—6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^g :				<i>Medical personnel^g:</i>
lekarze	79015	1768	2,2	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	11855	436	3,7	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	185893	4519	2,4	<i>nurses^h</i>
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	16343	456	2,8	<i>Out-patient Health care institutions</i>
Szpitala ogólne	754	20	2,7	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	183040	4357	2,4	<i>Beds of general hospital in thous.</i>
Apteki ⁱ	10817	288	2,7	<i>Pharmaciesⁱ</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie ze szkołami ponadgimnazjalnymi specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^e Dające uprawnienia zawodowe. ^f W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych. ^g Łącznie z odbywającymi staż. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including special upper secondary job-training schools. ^d Including respectively supplementary schools: general secondary and technical secondary. ^e Leading to professional certification. ^f In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points. ^g Including interns. ^h Include mater nurses. ⁱ Excluding pharmacies in in-patient health care facilities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8392	260	3,1	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	134268,4	3849,3	2,9	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	774	15	1,9	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20655,1	166,2	0,8	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	448	13	2,9	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	38975,3	925,9	2,4	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.:				Collective tourist accommodation establishments in thous.:
miejsca (stan w dniu 31 VII)	606,5	23,3	3,8	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	19353,7	610,7	3,2	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	16119,6	512,7	3,2	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
grunty orne.	12113,6	359,4	3,0	arable land
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów)	331,4	5,2	1,6	orchards (including nurseries)
łąki i pastwiska trwałe	3179,7	110,5	3,5	permanent meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				Sown area (as of June) in thous. ha:
zboża ogółem.	8582,8	243,7	2,8	total cereals
ziemniaki	508,0	11,8	2,3	potatoes
warzywa gruntowe.	206,5	5,4	2,6	field vegetables
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża ogółem.	29826,6	904,3	3,0	total cereals
ziemniaki	9702,8	225,3	2,3	potatoes
warzywa gruntowe.	4809,7	91,2	1,9	field vegetables
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża ogółem.	34,8	37,1	106,6	total cereals
ziemniaki	191	191	100,0	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9088,6	683,8	7,5	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	896379,8	21622,1	2,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	23494	21416	91,2	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^b (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^b (current prices):
w milionach złotych	154421,9	3220,6	2,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	4047	3190	78,8	per capita in zł

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km.	268372,2	8174,3	3,0	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,3	88,2	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt.:				Registered cars in thous. units:
osobowe.	16494,7	448,7	2,7	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe. .	2796,8	69,7	2,5	lorries and road tractors
Placówki pocztowe	8343	285	3,4	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^a :				Fixed main line ^a :
w tysiącach	8489,7	227,9	2,7	in thousands
na 1000 ludności.	222,4	225,7	101,5	per 1000 population
w tym standardowe łącza główne	7381,3	194,9	2,6	of which standard main line
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII				
Sklepy	371839	9503	2,6	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	103	106	102,9	Population per shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^b				Budgets of gminas^b
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	64882,1	2011,8	3,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	2547	2623	103,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	70002,6	2193,6	3,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	2748	2860	104,1	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	50327,5	862,3	1,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	3968	3553	89,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	56201,1	983,0	1,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	4431	4050	91,4	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	20084,5	672,8	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	789	877	111,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	21155,8	716,4	3,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	831	934	112,5	per capita in zł
Budżet województwa				Budget of voivodship
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	19548,3	756,2	3,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	512	749	146,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	20468,7	777,4	3,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	536	770	143,5	per capita in zł

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern operators of the public telecommunication network. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE				
INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	218580,9	4422,6	2,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	5729	4380	76,5	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2376908,4	58442,3	2,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	62276	57861	92,9	per capita in zł
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ				
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5862	199	3,4	State owned enterprises included in the privatization process ^a
skomercjalizowane.	1738	38	2,2	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2191	75	3,4	included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	2110	75	3,6	of which privatized
poddane likwidacji	1933	86	4,4	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1094	45	4,1	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII) . .	3742673	101405	2,7	Entities of the national economy recorded in the REGON register (as of 31 XII)
sektor publiczny	120488	4548	3,8	public sector
sektor prywatny	3622185	96857	2,7	private sector
RACHUNKI REGIONALNE W 2008 R.				
REGIONAL ACCOUNTS IN 2008				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1275432	28957	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	33462	28709	85,8	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1116476	25348	2,3	in million zlotys
na 1 pracującego w zł.	78778	76572	97,2	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	803351	19222	2,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.	21076	19057	90,4	per capita in zł

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2009; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu skorygo Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 and 2001 are based on the revised number of

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
POWIERZCH AR					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	13984	13984	13984	13989
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
2	Pobór wody - w % poboru ogółem - na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnic- twem oraz rybactwem)	16,6	16,3	15,1	15,6
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	58,4	58,3	51,8	52,4
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ :					
4	na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	5,8	5,4	6,1	6,2
5	do produkcji przemysłowej	1,0	1,0	1,0	1,1
6	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczenia ^c	88,6	98,0	90,1	90,3
7	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	0,1	0,3	0,3
8	Ludność korzystająca ^d z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	59,0	59,8	60,9	61,8
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t:					
9	pyłowych	0,3	0,3	0,3	0,2
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	1,6	1,5	1,5	1,9
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	95,9	95,9	96,2	97,5
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	6,4	2,9	0,3	0,0
13	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	61,8	57,4	56,1	39,3
14	Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^f na 1 mieszkańca w kg	401	354	353	305
Nakłady na środki trwałe ^g (ceny bieżące) - w % nakładów ogółem:					
15	służące ochronie środowiska	5,5	5,5	9,4	11,0
16	służące gospodarce wodnej	2,0	1,7	1,5	1,7
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
17	w % powierzchni ogólnej	36,1	37,4	37,4	39,2
18	na 1 mieszkańca w m ²	4926	5111	5194	5443

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci. ^c Odprowadzone do wód (do 2002 r. — do wód ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 63. ^d Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady stałe ^e W latach 2001-2005 określane jako nakłady inwestycyjne, podziału nakładów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water system. ^c Discharged into waters (until notes to the chapter “Environmental protection”, item 8 on page 63. ^d Estimated data; until 2001 defined as solid waste 2001-2005 defined as investment outlays, outlays were divided on the basis of actual localization of the investment.

wanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
NIA							
EA							
13989	13989	13988	13988	13988	13988	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA							
PROTECTION							
						Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of:	
15,5	13,5	13,7	13,2	11,9	11,5	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
51,7	53,9	53,4	51,5	48,9	50,0	exploitation of water-line system ^b	3
						Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :	
6,2	6,0	6,2	6,3	6,7	6,4	for needs of the national economy and population	4
1,1	1,0	1,0	0,9	0,7	0,7	for industrial production	5
90,1	91,7	91,7	91,9	95,0	95,7	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^f	6
0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	7
62,7	64,0	64,7	65,2	68,4	67,4	Population using ^d waste water treatment plants in % of total population	8
						Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:	
0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	particulates	9
2,4	2,3	2,6	2,6	2,1	1,9	gases (excluding carbon dioxide)	10
						Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:	
97,7	97,9	97,7	98,4	98,5	98,7	particulates	11
0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,3	gases (excluding carbon dioxide)	12
44,5	36,9	50,7	52,0	50,5	52,2	Waste (excluding municipal waste) ^e generated (during the year) per 1 km ² in t	13
281	277	287	265	307	315	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^f per capita in kg	14
						Outlays on fixed assets ^g (current prices) - in % of total outlays:	
3,2	4,7	5,2	3,9	5,3	6,2	in environmental protection	15
2,0	1,1	1,6	1,7	1,2	1,7	in water management	16
						Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
39,3	39,3	39,2	39,2	38,8	38,9	in % of total area	17
5443	5445	5431	5431	5380	5381	per capita in m ²	18

powierzchniowych) lub do ziemi. ^d Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. ^e Patrz uwagi wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

2002 — into surface waters) or into the ground. ^d Estimated data; until 2000 defined as served population. ^e See general removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste. ^g In years

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
1	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				
2	w liczbach bezwzględnych	41833	43656	43211	43322
3	na 10 tys. ludności	415	433	428	430
3	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	57,2	64,9	68,0	66,9
LUD POPUL					
4	Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	1008,5	1009,0	1008,2	1008,8
5	miasta	652,0	651,4	650,2	649,6
6	wieś	356,4	357,6	358,0	359,2
7	z liczby ogółem kobiety	518,2	518,7	518,5	519,1
8	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106
9	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	72	72	72	72
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII) w tys. :					
10	produkcyjnym	619,9	629,3	637,8	646,9
11	poprodukcyjnym	131,7	133,4	134,6	135,2
12	Małżeństwa na 1000 ludności	5,28	4,78	4,40	4,52
13	Rozwody na 1000 ludności	1,52	1,53	1,46	1,54
14	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,92	9,90	9,35	9,20
15	Zgony ^b na 1000 ludności	8,81	8,49	8,56	8,94
16	Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,11	1,40	0,79	0,25
17	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,59	7,31	7,42	8,19
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
18	mężczyźni	69,20	69,84	70,03	69,62
19	kobiety	77,43	78,50	78,48	78,52
20	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,57	-1,05	-0,99	-0,61
RYNEK LABOUR					
Pracujący ^c :					
21	w tysiącach	330,1	317,0	$\frac{2811}{311,1}^d$	277,5
22	w tym kobiety	159,0	154,1	$\frac{134,5}{151,4}^d$	132,8
23	1999 = 100	92,6	88,9	$\frac{78,8}{87,2}^d$	77,8
24	na 1000 ludności	327,3	314,2	$\frac{278,9}{308,5}^d$	275,1
z liczby ogółem w %:					
25	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
26	przemysł i budownictwo
27	handel i naprawa pojazdów samochodowych ^a , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^a , informacja i komunikacja
28	działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości ^a
29	pozostałe usługi
30	pracujący w sektorze prywatnym	70,5	71,0	$\frac{68,7}{71,7}^d$	68,9

^a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 96. ^b Łącznie działalności. ^d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w mianowniku - Powszechnego Spisu Rolnego 1996; patrz uwagi

^a Based on balances; see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 96. considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the numerator (and since 2003) Census 1996; see general notes to the chapter “Labour market”, item 5 on page 122.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY							
42234	39483	38752	38386	37913	37395	Ascertained crimes incompleted preparatory proceedings:	1
419	391	384	381	376	370	in absolute numbers	2
68,2	70,0	70,7	74,6	75,9	75,9	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	3
NOSĆ^a ATION^a							
1009,2	1009,2	1008,5	1008,5	1009,0	1010,0	Population (as of 31 XII) in thous.	4
648,2	647,1	645,6	643,9	643,1	642,5	urban areas	5
361,0	362,1	363,0	364,5	365,9	367,6	rural areas	6
519,5	519,5	519,4	519,5	520,0	520,6	of total females	7
106	106	106	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)	8
72	72	72	72	72	72	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	9
Population of age (as of 31 XII) in thous.:							
654,1	659,8	662,5	663,7	664,4	664,6	working	10
136,0	136,6	139,1	142,3	145,9	149,7	post-working	11
4,40	4,87	5,81	6,58	6,91	6,55	Marriages per 1000 population	12
1,95	2,54	2,40	2,10	2,21	1,95	Divorces per 1000 population	13
9,76	9,82	10,33	10,70	11,24	11,37	Live births per 1000 population	14
8,84	9,05	9,19	9,36	9,48	9,67	Deaths ^b per 1000 population	15
0,92	0,77	1,14	1,33	1,76	1,70	Natural increase per 1000 population	16
8,32	6,15	6,52	6,02	5,37	6,26	Infant deaths per 1000 live births	17
Life expectancy at the moment of birth:							
70,06	70,19	70,38	70,26	70,46	70,68	males	18
78,58	78,98	78,91	78,93	79,32	79,48	females	19
-0,39	-0,64	-1,58	-1,20	-0,68	-0,47	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	20
PRACY MARKET							
Employed persons^c:							
282,5	291,8	302,9	315,8	318,1	309,4	in thousand	21
134,1	137,8	143,7	147,9	148,8	146,1	of which women	22
79,2	81,8	84,9	88,5	89,2	86,8	1999 = 100	23
279,9	289,2	300,3	313,1	315,3	306,3	per 1000 population	24
of total number in %:							
.	9,4	9,1	8,8	8,6	8,9	agriculture, forestry and fishing	25
.	31,6	33,0	33,4	34,1	32,8	industry and construction	26
.	27,1	26,8	27,1	27,0	26,3	trade; repair of motor vehicles ^d , transportation and storage, accommodation and catering ¹ , information and communication	27
.	3,4	3,3	3,3	3,5	3,5	financial and insurance activities, real estate activities	28
.	28,5	27,8	27,4	26,8	28,5	other services	29
70,3	71,6	73,0	74,1	74,4	73,7	employed persons in private sector	30

ze zgonami niemowląt. c Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i od 2004 r. według faktycznego rodzaju wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w liczniku (i od 2003 r.) - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności ogólne działy „Rynek pracy”, ust. 5 na str. 122.

b Including infant deaths. c As of 31 XII; by actual workplace and since 2004 by actual kind activity. d Data are compiled - of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, in the denominator - of the Agricultural

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
RYNEK LABOUR					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach
2	na 1000 ludności
	w budownictwie:				
3	w tysiącach
4	na 1000 ludności
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)				
5	w tysiącach	89,1	102,2	109,6	108,0
6	1999 = 100	112,4	128,9	138,2	136,2
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	54,4	51,8	50,6	50,6
8	w wieku do 24 lat	28,4	27,4	25,4	23,5
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,7	45,4	46,7	47,7
10	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	21,3	24,4	$\frac{27,6}{26,0}$	27,5
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z WAGES AND SALARIES. SOCIAL					
11	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł . . .	1670,36	1789,27	1825,20	1895,96
12	1999 = 100	112,1	120,1	122,5	127,2
13	w tym: przemysł
14	budownictwo
15	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^b w tys.	239,4	234,0	230,8	228,8
16	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	202,8	198,8	196,9	196,2
17	rolników indywidualnych	36,6	35,2	33,9	32,6
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^c w zł:				
18	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	754,92	835,74	893,19	939,93
19	rolników indywidualnych ^d	676,41	762,52	785,98	816,91
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.					
	Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				
20	wodociągowej (bez magistralnej)	4650,9	4778,9	4951,9	5153,9
21	kanalizacyjnej	1317,1	1456,0	1545,0	1724,7
22	gazowej	1362,8	1870,9	2069,9	2176,1
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hm ³	34,2	32,5	31,9	31,8
24	na 1 mieszkańca w m ³	33,9	32,2	31,6	31,5
	energii elektrycznej ^e w miastach:				
25	w GW·h	410,5	408,0	405,6	412,8
26	na 1 mieszkańca w kW·h	629,2	625,9	623,0	635,6
	gazu z sieci:				
27	w hm ³	137,5	126,8	116,1	108,0
28	na 1 odbiorcę w m ³	803,2	795,4	721,6	613,8

^a Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 - w mianowniku Powszechnego Spisu Rolnego 1996; patrz uwagi ogólne Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z waloryzacji za 2000 r. ^e Do 2004 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z

^a Data are compiled considering persons employed on private farms in agriculture estimated using the results: in the denominator - of the Agricultural Census 1996; see general notes to the chapter "Labour market", item 2 on page 126. Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pension execute Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund; in 2001 including income from a private farm in agriculture.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)							
MARKET (cont.)							
.	65,6	69,4	74,4	76,6	71,1	Average paid employment: in industry:	
.	65,0	68,9	73,8	75,9	70,4	in thousands	1
.						per 1000 population	2
.	9,5	10,1	11,4	13,5	13,7	in construction:	
.	9,4	10,0	11,3	13,4	13,6	in thousands	3
.						per 1000 population	4
99,4	89,2	72,8	52,3	46,3	61,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII)	
133,0	119,3	97,4	70,0	62,0	81,7	in thousands	5
						1999 = 100	6
51,4	53,1	55,7	58,3	56,0	51,8	In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
21,8	20,3	19,4	18,3	20,1	20,4	women	7
47,3	45,1	42,3	37,3	26,8	21,3	up to age 24	8
						unemployed for longer than 1 year	9
25,6	23,0	19,0	14,0	12,5	16,2	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	10
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH							
SECURITY BENEFITS							
1967,56	2032,99	2111,25	2276,83	2498,00	2640,41	Average monthly gross wages and salaries in zł	11
132,0	136,4	141,7	152,8	167,6	177,2	1999 = 100	12
.	1977,24	2071,53	2265,20	2507,39	2651,41	of which: industry	13
.	1609,77	1684,92	1807,66	2019,90	2086,08	construction	14
228,2	226,4	224,4	224,9	225,3	228,8	Average number of retirees and pensioners ^b in thous.:	15
196,9	196,6	196,2	198,0	199,7	204,4	from non-agricultural system of social insurance	16
31,3	29,8	28,3	26,9	25,6	24,4	farmers	17
981,60	1009,25	1090,54	1124,39	1240,23	1358,64	Average monthly gross retirement pay and pension ^c in zł:	
839,16	852,82	906,13	920,49	975,50	1035,11	from non-agricultural social security system	18
						farmers ^d	19
MIESZKANIA							
DWELLINGS							
5333,5	5496,1	5655,5	5754,0	6016,7	6143,1	Network (as of 31 XII) in km:	
1786,8	1995,4	2164,6	2305,0	2465,6	2565,1	water-line (excluding main)	20
2753,5	2956,5	3271,2	3427,9	3469,2	3541,4	sewerage	21
						gas-line	22
						Consumption in households:	
						water from water-line systems:	
30,9	30,5	31,3	30,6	31,0	30,3	in hm ³	23
30,6	30,2	31,0	30,3	30,7	30,0	per capita in m ³	24
						electricity ^e in urban areas:	
429,0	441,2	449,2	442,6	455,6	460,2	in GW-h	25
660,8	681,3	695,4	686,5	708,0	716,0	per capita in kW-h	26
						gas from gas-line system:	
111,7	118,9	119,4	126,1	126,7	128,1	in hm ³	27
628,9	658,1	648,6	676,7	674,3	676,9	per consumer in m ³	28

przy uwzględnieniu wyników: w liczniku (i od 2003 r.) - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 126. *b* Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. *c* Bez emerytur i rent wypłacanych bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych; bez zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych. *d* Łącznie uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrównaniem użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

in the numerator (and since 2003) - of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, b Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the international agreements. c Excluding retirement pay and pension paid by the Ministry of National Defence, the Ministry under international agreements; excluding family and nursing benefits. d Including payments from the Social Insurance a one-off valorization payment for 2000. e Until 2004 excluding households, in which the main source of maintenance was

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.					
	Zasoby mieszkaniowe (do 2001 r. - zamieszkane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	305,7	308,2	325,0	328,7
2	na 1000 ludności	298,6	305,5	322,2	325,9
3	izby na 1000 ludności	1111,6	1120,3	1211,8	1228,3
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności	19072,8	19263,7	21761,8	22156,8
5	przeciętna 1 mieszkania	62,9	63,1	67,5	68,0
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	2,1	2,6	2,4	3,8
7	na 1000 ludności	2,1	2,6	2,4	3,8
8	izby na 1000 ludności	8,1	9,6	10,0	17,1
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności	178,2	206,9	222,2	405,8
10	przeciętna 1 mieszkania	85,0	80,0	94,3	106,7
EDUKACJA ^a I EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych	87,9	84,6	81,0	77,5
12	gimnazjach	33,3	48,4	47,1	46,1
13	zasadniczych zawodowych ^d	17,1	10,7	8,0	6,3
14	liceach ogólnokształcących ^d	22,7	17,7	18,7	18,7
15	liceach profilowanych	x	x	3,1	5,8
16	technikach ^d	29,3	23,9	22,2	20,5
17	artystycznych ogólnokształcących ^e	0,3	0,2	0,2	0,2
18	policealnych	4,9	5,2	5,9	6,5
	Absolwenci szkół ^f w tys.:				
19	podstawowych	34,2 ^f	15,7	15,1	14,3
20	gimnazjów	x	x	15,8	15,3
21	zasadniczych zawodowych ^c	5,8	5,8	4,8	4,1
22	liceów ogólnokształcących	4,3	4,7	5,1	5,7
23	liceów profilowanych	x	x	x	x
24	techników	5,6	5,4	6,0	5,7
25	artystycznych ogólnokształcących ^e	0,1	0,0	0,1	0,0
26	policealnych	2,1	2,3	2,0	2,3
27	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych ^g na 1000 ludności	15,6	15,8	15,8	15,4
28	Studenci szkół wyższych ^h (stan w dniu 30 XI) w tys.	28,6	30,5	32,1	33,6
89	Absolwenci szkół wyższych ^h w tys.	5,1	5,5	6,4	6,7
30	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	7,7	9,3	9,5	10,4
31	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	2,6	2,4	2,5	2,5

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem przysposabiających do pracy, ^d - uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^e Dające ponadpodstawowych, od 2004 r. łącznie z absolwentami szkół ponadpodstawowych. ^h Bez szkół resortu obrony 2000/01 - z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 20 na str. 194.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. ^b Excluding schools for adults, excluding ^d - respectively supplementary schools: general secondary and technical secondary. ^e Leading to professional certification. since 2004 including graduates of upper secondary (post-primary) schools. ^h Excluding academies of the Ministry of 2000/01 schools year - from the calendar year; see general notes the chapter “Education”, item 20 on page 194.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
MIESZKANIA (dok.)							
DWELLINGS (cont.)							
						<i>Dwellings stocks (until 2001 - inhabited; as of 31 XII):</i>	
						<i>dwellings:</i>	
330,8	333,7	336,4	339,4	343,6	347,3	<i>in thousands</i>	1
327,8	330,7	333,5	336,5	340,5	343,8	<i>per 1000 population</i>	2
1237,6	1249,8	1262,0	1274,8	1291,8	1306,2	<i>rooms per 1000 population</i>	3
						<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
22374,6	22648,2	22922,0	23226,1	23623,0	23959,6	<i>per 1000 population</i>	4
68,3	68,5	68,7	69,0	69,4	69,7	<i>average per dwelling</i>	5
						<i>Dwellings completed:</i>	
						<i>dwellings:</i>	
2,6	3,3	2,9	3,2	4,3	3,7	<i>in thousands</i>	6
2,5	3,3	2,9	3,2	4,2	3,7	<i>per 1000 population</i>	7
12,6	14,3	12,7	13,9	17,7	16,0	<i>rooms per 1000 population</i>	8
						<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
296,8	321,1	289,7	330,7	410,4	365,3	<i>per 1000 population</i>	9
116,6	98,4	100,1	103,2	97,4	99,0	<i>average per dwelling</i>	10
WYCHOWANIE							
TION ^a							
						<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
						<i>primary</i>	
74,1	70,8	67,4	63,9	61,4	59,4		11
44,7	43,0	41,4	39,5	37,7	35,8	<i>lower secondary</i>	12
6,9	6,7	6,6	7,2	7,4	7,4	<i>basic vocational^f</i>	13
18,4	18,0	17,6	16,8	15,7	14,7	<i>general secondary^d</i>	14
8,4	7,5	5,9	3,8	2,1	1,1	<i>specialized secondary</i>	15
16,2	15,2	15,4	15,6	16,2	16,7	<i>technical secondary^d</i>	16
0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>general art^e</i>	17
7,5	8,0	8,1	7,5	8,2	7,0	<i>post-secondary</i>	18
						<i>Graduates in schools^b in thous.:</i>	
						<i>primary</i>	
14,2	13,5	12,9	12,3	11,6	10,9		19
14,9	14,3	14,0	13,3	12,7	11,9	<i>lower secondary</i>	20
1,4	2,2	2,0	1,8	1,9	2,1	<i>basic vocational^f</i>	21
6,1	6,1	5,7 ^d	5,7 ^d	5,7 ^d	5,7 ^d	<i>general secondary</i>	22
x	2,4	2,4	2,2	1,5	1,0	<i>specialized secondary</i>	23
7,2	4,3	3,4	3,0 ^d	3,0 ^d	3,0 ^d	<i>technical secondary</i>	24
0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>general art^e</i>	25
2,5	2,4	2,7	2,2	2,1	1,9	<i>post-secondary</i>	26
						<i>Graduates of upper secondary schools^g per 1000 population</i>	27
14,7	15,0	13,6	12,6	12,0	11,5		
						<i>Students of higher education institutions^b (as of 30 XI) in thous.</i>	28
34,7	33,3	30,8	29,7	27,6	25,7		
6,9	7,0	7,1	7,6	6,9	7,1	<i>Graduates of higher education institutions^b in thous.</i>	29
						<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	30
9,8	9,4	7,9	6,6	6,8	7,5		
2,6	2,4	2,7	2,1	1,6	1,4	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	31

szkół policealnych. *c, d* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z: *c* - szkołami specjalnymi uprawnienia zawodowe. *f* Dane obejmują absolwentów klasy VIII i klasy VI. *g* Do 2003 r. absolwenci szkół narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; absolwenci z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym

post-secondary schools. c, d Since 2004/05 school year including: *c* - special job-training schools, *f* Data included graduates 8 th class and 6 th class. *g* Until 2003 graduates of upper secondary (post-primary) schools, National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; graduates from the previous school year and in

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
EDUKACJA ^a I EDUCA					
1	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejsca w przedszkolach w tys. dzieci w tys.:	22,4	21,2	20,4	19,6
2	w przedszkolach	21,4	19,8	19,3	18,9
3	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	4,3	4,0	4,1	4,1
4	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	440	424	430	439
OCHRONA ZDROWIA I HEALTH CARE AND					
5	Pracownicy medycyny ^{bc} (stan w dniu 31 XII): lekarze	1786	1791	1785	1887
6	lekarze dentyści	168	262	313	432
7	pielęgniarki ^d	4641	4599	4632	4746
8	Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,1	45,1	47,6	46,9
9	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1654,4	1558,7	1692,9	1731,1
10	Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	189	184	171	279
11	Apteki ^e (stan w dniu 31 XII)	210	216	234	240
12	Liczba ludności na 1 aptekę	4802	4671	4309	4203
13	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca: lekarskie	5,0	5,1	5,1	5,5
14	stomatologiczne	0,4	0,7	0,6	0,7
15	Dzieci w żłobkach ^f (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	28,3	24,6	24,2	27,1
KULTURA. CULTURE.					
16	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	274	273	271	270
17	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3942	3926	3874	3890
18	Czytelnice bibliotek publicznych na 1000 ludności	206	205	209	209
19	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: na 1000 ludności	4149	4246	4320	4217
20	na 1 czytelnika	20	21	21	20
21	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,2	1,3	1,2	1,3
22	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	149,8	149,2	147,9	157,2
23	Muzea (stan w dniu 31 XII)	14	14	14	14
24	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	149,9	144,8	135,6	163,0
25	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	22	20	22	20
26	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,2	5,7	5,8	5,1
27	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	288,8	334,6	311,3	211,2
28	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności: radiowi	258,4	258,0	261,3	257,3
29	telewizyjni	253,9	252,9	255,9	251,9
30	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	296	327	299	291
31	w tym hotele	38	45	46	53
32	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	193,9	188,0	178,1	179,6
33	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	474,0	469,8	497,1	498,0

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 191. ^b Od 2005 r. bez osób, dla których głównym z odbywającymi staż. ^d Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^e Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej,

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 191. ^b Since 2005 excluding persons for whom the interns. ^d Including master nurses. ^e Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
WYCHOWANIE (dok.)							
TION ^a (cont.)							
19,7	19,7	19,9	20,1	20,9	22,2	Pre-primary education (as of beginning of the school year):	1
19,0	19,0	19,5	20,3	21,1	22,3	places in nursery schools in thous. children in thous.: in nursery schools	2
4,2	4,0	4,0	3,8	3,9	4,4	in pre-primary sections in primary schools	3
455	470	497	521	540	558	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	4
OPIEKA SPOŁECZNA							
SOCIAL WELFARE							
1807	1763	1731	1685	1736	1768	Medical personnel ^{b,c} (as of 31 XII):	5
208	419	418	413	423	436	doctors	6
4549	4674	4640	4482	4474	4519	dentists	7
46,2	42,9	42,0	42,8	44,1	43,1	nurses ^d	8
1645,3	1603,0	1615,2	1604,4	1652,9	1622,8	Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population	9
266	291	387	409	418	456	In-patients in general hospitals per 10 thous population	10
261	275	293	297	291	288	Out-patient health care institutions (as of 31 XII)	11
3867	3670	3442	3396	3467	3507	Pharmacies ^e (as of 31 XII)	12
5,5	5,8	6,2	6,2	6,5	6,0	Population per 1 pharmacy	13
0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	14
27,4	29,8	31,2	33,8	36,3	34,9	doctors	15
						dentists	14
						Children in nurseries ^f (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	15
TURYSTYKA							
TOURISM							
271	271	269	268	263	260	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	16
3907	3949	3967	3958	3900	3811	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	17
205	202	194	184	180	179	Public library borrowers per 1000 population	18
4045	3879	3650	3508	3448	3543	Public library loans in vol.: per 1000 population	19
20	19	19	19	19	20	per borrower	20
1,4	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	21
167,0	173,5	143,0	164,6	455,6	600,0	Audience in theatres and music institutions per 1000 population	22
14	14	14	14	15	15	Museums (as of 31 XII)	23
177,9	168,4	160,3	176,5	159,6	164,6	Museum and exhibition visitors per 1000 population	24
18	18	17	14	14	13	Fixed cinemas (as of 31 XII)	25
4,8	4,7	4,6	4,1	5,1	4,9	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	26
347,2	211,1	294,2	249,4	592,4	917,1	Audience in fixed cinemas per 1000 population	27
263,3	263,5	238,6	230,2	217,8	208,9	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	28
255,8	255,8	231,9	223,5	211,4	202,7	radio	29
304	280	300	319	335	306	television	30
52	52	54	62	64	63	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)	31
200,7	177,8	193,9	224,9	243,6	231,1	of which hotels	31
524,2	537,4	563,6	644,2	697,6	604,6	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	32
						Tourists accommodated per 1000 population	33

miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie np. w szpitalach, w sanatoriach. f Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund. c Including f Including nursery wards.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
ROLNICTWO I AGRICULTURE AND					
1	Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	524,4	523,1	497,3 ^b	478,4
	w tym grunty orne:				
2	w tysiącach hektarów	393,8	391,9	384,5 ^b	365,0
3	w % powierzchni ogólnej	28,2	28,0	27,5	26,1
4	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha . .	291,8	289,6	248,0 ^b	241,6
	w tym w %:				
5	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	74,2	74,5	76,4	72,4
6	w tym: pszenica	21,0	20,9	22,5	18,9
7	żyto	20,6	20,0	18,2	17,5
8	ziemniaki	5,5	5,4	4,3	4,9
9	buraki cukrowe	1,2	1,1	0,9	0,8
	Zbiory w tys. t:				
10	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	480,6	655,1	541,6	332,8
11	w tym: pszenica	167,0	216,1	192,5	106,7
12	żyto	112,5	148,1	106,3	70,5
13	ziemniaki	319,8	310,8	226,4	197,4
14	buraki cukrowe	107,2	93,1	114,2	74,6
	Plony z 1 ha w dt:				
15	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	22,2	30,4	28,6	19,0
16	w tym: pszenica	27,2	35,7	34,5	23,3
17	żyto	18,7	25,5	23,5	16,7
18	ziemniaki	201	198	213	168
19	buraki cukrowe	317	295	490	364
	Zwierzęta gospodarskie:				
	bydło (stan w czerwcu):				
20	w tysiącach sztuk	80,2	68,5	73,2 ^b	70,2
21	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	15,4	13,1	15,2 ^b	15,2
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):				
22	w tysiącach sztuk	289,2	247,7	287,7 ^b	263,9
23	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	55,6	47,4	59,9 ^b	57,1
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :				
24	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	146,6	148,4	188,3	189,1
25	mleka krowiego w l.	250,0	248,1	285,5	288,8
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^c :				
26	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	411,5	405,2	401,9	345,6
27	ziemniaki w kg	18,6	19,3	16,8	15,2
28	buraki cukrowe w kg	206,2	178,2	237,7	161,2
29	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^d w kg	113,4	122,9	153,9	153,7
30	mleko krowie w l.	149,1	149,1	169,3	178,3
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^e w kg:				
31	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskład- nikowymi)	87,4	82,9	93,9	97,6
32	wapniowych	26,5	25,5	24,3	31,7

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane Powszechnego gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie,

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Data of the Agricultural Census as of 20 V. ^c Calculations are horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-slaughter warm weight. ^e In farming year.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
LEŚNICTWO							
FORESTRY							
531,4	498,0	501,6	500,5	508,1	512,7	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha	1
						of which arable land:	
403,5	382,7	377,9	357,9	361,8	359,4	in thousands hectares	2
28,8	27,4	27,0	25,6	25,9	25,7	in % of total area	3
296,0	304,1	310,2	319,0	325,2	324,7	Sown area (as of June) in thous. ha	4
						of which in %:	
70,0	71,9	70,8	69,5	70,5	68,7	basic cereals (including cereal mixed)	5
20,5	20,7	19,4	18,3	20,5	19,4	of which: wheat	6
17,9	17,9	16,9	17,1	17,0	16,4	rye	7
4,4	4,2	3,9	4,0	3,6	3,6	potatoes	8
1,1	1,2	1,0	1,0	0,5	0,6	sugar beets	9
						Crop production in thous. t:	
744,1	679,2	447,5	633,5	558,5	808,8	basic cereals (including cereal mixed)	10
257,2	234,3	151,2	200,9	218,1	280,7	of which: wheat	11
158,9	132,2	92,7	130,3	117,1	150,1	rye	12
262,8	239,9	131,0	258,8	210,1	225,3	potatoes	16
131,5	128,2	98,9	141,8	57,1	94,8	sugar beets	14
						Yields per 1 ha in dt:	
35,9	31,1	20,4	28,6	24,4	36,2	basic cereals (including cereal mixed)	15
42,4	37,2	25,1	34,4	32,8	44,6	of which: wheat	16
30,0	24,3	17,7	23,9	21,2	28,1	rye	17
202	189	108	204	177	191	potatoes	18
399	365	304	442	359	467	sugar beets	19
						Livestock:	
						cattle (as of June):	
65,1	69,5	67,5	71,7	72,0	61,9	in thousands heads	20
12,7	14,5	13,9	14,8	14,4	12,4	per 100 ha of agricultural land ^a in heads	21
						pigs (end of July):	
253,1	257,0	228,4	203,0	173,2	181,1	in thousands heads	22
49,5	53,5	47,1	41,8	34,7	36,2	per 100 ha of agricultural land ^a in heads	23
						Production per 1 ha of agricultural land ^a :	
167,7	195,1	211,5	226,9	193,3	179,4	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^d in kg	24
255,6	271,7	264,6	261,0	268,1	237,8	cows' milk in l	25
						Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^a :	
359,1	477,2	405,4	330,2	283,0	658,7	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	26
21,9	14,2	5,7	17,6	12,1	11,6	potatoes in kg	27
252,6	267,1	204,1	259,5	114,3	189,5	sugar beets in kg	28
						animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^d in kg	29
141,2	161,9	168,2	182,2	164,9	153,3	cows' milk in l	30
170,7	205,6	190,7	170,6	172,7	187,5	Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^a in kg:	
						mineral or chemical (including mixed fertilizers)	31
111,9	115,5	116,2	124,4	140,4	120,4	lime	32
41,2	33,5	35,7	42,2	40,7	36,4		

Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. *c* Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej cieplej. *e* W roku gospodarczym.

based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. *d* Beef, veal, pork, mutton,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
ROLNICTWO I AGRICULTURE AND					
1	Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^a w szt.	3,8	3,8	4,1 ^b	4,3
2	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha.	692,2	693,6	694,5	698,8
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
3	w tysiącach hektarów.	672,7	673,7	674,3	678,5
4	na 1 mieszkańca w ha.	0,7	0,7	0,7	0,7
5	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %.	48,1	48,2	48,2	48,5
6	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	321,6	312,9	323,8	352,6
PRZE INDU					
Produkcja sprzedana przemysłu:					
7	w milionach złotych (ceny bieżące)
8	2005 = 100 (ceny stałe)
9	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)
10	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)
BUDO CONST					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^d (ceny bieżące):					
11	w milionach złotych.
12	na 1 mieszkańca w zł.
13	w tym sektor prywatny w % ogółem
TRANSPORT. TRANSPORT.					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe:					
14	w kilometrach	1210	915	915	915
15	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	8,7	6,5	6,5	6,5
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
16	w kilometrach	8164	7885	7812	7880
17	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	58,4	56,4	55,9	56,4
Samochody osobowe zarejestrowane:					
18	w tysiącach sztuk	270,3	272,6	285,1	290,4
19	na 1000 ludności	264	266	283	288
Placówki pocztowe ^e :					
20	w liczbach bezwzględnych	267	266	265	280
21	na 10 tys. ludności	2,6	2,6	2,6	2,8
Telefoniczne łącza główne ^f :					
22	w tysiącach.	278,9	288,8	324,9	336,2
23	na 1000 ludności	272,4	281,9	322,2	333,3

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodnioty budowlane — według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których ^f Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

^a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. ^b Data of economic entities employing more than 9 persons. ^e Until 2001 post offices and telecommunication service offices.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
LEŚNICTWO (dok.)							
FORESTRY (cont.)							
3,9	4,2 ^c	.	4,2 ^c	4,7 ^c	4,7 ^c	Agricultural tractors (as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^d in units	1
701,8	702,4	702,9	703,8	704,6	705,0	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	2
681,4	681,6	681,8	682,7	683,4	683,8	Forest areas (as of 31 XII): in thousands hectare	3
0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	per capita in ha	4
48,7	48,7	48,7	48,8	48,9	48,9	Forest cover (as of 31 XII) in %	5
383,4	356,0	360,3	385,0	361,4	374,7	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	6
MYSŁ							
STRY							
.	14811,9	16159,2	18421,7	19127,3	21622,1	Sold production of industry: in million zlotys (current prices)	7
.	100,0	106,3	118,0	127,5	138,0	2005 = 100 (constant prices)	8
.	225781	232720	247586	249853	303997	per employee in zl (current prices)	9
.	14677	16024	18267	18963	21416	per capita in zl (current prices)	10
WNICTWO							
RUCION							
.	605,9	783,3	902,2	1323,1	1383,4	Sales of construction and assembly production ^d (current prices): in million zlotys	11
.	600	777	895	1312	1370	per capita in zl	12
.	91,7	97,1	97,0	#	#	of which private sector in % of total	13
ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII							
COMMUNICATIONS — as of 31 XII							
950	985	930	958	959	960	Railway lines operated - standard gauge: in kilometres	14
6,8	7,0	6,6	6,8	6,9	6,9	per 100 km ² of total areain km	15
7985	8056	8079	8277	8134	8174	Hard surface public roads (urban and non-urban): in kilometres	16
57,1	57,6	57,8	59,2	58,2	58,5	per 100 km ² of total area in km	17
327,3	347,6	374,9	405,9	440,6	448,7	Registered passenger cars: in thousand units	18
324	344	372	402	437	444	per 1000 population	19
287	290	297	297	293	285	Post offices ^e : in absolute numbers	20
2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	per 10 thous. population	21
340,3	333,7	319,0	284,6	262,0	227,9	Fixed main line ^f : in thousands	22
337,2	330,7	316,3	282,2	259,7	225,7	per 1000 population	23

darstw rolnych. *b* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. *c* Stan w czerwcu. *d* Zrealizowanej przez liczbą pracujących przekracza 9 osób. *e* Do 2001 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych.

the Agricultural Census as of 20 V. c As of June. d Realized by construction units — by place of performing works; data concern f Data concern operators of the public telecommunication network.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
					HAN TRA
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	10022,6	10008,3	10122,8	10257,9
2	na 1 mieszkańca w zł.	9789	9770	10032	10177
					9,9
3	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,7	13,0	12,7	12,4 ^a
4	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	88	79	80	101
5	Placówki gastronomiczne (stan w dniu 31 XII)	252	255	201	208
6	Targowiska stałe (stan w dniu 31 XII)	78	77	76	71
					FINANSE PUBLIC
	Budżety gmin^b				
	Dochody:				
7	w milionach złotych	960,8	1025,2	1076,0	1116,8
8	na 1 mieszkańca w zł.	1257	1340	1409	1461
	Wydatki:				
9	w milionach złotych	994,2	1042,8	1070,2	1155,0
10	na 1 mieszkańca w zł.	1301	1363	1401	1511
	Budżety miast na prawach powiatu				
	Dochody:				
11	w milionach złotych	512,8	553,5	541,9	494,0
12	na 1 mieszkańca w zł.	2103	2268	2219	2027
	Wydatki:				
13	w milionach złotych	522,5	570,4	540,5	489,1
14	na 1 mieszkańca w zł.	2142	2337	2213	2007
	Budżety powiatów				
	Dochody:				
15	w milionach złotych	397,2	453,5	407,8	357,0
16	na 1 mieszkańca w zł.	520	593	534	467
	Wydatki:				
17	w milionach złotych	402,2	461,9	422,8	378,1
18	na 1 mieszkańca w zł.	526	604	553	495
	Budżet województwa				
	Dochody:				
19	w milionach złotych	147,0	173,7	169,8	159,7
20	na 1 mieszkańca w zł.	146	172	168	158
	Wydatki:				
21	w milionach złotych	148,5	172,5	172,1	164,4
22	na 1 mieszkańca w zł.	147	171	171	163

^a W związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów, dane za 2003 r. podano w dwóch ujęciach: w liczniku – ust. 7 na str. 311. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Due to change in the method of shop survey in 2004, the data for 2003 are presented in two approaches: in "Trade and catering", item 7 on page 311. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
DEL							
DE							
10606,1	9611,5	9827,0	11133,2	9143,7	9709,3	Retail sales (current prices): in million zlotys	1
10510	9524	9745	11040	9065	9617	per capita in zl	2
10,9	10,4	12,3	10,9	10,0	9,5	Shops (as of 31 XII) in thous.	3
93	97	82	93	101	106	Population (as of 31 XII) per shop	4
231	225	229	280	286	298	Catering establishments (as of 31 XII)	5
73	76	74	72	77	75	Permanent marketplaces (as of 31 XII)	6
PUBLICZNE							
FINANCE							
						Budgets of gminas^b	
						Revenue:	
1271,3	1507,4	1623,6	1802,3	1875,7	2011,8	in million zlotys	7
1663	1970	2122	2356	2449	2623	per capita in zl	8
						Expenditure:	
1294,7	1517,7	1697,0	1760,6	1891,4	2193,6	in million zlotys	9
1693	1983	2218	2302	2470	2860	per capita in zl	10
						Budgets of cities with powiat status	
						Revenue:	
524,8	620,1	665,2	839,3	793,7	862,3	in million zlotys	11
2146	2542	2733	3447	3269	3553	per capita in zl	12
						Expenditure:	
524,6	619,9	731,3	755,7	826,8	983,0	in million zlotys	13
2146	2541	3004	3104	3406	4050	per capita in zl	14
						Budgets of powiats	
						Revenue:	
428,9	479,5	492,3	495,4	544,3	672,8	in million zlotys	15
561	627	643	648	711	877	per capita in zl	16
						Expenditure:	
433,6	477,6	529,0	503,8	548,5	716,4	in million zlotys	17
567	624	692	659	716	934	per capita in zl	18
						Budget of voivodship	
						Revenue:	
215,3	206,0	281,5	356,7	350,6	756,2	in million zlotys	19
213	204	279	354	348	749	per capita in zl	20
						Expenditure:	
192,9	240,1	307,9	334,5	340,1	777,4	in million zlotys	21
191	238	305	332	337	770	per capita in zl	22

porównywalne z 2004 r., w mianowniku – z latami poprzednimi; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”,

numerator – comparable with 2004, in denominator – comparable with previous years; see general notes in chapter powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
INWESTYCJE. ŚRODKI INVESTMENTS. FIXED					
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	2627,9	2582,8	2478,3	2587,0
2	na 1 mieszkańca w zł.	2606	2560	2455	2567
	Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:				
3	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa
4	przemysłu
5	budownictwa
6	handlu; naprawy pojazdów samochodowych ^a
7	transportu i gospodarki magazynowej
8	obsługi rynku nieruchomości ^a
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
9	w milionach złotych	32805,9	34384,3	37028,0	38376,9
10	na 1 mieszkańca w zł.	32530	34078	36727	38043
	Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:				
11	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa
12	przemysłu
13	budownictwa
14	handlu; naprawy pojazdów samochodowych ^a
15	transportu i gospodarki magazynowej
16	obsługi rynku nieruchomości ^a
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^b					
17	Ogółem: w tysiącach	87,9	92,8	95,6	97,3
18	na 1000 ludności	87,1	91,9	94,9	96,5
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
19	w tysiącach	19,1	21,0	21,6	22,7
20	1999 = 100	110,7	121,7	124,8	131,5
	w tym:				
21	przedsiębiorstwa państwowe	0,1	0,1	0,1	0,1
22	spółdzielnie	0,5	0,5	0,5	0,5
23	spółki cywilne	7,3	6,9	6,4	6,2
24	spółki handlowe	4,5	4,9	5,3	5,4
25	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,9	2,0	2,0	2,1
26	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
27	w tysiącach	68,8	71,7	74,1	74,6
28	1999 = 100	101,9	106,3	109,8	110,6
	na 1000 ludności	68,2	71,1	73,5	74,0
RACHUNKI REGIONAL					
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
29	w milionach złotych	17674	18197	18743	19254
30	na 1 mieszkańca w zł.	17528	18036	18574	19102
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
31	w milionach złotych	15723	16229	16575	16998
32	na 1 mieszkańca w zł.	15594	16085	16426	16864
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
33	w milionach złotych	12932	13797	13985	14134
34	na 1 mieszkańca w zł.	12826	13675	13859	14022

^a W związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^c Dane za lata 2001-2007 skorygowano; patrz uwagi ogólne do „Rachunki

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter "Investments. 2001-2007 have been adjusted; see general notes to the chapter "Regional accounts", item 12 on page 351.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
TRWAŁE^a							
ASSETS^b							
2752,8	3317,0	3566,6	4567,2	4420,0	4422,6	Investment outlays (current prices):	1
2728	3287	3537	4529	4382	4380	in million zlotys	2
.	.	.	.	3,3	2,7	per capita in zł	2
.	.	.	.	35,1	39,4	Share in investment outlays (current prices) in %:	3
.	.	.	.	2,4	2,4	agriculture, forestry and fishing	3
.	.	.	.	8,8	9,0	industry	4
.	.	.	.	11,0	12,2	construction	5
.	.	.	.	19,6	13,7	trade; repair of motor vehicles	6
.	transportation and storage	7
.	real estate activities	8
40836,0	43097,2	46300,8	52512,6	54709,3	58442,3	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current	9
40465	42704	45910	52071	54223	57861	book-keeping prices):	10
.	.	.	.	5,5	5,3	in million zlotys	9
.	.	.	.	38,0	36,8	per capita in zł	10
.	.	.	.	1,8	1,2	Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII,	11
.	.	.	.	5,3	5,1	current book-keeping prices) in %:	11
.	.	.	.	17,7	17,1	agriculture, forestry and fishing	12
.	.	.	.	17,3	17,4	industry	13
.	construction	14
.	trade; repair of motor vehicles	15
.	transportation and storage	16
.	real estate activities	17
W REJESTRZE REGON — stan w dniu 31 XII							
IN THE REGON REGISTER — as of 31 XII							
99,0	102,1	105,6	106,5	101,9	101,4	Total: in thousands	17
98,1	101,1	104,7	105,6	101,0	100,4	per 1000 population	18
24,0	24,7	25,5	26,0	26,3	26,9	Legal persons and organizational entities without legal	19
138,9	142,9	147,4	150,8	142,9	155,7	personality :	20
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	in thousands	19
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1999 = 100	20
6,1	6,1	6,1	6,1	5,9	5,9	of which:	21
5,8	6,1	6,3	6,6	6,8	7,1	state owned enterprises	22
2,2	2,3	2,4	2,5	2,6	2,7	co-operatives	23
75,0	77,4	80,1	80,4	75,6	74,5	civil law partnerships	24
111,2	114,7	118,7	119,2	112,1	110,5	commercial companies	25
74,4	76,7	79,4	79,7	74,9	73,8	of which with foreign capital participation	26
.	Natural persons conducting economic activity:	27
.	in thousands	28
.	1999 = 100	27
.	per 1000 population	28
REGIONALNE^c							
ACCOUNTS^c							
21821	23455	24942	27581	28957	.	Gross domestic product (current prices):	29
21622	23241	24733	27350	28709	.	in million zlotys	30
19393	20664	21910	24129	25348	.	per capita in zł	31
19217	20476	21727	23926	25131	.	Gross value added (current prices):	32
15322	15938	16824	18178	19222	.	in million zlotys	33
15183	15793	16684	18026	19057	.	per capita in zł	34

patrz uwagi ogólne działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 na str. 336 i ust. 5 na str. 338. *b* Bez osób prowadzących regionalne”, ust. 12 na str. 351.

Fixed assets”, item 3 on page 336 and item 5 on page 338. *b* Excluding persons tending private farms in agriculture. *c* Data for

**DZIAŁ I
GEOGRAFIA**

**CHAPTER I
GEOGRAPHY**

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Dobiegniew	53°07'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Przewóz	51°21'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Gubin	14°32'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Wschowa	16°25'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°46'	195,8	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1°53'	129,5	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
S o u r c e: data of the Marshal's Office of the Lubuskie Voivodship.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2009 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	13988	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km.	939	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Niemcami	199	21,2	<i>with Germany</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
zachodniopomorskim	217	23,1	<i>zachodniopomorskie</i>
wielkopolskim	292	31,1	<i>wielkopolskie</i>
dolnośląskim	231	24,6	<i>dolnośląskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
S o u r c e: data of the Marshal's Office of the Lubuskie Voivodship.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt - Góra Żarska	Żary	226,9	Highest point - Góra Żarska
Najniżej położony punkt - Dno Doliny Odry	Kostrzyn nad Odrą	10,0	Lowest point - Dno Doliny Odry
Najwyżej położona miejscowość - Łaz	Żary	174,8	Highest located town - Łaz
Najniżej położona miejscowość - Jamno	Słońsk	12,5	Lowest located town - Jamno

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

Source: data of the Marshal's Office of the Lubuskie Voivodship.

TABL. 4. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

LATA YEARS STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C Average air temperature in °C	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm	Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecz- nienie w h Insolation in h	Średnie zachmurze- nie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	
Gorzów Wlkp.	2000	10,1	606	2,4	1695	5,5
	2005	9,1	582	2,8	1885	5,1
	2008	9,9	579	2,8	1859	5,4
	2009	9,2	586	2,7	1914	5,5
Zielona Góra.	2000	10,1	757	2,8	1485	5,3
	2005	9,1	505	3,3	1873	4,9
	2008	9,8	608	3,3	1747	5,2
	2009	9,2	580	3,1	1720	5,3

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o nową ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich, polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów, (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Zgodnie z art. 12a ust. 15 ustawy rada gminy może podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolnej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne - RZ; pastwiska - PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified according to ownership ship and register groups, according to a new land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 differences in regard to scope in relation to previous years, primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which to date was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V-VI quality classes, originating from mineral-derived soils. In accordance with art. 12a, item 15 of the Law, a gmina council may also resolve to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ - for arable land and PsZ - for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)” - jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych”- jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” -wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o stanie jednolitych części wód rzek w 2008 r. prezentuje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 III 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie to dokonuje wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej - dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 X 2000 r. (Dz. Urz. WE L 327, str. 1).

Jednolita część wód powierzchniowych oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Stan jednolitych części wód w rzekach ocenia się jako dobry lub zły, porównując wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego jednolitych części wód rzek (na podstawie wyników badań wskaźników jakości wód wchodzących w skład elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych) z wynikami klasyfikacji stanu chemicznego (na podstawie wartości granicznych chemicznych wskaźników jakości wód).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” - organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” - agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” -all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, water-works and workplaces).

4. Information on the status of uniform bodies of river waters in 2008 is presented in accordance with the decree of the Minister of Environment of 20 VIII 2008 on the method of classifying the status of uniform bodies of surface water (Journal of Laws No. 162, item 1008). This decree implements the Framework Water Directive - Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 X 2000 (Official Journal EC L 327, page 1).

The uniform body of surface water means a discrete and significant element of surface waters, such as: a lake, a reservoir, a stream, river or canal, part of stream, river or canal, a transitional water or a stretch of coastal water.

The status of uniform bodies of river waters is evaluated as good or bad by comparing results of the classification of ecological uniform surface water body status (on the basis of research results concerning quality indices of waters constituting physico-chemical, biological and hydromorphological elements) with results of the classification of their chemical status (on the basis of limit values of chemical quality indices).

5. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów i studni oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń - dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

6. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków.

Jako ścieki wymagające oczyszczenia przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Większa ilość ścieków miejskich i wiejskich oczyszczanych od odprowadzonych siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/wsi,
- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- stosowania metody określania ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną opartej głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczanej wody i informacjach o ryczałtowych ilościach odprowadzonych ścieków.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

5. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks and wells as well as the quality of the water drawn from these facilities data are compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 III 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417); data are compiled on the basis of the results of field and laboratory test conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities - supplying good water (i.e., meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e., not meeting sanitary requirements) are distinguished.

6. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding equipment of waste water treatment plants concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.

An amount of treated city and village sewage greater than sewage discharged with the sewage system may occur in the following cases:

- the sewage treatment plant receives sewage with a separate interceptor from a plant, or into the plant interceptor the domestic sewage from cities/villages is discharged;
- the plant interceptor fulfils the role of a sewage system, but it has not been taken over by entities doing water supply and sewage activity;
- the sewage is delivered to the sewage treatment plant;
- use of a method for specifying municipal sewage discharged with a sewage system, based mainly upon readings of water meters, taking the amount of sewage equal to amount of supplied water and information on flat amounts of the discharged sewage.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Za wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in surface waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi. W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

7. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeladunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

N o t e. From 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning **the population using waste treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population connected to urban and rural waste water treatment plants. When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of waste treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of waste treatment plant.

7. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

8. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity, Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o **odpadach** opracowane zostały od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dnia 1 I 2002 r., a za lata 2000 I 2001 - na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

8. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act on Waste of 27 IV 2001 (uniform text in Journal of Laws 2007 No. 39, item 251), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste was compiled since 2002 on the basis on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 and for years 2000 and 2001 - on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

Information regarding the quantity and types of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

9. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

10. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważeniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o różnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

9. Data on municipal waste concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.

Information on municipal waste is issued in accordance with the regulation of Minister of Environment of 27 IX 2001 concerning catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

10. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

National parks include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value of the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state - ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animal, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected because of their natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected because of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Lasy ochronne są to obszary leśne, których głównym zadaniem jest zachowanie na danym terenie i w jego otoczeniu niezmienionych stosunków glebowych, klimatycznych, wodnych, a także estetyczno-krajobrazowych.

11. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological arable land are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks, habitats or rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Protective forests are forest areas, the main purpose of which is maintaining the soil, climatic, water as well as aesthetic and landscape values in a given area and its surroundings.

11. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

12. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za przekroczenia dopuszczalnych norm ekologicznych, spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

13. Podziału nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

12. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from: fees for the use of the natural environment (i.e.: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or in to the ground), fines for transgressions of acceptable ecological standards, repayments of loans granted for investors; payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration.

13. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management is made on the basis of the actual location of the investment.

TABL.1 (5). **STAN GEODEZYJNY^a I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS^a AND USE OF VOIVODSHIP LAND
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2009		2010		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2009 increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2009	SPECIFICATION
	w ha in ha	na 1 mieszkańca ^b w ha per capita ^b in ha	w ha in ha	na 1 mieszkańca ^b w ha per capita ^b in ha	w ha in ha	na 1 mieszkańca ^b w ha per capita ^b in ha		
Powierzchnia ogólna^c	1398920	1,39	1398788	1,39	1398788	1,38	-	Total area^c
w tym:								of which:
Użytki rolne	574384	0,57	572536	0,57	571053	0,57	-1483	Agricultural land
w tym:								of which:
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe	549239	0,54	548236	0,54	546945	0,54	-1291	arable land, orchards, permanent meadows and pastures
grunty rolne zabudowane	15008	0,01	14639	0,01	14499	0,01	-140	agricultural built-up areas
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	713075	0,71	714637	0,71	715518	0,71	+881	Forest land as well as woody and bushy land
Grunty zabudowane i zurbanizowane	58158	0,06	59339	0,06	60038	0,06	+699	Built-up and urbanized areas
w tym:								of which:
tereny mieszkaniowe.	7853	0,01	7992	0,01	8271	0,01	+279	residential areas
tereny przemysłowe	2496	0,00	2947	0,00	2951	0,00	+4	industrial areas
tereny komunikacyjne	37728	0,04	37413	0,04	37546	0,04	+133	transport areas
użytki kopalne	895	0,00	733	0,00	731	0,00	-2	minerals
Grunty pod wodami powierzchniowymi	23665	0,02	24529	0,02	24727	0,02	+198	Lands under surface waters
płynącymi	20329	0,02	21245	0,02	21543	0,02	+298	flowing
stojącymi	3335	0,00	3284	0,00	3184	0,00	-100	standing
Nieuzytki	18438	0,02	17663	0,02	17576	0,02	-87	Wasteland

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 58. ^b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004, 2008 i 2009. ^c Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes, item 1 on page 58. ^b Population as of 31 XII, respectively for 2004, 2008 and 2009. ^c Land area (including inland waters).

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST^a PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	118	160	178	137	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	23	116	139	95	Agricultural land
W tym użytki rolne	23	57	58	41	Of which agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I-III.	22	9	13	12	I-III
IV ^b	1	39	43	29	IV ^b
V i VI oraz VI RZ i PsZ	-	9	2	-	V and VI as well as VI RZ and PsZ
Grunty leśne	95	44	39	42	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	6	54	114	73	Residential areas
Na tereny przemysłowe	4	37	15	6	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	104	29	7	3	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	2	26	10	8	Minerals
Pod zbiorniki wodne	-	2	17	-	Under reservoirs
Na inne cele	2	12	13	5	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Źródło: w zakresie gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b Agricultural land of mineral and organic origin.

Source: in regard to agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	1370	1234	1498	1560	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	905	756	796	880	devastated
zdegradowane	465	478	702	680	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	80	71	38	15	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	19	23	6	2	agricultural
leśne	32	19	12	13	forest
zagospodarowane	11	42	-	1	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³		w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	94,8	98,1	109,6	104,0	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem) - z ujęć własnych	15,8	13,2	13,1	12,0	11,5	Production (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing) - from own intakes
wody: powierzchniowe	7,5	5,8	6,3	5,8	5,6	waters: surface
podziemne	8,3	7,5	6,8	6,2	5,9	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	23,6	32,0	42,9	40,0	38,4	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	55,4	52,8	53,6	52,0	50,0	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	4,3	4,4	3,8	3,8	3,6	waters: surface
podziemne	51,1	48,4	49,8	48,2	46,4	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³		w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	81,1	83,5	94,0	89,4	100,0	TOTAL
Przemysł	14,7	12,8	12,2	11,4	12,8	Industry
w tym na cele produkcyjne	11,0	9,7	9,8	9,7	10,9	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	23,6	32,0	42,9	40,0	44,7	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	42,8	38,7	38,9	38,0	42,5	Exploitation water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1622	1381	1500	1356	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	1847	2297	2456	2447	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	23621	32052	42951	40026	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	3319	2466	2200	1473	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	2,0	1,8	1,5	1,1	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	20302	29586	40751	38553	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	11,0	12,8	16,6	15,8	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a With an area of at least 20 ha. ^b With an area of at least 10 ha. ^c Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 7 (11). **OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK W 2008 R.**
THE STATUS EVALUATION OF UNIFORM BODIES OF RIVER WATRES IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wydzielone jednolite części wód rzek ^a Divided uniform bodies of river wates ^a	O stanie wód With the status of waters	
		dobrym good	złym bad
OGÓŁEM	42	2	40
TOTAL			
dorzecze drainage basin			
Odry	42	2	40

^a W podziale o stanie wód nie uwzględniono jednolitych części wód rzek, dla których brak danych.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska - wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód.

^a In the division with the status of waters, data do not include uniform bodies of river waters, for which data are not available.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection - the results of the State Environmental Monitoring in Regard to Water Quality Monitoring.

TABL. 8 (12). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW W 2009 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a — w % ludności korzystającej z urządzeń — zaopatrywana w wodę <i>Population^a — in % of population using facilities — supplied with water</i>		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>non meeting sanitary requirements</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:			<i>Waterworks with a capacity of m³/24h:</i>
poniżej 100	81,1	18,9	<i>below 100</i>
100—1000	67,0	33,0	<i>100—1000</i>
1001—10000	97,4	2,6	<i>1001—10000</i>
10001—100000	57,4	42,6	<i>10001—100000</i>

^a Według szacunków.
 Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.
^a Estimated data.
 Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 9 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	41,8	36,7	36,0	35,3	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	8,4	6,2	5,3	5,4	15,3	<i>discharged directly by plants^a</i>
w tym wody chłodnicze	1,4	0,5	0,5	0,4	1,1	<i>of which cooling water</i>
odprowadzone siecią kanalizacyjną	33,5	30,4	30,7	29,9	84,7	<i>discharged through sewerage system</i>
W tym ścieki wymagające oczyszczania	40,4	36,2	35,5	34,8	98,6	<i>Of which waste water requiring treatment</i>
oczyszczane	35,8	33,2	33,7	33,3	94,3	<i>treated</i>
mechanicznie	4,5	1,3	0,9	0,9	2,5	<i>mechanically</i>
chemicznie	0,6	1,1	0,5	0,7	2,0	<i>chemically</i>
biologicznie	10,4	11,1	10,6	11,0	31,2	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	20,2	19,7	21,7	20,7	58,6	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
nieoczyszczane	4,6	3,0	1,8	1,5	4,3	<i>untreated</i>
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,6	0,3	0,2	0,2	0,6	<i>discharged directly by plants</i>
odprowadzone siecią kanalizacyjną	4,0	2,7	1,6	1,3	3,7	<i>discharged through sewerage system</i>

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions, and waste water.

TABL.10 (14). JEDNOSTKI ^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES ^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	101	100	97	85	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	54	43	39	35	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	38	37	33	29	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości . .	34	35	33	29	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości .	4	2	-	-	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	16	6	6	6	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	47	57	58	50	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 11 (15). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

WASTE WATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial waste water treatment plants
Liczba 2000	51	14	7	28	2	Number
2005	47	13	6	26	2	
2008	40	9	3	26	2	
2009	31	6	2	22	1	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	86,7	45,2	7,8	18,2	15,4	Capacity in dam ³ /24h
2005	68,1	30,5	5,4	17,1	15,1	
2008	71,6	30,4	1,0	25,1	15,1	
2009	39,1	14,3	1,0	23,9	0,0	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal^a waste water treatment plants
Liczba 2000	84	7	-	60	17	Number
2005	90	2	-	63	25	
2008	97	1	-	64	32	
2009	99	1	-	65	33	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	220,8	14,5	-	52,6 ^b	153,7	Capacity in dam ³ /24h
2005	231,3	0,5	-	65,3 ^b	165,5	
2008	243,1	0,0	-	59,5 ^b	183,6	
2009	243,4	0,0	-	63,7^b	179,7	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków 2000	59,0	5,7	-	15,0	38,3	Population using ^c waste water treatment plants in %
2005	64,0	0,6	-	19,3	44,1	
2008	68,4	0,0	-	19,6	48,8	
2009	67,4	0,0	-	20,0	47,4	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne ust. 6 na str. 60. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; from 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes item 6 on page 60. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	60	56	57	51	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	40	32	26	24	<i>particulates</i>
gazowych	4	1	3	3	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	38	27	24	18	<i>particulates</i>
gazów	32	24	24	15	<i>gases</i>
emisji	60	53	49	44	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń na 1 km ² w tonach:					<i>Emission of pollutants per 1 km² in tonnes:</i>
pyłowych	0,3	0,2	0,1	0,1	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1,6	2,3	2,1	1,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
dwutlenek siarki	0,4	0,4	0,2	0,2	<i>sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	1,0	1,7	1,7	1,4	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	0,2	0,2	0,2	0,2	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 mieszkańca w tonach:					<i>per capita in tonnes:</i>
pyłowych	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	112,5	126,7	90,7	105,4	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	1,6	0,0	0,2	0,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	95,9	97,9	98,5	98,7	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	6,4	0,0	0,5	0,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 13 (17). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklo- ny <i>Multicyclo- nes</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofil- ters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	183	29	70	6	24	27
TOTAL	2005	118	15	77	6	4	1
	2008	119	20	96	6	4	1
	2009	120	17	94	6	4	6
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2000	40	6	17	-	10	x
<i>low</i>	2005	7	-	8	-	-	x
	2008	7	-	16	-	-	x
	2009	11	-	68	1	-	x
średnia	2000	74	9	25	1	2	x
<i>moderate</i>	2005	53	7	59	1	-	x
	2008	56	7	71	1	-	x
	2009	53	4	17	1	-	x
wysoka	2000	69	14	28	5	12	x
<i>high</i>	2005	58	8	10	5	4	x
	2008	56	13	9	5	4	x
	2009	56	13	9	4	4	x
PRZEPIY W GAZÓ W ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW In dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	4807	946	2414	873	285	97
TOTAL	2005	4271	935	3308	778	105	19
	2008	4467	898	3432	778	105	27
	2009	4379	880	3432	1375	105	43
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2000	1488	108	302	-	170	x
<i>low</i>	2005	441	-	200	-	-	x
	2008	274	-	208	-	-	x
	2009	374	-	2020	597	-	x
średnia	2000	1955	307	897	194	20	x
<i>moderate</i>	2005	1656	85	2762	194	-	x
	2008	1724	134	2804	194	-	x
	2009	1536	116	992	194	-	x
wysoka	2000	1364	531	1215	679	95	x
<i>high</i>	2005	2174	850	346	584	105	x
	2008	2469	764	420	584	105	x
	2009	2469	764	420	584	105	x

Tabl. 14 (18). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	40	45	59	54	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	864,5	515,9	706,4	730,0	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	749,2	369,6	456,2	479,0	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	111,3	129,4	184,6	181,3	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	74,6	57,7	112,3	88,4	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	4,0	16,9	65,6	69,7	<i>temporarily stored^d</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	86,7	71,6	64,6	65,6	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	12,9	25,1	26,1	24,8	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	8,6	11,2	15,9	12,1	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	0,4	3,3	9,3	9,6	<i>temporarily stored^d</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t	2853,0	2559,6	2905,3	2943,6	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^e; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	0,4	1,8	-	-	<i>Waste recovered^b from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	53,3	54,5	55,4	50,2	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	0,4	2,1	-	-	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 63. ^b W 2000 r. — wykorzystane. ^c Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. ^d W 2000 r. — gromadzone przejściowo. ^e Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 63. ^b In 2000 — utilized. ^c On own plant grounds and other land. ^d In 2000 — accumulated temporarily. ^e On own plant grounds.

TABL. 15 (19). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2009 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste land-filled up to now (accumulated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
w tys. t in thous. t				
OGÓŁEM	730,0	479,0	2943,6	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania od- padów paleniskowych.....	43,5	8,5	2537,9	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla.....	44,1	11,4	2570,4	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów.....	8,8	8,8	-	Slag, furnace ash and particu- lates from boilers

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 63. ^b W ciągu roku. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 63. ^b During the year. ^c On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONA**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % po- wierz- chni ogólnej woje- wództwa in % of total area of the voivod- ship	na 1 miesz- kańcą w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM^a	504456,6	549524,6	542824,4	543502,1	38,9	5381	TOTAL^a
Parki narodowe ^b	5568,3	13606,4	13642,8	13642,8	1,0	135	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b	6837,8	3402,6	3636,3	3674,1	0,3	36	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	61396,5	76313,5	76039,4	76933,4	5,5	762	Landscape parks ^{bc}
Obszary chronionego krajo- brazu ^c	414857,6	438577,9	436481,6	436441,8	31,2	4321	Protected landscape areas ^c
Stanowiska dokumentacyjne.....	-	-	16,5	5,6	0,0	0	Documentation sites
Użytki ekologiczne.....	2182,3	3095,7	3296,6	3021,4	0,2	30	Ecological arable lands
Zespoły przyrodniczo- krajobrazowe.....	13614,4	14528,5	9711,2	9783,0	0,7	97	Landscape-nature complexes

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a Including those created on the basis of gmina resolutions. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape.

TABL. 17 (21). **PARKI NARODOWE**

Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha				
	parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą of grand total number — strictly protected		
			razem total	w tym lasów of which forests	
OGÓŁEM 2000	5568,3	4781,0	200,0	129,9	7372,0
TOTAL 2005	13606,4	4792,4	881,9	192,9	17274,9
. 2008	13642,8	4792,4	1059,5	306,1	17274,9
. 2009	13642,8	4792,4	1059,5	306,1	17274,9
Ujście Warty ^b	8074,0	81,7	681,9	-	10453,9
Drawieński ^b	5568,8	4710,7	377,6	306,1	6821,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 18 (22). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^{bc} w ha Area ^{bc} in ha			
	ogółem total	w tym of which		
		lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
OGÓŁEM 2000	66174,0	27199,7	14801,0	4707,9
TOTAL 2005	76915,9	37573,8	27854,2	5082,3
. 2008	76606,8	37574,1	27854,2	5082,3
. 2009	77500,8	38468,1	27854,2	5082,3
Ujście Warty	18734,0	1161,7	13201,0	1205,0
Łuk Mużakowa	18200,0	10614,0	5779,0	625,0
Barlinecko-Gorzowski	12142,8	8665,2	1065,0	1021,6
Pszczewski	9300,0	5984,2	2184,2	1095,1
Krzeseński	8546,0	3547,0	4392,0	571,0
Łagowski	4929,0	3216,0	1149,0	381,6
Gryżyński	2755,0	2386,0	84,0	183,0
Przemęcki ^c	2894,0	2894,0	-	-

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. ^c Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 19 (23). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia Area			SPECIFICATION
		ogółem total	rezerwatów reserves		
			ścisłych ^a strictly protected ^a	częściowych ^b partially protected ^b	
			w ha in ha		
OGÓŁEM 2000	53	6837,8	759,0	6078,8	TOTAL
2005	52	3402,6	77,0	3325,6	
2008	55	3636,3	77,0	3559,3	
2009	59	3674,1	77,0	3597,1	
Faunistyczne	6	532,9	50,7	482,2	Fauna
Leśne	32	1804,7	-	1804,7	Forest
Torfowiskowe	11	576,0	26,3	549,7	Peat-bog
Florystyczne	4	544,3	-	544,3	Flora
Wodne	4	125,0	-	125,0	Water
Stepowe	2	91,2	-	91,2	Steppe

^a Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. ^b Rezerwaty, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

^a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. ^b Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 20 (24). POMNIKI PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Pojedyncze drzewa Individual trees	Grupy drzew Tree clusters	Głazy narzutowe Erratic boulders	Skalki, groty, jaskinie i inne Stones, grottos, caves and others	Aleje Alleys
OGÓŁEM 2000	1641	1332	209	39	38	23
TOTAL 2005	1785	1443	235	40	39	28
2008	1088	837	172	35	16	28
2009	1166	952	142	30	18	24

TABL. 21 (25). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono	Wpłynęło	SPECIFICATION
	<i>Administred</i>	<i>Income</i>	
	w tys. zł	<i>in thous. zł</i>	
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS			
Opłaty ^a	2000 18686,6	20412,1	Payments ^a
	2005 .	21674,8	
	2008 .	29246,0	
	2009 .	33536,8	
w tym za:			<i>of which for:</i>
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	9267,6	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu.	10211,6	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Gospodarkę odpadami.	13322,1	<i>Waste management</i>
Kary ^b za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2000 1574,0	310,6	Fines ^b for not meeting environmental protection norms
	2005 1914,8	91,6	
	2008 258,2	35,4	
	2009 295,8	138,2	
w tym za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.	115,9	-	<i>of which for exceeding norms of discharging waste water into waters and into the ground</i>
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND			
O G Ó Ł E M - opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2000 1305,8	1607,7	T O T A L - payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2005 1497,2	1506,6	
	2008 3048,2	3179,3	
	2009 1540,4	1854,4	
w tym:			<i>of which:</i>
Roczne.	1492,2	1443,4	<i>Annual</i>
Jednorazowe należności	48,2	39,1	<i>One-time payments</i>

^a Bez opłat za wydobywanie kopalin. ^b W zakresie wymierzonych kar dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Ź r ó d ł o: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej - dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych - dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Excluding fees for mining. ^b In regard to inflicted fines data of the Inspectorate of Environmental Protection.

S o u r c e: in regard to the funds for environmental protection and water management - data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund, in regard to the Agricultural Land Protection Fund - data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 22 (26). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>		w odsetkach <i>in percent</i>		
O G Ó Ł E M	22161,2	19549,3	14882,6	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.	1644,3	2656,0	2041,1	13,7	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	16908,5	15185,5	11018,9	74,1	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Gospodarka odpadami	202,6	15,5	4,5	0,0	<i>Waste management</i>
Pozostałe	3405,8	1692,3	1818,1	12,2	<i>Others</i>

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund.

TABL. 23 (27). **NAKLĄDY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	144382,3	154368,2	234515,5	275174,3	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	23591,2	29535,0	47699,8	110222,8	Protection of air and climate
w tym wydatki na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	15045,3	19341,4	24040,7	81652,6	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	105542,7	102779,5	168610,3	150770,4	Waste water management and protection of waters
w tym wydatki na:					<i>of which expenditures on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych	38740,1	17328,5	20790,4	17868,4	municipal waste water treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	63377,0	73019,5	129791,3	130136,6	sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	14231,8	19062,7	14014,4	10184,5	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym wydatki na:					<i>of which expenditures on:</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	822,6	792,6	7606,6	1913,9	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	623,1	276,6	7602,9	1697,5	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	3700,3	974,2	1408,0	461,7	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	744,4	70,0	1084,5	391,8	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Zmniejszanie hałasu i wibracji	200,0	468,8	2809,7	1212,6	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	52104,4	37547,5	54615,0	76972,2	Water management
wydatki na:					<i>expenditures on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody	19722,7	22508,4	32820,3	44972,1	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	2587,4	3175,0	8182,4	16481,8	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	88,1	3195,5	1036,9	8150,4	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1299,0	1348,6	4897,1	218,9	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	28407,2	7320,0	7678,3	7149,0	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; wydatki te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

^b Industrial and municipal.

TABL. 24 (28). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	2642	14059	400	150	particulates
gazowych	2102	-	54	-	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprawadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	148,8	156,1	78,2	93,5	waste water
wody opadowe	6,7	18,1	16,1	23,9	waste water basins
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty	12	2	2	1	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	10	2	1	-	of which municipal
mechaniczne	9	-	-	1	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	2	2	-	biological (excluding fermentation tanks)
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	37160	53	1241	6650	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	31804	53	601	50	of which municipal
mechanicznych	17960	-	-	6650	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	19200	53	1241	-	biological (excluding fermentation tanks)
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pretreatment plants:
obiekty	9	-	-	1	facilities
przepustowość w m ³ /d	5658	-	-	12	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych w ha	2,4	-	7,6	5,0	Reclamation of waste dumps, waste landfill sites and sludge tanks as well as other devastated and degraded land in ha
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	6010	11524	12007	5778	Capacity of water intakes ^a in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	2190	2040	2125	3940	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	135,2	157,2	107,2	111,8	Water-line system in km
Zbiorniki wodne:					Water reservoirs:
obiekty	2	-	1	-	facilities
pojemność w tys. m ³	13,9	-	100,0	-	capacity in thous. m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	16,6	23,6	32,3	1,0	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	4,6	-	10,9	-	Flood embankments in km

^a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2009, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2009, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification of professions and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the Ministry of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) State **administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
- foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,

- terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
 - b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędzeń wodnych oraz kuratoriami oświaty).
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
 - b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
 - c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne np. zarządy melioracji i urzędzeń wodnych).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.
- *territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);*
 - b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).*
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
 - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
 - b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
 - c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*
- 3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

DZIAŁ IV
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.
WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

CHAPTER IV
PUBLIC SAFETY. JUSTICE

Uwagi ogólne

General notes

1. W dziale prezentuje się dane statystyczne:

- o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
- o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami; jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.

1. The chapter, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in co-operation with the Ministry of Justice,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term “Justice” refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors’ offices, the prison system and notarial services.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by public prosecutor, moreover every revenue-related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutor’s offices and family on juvenile proceeding in courts.

4. Data on ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Treasury Penal Code (the Law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments; uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) or other specific laws.

5. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze.

8. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której: wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami), sprawy zawieszane od dnia 1 I 2004 r. nie są już traktowane jako załatwione.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób. Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,

5. The rate of detectability of the delinquents is the proportion between the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases.

8. A resolved case is a case with regard to which: a sentence or order has been issued or the proceedings have been suspended or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

According to changes to the rules of registering cases in courts, introduced by the directive of the Minister of Justice of 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice of 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer treated as finished.

A case which involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons. The number of cases for hearing is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - prevention and counteracting the demoralization of persons under the age of 18,
 - proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the ages of 13-17,

- wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
 - 4) w związku z leczeniem narkomanów;
 - 5) w sprawie kontroli umieszczenia w zakładach leczenia psychiatrycznego.
- *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;*
 - 4) *compulsory treatment of drug addicts;*
 - 5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2002 Nr 11, poz. 109, z późniejszymi zmianami).

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych - wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

Court proceedings against juveniles are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text, Journal of Laws 2002 No. 11, item 109, with later amendments).

10. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in The National Judicial Register (registration courts).

TABL. 1 (29). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powiaty	11	12	12	12	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	2	2	2	2	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	83	83	83	83	<i>Gminas</i>
miejskie	9	9	9	9	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	33	33	33	33	<i>urban-rural</i>
wiejskie	41	41	41	41	<i>rural</i>
Miasta	42	42	42	42	<i>Towns</i>

TABL. 2 (30). **GMINY W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2009

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		poniżej 20,0 km ² <i>below</i> 20,0 km ²	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej <i>300,0</i> <i>km²</i> <i>and</i> <i>more</i>
O G Ó Ł E M <i>T O T A L</i>	83^a	1	6	17	11	23	11	6	8
Poniżej 5000 <i>Below</i>	27	1	1	8	8	5	4	-	-
5000—7499	26	-	-	6	3	10	2	2	3
7500—9999	6	-	-	1	-	4	-	1	-
10000—14999	4	-	-	-	-	-	-	3	1
15000—19999	10	-	2	-	-	3	2	-	3
20000—39999	8	-	3	-	-	1	3	-	1
100000 i więcej <i>and more</i>	2	-	-	2	-	-	-	-	-

^a W tym 2 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.^a Of which 2 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (31). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.**
 Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2009
 As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>			
		poniżej 500,0 km ² <i>below 500,0 km²</i>	500,0—999,9	1000,0—1499,9	1500,0 km ² i więcej <i>1500,0 km² and more</i>
OGÓŁEM	14	2	4	7	1
<i>TOTAL</i>					
Poniżej 50000	4	-	2	2	-
<i>Below</i>					
50000—74999	4	-	1	3	-
75000—99999	4	-	1	2	1
100000 i więcej	2	2	-	-	-
<i>and more</i>					

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2009 R.**
 Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2009
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city councils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM	1237	50	220	30	TOTAL
W tym kobiety	356	11	37	5	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU

BY AGE

29 lat i mniej	43	2	2	-	<i>29 and less</i>
30—39.	188	8	16	3	<i>30—39</i>
40—59.	808	25	154	23	<i>40—59</i>
60 lat i więcej.	198	15	48	4	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2009 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2009 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	429	47	160	27	Tertiary
Policealne	40	-	5	-	Post-secondary
Średnie	510	3	52	3	Secondary
Zasadnicze zawodowe . .	222	-	3	-	Basic vocational
Podstawowe i pozostałe . .	36	-	-	-	Primary and others

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW

BY OCCUPATIONAL GROUPS

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	77	10	84	21	Public government representatives, senior officials and managers
Specjaliści	303	36	68	7	Professionals
Technicy i inny średni personel	198	1	17	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	98	1	12	-	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	123	1	6	-	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	187	-	15	2	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	65	-	1	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	41	-	-	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	29	-	-	-	Elementary occupations
Siły zbrojne	19	1	2	-	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	97	-	15	-	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (33). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE				
AVERAGE EMPLOYMENT				
O G Ó Ł E M	10907	11086	11764	T O T A L
w tym:				of which:
Administracja państwowa	4650	4395	4244	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	6226	6659	7481	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	4390	4508	4814	gminas and cities with powiat status
powiaty	1514	1563	1705	powiats
województwo	322	588	962	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w złAVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł

O G Ó Ł E M	2746,47	3370,45	3514,75	T O T A L
w tym:				of which:
Administracja państwowa	3107,12	3840,29	4009,21	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	2468,41	3050,01	3222,96	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	2566,27	3190,39	3292,78	gminas and cities with powiat status
powiaty	2132,18	2677,97	2972,51	powiats
województwo	2717,42	2962,44	3317,57	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 161.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 161.

TABL. 1 (34). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	41833	39483	37913	37395	T O T A L
miasta	33509	30519	28635	28071	urban areas
wieś	8324	8964	9278	9324	rural areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	1140	1049	1027	1073	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo - art. 148 Kk.	62	27	22	27	homicide - Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu - art. 156 i 157 Kk	567	460	466	521	damage to health - Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu - art. 158 i 159 Kk.	470	497	458	443	participation in violence or assault - Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	652	7351	7977	7489	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego - art. 178a Kk ^a	x	6775	7461	7031	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant - Art. 178a Criminal Code ^a
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	1747	1470	1309	1367	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	165	241	179	261	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie - art. 197 Kk	91	65	52	65	of which rape - Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece.	2212	900	929	1109	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną - art. 207 Kk.	799	642	686	621	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person - Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	25	65	149	214	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego . . .	587	1013	1073	1481	Against the activities of state institutions and local self-government
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego - art. 222 i 223 Kk	98	124	171	175	infringins bodily inviolability or active assault on a public official - Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych - art. 224 Kk.	151	211	203	175	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties - Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicznego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP - art. 226 Kk.	259	458	380	418	insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland - Art. 226 Criminal Code
przestępstwa korupcyjne - art. 228-231 Kk	68	215	305	706	corruption - Art. 228-231 Criminal Code

^a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

^a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	374	1073	1375	1623	<i>Against the judiciary</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu . . .	327	271	252	337	<i>Against public order</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów	3127	1777	1424	1841	<i>Against the reliability of documents</i>
Przeciwko mieniu	28667	19781	17241	16262	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy - art. 278 Kk	9701	7983	6022	5807	<i>property theft - Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	2280	1007	482	485	<i>of which automobile theft</i>
krótkotrwały zabór pojazdu - art. 289 Kk	426	252	250	200	<i>wilful short-term theft of automobile - Art. 289 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem - art. 279 Kk . .	11760	5109	3729	3739	<i>burglary - Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój - art. 280 Kk	931	498	362	343	<i>robbery - Art. 280 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza - art. 281 Kk . . .	51	43	46	45	<i>theft with assault - Art. 281 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze - art. 282 Kk	162	107	92	89	<i>criminal coercion - Art. 282 Criminal Code</i>
oszustwo - art. 286 i 287 Kk	2624	2282	2413	2137	<i>fraud - Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu . .	466	525	1060	777	<i>Against economic activity</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	432	254	189	231	<i>Against money and securities trading</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 Nr 35, poz. 230) z późniejszymi zmianami	85	92	52	41	<i>on Sobriety and Alcohol Education (Journal of Laws 1982 No. 35, item 230) with later amendments</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 1994 Nr 24, poz. 83) z późniejszymi zmianami	235	404	425	137	<i>on Copyright and Related Laws (Journal of Laws 1994 No. 24, item 83) with later amendments</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 1997 Nr 75, poz. 468) z późniejszymi zmianami	678	2616	2471	2489	<i>on Fighting Drug Addiction (Journal of Laws 1997 No. 75, item 468) with later amendments</i>
Przestępstwa skarbowe - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. 1999 Nr 83, poz. 930) z późniejszymi zmianami	266	125	64	78	<i>Treasury crimes - Treasury Penal Code (Journal of Laws 1999 No. 83, item 930) with later amendments</i>
w tym akcyza	69	60	43	35	<i>of which excise</i>

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters.

TABL. 2 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	57,2	70,0	75,9	75,9	T O T A L
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu		87,7	86,3	85,1	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bez- pieczeństwu w komunikacji		99,0	98,9	99,0	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania		94,0	94,6	96,0	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności . .		93,4	93,9	92,0	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece		99,8	99,7	99,6	Against the family and custody
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej		90,8	98,0	89,7	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu		46,3	53,2	51,0	Against property

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters.

TABL. 3 (36). **SPRAWY RODZINNE W 2009 R.**
FAMILY CASES IN 2009

OKRĘGI SĄDÓW OKRĘGOWYCH REGIONAL COURTS DISTRICT	Ogółem Total	Sprawy załatwione Cases settled						
		o rozwód by divorce	o sepa- rację by separa- tion	o ali- menty by alimony	nieletnich concerning juveniles			
					w postępowaniu wyjaśniającym in investigation proceedings		na posiedzeniu lub rozprawie ^a at session or hearing ^a	
					w związku z involving			
				demora- lizacją demora- lization	czynami karalnymi punish- able acts	demora- lizacją demora- lization	czynami karalnymi punish- able acts	
O G Ó Ł E M	15299	2961	160	5326	1554	3010	848	1440
T O T A L								
Okręgi:								
Districts:								
gorzowski	6118	1156	62	1939	719	1230	407	605
zielonogórski	9181	1805	98	3387	835	1780	441	835

^a Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (37). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED ON THE BASIS OF AN INDICTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	11268	21053	18158	T O T A L
w tym mężczyźni	10175	19004	16662	of which men
W tym rodzaje przestępstw:				Of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	804	1975	1832	Against life and health
w tym:				of which:
zabójstwo - art. 148 Kk.	22	20	15	homicide - Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu - art. 156, 157, 158 i 159 Kk	598	870	710	damage to health, participation in violence or assault - Art. 156, 157, 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	488	631	543	Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie - art. 197 Kk	37	48	28	of which rape - Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	1521	713	675	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną - art. 207 Kk.	492	494	470	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person - Art. 207 Criminal Code
Przeciwko mieniu	4547	6472	5076	Against property
w tym:				of which:
kradzież rzeczy - art. 278 Kk	1067	2068	1427	property theft - Art. 278 Criminal Code
kradzież z włamaniem - art. 279 Kk	1482	1248	730	burglary - Art. 279 Criminal Code
rozbój - art. 280 Kk.	336	278	187	robbery - Art. 280 Criminal Code

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (38). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2009 R.**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS IN 2009

A. SPRAWY W SĄDACH REJONOWYCH
 CASES IN THE DISTRICT COURTS

OKRĘGI SĄDÓW OKRĘGOWYCH REGIONAL COURTS DISTRICT	Ogółem Grand total	W tym sprawy Of which cases							
		karna i o wykroczenia criminal and concerning offences		cywilne civil		gospodarcze ^b commercial ^b	rodzinne family	z zakresu prawa pracy concerning labour law	z zakresu ubezpieczeń społecznych concerning social security law
		razem total	w tym o wykroczenia of which concerning offences	razem total	w tym wieczystoksięgowe ^c of which involving real estate registry ^c				
O G Ó Ł E M	337884	82935	19380	182095	92170	10296	46344	4123	645
Okręgi: Districts:									
gorzowski	121124	30339	6799	70060	36630	4243	14505	1612	365
zielenogórski	216760	52596	12581	112035	55540	6053	31839	2511	280

^a Obejmuje sprawy pierwszej i drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze zbiorami dokumentów.

^a Including case of the first and second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including collections of documents.

TABL. 5 (38). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2009 R. (dok.)**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS IN 2009 (cont.)

B. SPRAWY W SĄDACH OKRĘGOWYCH
CASES IN THE REGIONAL COURTS

OKRĘGI SĄDÓW OKRĘGOWYCH <i>REGIONAL COURTS DISTRICT</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	Karne <i>Criminal</i>	Cywilne ^b <i>Civil^b</i>	Gospodarcze ^c <i>Commercial^c</i>	Z zakresu prawa pracy <i>Concerning labour law</i>	Z zakresu ubezpieczeń społecznych <i>Concerning social security law</i>
O G Ó Ł E M . . . T O T A L	31394	14806	7596	846	463	7582
Okręgi: <i>Districts:</i>						
gorzowski . . .	11188	6238	2989	325	152	1411
zielonogórski	20206	8568	4607	521	311	6171

^a Obejmuje sprawy pierwszej i drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). ^c W tym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including case of the first and second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other than substantive law. ^b Including family cases (i.a. divorces). ^c Of which the Competition and Consumer Protection Court and Community Trademark and Design Court.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (39). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM W ZIELONEJ GÓRZE**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER IN ZIELONA GÓRA

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców				Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	16	6	2	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	1	1	Foreign enterprises
Społeczno-zawodowe organizacje rolników ^a	8	8	7	Professional organizations of farmers ^a
Spółdzielnie	289	296	295	Co-operatives
Spółki handlowe	533	630	651	Commercial companies
w tym z ograniczoną odpowiedzialnością	2661	3378	3630	of which limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej				Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities
Stowarzyszenia zwykłe ^b	996	1312	1404	Associations ^b
Związki zawodowe	140	155	161	Trade Unions
Izby gospodarcze	5	5	5	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych	5448	17695	19776	Register of Insolvent Debtors

^a Prowadzące działalność gospodarczą. ^b Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

Uwaga. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Conducting economic activity. ^b Excluding physical education associations and sport associations.

Note. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgonu) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.;
- 5) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 20 V 2002 r.

2. **Dane o ludności** za 2000 r. (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano, przyjmując jako bazę wyjściową wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, metodą bilansową (według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.).

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
- 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces;
- 5) results of the Population and Housing Census as of 20 V 2002.

2. **Data about population** for 2000 (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled, using the results of the Population and Housing Census 2002, using balance method (by the administrative division valid as of 31 XII 2002).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18-44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

3. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations - according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons - residence of husband is used);
- divorces - according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births - according to the mother's place of permanent residence;
- deaths - according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over - to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ - wymeldowania z pobytu stałego.

8. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

The inflow of the population includes registration of arrival for permanent residence, outflow - registration of departure from permanent residence.

8. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

TABL. 1 (40). LUDNOŚĆ
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	1008313	1009192	1008656	1009621	T O T A L
mężczyźni	490274	489599	488940	489287	males
kobiety	518039	519593	519716	520334	females
Miasta	652385	647558	643451	642716	Urban areas
Wieś	355928	361634	365205	366905	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	1008472	1009198	1008962	1010047	T O T A L
mężczyźni	490259	489688	488975	489461	males
kobiety	518213	519510	519987	520586	females
Miasta	652041	647054	643056	642494	urban areas
Wieś	356431	362144	365906	367553	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn ...	106	106	106	106	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	64,7	64,1	63,7	63,6	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	72	72	72	72	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (41). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

W I E K A G E	2000	2005	2008	2009					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
O G Ó Ł E M . . .	1008472	1009198	1008962	1010047	489461	642494	306066	367553	183395
T O T A L									
0—2 lata . . .	30883	28948	32441	33538	17145	20452	10355	13086	6790
3—6	47445	39295	38078	39073	20058	23962	12349	15111	7709
7—12	87166	70772	62753	60670	31230	35567	18337	25103	12893
13—15	51993	42841	37461	35857	18242	20929	10668	14928	7574
16—18	58044	47030	42764	40903	20882	24375	12407	16528	8475
19—24	102699	109357	99291	94982	48113	58458	29399	36524	18714
25—29	73528	84650	88575	90139	45938	57907	29123	32232	16815
30—34	60932	72176	79381	81252	41475	53336	26937	27916	14538
35—39	66137	59886	65499	68424	34733	43104	21589	25320	13144
40—44	85564	65216	59643	58772	29539	36378	17912	22394	11627
45—49	86131	83877	70670	66813	33112	41754	20107	25059	13005
50—54	72559	83688	85215	84298	41131	54967	25875	29331	15256
55—59	36394	69628	77518	78431	37417	52773	24209	25658	13208
60—64	39479	34019	50667	57902	27187	39852	18241	18050	8946
65—69	38243	35802	32538	31610	13368	21676	9003	9934	4365
70—74	32934	32866	32196	31819	12217	21759	8208	10060	4009
75—79	22706	26119	26898	26800	9471	17485	6295	9315	3176
80 lat i więcej . and more	15635	23028	27374	28764	8203	17760	5052	11004	3151

TABL. 3 (42). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1008472	1009198	1008962	1010047	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym ..	256819	212814	198646	195777	Pre-working age
mężczyźni	130951	108832	101714	100210	males
kobiety	125868	103982	96932	95567	females
Miasta	156706	126821	118207	116817	Urban areas
mężczyźni	79960	64867	60501	59806	males
kobiety	76746	61954	57706	57011	females
Wieś	100113	85993	80439	78960	Rural areas
mężczyźni	50991	43965	41213	40404	males
kobiety	49122	42028	39226	38556	females
W wieku produkcyjnym	619906	659796	664422	664562	Working age
mężczyźni	318543	337666	343872	345992	males
kobiety	301363	322130	320550	318570	females
Miasta	411862	430930	427583	425386	Urban areas
mężczyźni	207002	216167	217418	217702	males
kobiety	204860	214763	210165	207684	females
Wieś	208044	228866	236839	239176	Rural areas
mężczyźni	111541	121499	126454	128290	males
kobiety	96503	107367	110385	110886	females
W wieku poprodukcyjnym	131747	136588	145894	149708	Post-working age
mężczyźni	40765	43190	43389	43259	males
kobiety	90982	93398	102505	106449	females
Miasta	83473	89303	97266	100291	Urban areas
mężczyźni	25450	27948	28531	28558	males
kobiety	58023	61355	68735	71733	females
Wieś	48274	47285	48628	49417	Rural areas
mężczyźni	15315	15242	14858	14701	males
kobiety	32959	32043	33770	34716	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	63	53	52	52	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	54	45	42	41	Males
Kobiety	72	61	62	63	Females

TABL. 4 (43). **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2035
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys. in thous.						
O G Ó Ł E M	1009,7	1010,2	1007,6	999,2	983,6	963,6	T O T A L
mężczyźni	489,1	488,8	487,3	482,9	474,9	465,2	males
kobiety	520,6	521,4	520,3	516,3	508,7	498,4	females
Miasta	640,2	634,8	629,5	621,4	608,6	593,3	Urban areas
mężczyźni	304,9	301,7	298,9	294,9	288,7	281,6	males
kobiety	335,3	333,1	330,6	326,5	319,9	311,7	females
Wieś	369,5	375,4	378,1	377,8	375,0	370,3	Rural areas
mężczyźni	184,1	187,1	188,4	188,0	186,2	183,6	males
kobiety	185,4	188,3	189,7	189,8	188,8	186,7	females
W wieku przedprodukcyjnym	193,1	188,6	190,5	186,2	169,7	152,8	Pre-working age
mężczyźni	99,0	97,0	98,0	95,9	87,4	78,7	males
kobiety	94,1	91,6	92,5	90,3	82,3	74,1	females
Miasta	115,0	113,5	115,6	113,3	103,5	93,4	Urban areas
mężczyźni	59,1	58,4	59,5	58,4	53,3	48,1	males
kobiety	56,0	55,1	56,1	54,9	50,2	45,3	females
Wieś	78,1	75,1	74,9	72,9	66,2	59,4	Rural areas
mężczyźni	40,0	38,6	38,5	37,5	34,1	30,6	males
kobiety	38,1	36,5	36,4	35,4	32,1	28,8	females
W wieku produkcyjnym	663,5	635,2	597,7	573,3	566,4	555,3	Working age
mężczyźni	346,7	335,4	317,4	302,1	298,3	296,0	males
kobiety	316,7	299,8	280,3	271,2	268,1	259,3	females
Miasta	422,0	393,9	365,2	348,4	343,3	335,8	Urban areas
mężczyźni	217,2	205,5	191,8	181,4	178,6	176,9	males
kobiety	204,8	188,4	173,4	167,0	164,7	158,9	females
Wieś	241,4	241,3	232,5	224,9	223,1	219,5	Rural areas
mężczyźni	129,5	130,0	125,6	120,7	119,7	119,1	males
kobiety	111,9	111,3	106,9	104,2	103,4	100,4	females
W wieku poprodukcyjnym	153,1	186,4	219,4	239,7	247,5	255,5	Post-working age
mężczyźni	43,3	56,4	71,9	84,9	89,2	90,5	males
kobiety	109,8	130,0	147,5	154,8	158,3	165,0	females
Miasta	103,1	127,4	148,7	159,6	161,8	164,1	Urban areas
mężczyźni	28,7	37,9	47,6	55,1	56,8	56,6	males
kobiety	74,4	89,5	101,1	104,5	105,0	107,5	females
Wieś	50,0	59,0	70,7	80,1	85,7	91,4	Rural areas
mężczyźni	14,6	18,5	24,3	29,8	32,4	33,9	males
kobiety	35,4	40,5	46,4	50,3	53,3	57,5	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	52	59	69	74	74	74	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	41	46	54	60	59	57	Males
Kobiety	64	74	86	90	90	92	Females

TABL. 5 (44). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
O G Ó Ł E M			
2005	42	647054	64,1
2008	42	643056	63,7
2009	42	642494	63,6
Poniżej 2000	2	3313	0,3
<i>Below</i>			
2000 — 4999	16	55493	5,5
5000 — 9999	5	33060	3,3
10000 — 19999	13	181018	17,9
20000 — 49999	4	126724	12,5
50000 i więcej	2	242886	24,1
<i>and more</i>			

TABL. 6 (45). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
O G Ó Ł E M			
2005	74	362144	35,9
2008	74	365906	36,3
2009	74	367553	36,4
Poniżej 2000	3	3957	0,4
<i>Below</i>			
2000 — 4999	41	144507	14,3
5000 — 6999	17	103877	10,3
7000 — 9999	11	86159	8,5
10000 i więcej	2	29053	2,9
<i>and more</i>			

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (46). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Uro- dzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przy- rost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- włą- włąt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2000	5327	3424	51	1537	10012	8894	86	1118
TOTAL	2005	4920	3130	329	2567	9915	9135	61	780
	2008	6982	4445	87	2232	11351	9572	61	1779
	2009	6621	4136	62	1968	11499	9780	72	1719
Miasta.....	2000	3465	2146	43	1251	5994	5462	60	532
Urban areas	2005	3210	1937	250	2005	6086	5674	38	412
	2008	4466	2786	60	1758	6894	5965	42	929
	2009	4287	2608	54	1538	7086	6263	51	823
Wieś.....	2000	1862	1278	8	286	4018	3432	26	586
Rural areas	2005	1710	1193	79	562	3829	3461	23	368
	2008	2516	1659	27	474	4457	3607	19	850
	2009	2334	1528	8	430	4413	3517	21	896

NA 1000 LUDNOŚCI^b
PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2000	5,28	3,39	5,05	1,52	9,92	8,81	8,59	1,11
TOTAL	2005	4,87	3,10	32,58	2,54	9,82	9,05	6,15	0,77
	2008	6,91	4,40	8,62	2,21	11,24	9,48	5,37	1,76
	2009	6,55	4,09	6,13	1,95	11,37	9,67	6,26	1,70
Miasta.....	2000	5,32	3,30	6,61	1,92	9,21	8,39	10,01	0,82
Urban areas	2005	4,97	3,00	38,70	3,10	9,42	8,78	6,24	0,64
	2008	6,96	4,34	9,35	2,74	10,74	9,29	6,09	1,45
	2009	6,68	4,07	8,42	2,40	11,05	9,76	7,20	1,28
Wieś.....	2000	5,20	3,57	2,23	0,80	11,22	9,59	6,47	1,64
Rural areas	2005	4,70	3,28	21,71	1,55	10,52	9,51	6,01	1,01
	2008	6,84	4,51	7,34	1,29	12,12	9,81	4,26	2,31
	2009	6,31	4,13	2,16	1,16	11,93	9,51	4,76	2,42

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku separacji - na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt - na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations - data are presented per 100 thous. population; infant deaths - per 1000 live births.

TABL. 8 (47). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	
OGÓŁEM... 2005	4920	6705	30,0	3015	1123	2567	11,5	-1857
TOTAL 2008	6982	6292	28,1	2981	1079	2232	10,0	645
2009	6621	6061	27,0	2985	1108	1968	8,8	436
Miasta..... 2005	3210	4622	31,9	1887	730	2005	13,9	-1758
<i>Urban areas</i> 2008	4466	4299	30,2	1877	664	1758	12,3	-271
2009	4287	4209	29,6	1923	748	1538	10,8	-378
Wieś..... 2005	1710	2083	26,4	1128	393	562	7,1	-99
<i>Rural areas</i> 2008	2516	1993	24,6	1104	415	474	5,8	916
2009	2334	1852	22,6	1062	360	430	5,2	814

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (48). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2009

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	6621	197	2214	2616	825	271	227	189	82
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... <i>and less</i>	24	12	9	3	-	-	-	-	-
20—24.....	1207	127	827	221	27	4	1	-	-
25—29.....	2837	42	1097	1503	173	18	4	-	-
30—34.....	1403	13	242	703	374	63	7	1	-
35—39.....	445	1	31	134	171	83	24	1	-
40—49.....	345	2	7	48	65	80	97	45	1
50—59.....	217	-	1	4	15	21	81	86	9
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	143	-	-	-	-	2	13	56	72

TABL. 9 (48). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2009 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU <i>MALES AT AGE</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
MIASTA									
<i>URBAN AREAS</i>									
RAZEM	4287	100	1251	1807	570	201	152	138	68
TOTAL									
19 lat i mniej <i>and less</i>	13	6	5	2	-	-	-	-	-
20—24.	659	62	443	135	16	3	-	-	-
25—29.	1842	22	642	1048	113	14	3	-	-
30—34.	976	8	145	498	274	46	5	-	-
35—39.	298	-	14	91	111	65	16	1	-
40—49.	221	2	2	31	44	52	58	31	1
50—59.	160	-	-	2	12	19	62	59	6
60 lat i więcej. <i>and more</i>	118	-	-	-	-	2	8	47	61
WIEŚ									
<i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM	2334	97	963	809	255	70	75	51	14
TOTAL									
19 lat i mniej <i>and less</i>	11	6	4	1	-	-	-	-	-
20—24.	548	65	384	86	11	1	1	-	-
25—29.	995	20	455	455	60	4	1	-	-
30—34.	427	5	97	205	100	17	2	1	-
35—39.	147	1	17	43	60	18	8	-	-
40—49.	124	-	5	17	21	28	39	14	-
50—59.	57	-	1	2	3	2	19	27	3
60 lat i więcej. <i>and more</i>	25	-	-	-	-	-	5	9	11

TABL. 10 (49). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
CONTRACTED IN 2009

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM	6621	5755	164	702
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	5759	5395	48	316
<i>Single</i>				
Wdowcy	113	16	54	43
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	749	344	62	343
<i>Divorced</i>				
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>				
RAZEM	4287	3694	111	482
TOTAL				
Kawalerowie	3662	3432	25	205
<i>Single</i>				
Wdowcy	86	12	44	30
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	539	250	42	247
<i>Divorced</i>				
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>				
RAZEM	2334	2061	53	220
TOTAL				
Kawalerowie	2097	1963	23	111
<i>Single</i>				
Wdowcy	27	4	10	13
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	210	94	20	96
<i>Divorced</i>				

TABL. 11 (50). **MAŁŻEŃSTWA^a WYZNANIOWE ZAWARTE W 2009 R.**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a IN 2009

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM.....	4136	2608	1528
TOTAL			
Kościół Katolicki	4122	2597	1525
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	5	3	2
Kościół Ewangelicko-Augsburski	2	1	1
Kościół Zielonoświątkowy	4	4	-
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ..	1	1	-
Kościół Chrześcijan Baptystów	2	2	-

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (51). **ROZWOODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING
PETITION FOR DIVORCE IN 2009**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM									
TOTAL									
OGÓŁEM.....	1968	4	113	342	409	347	452	259	42
GRAND TOTAL									
20—24.....	41	4	28	6	1	1	1	-	-
25—29.....	224	-	57	142	22	2	1	-	-
30—34.....	405	-	18	145	211	29	2	-	-
35—39.....	349	-	5	35	124	164	20	-	1
40—49.....	536	-	4	12	47	139	296	36	2
50—59.....	342	-	-	2	3	11	127	193	6
60 lat i więcej..... and more	71	-	1	-	1	1	5	30	33

TABL. 12 (51). **ROZWODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING
PETITION FOR DIVORCE IN 2009 (cont.)**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
MIASTA									
URBAN AREAS									
RAZEM	1538	3	87	267	313	276	361	201	30
TOTAL									
20—24	26	3	18	2	1	1	1	-	-
25—29	181	-	46	113	20	1	1	-	-
30—34	315	-	15	113	163	23	1	-	-
35—39	281	-	3	30	93	139	15	-	1
40—49	415	-	4	8	34	102	234	31	2
50—59	270	-	-	1	2	10	105	150	2
60 lat i więcej and more	50	-	-	-	-	-	4	20	25
WIEŚ									
RURAL AREAS									
RAZEM	430	1	26	75	96	71	91	58	12
TOTAL									
20—24	15	1	10	4	-	-	-	-	-
25—29	43	-	11	29	2	1	-	-	-
30—34	90	-	3	32	48	6	1	-	-
35—39	68	-	2	5	31	25	5	-	-
40—49	121	-	-	4	13	37	62	5	-
50—59	72	-	-	1	1	1	22	43	4
60 lat i więcej and more	21	-	-	-	1	1	1	10	8

TABL. 13 (52). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2567	2232	1968	T O T A L
rozwoody małżeństw:				divorces:
Bez dzieci	784	836	755	Marriages without children
Z dziećmi	1783	1396	1213	Marriages with children
o liczbie dzieci:				by number of children:
1	1010	844	744	1
2	579	438	372	2
3	133	85	76	3
4 i więcej	61	29	21	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 14 (53). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	9915	11351	11499	7086	4413	Live births
Małżeńskie	6338	7262	7320	4531	2789	Legitimate
chłopcy	3264	3678	3757	2332	1425	males
dziewczęta	3074	3584	3563	2199	1364	females
Pozamałżeńskie	3577	4089	4179	2555	1624	Illegitimate
chłopcy	1827	2093	2139	1301	838	males
dziewczęta	1750	1996	2040	1254	786	females
Urodzenia martwe	43	63	43	23	20	Still births

TABL. 15 (54). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH							
IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2005	9915	5196	3140	968	340	130	141
TOTAL 2008	11351	5873	3896	999	326	137	120
2009	11499	5771	3969	1180	343	135	100
19 lat i mniej <i>and less</i>	703	650	52	1	-	-	-
20—24	2670	1892	637	114	23	4	-
25—29	4174	2271	1465	321	77	23	17
30—34	2858	813	1420	439	101	51	33
35—39	930	130	365	255	106	40	34
40—44	158	15	30	47	35	16	15
45 lat i więcej <i>and more</i>	6	-	-	3	1	1	1
W ODSETKACH							
IN PERCENT							
OGÓŁEM 2005	100,0	52,4	31,7	9,8	3,4	1,3	1,4
TOTAL 2008	100,0	51,7	34,3	8,8	2,9	1,2	1,1
2009	100,0	50,2	34,5	10,2	3,0	1,2	0,9
19 lat i mniej <i>and less</i>	100,0	92,5	7,4	0,1	-	-	-
20—24	100,0	70,8	23,9	4,3	0,9	0,1	-
25—29	100,0	54,4	35,1	7,7	1,8	0,6	0,4
30—34	100,0	28,4	49,7	15,4	3,5	1,8	1,2
35—39	100,0	14,0	39,2	27,4	11,4	4,3	3,7
40—44	100,0	9,5	19,0	29,7	22,2	10,1	9,5
45 lat i więcej <i>and more</i>	100,0	-	-	49,9	16,7	16,7	16,7

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 18 (57). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a W 2008 R.
DEATHS BY CAUSES^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM	9572	948,0	5223	4349	5965	3607
TOTAL						
Choroby zakaźne i pasożytnicze	137	13,6	79	58	91	46
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym gruźlica układu oddechowego	27	2,7	22	5	16	11
<i>of which tuberculosis of the respiratory system</i>						
Nowotwory	2479	245,5	1368	1111	1596	883
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe	2410	238,7	1336	1074	1546	864
<i>of which malignant neoplasms</i>						
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^A	18	1,8	7	11	12	6
<i>Diseases of blood and bloodforming organs</i>						
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej.	161	15,9	68	93	103	58
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>						
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania.	73	7,2	56	17	46	27
<i>Mental and behavioural disorders</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	145	14,4	67	78	96	49
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>						
Choroby układu krążenia	4052	401,3	2010	2042	2450	1602
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
choroba nadciśnieniowa	76	7,5	34	42	49	27
<i>hypertensive disease</i>						
choroba niedokrwienna serca	1240	122,8	693	547	760	480
<i>ischaemic heart disease</i>						
choroby naczyń mózgowych	1132	112,1	501	631	672	460
<i>cerebrovascular disease</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision)".

TABL. 18 (57). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a W 2008 R. (dok.)DEATHS BY CAUSES^a IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	379	37,5	223	156	214	165
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	428	42,4	250	178	269	159
Choroby skóry i tkanki podskórnej <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	1	0,1	-	1	1	-
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	15	1,5	2	13	9	6
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	103	10,2	61	42	74	29
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	27	2,7	16	11	17	10
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies</i>	24	2,4	15	9	16	8
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	893	88,4	482	411	587	306
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i> <i>cerebrovascular disease</i>	637	63,1	519	118	384	253

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision)".

TABL. 19 (58). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.

INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	72	6,26	41	31	51	21
0 dni days	23	2,00	13	10	17	6
1—6 days	19	1,65	11	8	13	6
7—29 dni days	12	1,04	4	8	8	4
1 miesiąc month	4	0,35	3	1	1	3
2	3	0,26	3	-	3	-
3—11 miesięcy months	11	0,96	7	4	9	2

TABL. 20 (59). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYŃ^a W 2008 R.INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	61	5,37	35	26	42	19
Choroby zakaźne i pasożytnicze Infectious and parasitic diseases	2	0,18	1	1	2	-
w tym posocznica of which septicaemia	1	0,09	1	-	1	-
Nowotwory Neoplasms	1	0,09	1	-	1	-
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej Endocrine, nutritional and metabolic diseases	1	0,09	-	1	1	-
Choroby układu krążenia Diseases of the circulatory system	1	0,09	-	1	1	-
Choroby układu oddechowego Diseases of the respiratory system	3	0,26	-	3	2	1
w tym zapalenie płuc of which pneumonia	1	0,09	-	1	-	1

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD -10 Revision)".

TABL. 20 (59). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R. (dok.)**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
Choroby układu moczopłciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	1	0,09	-	1	1	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okoloporodowym <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>	27	2,38	16	11	17	10
w tym zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwoju płodu <i>of which disorders related to length of gestation and fetal growth</i>	14	1,23	8	6	9	5
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies</i>	18	1,59	13	5	14	4
w tym wrodzone wady serca <i>of which congenital malformations of heart</i>	8	0,70	6	2	4	4
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	4	0,35	3	1	1	3
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu <i>External causes falling ill and death</i>	3	0,26	1	2	2	1

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD -10 Revision)".

TABL. 21 (60). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
O G Ó Ł E M	178	191	201	285	233	T O T A L
w tym dokonane	156	142	129	170	149	<i>of which committed</i>
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	4	1	4	1	-	<i>14 and less</i>
15—19	12	16	16	15	10	<i>15—19</i>
20—29	29	50	36	61	56	<i>20—29</i>
30—49	85	59	77	98	85	<i>30—49</i>
50—69	37	46	54	82	61	<i>50—69</i>
70 lat i więcej	10	19	14	24	18	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters.

TABL. 22 (61). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified				
		0	15	30	45	60
		MĘŻCZYŹNI MALES				
OGÓŁEM TOTAL	2000	69,20	55,16	40,69	27,39	16,04
	2005	70,19	55,96	41,77	28,21	16,85
	2008	70,46	56,15	41,96	28,34	17,24
	2009	70,68	56,37	42,06	28,48	17,07
	Miasta Urban areas	70,96	56,64	42,28	28,73	17,28
Wieś Rural areas	70,20	55,92	41,66	28,05	16,72	
		KOBIECY FEMALES				
OGÓŁEM TOTAL	2000	77,43	63,19	48,45	34,15	21,23
	2005	78,98	64,55	49,78	35,32	22,16
	2008	79,32	64,89	50,24	35,87	22,80
	2009	79,48	65,10	50,38	35,91	22,83
	Miasta Urban areas	79,49	65,16	50,49	35,92	22,83
Wieś Rural areas	79,35	64,91	50,09	35,80	22,71	

TABL. 23 (62). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad			
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS											
OGÓŁEM TOTAL	2005	13328	7821	5116	391	13974	7406	5966	602	-646	
	2008	13525	7791	5214	520	14207	7046	6178	983	-682	
	2009	13163	7596	5006	561	13636	6870	6182	584	-473	
	Miasta Urban areas	2005	7088	3309	3505	274	8677	3817	4405	455	-1589
	2008	7201	3238	3603	360	8694	3430	4563	701	-1493	
2009	6951	3138	3413	400	8426	3463	4534	429	-1475		
Wieś Rural areas	2005	6240	4512	1611	117	5297	3589	1561	147	943	
2008	6324	4553	1611	160	5513	3616	1615	282	811		
2009	6212	4458	1593	161	5210	3407	1648	155	1002		
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION											
OGÓŁEM TOTAL	2005	13,20	7,75	5,07	0,39	13,84	7,33	5,91	0,60	-0,64	
	2008	13,39	7,72	5,16	0,51	14,07	6,98	6,12	0,97	-0,68	
	2009	13,02	7,51	4,95	0,55	13,48	6,79	6,11	0,58	-0,47	
	Miasta Urban areas	2005	10,97	5,12	5,43	0,42	13,43	5,91	6,82	0,70	-2,46
	2008	11,22	5,04	5,61	0,56	13,54	5,34	7,11	1,09	-2,33	
2009	10,83	4,89	5,32	0,62	13,13	5,40	7,07	0,67	-2,30		
Wieś Rural areas	2005	17,15	12,40	4,43	0,32	14,56	9,86	4,29	0,40	2,59	
2008	17,20	12,38	4,38	0,44	14,99	9,83	4,39	0,77	2,21		
2009	16,80	12,06	4,31	0,44	14,09	9,21	4,46	0,42	2,71		

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 24 (63). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	12937	9472	3465	13372	9472	3900
TOTAL 2008	13005	9572	3433	13224	9572	3652
. 2009	12602	9332	3270	13052	9332	3720
Miasta 2005	6814	4595	2219	8222	5464	2758
Urban areas 2008	6841	4555	2286	7993	5524	2469
. 2009	6551	4361	2190	7997	5476	2521
Wieś 2005	6123	4877	1246	5150	4008	1142
Rural areas 2008	6164	5017	1147	5231	4048	1183
. 2009	6051	4971	1080	5055	3856	1199
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2005	12,81	9,38	3,43	13,24	9,38	3,86
TOTAL 2008	12,88	9,48	3,40	13,10	9,48	3,62
. 2009	12,46	9,23	3,23	12,91	9,23	3,68
Miasta 2005	10,55	7,11	3,44	12,73	8,46	4,27
Urban areas 2008	10,66	7,10	3,56	12,45	8,60	3,85
. 2009	10,21	6,80	3,41	12,47	8,54	3,93
Wieś 2005	16,83	13,40	3,42	14,15	11,02	3,14
Rural areas 2008	16,76	13,64	3,12	14,22	11,01	3,22
. 2009	16,36	13,44	2,92	13,67	10,43	3,24

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 25 (64). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI
I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2000	11550	5622	5928	11990	5699	6291	-440	-77	-363
TOTAL 2005	12937	6220	6717	13372	6332	7040	-435	-112	-323
. 2008	13005	6097	6908	13224	6094	7130	-219	3	-222
. 2009	12602	5742	6860	13052	5861	7191	-450	-119	-331
0—4 lata	1443	735	708	1485	761	724	-42	-26	-16
5—9	847	409	438	841	402	439	6	7	-1
10—14	596	296	300	598	290	308	-2	6	-8
15—19	578	250	328	583	249	334	-5	1	-6
20—24	1375	441	934	1497	455	1042	-122	-14	-108
25—29	2421	994	1427	2583	1036	1547	-162	-42	-120
30—34	1692	836	856	1845	921	924	-153	-85	-68
35—39	1003	519	484	1038	544	494	-35	-25	-10
40—44	533	296	237	546	292	254	-13	4	-17
45—49	453	221	232	433	210	223	20	11	9
50—54	451	240	211	445	224	221	6	16	-10
55—59	419	194	225	383	187	196	36	7	29
60—64	279	142	137	272	130	142	7	12	-5
65 lat i więcej and more	512	169	343	503	160	343	9	9	-

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 26 (65). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>
Kościół Katolicki <i>Catholic Church</i>			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	266	652	980569
Kościół Greckokatolicki ^c	13	.	.
Starokatolickie <i>Old Catholic</i>			
Kościół Polskokatolicki	7	6	658
Kościół Starokatolicki Mariawitów	-	-	8
Prawosławne <i>Orthodox</i>			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^d	42	38	40700
Protestanckie i tradycji protestanckiej <i>Protestant and Protestant-tradition</i>			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^e	1	1	500
Kościół Ewangelicko-Reformowany	-	-	20
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^e	1	-	70
Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	2	4	90
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	4	2	205
Kościół Boży w Chrystusie	3	15	324
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelickiej	2	1	25
Kościół Zielonoświątkowy	16	14	1110
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	2	4	21
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	2	1	11
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	3	4	25
Nowoapostolski Kościół w Polsce	7	4	538
Zbór Stanowczych Chrześcijan	-	1	6
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	-	-	1
Dalekiego Wschodu <i>Far Eastern Religions</i>			
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^f	-	-	70
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtzang	-	-	65
Związek Taoistów Tao Te King ^f	2	10	200
Inne <i>Other</i>			
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce ^e	-	-	8
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^f	-	3	278
Strażnica -Towarzystwo Biblijne i Traktatowe	67	-	4736
Unia Ewangelikalna w Rzeczypospolitej Polskiej	-	-	2

^a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji zielonogórsko-gorzowskiej. ^c 2008 r. ^d Dane dotyczą diecezji wrocławsko-szczecińskiej. ^e 2007 r. ^f Dane o wyznawcach dotyczą całego kraju.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious, centres. ^b Data concern Zielona Góra-Gorzów Wlkp. diocese. ^c 2008. ^d Data concern Wrocław-Szczecin diocese. ^e 2007. ^f Data on faithful concern area of the whole country.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy (do IV kwartału 2006 r. - powyżej 2 miesięcy), jeżeli ich nieobecność nie wynika z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia, do 2005 r. - z wyjątkiem osób w wieku 15 lat - przedstawiane były wyłącznie według roku urodzenia.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months (until the IV quarter 2006 - for longer than 2 months) except for persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include institutional households. The survey does not include institutional households. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter.

Since I quarter 2003 the results of the LFS are generalized on the basis of the balances of the population compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002.

Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth, until 2005- excluding persons aged 15-they were presented exclusively according to the year of birth.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e. performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,
- formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather); if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion since 2006 in case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration;

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych z pewnymi wyłączeniami od 2002 r. - patrz ust. 5 na str. 120,

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job.

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4 week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work in the period not longer than 3 months and they were able to take the job.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. **The activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item "total".

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land with some exceptions since 2002 - see item 5 on page 120,

- b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
 - 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
 - 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
 - 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu 31 XII od 2002 r. wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

Przeciętną liczbę pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ustalono w oparciu o dokonane szacunki liczby pracujących przy uwzględnieniu współczynników przeliczeniowych.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

- b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,*
 - c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
 - 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
 - 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);*
 - 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. *Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

4. Data concerning employment on a given day of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII since 2002 estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002.

Since 2002 the following employed persons are not included in the employed on private farms:

- 1) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
- 2) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs.

The average number of employed persons on private farms in agriculture was established on the basis of estimates of the number of employees taking into account conversion ratios.

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2002 are not strictly comparable to those for previous years.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonanych transakcji lub wartości wykonanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przyjmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. Dane o pracujących w tabl. 3 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i (od 2004 r.) również rodzaju działalności, a w pozostałych tablicach - według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

12. Dane zawarte w tabl. 4-9 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) **the employment, as of 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** - full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or a percentage of turnover.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of a given day, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

11. Data regarding employment in table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and (since 2004) kind of activity, in other tables - by seat of enterprise (unit).

12. Data in tables 4-9 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.

13. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,

2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,

3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

14. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

15. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także - ze względów ewidencyjnych - osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

16. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

13. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,

2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,

3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

14. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

15. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or have been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of persons employed on a given day as of 31 XII the previous year.

16. Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami, określone są jako bezrobotne; do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu jednolity tekst z. U. 2003 Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami).

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną - zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. - wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, mężczyzna - 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
- 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega - na podstawie odrębnych przepisów - obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments, are classified as unemployed; until 31 V 2004 the obligatory was the Law dated 14 XII 1994 on Employment and Combating Unemployment (uniform text Journal Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person - capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam with the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 in the evening, weekend and extra curriculum education system, looking for employment or other kind of paid work and registered in a local labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled among others, the following conditions:

- 1) is aged 18 or more;
- 2) is aged less than 60 (for women), less than 65 (for men);
- 3) did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, family pension due to training, social pension, does not receive: a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;
- 4) is not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- 5) is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- 6) is not entered in the register rolls economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or retirement provision, excluding social insurance farmers;
- 7) is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;

- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- 10) nie pobiera na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.
- 8) *does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work; excluding income generated from money gathered on bank accounts;*
- 9) *does not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit,*
- 10) *does not receive on the basis of regulation concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;*
- 11) *does not receive training allowance after the termination of employment.*

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych dla 2000 r. - na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, dla lat 2005-2009 - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 i dane te nie są w pełni porównywalne z danymi za 2000 r.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych - Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

2. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering persons employed on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated for 2000 - on the basis of the results of the Agricultural Census 1996, for 2005-2008 - Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and those data are not strictly comparable to 2000.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits . Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

*Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania - na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy - szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

- 1) *practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) *performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) *performing the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay - on the basis of appointment issued by the labour office - at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *serving supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. **A serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. **A fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to the **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury (until 2004 defined as events directly causing injury) are grouping according in the EUROSTAT recommendation.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnią arytmetyczną 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

7. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości.

1) Sprawozdawczość o warunkach pracy obejmuje zatrudnionych zaliczanych według PKD 2007 do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (dział uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową z wyłączeniem grupy łowiectwo i pozyskiwanie zwierząt łownych oraz indywidualnych gospodarstw rolnych, działy: leśnictwo i pozyskiwanie drewna i rybactwo z wyłączeniem klasy rybołówstwo w wodach morskich), górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo (z wyłączeniem grupy realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja (bez działu działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych, z wyłączeniem grupy pozostała działalność usługowa w zakresie informacji), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (działy: badania naukowe i prace rozwojowe i działalność weterynaryjna), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (działy: wynajem i dzierżawa i działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz klasa pozostałe sprzętanie), edukacja (podklasa szkoły wyższe), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (dział opieka zdrowotna), pozostała działalność usługowa (dział naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego).

6. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the reference year and from the reference year, without converting part-time paid employees into full-time paid employees.

7. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports.

1) Registers on working conditions cover employed by entities included in the NACE rev. 2 sections: agriculture, forestry and fishing (division crop and animal production, hunting and related service activities excluding group hunting, trapping and related service activities and private farms in agriculture, divisions: forestry and logging and fishing and aquaculture excluding class marine fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply; sewerage, waste management and remediation activities, construction (excluding group development of building projects), wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transport and storage, information and communication (excluding division motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, excluding group other information service activities), professional, scientific and technical activities (divisions: scientific research and development and veterinary activities), administrative and support service activities (divisions: rental and leasing activities and travel agency, tour operator reservation service and related activities and class other cleaning activities), education (only class tertiary education), human health and social work activities (division human health activities), other service community (division repair of computers and personal and household goods).

2) Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdo-podobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 19 podaje się od 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115).

10. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” - „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

2) *Data exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

8. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

9. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 19 are given since 2003 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115).

10. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" - "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności
Economic activity of the population

TABL. 1 (66). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne <i>annual averages</i>			kwartaly <i>quarters</i>				
				I	II			III
LUDNOŚĆ w tys.	893	849	840	800	813	857	891	POPULATION in thous.
Mężczyźni	429	400	399	377	382	407	430	Men
Kobiety	464	449	441	423	431	450	462	Women
Aktywni zawodowo.....	492	445	450	411	426	469	494	Economically active persons
mężczyźni	277	248	247	230	238	254	267	men
kobiety	215	197	203	181	188	215	228	women
Pracujący	398	416	407	375	382	422	448	Employed persons
mężczyźni	225	233	223	210	213	228	241	men
kobiety	172	183	184	166	169	195	207	women
Bezrobotni	94	29	43	35	45	46	47	Unemployed persons
mężczyźni	52	15	25	20	25	27	26	men
kobiety	42	14	19	15	19	20	21	women
Bierni zawodowo	402	404	390	389	387	388	397	Economically inactive persons
Mężczyźni	152	152	152	147	144	153	163	Men
Kobiety	250	252	239	242	243	235	234	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,1	52,4	53,6	51,4	52,4	54,7	55,4	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	64,6	62,0	61,9	61,0	62,3	62,4	62,1	men
kobiety	46,3	43,9	46,0	42,8	43,6	47,8	49,4	women
Miasta	55,3	53,0	54,4	52,2	53,6	56,3	55,3	Urban areas
Wieś	54,7	51,0	51,9	49,4	50,2	51,6	55,7	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	44,6	49,0	48,5	46,9	47,0	49,2	50,3	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	52,4	58,3	55,9	55,7	55,8	56,0	56,0	men
kobiety	37,1	40,8	41,7	39,2	39,2	43,3	44,8	women
Miasta	45,4	49,5	49,2	47,4	47,4	50,7	50,8	Urban areas
Wieś	42,7	47,9	47,0	46,1	46,3	46,3	49,3	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	19,1	6,5	9,6	8,5	10,6	9,8	9,5	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	18,8	6,0	10,1	8,7	10,5	10,6	9,7	men
kobiety	19,5	7,1	9,4	8,3	10,1	9,3	9,2	women
Miasta	17,6	6,8	9,9	9,4	12,0	9,9	8,2	Urban areas
Wieś	22,0	6,0	9,5	7,5	7,7	10,3	11,5	Rural areas

TABL. 2 (67). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2009 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Empley- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni <i>unem- ployed</i>				
	w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>		
O G Ó Ł E M	891	494	448	47	397	55,4	50,3	9,5
TOTAL								
Według wieku:								
<i>By age:</i>								
w tym w wieku produkcyjnym ^a <i>of which of working age^a</i>	686	484	438	46	202	70,6	63,8	9,5
15-24 lata	141	51	37	14	90	36,2	26,2	27,5
25-34	176	146	134	12	30	83,0	76,1	8,2
35-44	137	117	109	8	19	85,4	79,6	6,8
45-54	161	126	116	9	35	78,3	72,0	7,1
55 lat i więcej <i>and more</i>	276	54	51	3	222	19,6	18,5	5,6
Według poziomu wykształ- cenia:								
<i>By educational level:</i>								
Wyższe <i>Tertiary</i>	124	103	97	6	22	83,1	78,2	5,8
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	212	137	126	10	76	64,6	59,4	7,3
Średnie ogólnokształcące . . . <i>General secondary</i>	96	45	41	4	51	46,9	42,7	8,9
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	249	169	153	17	80	67,9	61,4	10,1
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	209	41	31	10	168	19,6	14,8	24,4

^a Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

^a Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący

Employment

TABL. 3 (68). **PRACUJĄCY^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009			
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
O G Ó Ł E M	291843	302864	315757	318082	309423	81248	228175	146066
TOTAL								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b	27533	27692	27944	27322	27701	2118	25583	10330
<i>Agriculture, forestry and fishing^b</i>								
Przemysł	79626	85624	88597	90395	83161	8922	74239	30016
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	231	1218	934	983	1869	1600	269	439
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	71351	77000	80142	81836	74004	1850	72154	27911
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	4155	3469	3374	3322	3289	2486	803	711
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	3889	3937	4147	4254	3999	2986	1013	955
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo	12687	14203	16819	18487	18205	243	17962	1842
<i>Construction</i>								
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^a	51521	51966	55018	55184	52875	533	52342	28542
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>								

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 122.

^a By actual workplace and by kind of activity; excluding persons employed in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. ^b See general notes, item 5 on page 122.

TABL. 3 (68). **PRACUJĄCY^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009			
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	Z ogółem kobiety of total women
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	18790	20424	21255	20572	19389	6723	12666	4488
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	5800	6125	6200	7069	5986	185	5801	3986
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2810	2667	2955	2952	3003	278	2725	1099
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	5929	6064	6328	7102	6307	1048	5259	4513
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	4023	4012	4224	4185	4430	1531	2899	2201
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	8412	8944	9281	8894	8053	1070	6983	3991
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	7354	7589	8445	6836	10149	442	9707	4280
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	16140	16220	16764	17224	17470	17452	18	11022
Edukacja <i>Education</i>	25537	25498	25577	25801	26402	25190	1212	20381
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	17937	17866	17856	18043	17697	12882	4815	14471
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3166	3304	3534	3353	3258	2462	796	1883
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4578	4666	4960	5004	5337	169	5168	3021

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a By actual workplace and by kind of activity; excluding persons employed in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABL. 4 (69). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employ- ment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	agenci agents	właściciele, współwła- ściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2005	175160	172555	67	286	2039
TOTAL	2006	180445	177725	70	417	2037
	2007	185417	182689	51	460	2028
	2008	192833	189768	109	590	2178
	2009	186325	183769	35	467	1870
sektor publiczny		70898	70896	-	2	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny.....		115427	112873	35	465	1870
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		4228	4051	-	-	67
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		67634	66950	21	2	587
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		773	770	-	-	3
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		61872	61197	21	2	578
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..		1374	1374	-	-	-
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		3615	3609	-	-	6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		8115	7876	-	-	239
<i>Construction</i>						
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..		18346	17849	-	-	497
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>						

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit.

TABL. 4 (69). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employ- ment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	agenci agents	właściciele, współwła- ściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	7957	7816	-	-	141
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	2162	2070	-	-	92
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1017	1008	-	-	9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3264	2779	2	463	20
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3037	3034	-	-	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2292	2224	12	-	56
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	7748	7700	-	-	48
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	17761	17758	-	2	1
Edukacja <i>Education</i>	25202	25188	-	-	14
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	14333	14263	-	-	70
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2444	2443	-	-	1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	773	748	-	-	25

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit.

TABL. 5 (70). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
OGÓŁEM.....	172555	177725	182689	189768	171911
TOTAL					
sektor publiczny	73612	71612	71156	70704	70670
<i>public sector</i>					
sektor prywatny.....	98943	106113	111533	119064	101241
<i>private sector</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..	3994	4311	4213	4065	3656
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....	63119	68201	70208	71469	62884
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	636	663	706	754	758
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	57539	62588	64629	65734	57321
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1377	1345	1261	1261	1214
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3567	3605	3612	3720	3591
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo.....	6155	6606	7290	8379	6623
<i>Construction</i>					
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	16006	16252	16785	19125	15159
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123.

^a Data concern economic entities employing more 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes, item 12 on page 123.

TABL. 5 (70). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
Transport i gospodarka magazynowa	8435	7893	8553	8454	6641
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1928	2005	2029	2376	1438
<i>Accommodation and catering</i>					
Informacja i komunikacja	1266	983	1004	1031	964
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . .	3063	2639	2792	3071	2779
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2930	2835	2799	2829	2635
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2074	2123	2173	2274	1975
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . . .	4594	4897	5954	7172	7012
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . . .	15885	15949	16480	17166	17758
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	25130	25055	25000	24971	25188
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15091	14776	14307	14208	14263
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2261	2329	2397	2452	2430
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	622	871	705	726	506
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123.

^a Data concern economic entities employing more 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes, item 12 on page 123.

TABL. 6 (71). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni Full-time employees		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	161440	79757	11115	6308
TOTAL	2006	166272	82248	11453	6400
	2007	171308	84991	11381	6384
	2008	177608	88746	12160	6824
	2009	171508	86358	12261	7219
sektor publiczny		64704	42913	6192	4063
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		106804	43445	6069	3156
<i>private sector</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		3656	907	395	104
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		64984	24639	1966	971
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		763	101	7	3
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		59430	23472	1767	886
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..		1347	268	27	8
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		3444	798	165	74
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		7452	724	424	144
<i>Construction</i>					
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		16818	8682	1031	593
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>					

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit.

TABL. 6 (71). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a (dok.)
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni Full-time employees		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	7478	1061	338	136
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	1814	1274	256	170
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	928	396	80	42
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	2556	2042	223	193
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2762	1418	272	120
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2059	931	165	93
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	6594	3326	1106	621
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	16817	10831	941	471
Edukacja <i>Education</i>	21525	17155	3663	2531
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	13490	11483	773	585
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2002	1167	441	341
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	573	322	175	99

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit.

TABL. 7 (72). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejm- jący pier- wszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powraca- jący z urlopów wychowaw- czych ^b persons returning from child-care leaves ^c		
OGÓŁEM	2005	44075	16022	5460	19813	715	27,4
TOTAL	2006	49534	19562	7254	9379	791	30,6
	2007	53591	20779	7226	9252	838	31,5
	2008	54843	24071	7010	11674	1002	30,5
	2009	39403	16136	4625	18741	787	21,8
sektor publiczny		8907	4893	1493	4421	205	13,6
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		30496	11243	3132	14320	582	26,6
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1083	424	68	298	5	29,7
Przemysł		16736	6103	1705	8068	285	24,0
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		71	11	10	4	-	9,3
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		15787	5886	1660	7546	273	24,5
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d		203	49	6	183	2	16,3
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d ..		675	157	29	335	10	19,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		2395	165	166	1203	7	29,8
<i>Construction</i>							
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^d		4427	2137	571	1764	124	24,8
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2009 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit. ^b Until 2009 including returning from unpaid leaves.

TABL. 7 (72). PRZYJĘCIA DO PRACY ^a (dok.)
HIRES ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejm- jący pier- wszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powraca- jący z urlopów wychow- aw- czych ^b persons returning from child-care leaves ^b	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2228	249	185	1370	23	28,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	619	347	106	173	94	27,3
Informacja i komunikacja. <i>Information and communication</i>	146	50	30	88	3	15,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	310	229	39	147	16	10,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	405	189	32	260	4	14,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	350	123	71	105	8	16,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activities</i>	3311	1467	289	1719	27	48,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2970	1418	692	1372	69	17,4
Edukacja <i>Education</i>	2140	1640	316	1168	41	9,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . . . <i>Human health and social work activities</i>	1588	1291	280	674	75	11,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	547	227	63	244	5	28,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	148	77	12	88	1	23,3

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2009 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit. ^b Until 2009 including returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (73). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number						Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tacji retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlopów wychow- aw- czych ^b taking child- -care leaves ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
O G Ó Ł Ę M	2005	41296	15142	7971	6005	2046	1149	25,3
T O T A L	2006	42745	16031	7112	8187	2625	1299	26,0
	2007	50152	19262	7323	10925	2803	1528	29,1
	2008	53674	21788	9445	9784	3080	1641	29,5
	2009	43572	18338	9738	4288	1548	975	24,1
sektor publiczny		7807	4177	559	473	741	224	11,8
public sector								
sektor prywatny		35765	14161	9179	3815	807	751	31,1
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1028	347	122	47	47	8	28,1
Przemysł		20171	8384	5984	1781	572	513	28,6
Industry								
górnictwo i wydobywanie		71	6	6	12	10	-	9,3
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		19366	8196	5858	1711	498	507	29,8
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		82	14	20	3	20	-	6,7
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..		652	168	100	55	44	6	18,8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo		2951	203	582	234	51	10	36,7
Construction								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2009 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit. ^b Until 2009 including taking unpaid leaves.

TABL. 8 (73). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlopów wychow- aw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4929	2483	1319	818	73	123	27,7
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	2435	232	559	291	82	16	31,0
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	735	417	176	140	4	16	37,4
<i>Accommodation and catering</i>							
Informacja i komunikacja.	140	59	31	13	4	4	14,7
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	405	306	88	44	27	26	13,8
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	331	142	27	27	48	8	12,0
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	355	134	28	59	16	5	16,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activities</i>	3534	1649	412	428	62	39	51,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2610	1195	53	88	237	71	15,2
Edukacja	1960	1427	156	140	166	46	8,9
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1395	1081	117	134	133	78	9,8
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	393	178	29	22	21	10	19,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	200	101	55	22	5	2	31,4
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2009 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit. ^b Until 2009 including taking unpaid leaves.

TABL. 9 (74). **ABSOLWENCI^a PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ**
SCHOOL LEAVERS^a STARTING WORK FOR THE FIRST TIME

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- secondary and se- condary voca- tional	liceów ogólno- kształcą- cych general seconda- ry	zasadni- czych zawodo- wych basic vocatio- nal
OGÓŁEM 2005	5062	2353	1483	1441	632	1506
TOTAL 2006	6170	2777	1656	1753	802	1959
. 2007	6297	2971	1700	1641	1009	1947
. 2008	5882	2944	2294	1361	631	1596
2009	3788	1718	1236	900	534	1118
sektor publiczny <i>public sector</i>	1361	866	778	212	99	272
sektor prywatny <i>private sector</i>	2427	852	458	688	435	846
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	63	15	31	16	-	16
Przemysł <i>Industry</i>	1218	357	205	365	236	412
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	8	2	5	-	3	-
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1178	344	191	349	228	410
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	5	1	1	3	-	1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	27	10	8	13	5	1
Budownictwo <i>Construction</i>	135	20	18	30	20	67
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	457	233	73	170	93	121

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit.

TABL. 9 (74). **ABSOLWENCI^a PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ (dok.)**
SCHOOL LEAVERS^a STARTING WORK FOR THE FIRST TIME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- secondary and se- condary voca- tional	liceów ogólno- kształcą- cych general seconda- ry	zasadni- czych zawodo- wych basic vocatio- nal
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	174	18	16	31	25	102
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	66	39	11	25	9	21
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	25	10	19	4	2	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	33	27	18	6	9	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	22	17	15	3	3	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	60	26	47	9	4	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activities</i>	274	110	48	59	49	118
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	664	362	274	101	49	240
Edukacja <i>Education</i>	274	231	254	10	6	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . . . <i>Human health and social work activities</i>	253	212	168	54	25	6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	59	37	39	17	2	1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	11	4	-	-	2	9

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 123; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 123; by seat of management of unit.

TABL. 10 (75). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2009 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs					zlikwidowane ^a w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>liquidated^a in entities employing more than 9 persons</i>
	wolne (stan w dniu 31 XII) <i>vacancies (as of 31 XII)</i>			nowo utworzone ^a <i>vacancies– newly created jobs^a</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym nowo utworzone <i>of which vacancies – newly created jobs</i>	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of total number in entities employing more than 9 persons</i>	ogółem <i>total</i>	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of which in entities employing more than 9 persons</i>	
OGÓŁEM	1487	507	1059	17220	8766	17164
TOTAL						
sektor publiczny <i>public sector</i>	295	95	.	2224	.	1226
sektor prywatny <i>private sector</i>	1192	412	.	14996	.	15938
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	44	-	39	357	163	294
Przemysł <i>Industry</i>	708	358	589	3629	2913	5773
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	680	341	564	3164	2517	5558
Budownictwo <i>Construction</i>	88	2	2	2619	779	2293
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	172	13	94	5548	2158	4755
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	65	20	31	1077	517	1058
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	23	3	23	603	101	679
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	9	6	9	131	80	79
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa. <i>Financial and insurance activities</i>	10	-	10	125	45	103
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	44	18	26	277	99	63
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	33	5	7	459	88	265
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	28	5	21	399	246	582
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	161	61	131	872	845	341
Edukacja <i>Education</i>	17	2	17	568	414	435
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	54	1	48	281	188	193
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	10	5	2	178	93	112
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	21	8	10	97	37	139

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (76). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	89139	89151	46311	61062	Registered unemployed persons
mężczyźni	40636	41850	20373	29445	men
kobiety	48503	47301	25938	31617	women
Oferty pracy	51	527	899	894	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	1748	169	52	68	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓLU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	20,1	19,4	20,1	19,0	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6,0	3,0	2,0	3,0	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	24,1	16,3	22,9	24,1	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,7	45,1	26,8	21,3	Unemployed for longer than 1 year
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	21,3	23,0	12,5	16,2	Registered unemployment rate ^a
^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 126. ^a See general notes, item 2 on page 126.					

TABL. 12 (77). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	91596	106508	100404	124472	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	40682	49358	51412	59291	Women
Dotychczas niepracujący	23927	29540	25623	29254	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5758	1770	1235	2843	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	77197	116746	106386	109721	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	33435	53191	55965	53612	Women
Z tytułu podjęcia pracy	38957	56906	37975	38280	Received jobs
^a W ciągu roku. ^a During the year.					

TABL. 13 (78). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	89139	48503	89151	47301	46311	25938	61062	31617
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	25340	13585	18089	9634	9300	5542	12450	6822
25—34	22423	13594	24512	14313	12944	8086	17454	10017
35—44	23553	12970	18568	10446	8182	4918	10933	6049
45—54	16810	8127	23707	11730	11767	6223	14337	7100
55 lat i więcej and more	1013	227	4275	1178	4118	1169	5888	1629
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	1676	1009	3312	2093	2797	1791	4262	2729
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary as well as vocational secondary	17479	11491	18358	11537	9793	6357	13019	7826
Średnie ogólnokształcące General secondary	4979	3981	5922	4433	4078	2977	5741	3954
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	34279	16287	30740	14369	14214	6969	18752	8188
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary ^a , primary and incomplete primary	30726	15735	30819	14869	15429	7844	19288	8920
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{bc} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{bc}								
3 miesiące i mniej months and less	20134	8125	21676	9506	19140	9278	22944	10660
3—6	14964	7698	12869	6525	7854	4435	12503	6647
6—12	16882	8488	14385	7443	6890	4060	12629	6439
12—24	20435	11584	13802	7366	5268	3310	7490	4264
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	16724	12608	26419	16461	7159	4855	5496	3607
WEDŁUG STAŻU PRACY^d BY WORK SENIORITY^d								
Bez stażu pracy No work seniority	17916	10817	17266	10169	9301	5920	11575	6725
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	13892	7626	11543	6528	6375	3807	7941	4542
1—5	13594	7368	16948	8837	9214	5219	12823	6819
5—10	11755	6755	12769	6991	6084	3495	8255	4347
10—20	19301	10826	16863	9237	8088	4491	10259	5293
20—30	11896	5046	12061	5201	5981	2641	7990	3296
powyżej 30 lat more than 30 years	785	65	1701	338	1268	365	2219	595

^a Od 2002 r. ^b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy. ^d Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1—5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

^a Since 2002. ^b From the date of registering in a labour office. ^c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included. ^d Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1—5 persons who worked 1 year and 1 day to 5 years were included.

TABL. 14 (79). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Podjmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2963	3622	2745	2496	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	1445	1836	1585	1388	<i>of which women</i>
Podjmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	2704	4804	1449	2311	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	1009	1753	485	765	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie.	2118	3803	4887	5074	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety	897	1541	1915	1812	<i>of which women</i>
Rozpoczynający prace społecznie użyteczne	11069	13500	<i>Persons starting social-useful work</i>
w tym kobiety	5912	6493	<i>of which women</i>

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 15 (80). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM	219,9	209,4	176,0	262,5	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	120,9	125,1	67,5	115,3	43,9	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	2,1	5,1	7,2	10,0	3,8	<i>Training</i>
Prace interwencyjne	4,0	8,3	10,1	9,7	3,7	<i>Intervention works</i>
Roboty publiczne	5,6	14,2	7,7	13,2	5,0	<i>Public works</i>
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	7,1	16,3	16,4	6,2	<i>Refund the cost of equipping and retrofitting of workseat</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	9,4	17,2	28,7	10,9	<i>Means for starting of economic activity</i>
Stypendia za okres przygotowania zawodowego	7,7	10,4	2,6	1,0	<i>Scholarships for occupational training period</i>
Stypendia za okres stażu	17,8	23,8	40,3	15,3	<i>Scholarships for intership period</i>

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16 (81). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym w wypadkach <i>Of which in</i>				Z liczby ogółem - w wypadkach ciężkich <i>Of total number - in serious accidents</i>	SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal acci- dents	powodujących niezdolność do pracy <i>accidents resulting in an inability to work</i>				
			1-3 dni days	4-20	21 dni i więcej days and more		
OGÓŁEM 2005	2801	17	42	1089	1552	26	TOTAL
2006	3131	17	41	1230	1701	35	
2007	3203	11	59	1338	1653	17	
2008	3285	12	53	1304	1762	34	
2009	2367	13	26	975	1178	23	
sektor publiczny	584	2	.	.	.	5	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1783	11	.	.	.	18	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . . .	60	1	-	21	37	1	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1200	4	21	542	569	9	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie przetwórstwo	17	-	-	4	13	-	<i>mining and quarrying</i>
przemysłowe	1108	4	19	508	517	7	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatry- wanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	17	-	-	4	10	-	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospoda- rowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ	58	-	2	26	29	2	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	137	2	-	42	85	4	<i>Construction</i>
Handel i naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ . . .	242	4	-	107	118	-	<i>Trade; repair of motor vehicles</i>
Transport i gospodarka magazynowa	139	-	1	51	80	3	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastrologia ^Δ	21	-	-	8	13	-	<i>Accommodation and catering</i>
Informacja i komunikacja . . .	7	-	-	3	3	1	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	13	-	-	5	6	-	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	49	-	-	20	27	-	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . . .	12	-	1	4	2	-	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	79	-	-	26	49	1	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia społeczne	112	1	1	43	47	1	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	93	1	2	29	43	1	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	175	-	-	68	77	-	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją	14	-	-	2	12	-	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	14	-	-	4	10	2	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (82). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY ^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo agriculture, hunting and forestry	przemysł industry		budownictwo construction	handel i naprawy ^Δ trade and repair ^Δ	transport, gospodarka magazynowa i łączność transport, storage and communication	ochrona zdrowia i pomoc społeczna health and social work	
			razem total	w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2005	5481	138	3010	2766	372	512	359	391
TOTAL	2006	6198	122	3534	3289	360	626	377	397
	2007	6172	158	3446	3281	394	647	468	286
	2008	6386	192	3451	3284	608	642	464	223
	2009	4628	148	2415	2217	306	492	267	247
Niewłaściwy stan czynnika materialnego..... <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>		386	13	204	184	26	32	10	34
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		211	6	115	101	30	23	10	10
stanowiska pracy		200	13	94	90	22	27	12	5
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym..... <i>Absence or inappropriate use of material agent</i>		395	11	246	234	23	38	30	9
Nieużywanie sprzętu ochronnego .. <i>Not using protective equipment</i>		91	2	53	48	10	15	3	3
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika..... <i>Inappropriate wilful employee action</i>		344	11	209	192	20	47	19	-
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>		106	4	45	40	12	5	9	4
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika..... <i>Incorrect employee action</i>		2607	80	1363	1254	149	281	137	145
Inna przyczyna..... <i>Other event</i>		288	8	86	74	14	24	37	37

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (83). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	294	296	191	228	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne.	2	1	-	2	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	153	137	99	110	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	20	28	13	22	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	8	12	5	7	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	38	39	22	20	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	23	22	17	28	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	3	2	-	2	influence of extreme temperatures
inne wydarzenia	49	55	35	39	other events

TABL. 19 (84). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie związane Hazard connected with							
	Ogółem Grand total		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
O G Ó Ł E M 2005	135,5	98,4	95,9	69,9	20,4	14,1	19,2	14,4
T O T A L 2006	140,2	88,0	92,7	54,6	27,7	20,6	19,8	12,8
. 2007	135,8	79,4	88,8	48,5	23,7	18,0	23,2	12,8
. 2008	132,0	98,6	78,3	59,3	28,4	23,7	25,3	15,5
2009	118,8	81,7	69,4	48,6	26,7	19,8	22,7	13,3
sektor publiczny public sector	83,9	67,2	32,0	23,4	39,6	32,4	12,3	11,3
sektor prywatny private sector	128,7	85,8	79,9	55,7	23,1	16,2	25,7	13,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry	113,6	65,7	45,4	34,9	48,2	25,6	20,0	5,1

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 19 (84). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Przemysł Industry	161,2	112,0	103,3	72,3	26,1	22,8	31,7	16,8
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	122,3	122,3	14,2	14,2	108,2	108,2	-	-
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	166,3	113,8	110,8	77,8	20,8	17,1	34,6	18,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	45,8	38,7	29,2	22,1	16,6	16,6	-	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	146,1	97,4	72,9	43,2	54,7	52,3	18,4	1,9
Budownictwo Construction	138,7	56,9	52,5	33,5	73,1	14,7	13,1	8,6
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles	47,0	44,2	17,8	15,1	23,4	23,4	5,8	5,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	59,1	43,5	5,9	3,6	27,6	14,3	25,6	25,6
Informacja i komunikacja Information and communication	16,0	16,0	13,2	13,2	-	-	2,8	2,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	7,4	7,4	-	-	-	-	7,4	7,4
Edukacja Education	31,3	31,3	6,0	6,0	25,3	25,3	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	18,1	9,3	17,9	9,3	-	-	0,2	-

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^Δ Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 20 (85). **CHOROBY ZAWODOWE**^a
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	2000	2005	2008	2009	DISEASES
O G Ó Ł E M	197	56	62	68	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Pylice płuc		3	1	1	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		3	4	1	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa		4	4	1	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		15	19	3	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Choroby skóry		6	4	4	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		3	3	1	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		1	3	2	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem		5	3	5	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		14	17	50	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

^a Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz.U. Nr 132, poz.1115).

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a Occupational diseases are given in accordance with decree of the Council of Ministers dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115).

S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 21 (86). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne Preven- tive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Special pay	Skrócony czas pracy Short- -time work	Dodat- kowe urlopy Extra leaves	Upraw- nienia wynika- jące z pracy w szcze- gólnych warun- kach lub w szcze- gólnym charak- terze Entitle- ments arising from work in parti- cular condi- tions
OGÓŁEM	2005	11834	39377	3571	8909	738	1859	8224
TOTAL	2006	12705	43222	3395	8631	1005	2011	8068
	2007	13020	47763	3390	8325	747	1716	8630
	2008	11959	45083	2641	6462	653	1492	5648
	2009	8259	29726	1954	5079	610	1148	143
sektor publiczny.....		3517	8433	1005	2684	391	1040	65
public sector								
sektor prywatny.....		4742	21293	949	2395	219	108	78
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1291	1012	-	50	4	2	6
Agriculture, hunting and forestry								
Przemysł		5315	21749	1512	3083	159	29	58
Industry								
górnictwo i wydobywanie		393	2498	-	-	-	-	6
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		3545	17749	844	1749	156	21	31
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ³		220	450	260	580	-	-	7
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ⁴		1157	1052	408	754	3	8	14
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (86). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Special pay	Skrócony czas pracy Short-time work	Dodatki urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Entitlements arising from work in particular conditions
Budownictwo <i>Construction</i>	813	1320	4	153	2	55	6
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	142	1866	26	152	8	8	33
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	631	1858	412	1515	26	1001	10
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	-	45	-	-	1	1	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	18	43	-	18	-	3	-
Edukacja <i>Education</i>	29	-	-	16	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	20	1833	-	92	410	49	30

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (87). ŚWIADCZENIA I ŚREDNI KOSZT ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 BENEFITS AND AVERAGE COST OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensations		Średni koszt świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Average cost of occupational accidents and occupational diseases benefits	
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations
				w złotych na 1 świadczenie in zł per benefit
OGÓŁEM 2005	769	749	2316	2211
TOTAL 2006	895	864	2106	1996
. 2007	854	814	2278	2243
. 2008	1003	994	2577	2486
. 2009	801	772	2806	2655
sektor publiczny public sector	187	171	3534	3050
sektor prywatny private sector	614	601	2584	2542
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry	36	28	4406	4314
Przemysł Industry	487	474	2726	2564
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	10	5	10540	4000
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	443	441	2630	2610
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	5	4	1660	1625
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	29	24	1679	1571
Budownictwo Construction	56	55	2896	2842
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles	48	45	2431	2287
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	69	68	2822	2821
Informacja i komunikacja Information and communication	1	1	1700	1700
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2	2	2950	2950
Edukacja Education	9	9	8544	8544
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	93	90	2187	1979

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,

- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa - w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);

- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the pension Fund and the state budget within the scope of separate division of the state budget expenditure and within from the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);

- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą w 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Od 1995 r. świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 6) *clergy;*
- 7) *professional soldiers;*
- 8) *the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries;*
- 9) *farmers;*
- 10) *war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account in 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work. Since 1995 benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (88). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2009 R.**
GROSS WAGES AND SALARIES^a In 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	W tys. zł In thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6858614,6	T O T A L
sektor publiczny	2717855,7	public sector
sektor prywatny	4140758,9	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	167562,0	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2254362,4	Industry
górnictwo i wydobywanie	41341,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2019711,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..	68594,2	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	124715,5	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	339139,4	Construction
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..	741612,2	Trade; repair of motor vehicles
Transport i gospodarka magazynowa	279366,8	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	70682,2	Accommodation and catering
Informacja i komunikacja	62309,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.	133610,7	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	123449,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...	163723,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	163889,0	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	788768,8	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	906580,2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.	526801,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	78670,2	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	58086,7	Other service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych na str. 160.

^a Data includes only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes on page 160.

TABL. 2 (89). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nad- wyżce bilansowej w spół- dzielniach Payments from profit and balance surplus in co-opera- tives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Appren- tices
OGÓŁEM	2005	4530626,8	4268729,2	2672,7	89680,9	167165,5	2378,5
TOTAL	2006	4797234,8	4514226,3	2113,5	94563,9	184142,3	2188,8
	2007	5439437,0	5138299,0	4132,8	98005,4	196873,4	2126,4
	2008	6253273,8	5915362,5	4238,2	102978,4	228116,4	2578,3
	2009	6350473,7	6016812,3	6420,7	115982,6	208694,5	2563,6
sektor publiczny		2791874,5	2597595,9	3134,0	115982,6	75053,5	108,5
public sector							
sektor prywatny		3558599,2	3419216,4	3286,7	-	133641,0	2455,1
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		166284,7	154990,8	215,8	98,6	10977,9	1,6
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		2241897,6	2178364,9	5083,5	1902,9	55504,7	1041,6
Industry							
górnictwo i wydobywanie		41450,2	38312,3	2011,9	-	1122,9	3,1
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		2008431,4	1956758,9	2526,4	-	48122,6	1023,5
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		68136,4	66863,5	-	-	1272,9	-
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		123879,6	116430,2	545,2	1902,9	4986,3	15,0
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		246849,4	233924,4	-	3,9	12614,3	306,8
Construction							
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		505316,6	487799,7	635,2	32,3	16139,3	710,1
Trade; repair of motor vehicles							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (89). WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES ^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Osobowe ^b <i>Personal</i> ^b	Wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach <i>Payments from profit and balance surplus in co-operatives</i>	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej <i>Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities</i>	Pozostałe ^c <i>Other</i> ^c	Uczniów <i>Apprentices</i>
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	228553,9	222113,8	82,7	2375,4	3915,4	66,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	45569,8	42475,7	-	359,8	2538,7	195,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	51621,9	47524,6	300,7	18,4	3778,2	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	131004,3	123583,9	64,1	-	7350,4	5,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	110540,3	102345,4	38,7	2057,0	6096,4	2,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	113433,6	108204,8	-	720,4	4430,6	77,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	163441,2	148146,9	-	233,0	15047,0	14,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	808693,1	742198,2	-	46649,2	19845,7	-
Edukacja <i>Education</i>	922422,5	849581,2	-	51582,4	21238,0	20,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	522984,9	495353,7	-	8560,8	19046,5	23,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	75118,7	65990,9	-	1379,0	7744,6	4,2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	16741,2	14213,4	-	9,5	2426,8	91,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (90). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2032,99	2111,25	2276,83	2498,00	2640,41	T O T A L
sektor publiczny	3224,39	public sector
sektor prywatny	2359,88	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2534,67	2436,62	2749,31	3151,46	3082,59	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1977,24	2071,53	2265,20	2507,39	2651,41	Industry
górnictwo i wydobywanie . . .	2908,08	3324,43	3628,38	4014,54	4281,81	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe .	1926,56	2023,25	2224,90	2462,28	2596,60	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3247,61	3422,07	3687,86	4046,26	4189,21	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospoda- rowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ	2084,28	2160,12	2244,28	2512,21	2688,23	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1609,77	1684,92	1807,66	2019,90	2086,08	Construction
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1488,72	1585,96	1713,45	1972,76	2045,71	Trade; repair of motor vehicles
Transport i gospodarka magazynowa	1903,29	1871,73	2040,76	2235,90	2241,88	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1195,68	1235,63	1298,01	1465,78	1572,43	Accommodation and catering
Informacja i komunikacja	3367,73	3181,63	3307,94	3490,05	3726,73	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3053,95	3081,74	3314,08	3317,51	3481,73	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2358,46	2459,63	2584,52	2790,05	2992,27	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2577,48	2628,74	2750,19	2884,25	3221,80	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	1322,28	1363,57	1554,22	1582,38	1718,74	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia społeczne	2868,35	3038,38	3149,44	3516,48	3709,64	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2302,29	2409,87	2546,77	2799,68	2985,36	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2003,27	2115,88	2452,89	2737,56	2927,24	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1951,77	2047,52	2143,15	2354,86	2446,85	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1944,13	1918,21	1932,89	2015,22	2124,08	Other service activities

TABL. 4 (91). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a WEDŁUG SEKCJI
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2144,35	2235,01	2429,97	2653,55	2802,77
TOTAL					
sektor publiczny	2436,62	2550,04	2756,02	3053,27	3224,40
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	1916,47	2010,69	2214,37	2417,95	2535,85
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2741,85	2654,40	3111,10	3353,10	3384,67
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	2025,74	2124,63	2329,39	2560,16	2717,19
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	2979,58	3400,60	3758,41	4128,63	4386,88
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	1975,15	2076,41	2289,45	2515,07	2662,53
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3290,27	3453,86	3705,41	4082,92	4208,43
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2106,85	2186,20	2284,70	2546,45	2726,05
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	1748,08	1897,60	2142,31	2344,45	2394,66
<i>Construction</i>					
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1613,24	1761,36	1951,89	2213,48	2281,42
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees.

TABL. 4 (91). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
	w zł in zł				
Transport i gospodarka magazynowa . . . <i>Transportation and storage</i>	2045,45	2049,30	2243,28	2468,62	2408,24
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	1262,89	1312,53	1402,65	1550,65	1653,47
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3830,37	3581,45	3911,69	3949,99	4212,91
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3252,49	3313,85	3591,96	3657,03	3686,36
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2400,92	2513,68	2655,83	2900,69	3069,29
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3246,20	3337,36	3445,65	3777,37	4206,26
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1260,59	1312,33	1517,42	1547,59	1690,94
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2870,75	3040,97	3152,07	3519,36	3712,52
Edukacja <i>Education</i>	2308,00	2413,19	2556,05	2814,00	2994,37
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2028,77	2137,44	2494,82	2792,09	2975,48
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1907,14	2010,07	2125,00	2355,66	2436,70
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1635,89	1491,08	1678,22	1898,96	1896,39

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych Social security benefits

TABL. 5 (92). ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS
A. EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	239366	226402	225327	228789	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	202764	196627	199724	204383	Covered by the non-agricultural social security system
pobierający:					persons receiving:
emerytury	73233	92863	119337	127093	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	99924	71811	48751	45579	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	29607	31953	31636	31711	family pensions
Rolnicy indywidualni	36602	29775	25603	24406	Farmers
w tym pobierający emerytury	16176	23465	20357	19389	of which receiving retirement pay

B. ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^b
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	2133,9	2686,1	3272,2	3635,4	Benefits in mln zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	1836,8	2381,3	2972,4	3332,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	754,92	1009,25	1240,23	1358,64	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	774,5	1283,9	1926,8	2247,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	881,31	1152,11	1345,47	1473,58	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	799,5	729,7	606,2	610,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	666,83	846,79	1036,27	1115,51	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	262,8	367,8	439,4	474,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	739,60	959,16	1157,52	1247,45	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
Razem ^c Total ^c					
Świadczenia w mln zł	297,1	304,7	299,7	303,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	676,41	852,82	975,50	1035,11	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	135,5	255,1	253,2	256,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	697,84	905,98	1036,44	1100,42	Average monthly retirement pay in zł

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. ^b Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**.

Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości, a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone danymi o strukturze gospodarstw domowych: dla 2000 r. - według liczby osób uzyskanej z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), dla lat 2005, 2008 i 2009 - według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**.

Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey were weighted with the data on structure of households: for 2000 - by number of persons coming from the Labour Force Survey (LFS), for 2005, 2008 i 2009 - by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, pracowników użytkujących gospodarstwo rolne, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób **pracujących** zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do 2004 r. do tej grupy pracujących zaliczano również członków spółdzielni produkcji rolniczej,
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby **utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej**, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne (do 30 IV 2004 r. - tylko zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne, wychowawcze oraz świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego), renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, employee- farmers, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) **employed persons** include:
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.),*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operative since 2005;*
- 2) **persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits**, *for whom the main source of maintenance is retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, pre-retirement benefits and allowances, family allowances (until 30 IV 2004 — family, nursing, child-care benefits only as well as alimony paid from the Alimony Fund), social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;*
- 3) **dependents** *(without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek - rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 153) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej - uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę - który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie), w tym dochód z wynajmu nieruchomości oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 153) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) income from hired work - obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement - which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farms in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from rental of real estate and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości (tj. przychody minus nakłady i ewentualne podatki) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne (do 30 IV 2004 r. - tylko zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne, wychowawcze oraz świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego), rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych) odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego (do 2004 r. fundusz remontowy uwzględniano w opłatach za najem mieszkania w pozycji „użytkowanie mieszkania i nośniki energii”).

4) *income from property (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in co-operatives) and income from rental of real estate (i.e. revenues minus investments and possible taxes) not connected with the conducted economic activity;*

5) *income from social security benefits and social assistance benefits, which includes, i.a.: retirement pay, pensions, unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances (until 30 IV 2004 - family, nursing, child-care benefits only as well as alimony paid from the Alimony Fund), social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships as well as since 2005, early retirement pay for farmers;*

6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund (payment for rentals for housing include renovation fund up to 2004 in item "housing, water, electricity, gas and other fuels").

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne w latach 2005, 2008 i 2009 zagregowano zgodnie z obowiązującą na lata 2005-2009 Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS), a w 2000 r. - zgodnie z nomenklaturą obowiązującą na lata 1997-2000.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in 2005, 2008 and 2009 in accordance with the nomenclature adopted for the years 2005-2009 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS) and in 2000 - on the basis of the classification adopted for the years 1997-2000.

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (93). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1565	899	1011	989	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,19	3,00	2,83	2,91	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,07	1,02	1,04	1,14	<i>employed</i>
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i świadczenia pozostałe ^a	0,94	0,92	0,92	0,79	<i>receiving social security benefits other assistance benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	x	0,70	0,76	0,66	<i>of which retirement pay and pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,13	1,00	0,79	0,89	<i>dependents</i>

a Do 2008 r. - świadczenia pozostałe stanowiły dochód ze świadczeń z pomocy społecznej.

a *Until 2008 - other assistance benefits were social assistance benefits.*

TABL. 2 (94). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	609,66	691,25	1058,86	1103,32	<i>Available income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	287,65	317,18	552,27	598,78	<i>from hired work</i>
z pracy na własny rachunek	61,52	65,62 ^a	99,29 ^b	111,83	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych ^c	198,91	274,22	339,31	301,96	<i>from social security benefits and other assistance benefits^c</i>
Dochód do dyspozycji	586,84	657,11	1014,37	1056,64	<i>Disposable income</i>

a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *a* — 16,15%, *b* — 13,84%. *c* Do 2009 r. - świadczenia pozostałe stanowiły dochód ze świadczeń z pomocy społecznej.

a, b *Relative error of estimates more than 10% and is: a — 16,15%, b — 13,84%. c* *Until 2009 - other assistance benefits were income from social assistance benefits.*

TABL. 3 (95). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	604,07	717,48	934,38	937,9	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	581,25	683,34	889,89	891,22	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	186,56	195,69	239,92	244,80	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,30	19,56	25,41	28,81	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	30,66	34,58	54,13	55,07	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	107,53	143,68	186,28	178,42	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	39,11	30,07	57,59	46,78	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	23,29	34,11	41,31	50,06 ^c	health
transport	56,56	75,70	79,94	73,84	transport
łączość	19,47	36,45	44,27	42,01	communication
rekreacja i kultura	43,56	46,49	70,06	68,98	recreation and culture
edukacja ^d	7,28	8,02 ^e	8,81 ^f	11,13 ^g	education ^c
restauracje i hotele	8,66	13,07 ^h	16,41 ^j	22,13	restaurants and hotels

^a Bez funduszu remontowego, który od 2005 r. został zaklasyfikowany do rozchodów kapitałowych. ^b Łącznie z kieszonkowym niewzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 18,64%. ^d Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^{e, f, g, h} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^e — 11,96%, ^f — 11,83%, ^g — 15,73%, ^h — 18,35%, ^j — 12,47%.

^a Excluding house renovation fund which was classified as capital outgoing since 2005. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^c Relative error of estimates more than 10% and is 18,64%. ^d Including pre-school education. ^{e, f, g, h} Relative error of estimates more than 10% and is: ^e — 11,96%, ^f — 11,83%, ^g — 15,73%, ^h — 18,35%, ^j — 12,47%.

TABL. 4 (96). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,86	8,52	7,43	7,04	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,51	5,91	4,99	4,67	of which bread
Mięso w kg	5,56	5,58	6,02	5,95	Meat in kg
Ryby ^a w kg	0,45	0,49	0,54	0,50	Fish ^a in kg
Mleko ^b , napoje mleczne i jogurty w l	6,05	5,33	4,60	4,56	Milk ^b , milk-based beverages and yoghurt in l
w tym mleko	5,53	4,70	3,87	3,79	of which milk

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. ^b Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sery w kg	0,74	0,82	0,85	0,88	Cheese in kg
Jaja w szt.	13,67	15,54	13,13	12,16	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg . . .	1,61	1,65	1,55	1,49	Oils and fats in kg
Owoce ^a w kg	4,35	4,07	3,89	3,91	Fruit ^a in kg
Warzywa ^b w kg	15,10	14,67	10,76	10,39	Vegetables ^b in kg
Cukier w kg	1,63	1,57	1,38	1,36	Sugar in kg

^a Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi (w 2000 r. - w grupie Warzywa). ^b Bez nasion i pestek jadalnych.

^a Including edible seeds (among Vegetables in 2000). ^b Excluding edible seeds.

TABL. 5 (97). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	98,7	97,7	98,5	99,0	Refrigerator
Zamrażarka	48,4	36,6	43,6	42,8	Freezer
Automat pralniczy	74,4	80,3	98,0	92,7	Automatic washing machine
Kuchenka mikrofalowa	24,6	40,8	54,2	63,6	Microwave oven
Samochód osobowy	49,6	46,7	56,4	60,2	Passenger car
Odbiornik radiofoniczny	58,0	53,9	66,3	68,2	Radio set
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	41,5	44,7	44,7	42,5	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	98,3	97,9	99,7	99,6	Television set
Magnetowid, odtwarzacz	58,8	38,3	37,2	26,4	Videorecorder
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^a	64,1	58,6	71,2	72,5	Satellite television equipment ^a
Komputer osobisty	15,3	39,9	57,6	62,3	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	4,8	24,5	45,8	55,9	of which with access to the Internet
Drukarka	8,2	25,7	38,1	41,1	Printer

^a Łącznie z telewizją kablową.

^a Including cable television.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 26.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodach doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. - gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **połączenia gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji - z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji - wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci (bez korzystających z gazomierzy zbiorczych).

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003— gas.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, and sewerage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas-line connections** leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage - sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system. (excluding consumers using collective gas-meters).

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych w miastach, od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano bez odbiorców korzystających z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity, concern households of urban areas, from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of using consumers of gas from gas-line** excluding consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas from gas-line**, concern all the households.

Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas-line** system in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line - with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing coops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding urban ground transport concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą - w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną.

11. W 2000 r. przyjęte do przeliczeń dane o ludności miast na podstawie bilansów dotyczą miast według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię - jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

8. *Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.*

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. *Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business - in case they are not discharged by sewerage system.*

10. *Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.

11. *In 2000 data on urban population based on balances applied in calculations concern urban areas according to the administrative division valid as of 31 XII 2002.*

Dwellings

1. *Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych - według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

3. Mieszkania na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych sklasyfikowano według następujących form własności:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** - mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) - mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** - mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;
- 5) **osób fizycznych** - mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.*

*The **usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

2. *Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

*The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census from 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stock.*

3. *Dwellings based on balances of net dwelling stocks were classified according to the following forms of ownership:*

- 1) **housing co-operatives** - member-owned dwellings (occupied on the basis of the co-operative ownership right to a residential premise) and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) - dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community) and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** - dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior and Administration, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;
- 5) **natural persons** - dwellings, which are owned by a natural person (one or more) while this person:

- może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,
- może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

6) **towarzystw budownictwa społecznego;**

- 7) **pozostałych podmiotów** - mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku - przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);

- *can be owner of whole real estate, for example individual detached house,*
- *can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which by the law of 15 XII 2000 on housing co-operatives a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real-estate register, was established.*

*The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;*

6) **public building society;**

- 7) **other entities** - dwellings owned by institutions constructing for profit - for sale but (not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);

- **budownictwa zakładowego dotyczą** mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
5. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto od 2002 r. ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII. Do 2001 r. przyjmowano ustaloną szacunkowo liczbę faktycznie zamieszkałą w mieszkaniach.
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
 - **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
 - **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund;
 - **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.
5. In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room since 2002 the total number of population as of 31 XII was used. Until 2001 estimated population inhabited in dwellings on actual fact was used.

Infrastruktura komunalna*Municipal infrastructure*

TABL. 1 (98). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć w km					Network in km
Wodociągowa	4650,9	5496,1	6016,7	6143,1	Water-line
Kanalizacyjna ^a	1317,1	1995,4	2465,6	2565,1	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	94203	112061	118738	120060	Water-line system
miasta	41773	47800	50153	50258	urban areas
wieś	52430	64261	68585	69802	rural areas
Kanalizacyjne	29961	43396	50812	52745	Sewerage system
miasta	26221	33129	36655	37087	urban areas
wieś	3740	10267	14157	15658	rural areas
Zdroje uliczne	150	172	169	173	Street outlets
Miasta	35	42	38	38	Urban areas
Wieś	115	130	131	135	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	34,2	30,5	31,0	30,3	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta	26,0	21,8	21,6	21,0	Urban areas:
Wieś	8,2	8,7	9,4	9,3	Rural areas
Na 1 mieszkańca w miastach w m ³	39,2	33,7	33,6	32,7	Per capita in cities in m ³

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (99). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	297,3	346,2	353,4	356,8	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	220,1	231,7	237,4	239,8	Urban areas
Wieś	77,2	114,5	116,0	117,0	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku) w GW·h	572,2	692,5	722,2	731,2	Consumption (during the year) in GW·h
Miasta	410,5	441,2	455,6	460,2	Urban areas
Wieś	161,7	251,3	266,6	271,0	Rural areas
Na 1 odbiorcę ^b w kW·h:					Per consumer ^b in kW·h:
miasta	1864,2	1904,2	1919,3	1919,0	urban areas
wieś	2095,1	2194,7	2298,4	2316,0	rural areas
Na 1 mieszkańca miasta w kW·h	629,2	681,3	708,0	716,0	Per capita in cities in kW·h

^a Od 2005 r. łącznie z gospodarstwami domowymi, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^b Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku.

^a Since 2005 including households, in which the main source of maintenance is income from private farm in agriculture. ^b The average number of consumers during the year was used in calculations.

TABL. 3 (100). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	ogółem total		miasta urban areas	wieś rural areas		
Sieć gazowa w km	2956,5	3469,2	3541,4	1660,1	1881,4	Gas-line network in km
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.	38820	45769	47676	37490	10186	Connections leading to residential and non-residential buildings
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	180,6	187,9	189,3	177,1	12,2	Consumers of gas from gas-line system in thous.
Zużycie gazu z sieci ^a (w ciągu roku) w hm ³	118,9	126,7	128,1	112,1	16,0	Consumption of gas from gas-line system ^a (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^b w m ³	117,8	125,6	126,9	174,4	43,7	per capita ^b in m ³

^a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^b Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem bez wyodrębnienia jej w tych miastach i wsiach, w których ta sieć istniała.

^a Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^b Population total excluding its separation in those urban areas and rural areas in which network existed.

TABL. 4 (101). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	ogółem total		miasta urban areas	wieś rural areas		
Sieć ciepła w km	413,4	419,8	432,1	405,8	26,3	Heating network in km:
w tym przesyłowa	304,3	303,9	315,0	298,8	16,2	of which transmission
Kotłownie.	640	655	720	595	125	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w GJ	3253869	3110353	2757398	2490826	266572	Sale of heating energy (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	36559	35377	36870	36464	406	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	26377	26717	27248	26998	250	of which residential buildings

TABL. 5 (102). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	ogółem total		miasta urban areas	wieś rural areas		
Ludność w tys. - korzystająca ^a z:					Population in thous. - using ^a :	
wodociągu.	890,6	899,0	901,3	609,7	291,6	water-line system
kanalizacji.	616,6	629,7	634,0	558,2	75,8	sewerage system
gazu.	504,6	508,6	530,1	488,6	41,5	gas-line system
Ludność - w % ogółu ludności - korzystająca ^a z:						Population - in % of total population - using ^a :
wodociągu.	88,2	89,1	89,2	95,7	78,3	water-line system
kanalizacji.	61,1	62,4	62,8	86,9	20,6	sewerage system
gazu.	50,0	50,4	52,5	76,1	11,3	gas-line system

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 6 (103). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej.	5	5	6	6	Towns served by urban transport companies
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	314	313	325	325	Population ^b in urban areas served by urban transport companies in thous.
Sieć komunikacyjna:					Transportation network:
linie w km.	1379	1404	1185	1453	lines in km
czynne trasy autobusowe w km	556	548	625	892	bus active routes in km
Tabor autobusowy.	181	176	181	180	Bus fleet

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7 (104). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) ^b w t	279880,5	309537,0	318330,3	Municipal waste collected (during the year) ^b in t
w tym z gospodarstw domowych	210918,8	216581,6	224601,4	of which from households
w tym wyselekcjonowane	5730,9	17681,6	18220,6	of which selected
w tym:				of which:
makulatura	1808,1	4036,2	4024,3	waste-paper
szkło	1423,2	3147,9	3149,4	glass
tworzywa sztuczne	788,9	1908,0	2071,2	plastic
metale	255,4	268,5	238,4	metals
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):				Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	33	25	23	number
powierzchnia w ha	123,3	99,0	92,8	area in ha
Nieczystości ciekłe ^c wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	919,7	1246,8	1317,1	Liquid waste ^c removed (during the year) in dam ³
w tym z gospodarstw domowych ..	702,7	934,8	994,6	of which from households

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 i 9 na str. 180. ^b Dane szacunkowe ^c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 and 9 on page 180. ^b Estimated data ^c Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (105). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE GREEN BELTS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005		2008		2009		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
O G Ó Ł E M: w hektarach ..	1437,6	1767,9	1319,6	1937,6	1341,8	1965,4	1357,5	T O T A L: in hectares
w % powierzchni ogólnej ^b	2,3	0,1	2,1	0,1	2,1	0,1	2,1	in % of urban area space ^b
na 1 mieszkańca ^c w m ²	21,7	17,5	20,4	19,2	20,9	19,5	21,1	per capita ^c in urban areas in m ²
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha:								Generally accessible green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe	458,6	808,8	486,3	871,3	497,0	878,3	495,0	strolling-recreational parks
zieleńce	296,3	429,2	310,6	501,4	325,5	503,5	327,5	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	682,7	529,9	522,7	564,9	519,3	583,6	535,0	Estate green belts in ha

^a W 2000 r. dane dotyczą zieleni w miastach; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 10 na str. 180. ^{b, c} W przypadku miast obliczono: ^b - w % powierzchni miast, ^c - na 1 mieszkańca miast.

^a In 2000 data concern urban area green belts: see general notes, item 10 on page 180. ^{b, c} For urban areas calculated: ^b - in % of urban areas space, ^c - per capita in urban areas.

Mieszkania*Dwellings*TABL. 9 (106). **ZASOBY MIESZKANIOWE**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
Mieszkania w tys.	333,7	343,6	347,3	238,1	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w tys.	1261,3	1303,3	1319,3	856,7	<i>Rooms in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	22856,5	23834,7	24200,4	15066,6	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna:					<i>Average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,78	3,79	3,80	3,60	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :					<i>usable floor space in m²:</i>
1 mieszkania	68,5	69,4	69,7	63,3	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę	22,6	23,6	24,0	23,5	<i>per person</i>
liczba osób na:					<i>number of persons:</i>
1 mieszkanie	3,02	2,94	2,91	2,70	<i>per dwelling</i>
1 izbę	0,80	0,77	0,77	0,75	<i>per room</i>

TABL. 10 (107). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań zamieszkałych <i>in % of total inhabited dwellings</i>			
Miasta				Urban areas
Wodociąg	98,9	99,1	99,1	<i>Water-line system</i>
Ustęp	94,0	94,3	94,4	<i>Lavatory</i>
Łazienka	91,2	91,5	91,6	<i>Bathroom</i>
Gaz z sieci	75,2	75,6	75,5	<i>Gas from gas-line system</i>
Centralne ogrzewanie	81,4	82,0	82,2	<i>Central heating</i>
Wieś				Rural areas
Wodociąg	93,6	93,8	93,9	<i>Water-line system</i>
Ustęp	80,5	81,1	81,4	<i>Lavatory</i>
Łazienka	81,8	82,4	82,6	<i>Bathroom</i>
Gaz z sieci	6,9	8,1	8,5	<i>Gas from gas-line system</i>
Centralne ogrzewanie	61,7	62,7	63,1	<i>Central heating</i>

^a Dane szacunkowe.^a *Estimated data.*

TABL. 11 (108). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Mieszkania	2116	3293	4254	3727	Dwellings
miasta	1832	2404	2961	2449	urban areas
wieś	284	889	1293	1278	rural areas
Spółdzielcze	372	162	259	209	Co-operative
Komunalne (gminne)	49	186	52	83	Municipal (gmina)
Zakładowe	12	24	3	98	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	456	579	1677	1134	For sale or rent
Społeczne czynszowe	168	436	-	125	Public building society
Indywidualne	1059	1906	2263	2078	Private
miasta	778	1055	1134	907	urban areas
wieś	281	851	1129	1171	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	397	669	609	563	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	529	749	663	571	Urban areas
Wieś	153	520	514	548	Rural areas
Izby	8191	14446	17862	16145	Rooms
miasta	6620	9575	11061	9317	urban areas
wieś	1571	4871	6801	6828	rural areas
Spółdzielcze	1146	459	763	701	Co-operative
Komunalne (gminne)	108	489	124	177	Municipal (gmina)
Zakładowe	48	95	21	312	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1403	1664	4806	3517	For sale or rent
Społeczne czynszowe	456	1217	-	374	Public building society
Indywidualne	5030	10522	12148	11064	Private
miasta	3474	5745	5839	4560	urban areas
wieś	1556	4777	6309	6504	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	179812	324057	414371	368817	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	141051	209114	255559	205029	urban areas
wieś	38761	114943	158812	163788	rural areas
Spółdzielcze	22378	8153	14123	10317	Co-operative
Komunalne (gminne)	1912	8971	2441	3311	Municipal (gmina)
Zakładowe	860	1885	447	5513	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	23998	33544	105332	74767	For sale or rent
Społeczne czynszowe	8117	20562	-	6380	Public building society
Indywidualne	122547	250942	292028	268529	Private
miasta	84120	138003	142553	111902	urban areas
wieś	38427	112939	149475	156627	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	85,0	98,4	97,4	99,0	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	77,0	87,0	86,3	83,7	urban areas
wieś	136,5	129,3	122,8	128,2	rural areas
Spółdzielcze	60,2	50,3	54,5	49,4	Co-operative
Komunalne (gminne)	39	48,2	46,9	39,9	Municipal (gmina)
Zakładowe	71,7	78,5	149,0	56,3	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	52,6	57,9	62,8	65,9	For sale or rent
Społeczne czynszowe	48,3	47,2	-	51,0	Public building society
Indywidualne	115,7	131,7	129,0	129,2	Private
miasta	108,1	130,8	125,7	123,4	urban areas
wieś	136,8	132,7	132,4	133,8	rural areas

TABL. 12 (109). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
		razem total	w % razem - mieszkania o liczbie izb in % of total - dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem - mieszkania o liczbie izb in % of total - dwellings with specified number of rooms			
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM . . . 2000	2116	1059	3,8	12,4	13,6	70,2	1057	5,8	20,7	49,6	23,9
TOTAL 2005	3293	1906	0,8	2,9	6,0	90,3	1387	4,6	32,4	41,3	21,6
2008	4254	2263	0,8	2,6	7,6	89,0	1991	4,3	30,3	46,4	19,0
2009	3727	2078	1,4	3,5	6,2	88,9	1649	2,7	28,9	39,5	28,9
Miasta 2000	1832	778	5,1	16,1	15,6	63,2	1054	5,8	20,8	49,7	23,7
Urban areas 2005	2404	1055	1,4	3,5	6,9	88,2	1349	4,6	31,5	42,0	21,9
2008	2961	1134	1,6	4,1	11,2	83,1	1827	4,6	31,4	44,3	19,7
2009	2449	907	3,2	6,8	8,1	81,9	1542	2,7	27,8	40,2	29,3
Wieś 2000	284	281	-	2,1	8,2	89,7	3	-	-	-	100,0
Rural areas 2005	889	851	-	2,2	4,8	93,0	38	5,3	65,8	18,4	10,5
2008	1293	1129	0,1	1,0	4,0	94,9	164	1,2	17,7	69,5	11,6
2009	1278	1171	-	1,0	4,7	94,3	107	1,9	43,9	29,9	24,3

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa, powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie licea ogólnokształcące i 3-letnie technika) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Ponadto od 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

3. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 - Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is compulsory, and which replaced 8-year primary schools,
- since 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year general secondary schools and 3-year technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also general art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

Moreover since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

3. Information regarding art schools leading to professional certification - unless otherwise indicated - refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.

4. Data, presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
 - d) szkoły specjalne.
- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły specjalne;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

8. **Szkoły policealne** - kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz w roku szkolnym 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość, obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych prowadzonych przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) - od roku szkolnego 2005/06.

6. *Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools, or non-public schools with the competence of public schools only.*

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Ministry of Science and Higher Education.

7. **Schools for children and youth** (including special schools) include:

- 1) *primary schools (including special schools), include:*
 - a) *sports schools and athletic schools (excluding special schools),*
 - b) *branch schools (excluding special schools),*
 - c) *art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme,*
 - d) *special schools.*
- 2) *lower secondary schools of which:*
 - a) *sports schools and athletic schools (excluding special schools),*
 - b) *special schools;*
- 3) *basic vocational schools;*
- 4) *general secondary schools;*
- 5) *supplementary general schools based on the programme of basic vocational school;*
- 6) *specialized secondary schools ;*
- 7) *technical secondary schools;*
- 8) *supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school;*
- 9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools);*
- 10) *special job-training schools.*

8. **Post-secondary schools** educating in day, evening, weekend and since 2008/09 school year distance learning and full-time programmes, from include:

- 1) *post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*
- 2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools conducted by education departments of voivodship marshals' offices;*
- 3) *colleges of social work (3-year) - since 2005/06 school year.*

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 realizowane było w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

10. Szkoły dla dorosłych - kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz w roku szkolnym 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość, obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;
- 7) technika dla dorosłych;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej.

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year data concerned day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges, in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Schools for adults educating in day, evening, weekend and since 2008/09 school year distance learning and full-time programmes, from include:

- 1) primary schools for adults ;
- 2) lower secondary schools for adults ;
- 3) basic vocational schools for adults;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general secondary schools for adults based on the programme of basic vocational school;
- 6) specialized secondary schools for adults;
- 7) technical secondary schools for adults;
- 8) supplementary technical secondary schools for adults based on the programme of basic vocational school.

11. Special schools are organized for children and youth with special educational needs, of which for handicapped. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special classes or integration, mainstream, therapeutic and compensatory section are established) as well as in special educational centres or health care institutions.

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the youth people for independent life compliant with legal and social norms.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach do roku szkolnego 2000/01 dotyczą pełnozatrudnionych, a od roku szkolnego 2001/02 - pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, realizowane jest w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz w roku szkolnym 2008/09 również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

18. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,

a od roku szkolnego 2008/09 zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 381);

- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

19. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych.

20. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach - na koniec roku szkolnego;

14. Youth sociotherapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding academic teachers concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers until 2000/01 school year concern full-time employees and since 2001/02 school year full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education as a first stage education is realized in nursery schools and pre-primary sections of primary schools; and in 2008/09 school year also in pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

18. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools, and-since 2008/09 school year according to a decree of the Ministry of National Education dated 1 I 2008 (Journal of Law No. 7, item 381);
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

19. Classrooms do not include classrooms in special schools.

20. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates - the end of the previous school year;

2) szkół wyższych - prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, a do roku akademickiego 1999/2000 - według stanu w dniu 31 XII; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2009/10 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2008-30 IX 2009; do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

21. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2004/05 - w szkołach wyższych.

22. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

23. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

24. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

2) *tertiary education are presented as of 30 XI, and until 1999/2000 academic year as of 31 XII; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2009/10 academic year, graduates from 1 X 2008-30 IX 2009 academic year); until 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.*

21. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 school year - tertiary education.

22. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

23. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

24. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year in the case of graduates - since 2006/07 school year, has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of national Education.

TABL. 1 (110). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY					
SCHOOLS					
Podstawowe	412	354	348	344	Primary
Gimnazja	166	177	182	181	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy	x	11	16	17	Special job-training schools
Zasadnicze zawodowe	81	58	58	58	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	66	73	60	58	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	5	2	2	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	55	35	22	Specialized secondary
Technika	188	96	73	70	Technical secondary
Technika uzupełniająca	x	9	10	5	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^d	2	3	3	3 ^b	General art ^d
Policealne	68	104	94	81	Post-secondary
Wyższe	5	8	9	8	Tertiary
Dla dorosłych	86	137	96	94	For adults
podstawowe	2	-	-	-	primary
gimnazja	7	8	4	7	lower secondary
zasadnicze zawodowe	7	6	3	3	basic vocational
licea ogólnokształcące	29	47	34	32	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	36	33	34	supplementary general secondary
licea profilowane	x	5	4	3	specialized secondary
technika	41	24	9	5	technical secondary
technika uzupełniająca	x	11	9	10	supplementary technical secondary

POMIESZCZENIA SZKOLNE^cCLASSROOMS^c

Szkoły:					Schools:
podstawowe	4393	3994	4366	4420	primary
gimnazja	1372	1858	2106	2072	lower secondary
zasadnicze zawodowe	565	152	181	234	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	812	901	1129	1037	general secondary ^d
licea profilowane	x	306	83	62	specialized secondary
technika ^e	1049	1036	1173	1220	technical secondary ^e
policealne	159	239	323	284	post-secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 3 szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych. ^{d, e} Łącznie ze szkołami: ^d - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^e - technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 3 art school giving only artistic education. ^c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools. ^{d, e} Including: ^d - supplementary general secondary schools, ^e - supplementary technical secondary schools and general art school leading to professional certification.

TABL. 1 (110). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	12111	10016	8683	8296	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	87927	70772	61375	59382	<i>primary</i>
gimnazja	33295	43015	37711	35823	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	x	151	303	328	<i>special job-training schools</i>
zasadnicze zawodowe	17098	6523	7080	7044	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	22739	17763	15665	14658	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	254	72	47	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	7462	2134	1118	<i>specialized secondary</i>
technika	29251	14868	16044	16533	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	373	147	123	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	273	317	310	317 ^c	<i>general art^b</i>
policealne	4894	8041	8221	6976	<i>post-secondary</i>
wyższe	28571	33283	27605	25739	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	7651	9424	6778	7548	<i>for adults</i>
podstawowe	51	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	305	648	340	600	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	354	361	54	64	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	3112	4228	2835	3351	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1894	2453	2760	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	244	135	130	<i>specialized secondary</i>
technika	3829	1619	421	207	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	430	540	436	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	15676	12886	10898	.	<i>primary</i>
gimnazja	x	14034	11903	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	x	12	64	.	<i>special job-training schools</i>
zasadnicze zawodowe	5813	2032	2026	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	4740	5663	5352	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	85	26	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	2423	1049	.	<i>specialized general</i>
technika	5356	3378	2927	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	x	105	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	47	59	58 ^d	.	<i>general art^b</i>
policealne	2281	2741	1884	.	<i>post-secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 29 na str. 218. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Ponadto 223 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^d Ponadto 25 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools, also described in table 29 on page 218. ^b Leading to professional certification. ^c Moreover, 223 students of art schools giving only artistic education. ^d Moreover, 25 graduates of art schools giving only artistic education.

TABL.2 (111). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools			Uczniowie i studenci Pupils and students			Absolwenci Graduates		
	2005/06	2008/09	2009/10	2005/06	2008/09	2009/10	2004/05	2007/08	2008/09
Zasadnicze szkoły zawodowe^d Upper secondary schools^d	69	74	75	6674	7383	7372	2194	1866	2090
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	-	1	1	-	39	30	-	17	12
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	66	69	69	6446	7002	6959	2133	1790	1993
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	2	3	4	143	190	211	25	41	55
Pozostałe <i>Others</i>	1	1	1	85	152	172	36	18	30
Licea ogólnokształcące^b General secondary schools^b	78	62	60	18017	15737	14705	6092	5661	5378
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	66	54	51	17015	14704	13669	5790	5354	5036
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	7	7	7	397	511	491	55	132	155
Pozostałe <i>Others</i>	5	1	2	605	522	545	247	175	187
Licea profilowane Specialized secondary schools	55	35	22	7462	2134	1118	2441	1525	1049
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	52	33	21	7043	2062	1084	2350	1422	1027
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	2	1	-	116	18	-	57	38	-
Pozostałe <i>Others</i>	1	1	1	303	54	34	34	65	22

a, b Łącznie ze szkołami: *a* — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a, b Including: *a* — special job-training schools, *b* — supplementary general secondary schools.

TABL.2 (111). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools			Uczniowie i studenci Pupils and students			Absolwenci Graduates		
	2005/08	2008/09	2009/10	2005/08	2008/09	2009/10	2004/05	2007/08	2008/09
Technika^a	108	86	78	15558	16501	16973	4395	3018	3090
Technical secondary schools									
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	8	7	221	759	959	37	179	227
Central (government) administration entities									
Jednostki samorządu terytorialnego	98	73	65	14972	15413	15645	4246	2774	2816
Local self-government entities									
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	6	4	5	245	172	189	86	44	47
Social organizations and associations									
Pozostałe	2	1	1	120	157	180	26	21	-
Others									
Szkoły policealne	104	94	81	8041	8221	6976	2440	2089	1884
Post-secondary schools									
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	2	30	45	47	23	15	5
Central (government) administration entities									
Jednostki samorządu terytorialnego	49	35	24	5458	2952	2231	1650	1271	912
Local self-government entities									
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	20	18	15	662	622	503	235	199	166
Social organizations and associations									
Pozostałe	34	40	40	1891	4602	4195	532	604	801
Others									
Szkoły wyższe	8	9	8	33283	27605	25739	7020	6936	7122
Tertiary education									
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	3	29678	24182	22920	6830	6109	6361
Central (government) administration entities									
Pozostałe	5	6	5	3605	3423	2819	190	827	761
Others									
Szkoły dla dorosłych	137	96	94	9424	6778	7548	2375	1552	1408
Schools for adults									
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	3	3	-	107	103	-	10	24
Central (government) administration entities									
Jednostki samorządu terytorialnego	82	40	41	6190	2459	2641	1968	781	520
Local self-government entities									
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	15	11	9	781	351	304	91	128	128
Social organizations and associations									
Pozostałe	40	42	41	2453	3861	4500	316	633	736
Others									

^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe i z technikami uzupełniającymi.

^a Including general art schools leading to professional certification and supplementary technical secondary schools.

TABL. 3 (112). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a

Stan w dniu 30 IX

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students					
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	ponad- gimna- zjalnych ^b upper secondary ^b	policealnych (dziennych) post-secon- dary (day)
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas			
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION							
Angielski 2000/01 ^c	69349	25,4	23,4	29,3	46,5	46,6	37,0
English 2005/06 ^c	75762	27,0	26,9	27,1	42,8	79,1	44,0
2008/09	80736	51,9	56,2	43,1	46,4	74,8	11,9
2009/10	84154	55,8	60,2	46,7	57,1	76,0	1,0
Francuski 2000/01 ^c	9961	1,8	2,6	0,3	5,4	9,6	6,9
French 2005/06 ^c	5847	0,7	1,0	0,1	1,3	10,0	3,9
2008/09	4085	0,3	0,4	-	0,7	8,7	0,8
2009/10	3362	0,6	0,8	-	0,8	6,9	-
Niemiecki 2000/01 ^c	102210	44,0	45,2	41,5	65,9	62,4	23,5
German 2005/06 ^c	95229	42,6	40,7	46,3	60,7	81,8	19,7
2008/09	81865	47,0	43,6	54,1	53,6	78,5	3,8
2009/10	80489	44,0	40,2	51,7	65,0	77,3	2,6
Rosyjski 2000/01 ^c	13466	2,9	2,8	3,0	1,3	15,4	3,2
Russian 2005/06 ^c	3673	0,8	1,1	0,1	1,0	5,6	1,5
2008/09	1625	0,0	0,1	-	0,4	3,5	-
2009/10	2003	0,1	0,1	-	1,5	3,5	-
Włoski 2000/01 ^c	63	-	-	-	-	0,3	-
Italian 2005/06 ^c	96	-	-	-	-	0,2	-
2008/09	100	-	-	-	-	0,2	-
2009/10	72	-	-	-	-	0,2	-
Hiszpański 2000/01 ^c	54	0,1	0,0	0,2	-	-	-
Spanish 2005/06 ^c	62	-	-	-	-	0,1	-
2008/09	65	-	-	-	0,1	0,1	-
2009/10	62	-	-	-	0,2	0,0	-
Łaciński 2000/01 ^c	534	-	-	-	-	2,4	-
Latin 2005/06 ^c	349	-	-	-	-	0,7	-
2008/09	305	-	-	-	-	0,7	-
2009/10	25	-	-	-	-	0,1	-
Inne 2000/01 ^c	478	0,6	1,7	-	-	-	-
Others 2005/06 ^c	526	0,3	0,4	-	0,8	-	-
2008/09	723	0,5	-	1,4	1,2	-	-
2009/10	60	0,1	-	0,3	-	-	-

^a W roku szkolnym 2000/01 bez szkół specjalnych. ^b W roku szkolnym 2000/01 szkoły ponadpodstawowe; od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze szkołami ponadpodstawowymi. ^c Stan w dniu 31 XII.

^a Excluding special schools in 2000/01 school year. ^b In 2000/01 school year upper secondary (post-primary); from 2004/05 school year including upper secondary (post-primary) schools. ^c As of 31 XII.

TABL. 3 (112). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)

Stan w dniu 30 IX

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students					
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	ponad- gimna- zjalnych ^b upper secondary ^b	policealnych (dziennych) post-secon- dary (day)
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas			
NAUCZANIE DODATKOWE ^c ADDITIONAL EDUCATION ^c							
Angielski 2000/01 ^d	4775	3,6	3,9	3,1	3,2	0,5	20,2
English 2005/06 ^d	18063	14,7	14,7	14,8	17,7	0,1	-
2008/09	11244	8,1	7,3	9,8	13,5	2,2	20,6
2009/10	9305	6,8	6,1	8,3	12,9	0,9	30,9
Francuski 2000/01 ^d	329	-	-	-	0,5	0,2	-
French 2005/06 ^d	1525	0,7	0,5	1,1	2,4	0,0	-
2008/09	1044	0,6	0,9	-	1,0	0,8	-
2009/10	939	0,5	0,8	-	0,9	0,7	-
Niemiecki 2000/01 ^d	5533	4,1	4,1	4,1	3,4	1,1	8,7
German 2005/06 ^d	15262	14,0	14,7	12,8	12,2	0,1	2,6
2008/09	9616	5,5	5,1	6,4	13,8	2,4	-
2009/10	9471	7,2	7,0	7,5	11,5	2,7	-
Inne 2000/01 ^d	525	-	-	-	0,2	0,5	5,3
Others 2005/06 ^d	1240	0,9	0,9	0,7	0,5	0,9	-
2008/09	717	0,2	0,2	0,0	0,1	1,4	-
2009/10	981	0,1	0,1	-	0,2	2,2	-

^a W roku szkolnym 2000/01 bez szkół specjalnych. ^b W roku szkolnym 2000/01 szkoły ponadpodstawowe; od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze szkołami ponadpodstawowymi. ^c Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły; w roku szkolnym 2000/01 – nauczanie nadobowiązkowe prowadzone przez szkoły, fundacje itp. ^d Stan w dniu 31 XII.

^a Excluding special schools in 2000/01 school year. ^b In 2000/01 school year upper secondary (post-primary); from 2004/05 school year including upper secondary (post -primary) schools. ^c Conducted during the hours, which are at the disposal of headpersons; in 2000/01 school year — additional education conducted by schools foundations etc. ^d As of 31 XII.

TABL. 4 (113). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH W ROKU SZKOLNYM 2009/10

Stan w dniu 30 IX

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS IN THE 2009/10 SCHOOL YEAR

As of 30 IX

JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students		
		gimnazjach lower secondary	ponadgimnazjalnych upper secondary	policealnych post-secondary
Angielski English	5235	4,7	47,7	31,6
Niemiecki German	3826	91,2	41,5	6,6
Rosyjski Russian	910	-	13,0	0,1

TABL. 5 (114). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2008/09	2009/10	2008/09 absol- wenci gra- duates	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				
Szkoły podstawowe	2785	2331	2148	463	Primary schools
w tym specjalne	1217	981	933	242	of which special
Gimnazja	2041	1918	1916	525	Lower secondary schools
w tym specjalne	1216	1070	1079	330	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	151	303	328	64	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	657	447	417	119	Basic vocational schools
w tym specjalne	618	412	367	112	of which special
Licea ogólnokształcące ^b	147	71	89	24	General secondary schools ^b
Licea profilowane	93	24	19	4	Specialized secondary schools
w tym specjalne	6	-	-	-	of which special
Technika ^c	160	60	54	6	Technical secondary schools ^c
w tym specjalne	27	19	20	6	of which special
Szkoły policealne	4	-	-	-	Basic vocational schools

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 193. ^{b, c} Łącznie z uzupełniającymi: ^b – liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami.^a See general notes, item 11 on page 193. ^{b, c} Including supplementary: ^b – general secondary schools, ^c – technical secondary schools.

TABL. 6 (115). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

Stan w dniu 30 IX

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2008	2009	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b					
<i>SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b</i>					
Ośrodki	16	17	15	15	<i>Centres</i>
Miejsca	1171	966	853	839	<i>Places</i>
Wychowankowie	977	826	583	619	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	12	4	2	2	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	92	53	49	42	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekle chorzy	20	27	5	4	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową	-	24	20	17	<i>motor-skill impaired</i>
z upośledzeniem umysłowym	807	647	422	486	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	42	71	4	11	<i>socially maladjusted</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
<i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	1	1	1	1	<i>Centres</i>
Miejsca	62	72	72	72	<i>Places</i>
Wychowankowie	47	72	72	72	<i>Residents</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII					
<i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	1	1	2	2	<i>Centres</i>
Miejsca	30	30	102	102	<i>Places</i>
Wychowankowie	21	28	102	102	<i>Residents</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE					
<i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	2	2	2	2	<i>Centres</i>
Miejsca	50	-	117	102	<i>Places</i>
Wychowankowie	92	92	115	96	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	32	38	38	39	<i>mental retardation-profound</i>
z autyzmem	-	30	49	8	<i>with autism</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2009 r. - 1 ośrodek z 27 wychowankami).

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2009 were 1 centre with 27 residents).

TABL. 7 (116). **INTERNATY^a (BURSY) SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I ZAWODOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WEDŁUG TYPÓW INTERNATÓW**

Stan w dniu 30 IX

BOARDING-SCHOOLS^a (DORMITORIES) OF GENERAL AND VOCATIONAL SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH BY TYPE OF BOARDING SCHOOLS
As of 30 IX

SZKOŁY SCHOOLS	Internaty (bursy) Boarding schools (dormitories)		Miejsca Beds		Korzystający Boarders		
					ogółem total	na 100 miejsc per 100 beds	
	2008/09	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09	2009/10	
OGÓŁEM	32	32	2927	2998	2436	2375	79
TOTAL							
Internaty	27	27	2431	2435	1955	1848	76
<i>Boarding schools</i>							
liceów ogólnokształcących <i>general secondary schools</i>	5	5	606	640	595	602	94
szkół zawodowych ^b <i>vocational schools</i>	22	22	1825	1795	1360	1246	69
Bursy	5	5	496	563	481	527	94
<i>Dormitories</i>							

^a Łącznie z internatami szkół specjalnych. ^b Łącznie z internatami liceów profilowanych, techników i szkół policealnych.

^a Including boarding schools of special schools. ^b Including boarding schools of specialized secondary schools, technical and post-secondary schools.

TABL. 8 (117). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY****LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH					
LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	14	12	16	16	Schools
Uczniowie	1802	1770	1376	1420	Students
w tym kobiety	1206	1123	902	921	of which females
Absolwenci	222	294	142	.	Graduates
w tym kobiety	162	194	96	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE					
LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	5	7	6	6	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	3	4	3	3	of which schooling only in the art subject
Uczniowie	514	594	534	540	Students
w tym kobiety	338	418	391	398	of which females
Absolwenci	72	82	83	.	Graduates
w tym kobiety	52	60	65	.	of which females

TABL. 9 (118). **KOMPUTERY W SZKOŁACH^a**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS^a

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoly posiadajace komputery w % danej grupy szkół <i>Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^b w szkołach <i>Personal computers^b in schools</i>				
			ogółem <i>grand total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>	z liczby ogółem — przeznaczone do użytku uczniów <i>of grand total — used by pupils and youth</i>		
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>	
Podstawowe 2005/06	90,1	308	4198	2972	3224	2321	
<i>Primary</i> 2008/09	93,4	357	7053	5874	5470	4754	
	2009/10	94,8	357	7300	6340	5548	4965
Gimnazja 2005/06	82,5	171	2494	2239	1978	1817	
<i>Lower secondary</i> 2008/09	81,3	178	3587	3307	2779	2667	
	2009/10	80,7	176	3568	3312	2658	2573
Zasadnicze zawodowe 2005/06	19,0	18	332	265	256	211	
<i>Basic vocational</i> 2008/09	20,7	17	499	434	370	365	
	2009/10	27,6	22	602	534	451	446
Licea ogólnokształcące ^c 2005/06	53,8	71	1441	1302	1077	1047	
<i>General secondary schools^c</i> 2008/09	75,8	94	2473	2318	1831	1829	
	2009/10	75,0	91	2402	2311	1746	1744
Licea profilowane 2005/06	21,8	28	717	589	569	471	
<i>Specialized secondary schools</i> 2008/09	25,7	9	210	209	191	191	
	2009/10	27,3	6	127	117	111	106
Technika ^d 2005/06	37,0	90	1838	1611	1367	1277	
<i>Technical secondary schools^d</i> 2008/09	60,5	140	3596	3510	2875	2828	
	2009/10	69,2	147	3851	3706	3046	2990
Policealne 2005/06	22,1	26	619	465	450	391	
<i>Post-secondary</i> 2008/09	40,4	50	999	954	875	848	
	2009/10	45,7	49	1021	984	790	774

^a Bez szkół dla dorosłych. ^b W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół - wykazane tylko raz. ^{c,d} Łącznie ze szkołami: ^c - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d - technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Excluding schools for adults. ^b Computers used jointly by a number of schools are presented only once. ^{c,d} Including: ^c - supplementary general secondary schools, ^d - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 10 (119). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION
As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institu- tions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a						
		ogółem total	artysty- cznych arts	przedmio- towych subject	sporto- wych sports	infor- matycz- nych computer science	turystycz- no-krajo- znaw- czych tourist and touring	innych others
OGÓŁEM 2008	5	7672	2114	135	5089	182	138	14
TOTAL 2009	5	7939	2497	134	5074	93	105	36
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	3	2903	2401	134	134	93	105	36
Międzyszkolne ośrodki sportowe Inter-school sports centres	1	4940	-	-	4940	-	-	-
Pozostałe placówki Other institutions	1	96	96	-	-	-	-	-

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year.

TABL. 11 (120). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły Schools	387	134	253	328	111	217	321	113	208	318	112	206
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	2	2	-	2	2	-	2	2	-	2	2	-
filialne branch	37	1	36	19	1	18	15	1	14	11	-	11
"małe szkoły" "small schools"	x	x	x	3	-	3	-	-	-	-	-	-
artystyczne ^a arts ^a	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pomieszczenia szkolne Classrooms	4393	2408	1985	3994	2127	1867	4366	2313	2053	4420	2366	2054
Oddziały Sections	4052	2424	1628	3448	2039	1409	3198	1879	1319	3141	1826	1315

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 12 (121). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	141	87	54	151	92	59	156	98	58	155	96	59
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	2	2	-	4	4	-	2	2	-	3	2	1
<i>sports and athletic</i> przysposabiające do pracy ^a	2	2	-	5	4	1	1	1	-	3	2	1
<i>job-training^d</i>												
Pomieszczenia szkolne. <i>Classrooms</i>	1372	1013	359	1858	1424	434	2106	1636	470	2072	1565	507
Oddziały <i>Sections</i>	1308	1018	290	1709	1290	419	1611	1211	400	1549	1158	391
Uczniowie <i>Pupils</i>	32266	25599	6667	41799	32418	9381	36641	28347	8294	34744	26909	7835
w tym I klasa <i>of which 1st grade</i>	16049	12770	3279	13796	10731	3065	12130	9442	2688	11540	8938	2602
w tym kobiety <i>of which females</i>	15952	12674	3278	20392	15842	4550	17948	13840	4108	16881	13065	3816
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa spor- towego	132	132	-	304	304	-	345	345	-	507	378	129
<i>sports and athletic</i> przysposabiające do pracy ^a	59	59	-	1736	1591	145	672	672	-	854	735	119
<i>job-training^d</i>												
Absolwenci <i>Graduates</i>	x	x	x	13709	10627	3082	11573	8914	2659	.	.	.
w tym kobiety <i>of which females</i>	x	x	x	6823	5326	1497	5928	4526	1402	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa spor- towego	x	x	x	109	109	-	161	115	46	.	.	.
<i>sports and athletic</i> przysposabiające do pracy ^a	x	x	x	617	579	38	258	258	-	.	.	.
<i>job-training^d</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę <i>school</i>	229	294	123	277	352	159	235	289	143	224	280	133
1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	24	25	19	22	23	22	17	17	18	17	17	15
1 oddział <i>section</i>	25	25	23	24	25	22	23	23	21	22	23	20

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on 6th grade primary school.

TABL. 13 (122). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	
	ogółem total				w tym miasta of which urban areas
Szkoły Schools	68	43	46	46	43
Oddziały Sections	616	237	314	310	305
Uczniowie Students	16157	5905	6668	6677	6613
w tym I klasa of which 1st grade	5206	2562	2861	2710	2663
w tym kobiety of which females	5695	1683	1967	2046	2034
Absolwenci Graduates	5569	1838	1914 ^a	.	.
w tym kobiety of which females	2034	577	628 ^b	.	.

a, b W tym absolwentów w miastach: a — 1887, b — 628.

a, b Of which graduates in urban areas: a — 1887, b — 628.

TABL. 14 (123). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ ZASADNICZYCH ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2008/09	2009/10	2004/05	2007/08	2008/09
	uczniowie students			absolwenci graduates		
OGÓŁEM TOTAL	5905	6668	6677	1989	1661	1914
Artystyczne Arts	15	10	10	1	8	2
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	989	820	842	473	292	309
Inżynierijno-techniczne Engineering and engineering trades	2219	2822	2765	635	601	708
Produkcji i przetwórstwa Manufacturing and processing	1137	858	714	428	269	225
Architektury i budownictwa Architecture and building	490	799	1020	120	134	195
Rolnicze, leśne i rybactwa Agriculture, forestry and fishery	47	9	12	38	15	2
Usług dla ludności Personal services	1008	1350	1314	294	342	473

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 15 (124). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	
	ogółem total			w tym miasta of which urban areas	
Szkoły Schools	65	77	61	59	58
Oddziały Sections	791	643	585	555	554
Uczniowie Students	22714	18017	15737	14705	14688
w tym I klasa of which 1st grade	6493	6257	5083	4768	4768
w tym kobiety of which females	14603	10987	9863	9323	9311
Absolwenci Graduates	4740	5748	5378 ^b	.	.
w tym kobiety of which females	3206	3523	3356 ^c	.	.

^a W latach szkolnych 2005/06, 2008/09 i 2009/10 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. *b, c* W tym absolwentów w miastach: *b* — 5362, *c* — 3349.

^a In 2005/06, 2008/09 and 2009/10 school years including supplementary general secondary schools. *b, c* Of which graduates in urban areas: *b* — 5362, *c* — 3349.

TABL. 16 (125). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	
Szkoły	54	35	22	22	Schools
Oddziały	282	90	46	46	Sections
Uczniowie	7456	2134	1118	1118	Students
w tym klasa I	2221	233	215	215	of which 1st grade
w tym kobiety	4171	1389	782	782	of which females
Liczba uczniów na:					Number of students per:
1 szkołę	138	61	51	51	school
1 oddział	26	24	24	24	section
Absolwenci	2423	1049	.	.	Graduates
w tym kobiety	1379	666	.	.	of which females

TABL. 17 (126). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06 ^a	2008/09 ^a	2009/10 ^a	
	ogółem total				w tym miasta of which urban areas
Szkoły Schools	188	103	81	73	67
Oddziały Sections	1062	599	677	709	667
Uczniowie Students	29251	15214	16172	16636	15867
w tym I klasa of which 1st grade	8700	4778	5282	5057	4835
w tym kobiety of which females	13800	6122	6683	7127	6844
Absolwenci Graduates	5356	3370	3026 ^b	.	.
w tym kobiety of which females	2460	1381	1245 ^c	.	.

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^{b,c} W tym absolwentów w miastach: ^b — 2814, ^c — 1155.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^{b, c} Of which graduates in urban areas: ^b — 2814, ^c — 1155.

TABL. 18 (127). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PROFILI KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY EDUCATIONAL PROFILE

PROFILE KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2008/09	2009/10	2004/05	2007/08	2008/09	EDUCATIONAL PROFILE ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
OGÓŁEM	7456	2134	1118	2441	1519	1049	TOTAL
Chemiczne badanie środowiska	91	-	-	36	42	-	- Chemical tests of environment
Ekonomiczno-administracyjny	1374	407	317	767	271	149	- Business and administration
Elektroniczny	82	-	-	50	-	-	- Electronics
Elektrotechniczny	33	-	-	58	-	-	- Electrotechnics
Kreowanie ubiorów	47	-	-	5	-	-	- Fashion design
Kształtowanie środowiska	514	179	80	242	130	103	- Shaping the environment
Leśnictwo i technologia drewna	25	-	-	-	-	-	- Forestry and wood technology
Mechaniczne techniki wytwarzania	76	30	14	-	-	13	- Mechanical techniques of production
Mechatroniczny	341	-	-	148	34	-	- Mechatronics
Rolniczo-spożywczy	55	-	-	-	-	-	- Agricultural and food processing
Socjalny	1165	469	324	226	225	210	- Social
Transportowo-spedycyjny	409	71	-	119	74	41	- Transport and dispatching
Usługowo-gospodarczy	1117	404	185	407	297	214	- Services and economics
Zarządzanie informacją	2127	574	198	383	446	319	- Information management

^a Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Sportu z dnia 26 II 2002 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 451) z późniejszymi zmianami.

^a According to a decree of the Ministry of National Education and Sport, dated 26 II 2002 (Journal of Laws No. 50, item 451) with later amendments.

TABL. 19 (128). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2008/09 ^a	2009/10 ^a	2004/05	2007/08 ^a	2008/09 ^a	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students			absolwenci graduates			
OGÓŁEM	15214	16172	16636	4328	2961	3026	TOTAL
Artystyczne	-	-	-	1	-	-	Arts
Społeczne	2907	2497	2359	1026	665	644	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	1857	1145	1545	765	166	138	Business and administration
Fizyczne ^c	-	48	82	27	-	-	Physical sciences ^c
Informatyczne	299	2207	2520	-	-	219	Computing
Inżynieryjno-techniczne	4440	3455	3128	1227	751	716	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	486	225	248	268	62	25	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	888	1449	1663	245	168	184	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	789	1040	935	270	274	273	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	-	124	146	-	-	-	Veterinary
Usług dla ludności	2853	3555	3626	403	651	691	Personal services
Usług transportowych	281	165	106	23	65	63	Transport services
Ochrony środowiska	414	262	278	73	159	73	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 20 (129). **SZKOŁY POLICEALNE WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS BY TYPE OF EDUCATION (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10				SPECIFICATION
				ogółem total	dzienne day	zaoczne week-end	stacjonarne full-time programme	
Oddziały	191	323	349	297	43	237	17	Sections
Uczniowie	4894	8041	8221	6976	987	5689	300	Students
w tym I klasa	3094	4955	6058	5051	577	4246	228	of which 1st grade
w tym kobiety	3262	4629	3805	4554	766	3580	208	of which females
Absolwenci ^a	2281	2741	1884	.	430	1337	117	Graduates ^a
w tym kobiety	1616	1751	1271	.	325	875	71	of which females

^a W podziale według form kształcenia — z roku szkolnego 2008/09.

^a According to type of education — for 2008/09 school year.

TABL. 21 (130). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2008/09	2009/10	2004/05	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
OGÓŁEM	8041	8221	6976	2440	2089	1884	TOTAL
w tym:							of which:
Pedagogiczne	132	36	12	23	26	35	Education science and teacher training
Artystyczne	20	104	47	10	17	-	Arts
Spoleczne	654	81	65	215	62	19	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	1638	3090	2665	516	414	388	Business and administration
Informatyczne	1716	1342	594	620	276	223	Computing
Inżynierjno-techniczne	138	118	64	4	43	-	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	-	142	174	16	-	78	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	98	68	59	14	8	-	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	31	118	94	-	42	18	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	578	907	1042	334	319	285	Health
Opieki społecznej	685	105	140	205	49	43	Social services
Usług dla ludności	1630	1305	1129	265	478	402	Personal services
Ochrony środowiska	19	-	-	19	-	-	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	702	774	824	199	220	197	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 22 (131). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademyccy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECYFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2000/01	5	964	28571	5507	
2005/06	8	1535	33283	7066	
2008/09	9	1469	27605	7122	
2009/10	8	1408	25739	.	
Uniwersytety	1	947	16238	4382	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	31	827	255	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	6	430	8674	2485	Higher vocational schools

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. ^b W podziale według typów szkół — z roku szkolnego 2008/09.

U w a g a. Ponadto w roku szkolnym 2008/09 na terenie województwa lubuskiego funkcjonowały 1 filia i 5 punktów konsultacyjnych (2424 studentów i 534 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem lubuskim.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b According to type of school — for 2008/09 school year.

Note. Moreover, in 2008/09 school year in Lubuskie voivodship there were 1 section and 5 consultative units (2424 students and 534 graduates) whose headquarters were located outside the territory of Lubuskie voivodship.

Tabl. 23 (132). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>	
O G Ó Ł E M T O T A L				
O G Ó Ł E M				T O T A L
2000/01	28571	12233	16338	
2005/06	33283	18628	14655	
2008/09	27605	14780	12825	
2009/10	25739	13814	11925	
Uniwersytety	16238	10035	6203	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	827	30	797	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły zawodowe . . .	8674	3749	4925	<i>Higher vocational schools</i>
W tym KOBIETY <i>OF which FEMALES</i>				
O G Ó Ł E M				T O T A L
2000/01	16731	7171	9560	
2005/06	19119	10837	8282	
2008/09	15504	8194	7310	
2009/10	15030	8001	7029	
Uniwersytety	8757	5535	3222	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	525	20	505	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły zawodowe . . .	5748	2446	3302	<i>Higher vocational schools</i>

a, b W przypadku studentów w roku szkolnym 2000/01 i 2005/06 dane dotyczą studiów: *a* - dziennych, *b* - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b In case of students in 2000/01 and 2005/06 school year data concern: *a* - day study system, *b* - evening, weekend and extramural study system.

Tabl. 24 (133). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>	
O G Ó Ł E M T O T A L				
O G Ó Ł E M				T O T A L
2000/01	5507	1928	3579	
2004/05	7020	3384	3636	
2007/08	6936	3788	3148	
2008/09	7122	3797	3325	
Uniwersytety	4382	2627	1755	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	255	43	212	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły zawodowe . . .	2485	1127	1358	<i>Higher vocational schools</i>
W tym KOBIETY <i>OF which FEMALES</i>				
O G Ó Ł E M				T O T A L
2000/01	3517	1195	2322	
2004/05	4375	2158	2217	
2007/08	4490	2467	2023	
2008/09	4698	2509	2189	
Uniwersytety	2684	1663	1021	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	189	29	160	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły zawodowe . . .	1825	817	1008	<i>Higher vocational schools</i>

a, b W przypadku absolwentów w roku szkolnym 2000/01 i 2004/05 dane dotyczą studiów: *a* - dziennych, *b* - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b In case of graduates in 2000/01 and 2004/05 school year data concern: *a* - day study system, *b* - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 25 (134). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM 2000/01	15	9	-	-	TOTAL
2005/06	44	28	8	5	
2008/09	36	22	8	6	
2009/10	42	30	.	.	
Uniwersytety	26	21	5	4	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	2	2	-	-	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	14	7	3	2	Higher vocational schools

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według typów szkół — z roku szkolnego 2008/09.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b The division by type of school — for 2008/09 school year.

TABL. 26 (135). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS
As of 30 XI

SZKOŁY	2005/06	2008/09	2009/10				SCHOOLS
			ogółem ^a total ^a	w tym stypendia of which scholarships		otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów scholar- ship re- cipients in % of total stu- dents	
				o charak- terze socjalnym social	za wyniki w nauce lub sporcie for achieve- ments in learning and sports		
OGÓŁEM	10833	7932	7472	3774	3829	29,0	TOTAL
Uniwersytety	6919	5248	5006	2339	2856	30,8	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	428	280	219	140	51	26,5	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	3486	2404	2247	1295	922	25,9	Higher vocational schools

^a W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a The division by type of scholarships may include one person more than once.

TABL. 27 (136). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
 Stan w listopadzie
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
 As of November

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE^a					
STUDENT DORMITORIES^a					
Domy	10	11	10	9	Dormitories
Miejsca	2271	2988	2493	2237	Beds
Studenci korzystający	2230	2440	1983	1822	Students
w % ogółu studentów ^b	18,2	7,3	7,2	7,1	in % of total students ^b
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	2	3	3	Canteens
Miejsca konsumenckie	430	376	530	530	Places for consumers

a, b W roku szkolnym 2000/01: *a* - dla studentów studiów dziennych, *b* - w % studentów studiów dziennych.

a, b In 2000/01 school years: *a* - for students in the day study system, *b* - in % of students in the day study system.

TABL. 28 (137). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH^a**
SCHOOLS FOR ADULTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Podstawowe	2000/01	2	2	51	14	51	9
<i>Primary schools</i>							
Gimnazja	2000/01	6	12	264	48	x	x
<i>Lower secondary schools</i>	2005/06	8	27	648	120	126	32
	2008/09	4	13	340	67	97	24
	2009/10	7	25	600	150	.	.
Zasadnicze zawodowe	2000/01	7	14	354	81	100	12
<i>Basic vocational</i>	2005/06	6	16	361	69	126	22
	2008/09	3	7	54	1	18	-
	2009/10	3	4	64	7	.	.
Licea ogólnokształcące ^b	2000/01	29	109	3112	1434	1001	521
<i>General secondary schools^b</i>	2005/06	83	248	6122	2741	1794	911
	2008/09	67	195	5288	2214	1079	511
	2009/10	66	211	6111	2809	.	.
dzienne	2005/06	x	1	25	21	33	25
<i>day</i>	2007/08	x	3	62	37	.	.
wieczorowe	2000/01	15	71	1970	944	502	271
<i>evening</i>	2005/06	27	80	1944	964	527	286
	2007/08	x	35	796	391	.	.
zaoczne	2000/01	14	38	1142	490	499	250
<i>weekend</i>	2005/06	56	167	4153	1756	1234	600
	2008/09	x	171	4705	1927	915	423
	2009/10	x	192	5650	2573	.	.
stacjonarne	2008/09	x	24	583	287	164	88
<i>full-time programme</i>	2009/10	x	19	461	236	.	.
Licea profilowane	2005/06	5	9	244	120	50	27
<i>Specialized secondary schools</i>	2008/09	4	7	135	81	44	29
	2009/10	3	5	130	69	.	.
Technika ^c	2000/01	41	134	3229	1123	1211	491
<i>Technical secondary schools^c</i>	2005/06	35	85	2049	664	650	207
	2008/09	18	50	961	222	170	69
	2009/10	15	46	643	174	.	.

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 193. *b* Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. *c* Łącznie z technikami uzupełniającymi.

a See general notes, item 10 on page 193. *b* Including supplementary general secondary schools. *c* Including supplementary technical secondary schools.

TABL. 29 (138). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
Placówki	455	414	425	460	Establishments
miasta	189	189	203	214	urban areas
wieś	266	225	222	246	rural areas
Przedszkola	245	206	213	225	Nursery schools
w tym specjalne	1	2	2	3	of which special
miasta	171	150	153	163	urban areas
wieś	74	56	60	62	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	210	208	208	209	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	1	14	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	3	12	Pre-primary points ^a
Miejsca	22416	19682	20946	22731	Places
Przedszkola	22416	19682	20856	22220	Nursery schools
w tym specjalne	24	46	30	50	of which special
Miasta	18483	16327	17291	18457	Urban areas
Wieś	3933	3355	3565	3763	Rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	15	235	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	75	276	Pre-primary points ^a
Dzieci	25767	22993	25045	27091	Children
miasta	19308	17412	19130	20293	urban areas
wieś	6459	5581	5915	6798	rural areas
w tym w wieku 6 lat	12111	10016	8683	8296	of which aged 6
Przedszkola	21435	18991	21054	22310	Nursery schools
w tym specjalne	23	30	27	42	of which special
miasta	18169	16160	17703	18816	urban areas
wieś	3266	2831	3351	3494	rural areas
w tym w wieku 6 lat	8587	6691	5702	5546	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	4332	4002	3949	4361	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	3524	3325	2981	2750	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	15	216	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	27	204	Pre-primary points ^a
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3-6 lat	530	570	640	675	3-6
3-5	375	428	546	605	3-5
6 lat	955	968	930	907	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	440	470	540	558	3-6
6 lat	677	647	611	606	6
1 przedszkole	87	92	99	99	Nursery school
100 miejsc	96	96	101	100	100 places

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 194.

^a See general notes, item 18 on page 194.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane prezentowane w dziale obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst Dz. U. 2005, Nr 226, poz. 1943, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z późniejszymi zmianami z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602, with later amendments), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians;
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (the uniform text, Journal of Laws 2005 No. 226, item 1943 with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices**, being a new organizational form of out-patient health care, are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135) with later amendments with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replaced the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 IV 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.

3. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarki położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną - również położnego.

4. Dane o **lekarzach specjalistach i lekarzach dentystach ze specjalizacją** od 2008 r. podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779) z późniejszymi zmianami. Dane za lata 2000 i 2005 podano w warunkach porównywalnych z danymi za lata 2008-2009, tj. bez lekarzy z I stopniem specjalizacji, których nie uznaje się za specjalistów.

5. Dane o **zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne).

Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również **praktyki lekarzy i lekarzy dentystów**, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane za środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

6. Dane o **łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Informacje o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków do 2007 r. oraz miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych, do 2002 r. obejmowały łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402) z późniejszymi zmianami. Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** - oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** - oddziały pulmonologiczne.

3. *Data regarding **medical personnel** include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.*

Doctors, dentist, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

A nurse should be understood also as male nurse and midwife - also as a male midwife.

4. *Data on **doctor specialists and dental specialists** in 2008 is given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on medical and dentist specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments. Data for 2000, 2005 and 2007 are presented in conditions comparable with 2008, i.e., excluding doctors with grade I specialization, who are not considered specialists.*

5. *Data concerning **facilities of the out-patient health care** include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultation provided are presented within the scope of above mentioned facilities.*

*Consultations on out-patient health care **medical practices** also provide **doctors and dentists**, performing health care services financed by public funds (contracts with the National Health Fund). Consultation from the scope of out-patient health care includes medical consultations provided in admission rooms in general hospitals.*

6. *Data regarding **beds in in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.*

*Data regarding **beds in general hospitals** do not include places (beds and incubators) for newborns until 2007 as well as day places in hospital wards, until 2002 included beds in hospital wards located near emergency stations.*

7. *In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238, item 2402). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** - communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** - pulmonology wards.*

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

9. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 53, poz. 533, z późniejszymi zmianami).

Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

10. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja) obowiązującą od 1997 r. .

11. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- 1) **interwencyjne** - zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem;
- 2) **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu) zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych;
- 3) **socjalizacyjne** - zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym - odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne;

8. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

9. The activity of pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (the uniform text Journal of Laws 2004 No 53, item 533, with later amendments).

Public pharmacies do not include hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one year service or pharmaceutical technician with three years service in public pharmacies.

10. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" (ICD-10 Revision) valid since 1997 .

11. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Act on Social Welfare of 12 III 2004.

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental - including emotional, social and religious - needs of the child, and secures the child's benefitting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education. There are following types of such centres:

- 1) **Intervention centres** - providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child;
- 2) **family centres** - creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school;
- 3) **socialization centres** - providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialised activities for children with disabilities;

- 4) **wielofunkcyjne** - zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka;
- 5) **wsparcia dziennego** - działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
- opiekuńcze - prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne - realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprolaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

12. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) rodzina zastępcza może być:

- 1) spokrewniona i niespokrewniona z dzieckiem - może w niej przebywać w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- 2) zawodowa wielodzietna niespokrewniona z dzieckiem - umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześćoro dzieci,
- 3) zawodowa specjalistyczna niespokrewniona z dzieckiem - umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci niedostosowanych społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, wymagające szczególnej opieki i pielęgnacji,
- 4) zawodowa niespokrewniona z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego - umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt czasowy do momentu unormowania sytuacji życiowej dziecka.

13. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

4) **multi-functional centres** - providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family;

5) **day-support centres** - operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:

- care - in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,
- specialized - implementing psychocorrective or psychoprolactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialisation.

12. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

According to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728, with later amendments) foster family may be:

- 1) either related or not related to the child - placed in it may be simultaneously not more than three children (except for numerous siblings),
- 2) professional family with many children not related to the child - placed in it may be simultaneously not less than three and not more than six children,
- 3) professional specialized family not related to the child - placed in it may be simultaneously not more than three socially maladjusted children or children with various dysfunctions, health problems, requiring special care and nursing,
- 4) professional emergency foster family not related to the child - placed in it may be simultaneously not more than three children, for temporary stay lasting until normalization of the living situation of the child.

13. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Welfare of 12 III 2004.

14. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się od 1 V 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r., według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne, do 30 IV 2004 r. - zgodnie z ustawą z dnia 29 XI 1990 r.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

14. Data on **social benefits** are presented since 1 V 2004 according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004, following which the division into monetary and non-monetary assistance was made, until 30 IV 2004 - according to the law of 29 XI 1990.

Permanent benefit paid in respect of complete inability to work.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (139). **PRACOWNICY MEDYCZNI**
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Lekarze	1786	1763	1736	1768	Doctors
w tym kobiety	873	884	869	890	of which women
Lekarze dentyści	168	419	423	436	Dentists
w tym kobiety	128	338	346	353	of which women
Farmaceuci	388	488	489	493	Pharmacists
w tym kobiety	334	412	411	416	of which women
Pielęgniarki	4641	4674	4474	4519	Nurses
w tym magistrowie pielęgniarstwa	90	121	158	183	of which master of nursing
Położne	635	605	595	600	Midwives
w tym magistrowie położnictwa			19	25	of which master of midwife
Fizjoterapeuci			420	412	Physiotherapists
w tym magistrowie fizjoterapii i rehabilitacji			109	124	of which master of physiotherapists and rehabilitations
Diagności laboratoryjni ^b			189	194	Laboratory diagnostics ^b

^a Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^b Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. fizycy, chemicy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w tym że w przypadku farmaceutów - tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a Since 2005 working directly with a patient, i.e. Excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund. ^b Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physics.

Source: data of the Ministry of Health, and as regards pharmacists - only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (140). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	189	291	418	456	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	145	230	325	344	urban areas
wieś	44	61	93	112	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	100	235	246	235	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	84	203	204	201	urban areas
wieś	16	32	42	34	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	5428,3	6449,1	7184,5	6706,9	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie	5023,3	5875,9	6579,8	6050,2	doctors
w tym specjalistyczne	1664,2	2118,1	2500,7	1956,3	of which specialized
stomatologiczne	405,0	573,2	604,7	656,7	dental

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 220. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub zakładami opieki zdrowotnej (patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 3) i 4) na str. 219); łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. — tylko w miastach). ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes, item 5 on page 220. ^b Data concern entities that have signed contract with National Health Fund or health care facilities (see general notes, item 2, point 3) and 4) on page 219); including medical practices conducted within the framework of workplace medical service (in 2000 — only in urban areas). ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 3 (141). SŁUŻBA MEDYCYNY PRACY^a
OCCUPATIONAL MEDICINE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	25	15	49	Health care institutions (as of 31 XII)
Praktyki lekarskie ^c	39	29	4	Medical practices ^c
Porady udzielone w tys.	283,8	208,7	259,0	Consultations provided in thous.
przez: lekarzy	274,8	208,7	259,0	by: doctors
lekarzy dentystów	8,9	-	-	dentists
w tym w ramach badań profilaktycznych	187,7	159,3	113,9	of which within the framework of preventive examinations

^a Ujęta również w tabl. 2 na str. 224. ^b Od 2008 r - świadczące usługi medycyny pracy. ^c Patrz notka b do tabl. 2 na str. 224.

^a Also shown in table 2 in page 224. ^b Since 2008 - providing services of occupational medicine. ^c See footnote b to table 2 on page 224.

TABL. 4 (142). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII					
FACILITIES — as of 31 XII					
Szpital ogólny	21	23	21	20	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	9	14	14 ^a	14 ^a	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	4 ^b	2	2	2	Nursing homes
Hospicja	1	3	3	3	Hospice
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII					
BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII					
Szpital ogólny	4650	4329	4445 ^c	4357 ^c	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	517	367	1020 ^a	1005 ^a	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	123 ^b	35	35	51	Nursing homes
Hospicja	12	35	35	36	Hospice
LECZENI					
IN-PATIENTS					
Szpital ogólny ^d	166841	161776	166776	163909	General hospitals ^c
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	457	1491	2090 ^a	2109 ^a	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	106 ^b	133	145	140	Nursing homes
Hospicja	231	459	582	552	Hospice

^a Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^b Łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. ^c Łącznie z neonatologią (miejscami/łożkami dla dzieci i inkubatorami). ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Including nursing homes psychiatry types. ^b Including treatment and education homes. ^c Including neonatology (places - beds and incubators - for newborns). ^d Excluding inter-ward patient transfers.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (143). SZPITALE OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	21	23	21	20	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	21	17	14	14	Public
Niepubliczne	-	6	7	6	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	4650	4329	4445	4357	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	4650	4061	3762	3705	in: public hospitals
niepublicznych	-	268	683	652	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	46,1	42,9	44,1	43,1	per 10 thous. population
w tym na oddziałach ^b :					of which in specified wards ^b :
Chorób wewnętrznych	939	844	811	801	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	107	128	124	124	of which cardiological ^c
Chirurgicznych	1247	1020	1056	1005	Surgical
Pediatrycznych	474	332	260	262	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	732	594	629	602	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	78	73	155	155	Oncological
Intensywnej terapii	100	89	78	74	Intensive therapy
Zakaźnych	79	54	57	53	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	219	266	144	157	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	53	25	25	25	Dermatology
Neurologicznych	125	182	127	127	Neurological
Psychiatrycznych	-	200	199	199	Psychiatric
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^d w tys.	166,8	161,8	166,8	163,9	In-patients ^d in thous.
w szpitalach: publicznych	166,8	151,2	141,0	139,6	in: public hospitals
niepublicznych	-	10,6	25,8	24,3	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^{b,c} :					of which in specified wards ^{b,c} :
chorób wewnętrznych	41,1	41,9	40,3	38,1	internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	6,5	9,8	11,2	10,6	of which cardiological ^c
chirurgicznych	47,3	46,0	48,5	46,4	surgical
pediatrycznych	18,9	14,1	12,3	11,7	paediatric
ginekologiczno-położniczych	29,1	29,2	34,6	36,3	gynaecological-obstetric
onkologicznych	2,7	2,5	4,7	6,6	oncological
intensywnej terapii	4,5	3,1	2,6	2,4	intensive therapy
zakaźnych	1,9	1,8	2,0	2,0	communicable
gruźlicy i chorób płuc	4,3	6,1	4,0	4,3	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	0,9	0,7	0,6	0,5	dermatology
neurologicznych	4,4	5,7	4,2	4,0	neurological
psychiatrycznych	-	1,9	2,0	1,8	psychiatric
Wypisani w tys.	160,9	155,6	160,8	158,2	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	3,7	3,9	3,9	3,9	Deaths in thous.
Leczeni ^d na: 10 tys. ludności	1654,4	1603,0	1652,9	1622,8	In-patients ^d per: 10 thous. population
1 łóżko	35,9	37,4	37,5	37,6	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	7,6	6,7	5,9	5,7	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	270,1	255,3	247,8	245,2	Average bed use in days

a Od 2008 r. łącznie z neonatologią (miejscami/łóżkami dla dzieci i inkubatorami). b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 220. c łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Since 2008 including neonatology (places - beds and incubators - for newborns). b See general notes item 7 on page 220. c Including intensive cardiological care wards. d Excluding inter-ward patient transfers. e Including inter-ward patient transfers.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 6 (144). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Apteki	210	275	291	288	Pharmacies
w tym prywatne	201	274	284	286	of which private
w tym na wsi	21	19	18	16	of which in rural areas
Punkty apteczne	17	38	45	47	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	13	38	45	47	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	4443	3224	3003	3015	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	4802	3670	3467	3507	pharmacy
w tym na wsi	16973	19060	20328	22972	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący ^b w aptekach i w punktach aptecznych	337	450	459	465	Pharmacists employed ^b in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 221. ^b W 2000 r. w przeliczeniu na pełne etaty.

^a See general notes, item 9 on page 221. ^b In 2000 calculated as full-time employment.

TABL. 7 (145). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	10	6	6	6	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	10632	13002	17806	16366	Blood donors
w tym honorowi	10632	12980	17806	16344	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	20868	23228	28034	29932	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	24473	22782	28052	29983	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs.

S o u r c e: data of the Haematology and Transfusiology Institute.

TABL. 8 (146). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Krztusiec	8	16	11	2	0,8	1,6	1,1	0,2	Whooping cough
Odra	2	-	-	-	0,2	x	x	x	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	1	-	1	-	0,1	x	0,1	x	type A
typ B	97	37	12	18	9,6	3,7	1,2	1,8	type B
typ C	85	113	29	79	8,3	11,2	2,9	7,8	type C
Różyczka	246	143	241	197	24,4	14,2	23,9	19,5	Rubella
AIDS ^a	4	2	6	5	0,3	0,2	0,6	0,5	AIDS ^a
Salmonellozy	572	468	197	162	56,1	46,4	19,5	16,0	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	3	-	1	-	0,3	x	0,1	x	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	183	96	58	2	18,1	9,5	5,8	0,2	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	356	65	630	1144	171,1	33,3	292,9	504,8	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^b
Szkarlatyna (płonica)	140	227	414	428	13,9	22,5	41,0	42,4	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	44	37	33	21	4,3	3,7	3,3	2,1	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	33	13	4	10	3,2	1,3	0,4	1,0	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	2	-	3	3	0,2	x	0,3	0,3	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	427	248	89	115	42,3	24,6	8,8	11,4	Mumps
Toksoplazmoza ^c	6	8	11	.	0,6	0,8	1,1	x	Toxoplasmosis
Tasiemczyce ^c	7	3	2	.	0,7	0,3	0,2	x	Cestode infestations
Włośnica	1	1	-	5	0,1	0,1	x	0,5	Trichinellosis
Świerzb ^c	469	250	135	.	46,5	24,8	13,4	x	Scabies
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	41352	17641	3181	38116	4098,4	1748,0	315,4	3775,3	Influenza and influenza-like illness
Szczepieni przeciw wściekliznie	94	99	131	126	9,3	9,8	13,0	12,5	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Od 2009 r. nie ma obowiązku zgłaszania zachorowania na toksoplazmozę, tasiemczycę i świerzb.

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Zakładu Higieny.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Since 2009, there is no obligation to report incidence of toxoplasmosis, cestode infestations and scabies.

S o u r c e: data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 9 (147). ŻŁOBKI^a

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Żłobki	13	11	11	11	Nurseries
Oddziały żłobkowe	8	6	5	5	Nursery wards
Miejsca w żłobkach	1152	925	1106	1176	Places in nurseries
Dzieci przebywające w żłobkach (w ciągu roku)	1850	1679	1981	2065	Children staying in nurseries (during the year)
Miejsca w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	62,9	52,3	55,8	57,5	Places in nurseries per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3	28,3	29,8	36,3	34,9	Children staying in nurseries per 1000 children up to age 3

^a Miejsca i dzieci w żłobkach - łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Places and children in nurseries - including nursery wards.

TABL. 10 (148). **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**
CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a
 A. PLACÓWKI CAŁODOBOWE
 ROUND-THE-CLOCK CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII									
OGÓŁEM	12	14	18	547	518	538	42	14	38	TOTAL
placówki:										centres:
Interwencyjne	1	1	1	45	27	22	-	-	-	Intervention
Rodzinne	2	-	1	10	-	8	-	-	-	Family
Socjalizacyjne	5	7	8	288	262	230	7	3	16	Socialization
Wielofunkcyjne	4	6	8	204	229	278	35	11	22	Multi-functional

B. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO^b
 DAY-SUPPORT CENTERS^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)			wychowankowie residents			
OGÓŁEM	86	94	80	3680	4236	2912	TOTAL
w tym placówki pracujące minimum 5 dni w tygodniu i 20 godzin tygodniowo	57	57	52	2725	3007	1644	of which centres working minimum 5 days and 20 hours a week
Opiekuńcze	81	88	74	3473	4001	2764	Care
Specjalistyczne	5	6	6	207	235	148	Specialized

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 221. ^b Ponadto spośród całodobowych placówek wielofunkcyjnych w 2009 r. 5 - pełniło również funkcję wsparcia dziennego, przebywało w niej, w ciągu roku, 139 wychowanków.

^a See general notes, item 11 on page 221. ^b Moreover, among 24-hour multi-functional centres, in 2009, 5 centres also had the function of day-support. During the year there were 139 children staying in them.

TABL. 11 (149). **RODZINY ZASTĘPCZE^a**
 Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1375	1264	1362	1369	Foster families
Dzieci w rodzinach zastępczych ^b	1661	1768	2016	2095	Children in foster families ^b
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	191	225	253	of which children with legal confir- mation disability

^a W 2000 r. stan w końcu roku. ^b Dzieci do lat 18; łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów.

^a In 2000 as end of year. ^b Children up to age of 18; including children not under court supervision.

TABL. 12 (150). **PLACÓWKI POMOCY SPOŁECZNEJ**

Stan w dniu 31 XII

SOCIAL WELFARE FACILITIES

As of 31 XII

A. OGÓŁEM

TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki stacjonarne ^a					Stationary facilities ^a
Domy i zakłady (bez filii)	28	38	34	33	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca					Places
ogółem	2494	2728	2643	2527	total
na 10 tys. ludności	24,7	27,0	26,2	25,0	per 10 thous. population
Mieszkańcy					Residents
ogółem	2475	2660	2600	2448	total
w tym umieszczeni w ciągu roku . . .	1030	896	723	754	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,5	26,4	25,8	24,2	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie . . .	249	179	251	274	Persons awaiting a place

B. PLACÓWKI STACJONARNE I MIESZKAŃCY WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW

STATIONARY FACILITIES AND RESIDENTS BY GROUP RESIDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać ^b :			Homes and facilities (excluding branches) in which may be ^b :
osoby w podeszłym wieku	6	6	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	7	7	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	5	4	adults mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	5	5	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	5	5	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	6	5	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	2	2	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	5	5	homeless
inne osoby	2	2	other persons
Mieszkańcy domów i zakładów:			Residents of homes and facilities
osoby w podeszłym wieku	452	432	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	650	649	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	258	168	adults mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	298	294	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	441	457	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	257	242	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	33	37	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	194	141	homeless
inne osoby	17	28	other persons

^a Od 2000 r. łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

Ź r ó d ł o: w zakresie dzinnych domów pomocy - dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Since 2000 including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facilities may be for several groups of residents.

S o u r c e: in regard day-care assistance house - data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (151). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2000	73737	93198	T O T A L
2005	99585	101383	
2008	75703	122368	
2009	73711	125626	
Pomoc pieniężna	74676	102456	Cash assistance
w tym zasiłki:			<i>of which benefits:</i>
stały	8138	26987	<i>permanent</i>
okresowy	19935	24185	<i>temporary</i>
celowe	43250	27142	<i>appropriated</i>
Pomoc niepieniężna	30493	23170	Non-cash assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	382	771	<i>Shelter</i>
Posiłek	26935	14288	<i>Meals</i>
Ubranie	205	21	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu	130	267	<i>Burial</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 223. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 14 on page 223. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo). Wśród kin stałych wyróżnia się

- **minipleksy** - posiadające od 3 do 7 sal i
- **multipleksy** - posiadające 8 sal i więcej.

5. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających - na mocy szczególnych przepisów - z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odborników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

*A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

4. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** - equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** - equipped with 8 screens and more.*

5. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Termin turystyka - zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki - obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze), a ponadto ośrodki kolonijne i zakłady uzdrowiskowe.

3. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych jest to stosunek liczby udzielonych noclegów w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych rozumie się sumę miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

4. Dane o obiektach i miejscach noclegowych turystyki wykazano według stanu w dniu 31 VII; nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

5. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych - także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons, who do not spend the night at the place visited.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments, i.e. they include hotels and similar establishments and other facilities (do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar establishments, the group "other hotel facilities" has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group "miscellaneous facilities" includes facilities which do not correspond to conditions expected in excursion hotels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and holiday youth centres as well as health establishments.

3. Occupancy rate of beds is a relation of the number of beds provided in a given year to the nominal number of beds in

a given year. The nominal number of beds shall mean total beds prepared for tourists each day of a facility's operation.

4. Data on facilities and the number of beds are presented as of 31 VII; facilities and places temporarily inactive due to expansion, renovation, etc., are not included.

5. Catering establishments in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe.**

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność badawczą i rozwojową, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** - m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitali posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development activity (i.e. research and experimental development work - R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, applied research and experimental development.**

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. Units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) branch research-development units i.e. state owned units - subordinate to different ministries - working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388 with later amendments),
 - c) others, i.e. private whose main activity is performing R&D (NACE rev. 2, the division 72 “Scientific research and development”);
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary units”);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technology development centres, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** - among others cover hospitals **conducting** R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Liczbę zatrudnionych podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

3. **Nakłady na działalność badawczo-rozwojową** obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych (rozporządzenie Przewodniczącego KBN z 30 XI 2001 r. Dz. U. Nr 146, poz. 1642 §13); do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

4. **Działalność innowacyjna w przemyśle** polega na opracowywaniu i wdrażaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wyrobów, usług)-**innowacja produktowa** i procesów - **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. **Nakłady na działalność innowacyjną** obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny i urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), prace wdrożeniowe poprzedzające uruchomienie produkcji na skalę przemysłową, szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

2. *Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their normal work time on R&D.*

The number of persons engaged in R&D is expressed in full-time equivalents (FTE).

One FTE equals one person-year spent on R&D.

3. *Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research, applied research and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.*

Since 2003, capital expenditures on fixed assets comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but - according to the regulation in force - until completion of the projects not included in fixed assets but treated as current assets (decree of the Chairman of the State Committee for Scientific Research from 30 XI 2001, Journal of Laws number 146, item 1642, §13); until 2002, expenditures on such equipment were included in current expenditures on R&D.

4. *Innovation activity in industry consists in elaborating and implementing technologically or new or significantly improved products (goods and services) - product innovation and processes - process innovation which are novel at least for the enterprise. It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.*

5. *Expenditures on innovation include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of disembodied technology and know-how (patents, nonpatented inventions, licenses, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (instruments and equipment and land and buildings), other preparations for the implementation of innovations, training directly linked to technological innovations, marketing for technologically new and significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.*

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu - bez względu na dziedzinę techniki - jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

6. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

7. A patentable invention - regardless of the field of technology - is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of practical application.

8. A utility model eligible for protection - any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

2. Dane o **przedsiębiorstwach wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, hotele i restauracje (w zakresie hoteli i pozostałych obiektów noclegowych turystyki i innych miejsc krótkotrwałego zakwaterowania), transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie działalności związanej z filmem, przemysłem video oraz działalności radiowej i telewizyjnej).

3. **Lokalna sieć komputerowa (LAN)** to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

4. **Intranet** to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

5. **Ekstranet** jest to rozszerzenie wewnętrznej sieci przedsiębiorstwa (Intranetu) umożliwiające zewnętrznym użytkownikom dostęp do wybranych elementów sieci wewnętrznej.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the subject scope "Information society indicators".

2. Data regarding **enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT)**, concerns economic entities employing more than 9 persons and belonging to sections: manufacturing, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods, hotels and restaurants (hotels and camping sites and other provision of short-stay accommodation), transport, storage and communication, real estate, rental and business activities, other community, social and personal service activities (motion picture and video activities, radio and television activities).

3. **Local area network (LAN)** is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can have from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

4. **Intranet** is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

5. **Extranet** is a broadened inner enterprise network (Intranet) which provides outside users with the access to selected elements of the inner network.

Nauka i technika*Science and technology*

TABL. 1 (162). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ W 2009 R.**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Jednostki (stan w dniu 31 XII) <i>Units (as of 31 XII)</i>	Ogółem <i>Total</i>	Zatrudnieni ^a <i>Personnel^a</i>		
			pracownicy naukowo- -badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>	pozostały personel <i>other supporting staff</i>
OGÓŁEM	17	#	#	26	22
TOTAL					

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a *In full-time equivalents.*

TABL. 2 (163). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

*EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
IN 2009*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Z wykształceniem <i>Education</i>				
		wyższym <i>higher</i>				pozostałym <i>other</i>
		z tytułem naukowym profesora <i>with title of professor</i>	ze stopniem naukowym <i>with scientific degree of</i>		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata <i>with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)</i>	
doktora habilito- wanego <i>habilitated doctor^a (HD)</i>	doktora <i>doctor (PhD)</i>					
OGÓŁEM	#	#	#	#	261	57
TOTAL						

^a *The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in a university.*

TABL. 3 (164). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ W 2009 R. (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
IN 2009 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Nakłady Expenditures			
		bieżące ^b current ^b		inwestycyjne na środki trwałe capital	
		razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządze- nia tech- niczne i narzę- dzia oraz środki transportu of which instruments and equipment
w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM TOTAL	29,0	18,0	11,2	11,0	6,3

^a Bez amortyzacji środków trwałych. ^b Łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. określanej jako aparatura specjalna); patrz notka ^a do tabl. 4.

^a Excluding depreciation of fixed assets. ^b Including expenditure on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 defined as so-called special research equipment); see footnote ^a to the table 4.

TABL. 4 (165). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG**
RODZAJÓW BADAŃ W 2009 R. (ceny bieżące)
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY
TYPE OF ACTIVITY IN 2009 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwojowe Experimental development
		podstawowe basic	przemysłowe ^b industrial ^b	
		w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	18,0	6,7	4,3	7,0

^a Bez amortyzacji środków trwałych; łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. określanej jako aparatura specjalna), niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych (rozporządzenie Przewodniczącego KBN z 30 XI 2001 r., Dz. U. Nr 146, poz. 1642, § 13).
^b Do 2008 r. - stosowane.

^a Excluding depreciation of fixed assets; including expenditure on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 defined as so-called special research equipment), necessary for performing particular R&D projects, meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to regulation in force temporarily, till completion of the a. m. projects, not included in fixed assets and treated as current assets (decree of the Chairman of the State for Scientific Research from 30 XI 2001, Journal of Laws No. 146, item 1642, § 13). ^b Until 2008 - applied.

TABL. 5 (166). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stopień zużycia w % Degree of consumption in %	SPECIFICATION
OGÓŁEM	79,3	TOTAL
w tym:		of which:
Jednostki rozwojowe.....	68,3	Development units
Szkoły wyższe.....	79,7	Higher education institutions

TABL. 6 (167). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)***EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures			
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych acquisition of external knowledge	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu capital – on the acquisition of instruments and equipment	na oprogramowanie on software
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	121208	10376	261	73964	2793
TOTAL 2006	208389	11654	1955	135671	4356
..... 2007	193067	8272	4288	92363	4103
..... 2008	320752	15039	351	188565	4268
2009	320074	13204	82	227757	4180
sektor publiczny..... public sector	20195	1132	-	17548	252
sektor prywatny..... private sector	299879	12072	82	210210	3928
w tym: of which:					
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	305504	13129	82	214156	3907
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	16247	-	-	4402	214

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 (167). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE^a** (dok.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures			
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych acquisition of external knowledge	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu capital – on the acquisition of instruments and equipment	na oprogramowanie on software
w tys. zł in thous. zł					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					
Manufacturing (cont.)					
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	8111	-	-	6386	955
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	123048	64	-	115110	202
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	20129	1323	27	15360	1063
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	10113	767	11	8379	95
<i>Manufacture of metal products</i>					
Produkcja urządzeń elektrycznych ..	8605	2865	-	5168	383
<i>Manufacture of electrical equipment</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 (168). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE^a
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w sztukach Means for automating production processes in units					
	linie produkcyjne production lines		centra obróbkowe processing centres	roboty i manipulatory przemysłowe industrial robots and manipulators		komputery ^b computers ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
OGÓŁEM 2005	342	198	68	146	98	524
TOTAL 2006	417	260	81	149	86	577
. 2007	410	324	139	177	113	664
. 2008	356	308	143	80	54	544
2009	61	58	26	17	12	52
sektor publiczny public sector	5	5	1	-	-	9
sektor prywatny private sector	56	53	25	17	12	42
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	57	54	26	17	12	44
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	11	5	1	1	1	2
Produkcja wyrobów tekstylnych . . . Manufacture of textiles	2	2	-	-	-	2
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products	1	-	-	-	-	-
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	2	1	-	1	1	1
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ Manufacture of wood and wood, straw and wicker products	7	8	5	-	-	7
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	2	2	-	-	-	-
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	2	3	-	2	1	3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (168). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSLE^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w sztukach Means for automating production processes in units					komputery ^b computers ^b
	linie produkcyjne production lines		centra obróbkowe processing centres	roboty i manipulatory przemysłowe industrial robots and manipulators		
	automa- tyczne automatic	stero- wane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	4	4	1	1	1	-
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	4	5	3	2	1	4
Produkcja wyrobów z metali ¹ Manufacture of metal products	6	5	6	2	1	5
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych Manufacture of computer, electronic and optical products	3	3	1	-	-	2
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	3	2	2	4	3	1
Produkcja maszyn i urządzeń ¹ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	1	2	3	1	-	2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ¹ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	4	5	-	2	2	5
Produkcja mebli Manufacture of furniture	-	1	2	-	-	4
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	-	1	-	1	1	1
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	-	-	-	-	-	1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (169). **WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ WYROBÓW NOWYCH I ZMODERNIZOWANYCH W PRZEMYŚLE^a W 2009 R.**
VALUE OF SOLD PRODUCTION OF TECHNOLOGICALLY NEW AND IMPROVED PRODUCTS IN THE INDUSTRY^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość sprzedaży wyrobów, których produkcję uruchomiono w latach 2007—2009 <i>Value of sale of products, of which production was activated in years 2007—2009</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	w tym eksport <i>of which export</i>	z ogółem wyroby <i>of total products</i>		
			nowe dla rynku <i>new for market</i>	nowe dla przedsiębiorstw <i>new for enterprises</i>	
O G Ó Ł E M	1250,8	651,3	896,5	354,4	T O T A L
sektor publiczny	46,7	4,4	18,7	28,0	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1204,2	646,9	877,8	326,4	<i>private sector</i>
w tym					<i>of which</i>
W tym przetwórstwo przemysłowe	1220,4	651,3	884,7	335,6	Of which manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	69,4	4,9	45,9	23,5	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^a	71,2	56,6	57,1	14,0	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	22,3	7,0	11,3	11,0	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	147,3	104,4	139,9	7,4	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta.

^a *Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices.*

TABL. 8 (169). **WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ WYROBÓW NOWYCH I ZMODERNIZOWANYCH W PRZEMYSLE^a W 2009 R. (dok.)**
VALUE OF SOLD PRODUCTION OF TECHNOLOGICALLY NEW AND IMPROVED PRODUCTS IN THE INDUSTRY^a IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość sprzedaży wyrobów, których produkcję uruchomiono w latach 2007—2009 <i>Value of sale of products, of which production was activated in years 2007—2009</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	w tym eksport <i>of which export</i>	z ogółem wyroby <i>of total products</i>		
			nowe dla rynku <i>new for market</i>	nowe dla przedsiębiorstw <i>new for enterprises</i>	
w mln zł <i>in mln zł</i>					
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Of which manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z metali ^a	41,2	21,8	26,6	14,6	<i>Manufacture of metal products</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	20,2	4,5	19,6	0,6	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^a	57,9	16,9	28,6	29,3	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta.

^a *Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices.*

TABL. 9 (170). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	33	33	28	23	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	10	10	10	18	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	.	9	10	8	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	.	12	13	3	<i>rights of protection granted</i>

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 10 (171). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET W 2009 R.

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET IN 2009

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dostęp do Internetu <i>Internet access</i>	Połączenie z Internetem przez <i>Internet access via</i>			Własną stronę internetową <i>Own Website</i>
		łącze szerokopasmowe ^b <i>broadband connection^b</i>	modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy ISDN <i>analogue modem (connection over plain telephone line) or digital modem ISDN</i>	łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.) <i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)</i>	
		udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>			
OGÓŁEM. TOTAL	86,7	54,1	38,2	23,2	45,5

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL, itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczna – PLC). ^c Posiadające wyłącznie modem analogowy (zwykła linia telefoniczna).

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. ^b DSL connections (xDSL like ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction – PLC). ^c Having exclusively analogue modem (connection over plain telephone line).

TABL. 11 (172). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE W 2009 R.

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS IN 2009

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Komputery <i>Computers</i>	Sieć lokalna LAN <i>Local area network (LAN)</i>		Intranet <i>Intranet</i>	Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux <i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>	ERP-system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa <i>Enterprise Resource Planning system</i>	CRM- oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa <i>Customer Relationship Management system</i>
		ogółem	w tym bezprzewodowa <i>of which wireless</i>				
		udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>					
OGÓŁEM. TOTAL	89,2	54,6	20,0	24,2	13,0	10,8	19,9

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

CHAPTER XIV

PRICES

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

2. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany. Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

2. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services. Price indices of **consumer** goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey. Weight systems for particular voivodships and at the country-wide level were based on the structure of household expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupiające produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietowanych na celowo wytypowanych targowiskach. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym od 2005 r. dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

3. *Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax –VAT) and quantity of each agricultural product.*

4. *The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on market-places** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected market-places. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore since 2005 data are not fully comparable with data in previous years.*

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (173). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż - za 1 kg	2,54	2,77	3,73	4,45	Rice - per kg
Chleb pszenno-żytni - za 0,5 kg . . .	1,19	1,31	1,80	1,88	Wheat-rye bread - per 0,5 kg
Makaron jajeczny - za 400 g	3,57	4,33	3,71	3,86	Egg pasta - per 400 g
Mąka pszenna - za 1 kg	1,49	1,49	1,95	1,76	Wheat flour - per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) - za 1 kg	10,16	16,66	18,92	20,88	Beef meat, bone-in (roast beef) - per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) - za 1 kg	13,69	13,85	14,25	14,90	Pork meat, bone-in (centre loin) - per kg
Kurczęta patroszone - za 1 kg	5,49	5,41	6,13	6,70	Disembowelled chicken - per kg
Szynka wieprzowa gotowana - za 1 kg	19,59	21,34	21,39	22,26	Pork ham, boiled - per kg
Kiełbasa "Toruńska" - za 1 kg	13,62	12,85	13,20	13,63	Sausage "Toruńska" - per kg
Filety z morszczuka mrożone - za 1 kg	13,76	13,31	15,10	17,23	Fillets of hake, frozen - per kg
Karp świeży - za 1 kg	9,38	11,38	12,67	13,05	Fresh carp - per kg
Śledź solony odgłowiony - za 1 kg	6,08	9,18	9,61	9,93	Salted herring, headless - per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% - za 1 l	2,20	2,52	2,76	2,61	Cows' milk, fat content 3-3,5% - per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% - za 200 ml	1,28	1,26	1,65	1,49	Sour cream, fat content 18% - per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty - za 1 kg	8,43	9,58	12,16	11,98	Semi-fat cottage cheese - per kg
Ser dojrzewający "Gouda" - za 1 kg	16,96	17,33	20,02	17,00	Ripening "Gouda" cheese - per kg
Jaja kurze świeże - za 1 szt.	0,33	0,35	0,37	0,39	Hen eggs, fresh - per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% - za 200 g	2,90	3,18	3,34	3,15	Fresh butter, fat content 82,5% - per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej - za 1 l	4,63	4,67	5,91	6,04	Rape-oil, domestic production - per l
Pomarańcze - za 1 kg	4,31	4,96	4,92	5,56	Oranges - per kg
Jabłka ^{ab} - za 1 kg	2,76	2,11	3,31	2,28	Apples ^{ab} - per kg
Buraki ^a - za 1 kg	1,28	1,22	1,57	1,50	Beetroots ^a - per kg
Marchew ^a - za 1 kg	1,29	1,43	1,81	2,10	Carrots ^a - per kg
Ziemniaki ^a - za 1 kg	0,75	0,72	1,03	1,06	Potatoes ^a - per kg
Cukier biały kryształ - za 1 kg	2,99	3,23	2,78	3,11	White sugar, crystallized - per kg
Kawa naturalna mielona "Tchibo Family" - za 250 g	6,43	4,66	5,88	5,59	Natural coffee "Tchibo Family", ground - per 250 g
Herbata "Madras" - za 100 g	1,93	2,28	2,72	3,11	Tea "Madras" - per 100 g
Wódka czysta "Polonaise - Polish Vodka" 40% ^c - za 0,5 l	24,20	20,07	18,31	19,14	Vodka pure "Polonaise - Polish Vodka" 40% ^c - per 0,5 l

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^{b, c} W 2000 r.: ^b — gatunki droższe, ^c — 50%.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^{b, c} In 2000: ^b — dessert apple, ^c — 50%.

TABL. 1 (173). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Papierosy "Mars" - za 20 szt.	4,23	5,33	6,72	7,98	Cigarettes "Mars" - per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elano- wełny - za 1 kpl	420,43	429,85	492,77	489,27	Men's suit, polyester staple fibres and wool - per set
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej - za 1 parę	130,16	146,97	160,88	167,83	Men's low leather shoes with non-leather sole - per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej - za 1 parę	120,07	142,89	167,11	176,49	Women's low leather shoes with non-leather sole - per pair
Podzelowanie obuwia męskiego - za 1 parę.	26,34	32,14	32,02	37,52	Resoling men's shoes - per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodo- ciągowej - za 1 m ³	1,68	2,61	2,84	3,21	Cold water by municipal water- -system - per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospo- darstw domowych (taryfa całodo- bowa) ^a - za 1 kW-h	0,33	0,42	0,49	0,55	Electricity for households (all-day tariff) ^a - per kW-h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^b - za 1 m ³	0,90	1,51	2,32	2,57	Natural nat-gas, high-methanated for households ^b - per m ³
Węgiel kamienny - za 1 t	385,83	504,82	650,81	761,81	Hard coal - per t
Ciepła woda - za 1 m ³	12,39	14,96	16,29	18,02	Hot water - per 1 m ³
Pralka automatyczna typu domo- wego, na 5 kg suchej bielizny	1464,58	1324,11	1137,74	1108,79	Automatic washing machine, dry- -linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	361,68	341,77	298,12	300,62	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	168,91	180,89	139,05	138,88	Iron with duschsystem
Benzyna silnikowa "Euro-Super" - za 1 l	3,13	4,04	4,38	4,19	Motor petrol "Euro-Super" - per l
Bilet normalny na przejazd jedno- razowy autobusem miejskim.	1,55	1,94	2,07	2,08	Regular ticket for travelling by intra- urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna - za 5 km	12,71	12,63	13,96	14,80	Taxi daily fare - for 5 km distance
Bilet normalny do kina	10,96	12,80	13,78	15,42	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	43,33	55,25	55,34	55,93	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N - za 25 kg	23,43	34,14	34,82	Urea, nutritive content 46% N - per 25 kg
Przemiał pszenicy - za 1 dt	14,73	16,91	17,77	20,00	Grinding of wheat - per dt
Badanie kliniczne krowy	14,93	24,25	32,49	34,22	Cow's clinical examination

^a Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW-h energii elektrycznej. ^b Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu.

^a Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW-h of electricity. ^b Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas.

TABL. 2 (174). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	rok poprzedni=100 previous year=100				
O G Ó Ł E M	109,2	102,3	104,2	103,4	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	108,4	102,0	106,0	103,9	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	108,7	102,8	105,1	108,8	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	106,4	93,0	92,2	93,3	Clothing and footwear
Mieszkanie	109,0	104,3	107,3	106,7	Dwelling
Zdrowie	109,0	102,5	103,0	104,0	Health
Transport	118,0	103,9	102,9	97,1	Transport
Rekreacja i kultura	108,6	101,2	100,3	101,8	Recreation and culture
Edukacja	111,7	102,5	103,9	103,5	Education

TABL. 3 (175). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) - za 1 dt:					Cereal grain (excluding sowing seed) - per dt:
pszenicy	50,61	35,81	61,92	47,38	wheat
żyta	35,67	27,63	52,44	32,69	rye
jęczmienia	48,30	34,46	62,28	38,38	barley
owsa i mieszanek zbożowych	35,72	26,52	47,50	29,61	oats and mixed cereal
pszendżyta	45,28	28,99	52,22	32,74	triticale
Ziemniaki - za 1 dt	13,36	15,64	17,24	25,30	Potatoes - per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	59,40	35,35	21,09	35,93	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe - za 1 dt	10,28	16,56	10,89	12,35	Sugar beets - per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy - za 1 dt	81,10	80,54	126,33	113,12	Industrial rape and agrimony - per dt
Liście tytoniu - za 1 dt	432,27	207,14	279,45	420,35	Raw tobacco - per dt
Chmiel surowy - za 1 dt	1176,00	869,55	-	-	Raw hop - per dt
Żywiec rzeźny - za 1 kg:					Animals for slaughter - per kg:
bydło (bez cieląt)	2,78	3,83	3,65	4,20	cattle (excluding calves)
cielęta	4,19	5,07	4,42	5,28	calves
trzoda chlewna	3,72	3,83	3,95	4,47	pigs
Mleko krowie - za 1 l	0,77	0,93	1,01	0,93	Cows' milk - per l
Jaja kurze spożywcze - za 1 szt.	0,20	0,15	0,17	0,23	Hen eggs - per piece

TABL. 4 (176). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH^a**
AVERGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż - za 1 dt:					Cereal grain - per dt of:
pszenicy	56,79	54,30	97,57	79,24	wheat
żyta	41,31	48,02	96,56	70,72	rye
jęczmienia	46,74	47,23	99,84	80,42	barley
owsa	40,82	42,08	78,68	56,36	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)					Potatoes (excluding edible early kinds)
- za 1 dt	48,30	53,29	78,33	96,06	- per dt
Prosię na chów - za 1 szt.	83,09	132,75	93,33	134,17	Piglet - per head
Trzoda chlewna za 1 kg żywca	3,66	3,99	3,67	4,00	Pigs per kg animals for slaughter

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 254.

^a See general notes, item 4 on page 254.

DZIAŁ XV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. Dane grupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego lub brakiem przewagi sektorowej w kapitale podmiotu.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych;
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

CHAPTER XV AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 1.1 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities or lack of sectors majority in unit capital.

4. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land;
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

6. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

Od 2007 r., zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306); dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

7. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

6. *Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.*

Data regarding the total area of agricultural land, and area by land type have been presented excluding non-farm land.

***Orchards** are understood as land planted with fruit-bearing trees and bushes not smaller than 0,1 ha.*

***Meadows and pastures** are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.*

According to EUROSTAT methodology, since 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concern area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the regulation of Minister of Agricultural and Rural Development dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data are not comparable with data published in previous editions of the Yearbook.

7. **Gross agricultural output** includes of:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

***Final agricultural output** is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.*

***Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.*

8. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej - ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji - średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

9. Dane o **produkcji, plonach i skupie**: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu - liści tytoniu, chmielu - chmielu surowego. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują mieszanek zbożowych. Kukurydze na ziarno zaliczono do zbóż.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

10. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

11. Jako **jednostkę siły pociągowej** w rolnictwie przyjęto 1 konia roboczego. W danych o zasobach **żywej siły pociągowej** wykazano konie robocze, tj. konie 3-letnie i starsze. Przeliczeń **mechanicznej siły pociągowej** dokonano, przyjmując jako jednostkę siły pociągowej moc ciągnika na zaczepie równą 2,2 kW.

12. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

8. *The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales - prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production - average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year.*

9. *Data regarding the production, yields and procurement of: pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain, tobacco - tobacco leaves, hop, - raw hop. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.*

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, ratubaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

10. *Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.*

11. *One draft horse was assumed as the unit of draft force in agriculture. Data regarding live draft force comprise draft horses, i.e., horses aged 3 years and older. Calculations of mechanical draft force were carried out assuming 2,2 kW of tractor engine power as the unit of draft force.*

12. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

13. *Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.*

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa - stan w czerwcu.

15. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2008/09 oznacza okres od 1 VII 2008 r. do 30 VI 2009 r.).

16. **Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - prezentuje się według siedziby użytkownika.**

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa - zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. - Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

14. *Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit - as of June.*

15. *Farming years cover to the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2007/08 farming year covers to the period since 1 VII 2007 until 30 VI 2008).*

16. *Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.*

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury - managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 - the Agricultural Property Agency of the State Treasury),
- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie - 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez odnowienia rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category, with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. *The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.*

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) - do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area including land connected with silviculture to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws number 38, item 454) - since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

ROLNICTWO
AGRICULTURE

**TABL. 1 (177). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN
AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	524,4	498,0	508,1	512,7	<i>Agricultural land area^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	342,1	373,7	401,9	416,5	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych	66,0	65,5	63,7	62,2	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	51,8	67,6	65,9	64,6	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	5,5	4,2	3,6	3,6	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	5,4	5,0	4,5	4,3	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	5,9	5,5	8,0	9,9	<i>rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	3,4	4,4	6,3	7,1	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	22,5	31,4	25,3	36,9	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	22,0	30,5	23	35,0	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	201	189	177	191	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	199	188	177	190	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	16,0	27,5	26,1	35,3	<i>of rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	15,7	26,4	24,8	35,0	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	21,7	20,9	18,2	16,7	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June)^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	25,4	22,5	18,5	17,2	<i>of which private farms</i>

^a Według granic administracyjnych. ^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 276; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.

a By administrative borders. b See note to table 10 on page 276; pigs — as of the end of July.

TABL. 1 (177). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	40,3	43,3	41,5	41,5	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	39,9	41,6	40,0	39,7	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	10,1	10,3	9,4	10,2	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,2	9,9	9,0	9,9	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^a na 1 ha użytków rolnych w kg	146,6	195,1	193,3	179,4	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^a per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka w l:					Production of milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	250,0	271,7	268,1	237,8	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	292,9	239,9	237,6	157,8	of which private farms
na 1 krowę	3978,4	4461,1	4544,0	4435,9	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3916,2	3952,6	4487,0	4105,6	of which private farms
Ciagniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.	3,8 ^b	4,2	4,7	4,7	Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	5,2	5,4	5,6	5,4	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^c w kg.	87,4	115,5	140,4	120,4	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^c in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	100,9	125,6	147,7	125,0	of which private farms

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.
^b Stan w dniu 31 XII. ^c Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^b As of 31 XII. ^c Concerns respectively the 1999/2000, 2004/05, 2007/08 and 2008/09 farming years.

TABL. 2 (178). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW WEDŁUG SEKTORÓW

Stan w czerwcu
LAND USE BY SECTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha					

WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH
BY ADMINISTRATIVE BORDERS

Powierzchnia ogólna	2000	1398444	885459	512985	375893	Total area
	2005	1398920	865448	533472	403554	
	2008	1398788	839630	559158	426536	
	2009	1398788	836582	562206	441120	
Użytki rolne	2000	524350	96793	427557	342067	<i>Agricultural land</i>
	2005	498047	60840	437207	375332	
	2008	508093	44769	463324	401934	
	2009	512661	42888	469772	416522	
grunty orne	2000	393789	60803	332986	262695	<i>arable land</i>
	2005	382698	38050	344648	292969	
	2008	361838	18946	342892	292364	
	2009	359364	16531	342833	300353	
sady ^a	2000	3062	346	2716	2060	<i>orchards^a</i>
	2005	2964	415	2550	2332	
	2008	4525	317	4208	3936	
	2009	5150	313	4837	4338	
łąki	2000	92932	26298	66634	55362	<i>meadows</i>
	2005	86237	16643	69594	61466	
	2008	78020	5677	72343	64740	
	2009	83141	5645	77497	71033	
pastwiska	2000	34567	9346	25221	21950	<i>pastures</i>
	2005	26148	5733	20416	18564	
	2008	28442	2088	26354	24772	
	2009	27329	1669	25660	24626	
pozostałe użytki rolne	2008	35268	17741	17527	16123	<i>other agricultural land</i>
	2009	37677	18730	18947	16172	
Lasy ^b	2000	688269	679345	8924	8063	<i>Forests^b</i>
	2005	707633	698638	8996	7860	
	2008	703795	694373	9421	8814	
	2009	704588	695309	9279	8842	
Pozostałe grunty ^c	2000	185825	109321	76504	25763	<i>Other land^c</i>
	2005	193240	105971	87269	20362	
	2008	186900	100487	86413	15788	
	2009	181539	98384	83155	15756	

^a Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a Including nurseries. ^b Including land connected with silviculture. ^c For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (178). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW WEDŁUG SEKTORÓW (dok.)

 Stan w czerwcu
 LAND USE BY SECTORS (cont.)
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha					

 WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA
 BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER

Powierzchnia ogólna	2000	1400765	885416	515349	375714	Total area
	2005	1383140	865763	517378	387647	
	2008	1387765	839958	547807	409449	
	2009	1383879	835111	548768	423432	
Użytki rolne	2000	519724	94695	425029	342164	<i>Agricultural land</i>
	2006	480098	60423	419675	361492	
	2008	499204	44584	454620	386877	
	2009	500189	40939	459250	400900	
grunty orne	2000	391739	59129	332610	264807	<i>arable land</i>
	2005	366488	37811	328676	280606	
	2008	356065	18837	337228	280022	
	2009	351907	14638	337268	287693	
sady ^a	2000	3263	347	2916	2260	<i>orchards^a</i>
	2005	2622	415	2207	2127	
	2008	4101	317	3784	3596	
	2009	4473	313	4160	3963	
łąki	2000	92572	26014	66558	55316	<i>meadows</i>
	2005	84804	16528	68276	60216	
	2008	76298	5686	70612	63446	
	2009	81500	5653	75847	69613	
pastwiska	2000	32150	9205	22945	19781	<i>pastures</i>
	2005	26184	5669	20515	18543	
	2008	28426	2056	26369	24759	
	2009	27316	1646	25670	24606	
pozostałe użytki rolne	2008	34313	17687	16626	15055	<i>other agricultural land</i>
	2009	34994	18689	16305	15025	
Lasy ^b	2000	687935	679342	8593	7650	<i>Forests^b</i>
	2005	707312	698629	8683	7566	
	2008	703591	694387	9204	8489	
	2009	704426	695312	9114	8514	
Pozostałe grunty ^c	2000	193106	111379	81727	25900	<i>Other land^c</i>
	2005	195731	106712	89019	18589	
	2008	184970	100987	83983	14083	
	2009	179264	98860	80403	14018	

^a Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a Including nurseries. ^b Including land connected with silviculture. ^c For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 3 (179). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	86,0	102,0	124,4	89,2	91,7	100,0	125,7	85,6	<i>Gross output</i>
roślinna	86,2	97,5	140,3	87,7	90,9	91,5	142,9	84,5	<i>crop</i>
zwierzęca	85,7	107,8	109,4	91,4	92,6	110,8	110,3	87,0	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	84,1	97,1	126,5	87,5	90,9	94,7	129,2	82,4	<i>Final output</i>
roślinna	82,1	84,0	156,4	83,4	88,0	75,6	168,0	77,2	<i>crop</i>
zwierzęca	85,3	108,2	109,5	91,1	92,5	111,3	110,4	86,5	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	86,8	107,6	113,6	91,5	94,8	101,7	113,0	87,7	<i>Market output</i>
roślinna	85,9	107,9	124,7	89,3	95,1	93,5	122,7	89,5	<i>crop</i>
zwierzęca	87,3	107,3	106,6	93,2	94,7	107,3	107,6	86,6	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 28.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 4 (180). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA <i>GROSS OUTPUT</i>					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	53,3	53,2	55,0	56,7	Crop output
Zboża	19,8	23,3	19,3	24,4	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	18,1	20,1	16,6	21,4	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,8	7,8	5,8	9,2	<i>of which: wheat</i>
żyto	3,4	3,2	3,1	4,2	<i>rye</i>
jęczmień	2,8	3,5	2,7	2,8	<i>barley</i>
Ziemniaki	7,4	4,3	5,4	4,1	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	3,4	4,9	6,5	4,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	1,2	1,7	1,2	0,4	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	8,6	6,2	8,4	7,4	<i>Vegetables</i>
Owoce	5,0	2,0	3,1	3,9	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	2,6	2,4	2,9	3,0	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	6,5	10,1	9,4	9,1	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 28.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 4 (180). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.)					
<i>GROSS OUTPUT (cont.)</i>					
Produkcja zwierzęca	46,7	46,8	45,0	43,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	32,5	30,7	30,0	28,3	<i>Animals for slaughter^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	2,6	1,5	2,3	2,1	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,3	0,1	0,1	0,1	<i>calves</i>
trzoda chlewna	12,0	11,7	10,5	6,5	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	17,5	17,4	17,0	19,5	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-2,0	0,5	0,4	-0,5	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	9,3	8,2	8,6	9,6	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,6	5,2	4,4	4,2	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,3	0,9	0,6	0,9	<i>Manure</i>
Pozostałe	1,0	1,3	1,0	0,8	<i>Other</i>
PRODUKCJA TOWAROWA					
<i>MARKET OUTPUT</i>					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	36,9	40,6	42,6	43,2	Crop output
Zboża	15,3	17,1	11,0	14,0	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	14,0	14,0	8,5	11,4	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	9,6	7,0	4,2	6,9	<i>of which: wheat</i>
żyto	2,5	3,4	2,3	3,2	<i>rye</i>
jęczmień	1,2	2,0	1,2	1,1	<i>barley</i>
Ziemniaki	1,5	1,7	3,0	2,0	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	5,0	6,9	8,9	6,9	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	1,8	2,4	1,6	0,6	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	9,1	6,5	9,5	8,8	<i>Vegetables</i>
Owoce	5,5	2,2	3,4	4,4	<i>Fruit</i>
Pozostałe	0,5	6,2	6,8	7,1	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	63,1	59,4	57,4	56,8	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	46,4	41,6	40,2	39,6	<i>Animals for slaughter^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	3,6	2,0	3,2	2,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,3	0,0	0,1	0,1	<i>calves</i>
trzoda chlewna	15,9	15,2	13,8	8,6	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	26,4	24,2	22,8	28,2	<i>poultry</i>
Mleko krowie	11,0	9,6	10,1	11,5	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,8	6,7	6,2	3,1	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,9	1,5	0,9	2,6	<i>Other</i>

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (181). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
				w ha	<i>in ha</i>		
OGÓŁEM	291777	304115	325172	324708	318781	271076	TOTAL
Zboża	224589	238817	249514	243669	240448	210719	Cereals
zboża podstawowe.	192647	199076	207261	202089	199335	175203	<i>basic cereals</i>
pszenica	61419	63069	66583	62986	62480	50608	<i>wheat</i>
żyto	60115	54305	55252	53392	52686	48029	<i>rye</i>
jęczmień	35631	34684	38280	36106	35888	32756	<i>barley</i>
owies	12746	12671	13129	12583	12422	11654	<i>oats</i>
pszenżyto	22736	34347	34017	37021	35858	32156	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	23821	19508	21953	21091	20980	20955	<i>cereal mixed</i>
gryka; proso i pozostałe zbożowe	444	2264	5344	6119	5960	5310	<i>buckwheat and millet and other cereal</i>
kukurydza na ziarno	7677	17971	14950	14370	14172	9250	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	1540	3379	2499	2594	2565	1692	Pulses
konsumpcyjne	417	139	147	192	192	192	<i>edible</i>
pastewne ^a	1123	3240	2352	2502	2373	1500	<i>feed^a</i>
Ziemniaki	15937	12706	11837	11803	11802	11674	Potatoes
Przemysłowe	23547	23855	30772	37699	36711	24290	Industrial
w tym:							<i>of which:</i>
buraki cukrowe	3381	3514	1590	2030	1759	1659	<i>sugar beets</i>
oleiste	18458	19308	28367	35044	34327	22033	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	17320	16778	26031	32000	31289	19266	<i>of which rape and agrimony</i>
Pastewne	15273	19001	18575	16817	15423	11675	Feed
w tym:							<i>of which:</i>
okopowe	2744	1821	1379	1267	1229	1208	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	5596	6665	8176	6665	5583	4387	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^b	10891	6357	11575	12126	11832	11026	Other crops ^b
w tym warzywa gruntowe	5456	3938	5236	5375	5371	5121	<i>of which field vegeta- bles</i>

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp.

^a Including cereal and pulse mixed for grain. ^b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc.

TABL. 6 (182). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
 SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
Zboża	519437	785958	630574	904310	890626	741487	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe . .	433470	625652	524906	745229	733706	612592	<i>basic cereals</i>
pszenica	167017	234309	218127	280657	277226	203659	<i>wheat</i>
żyto	112527	132227	117072	150089	148457	134481	<i>rye</i>
jęczmień	74282	107904	75563	127832	126890	113268	<i>barley</i>
owies	21936	33954	17519	34345	34018	31932	<i>oats</i>
pszenżyto	57708	117258	96626	152307	147116	129252	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe . .	47091	53531	33585	63597	63286	63286	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	319797	239930	210095	225257	225242	221487	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	107173	128214	57064	94777	82340	77340	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	27769	46156	67950	113007	110611	67517	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	203340	242496	294882	332585	328816	307482	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Zboża	23,1	32,9	25,3	37,1	37,0	35,2	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe . .	22,5	31,4	25,3	36,9	36,8	35,0	<i>basic cereals</i>
pszenica	27,2	37,2	32,8	44,6	44,4	40,2	<i>wheat</i>
żyto	18,7	24,3	21,2	28,1	28,2	28,0	<i>rye</i>
jęczmień	20,8	31,1	19,7	35,4	35,4	34,6	<i>barley</i>
owies	17,2	26,8	13,3	27,3	27,4	27,4	<i>oats</i>
pszenżyto	25,4	34,1	28,4	41,1	41,0	40,2	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe . .	19,8	27,4	15,3	30,2	30,2	30,2	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	201	189	177	191	191	190	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	317	365	359	467	468	466	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	16,0	27,5	26,1	35,3	35,4	35,0	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	22,0	28,6	38,6	40,8	43,4	44,2	<i>Meadow hay</i>

TABL. 7 (183). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu

AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	5456	5549	5236	5375	5371	5121	TOTAL
Kapusta	1111	860	870	881	881	881	Cabbages
Kalafiory	220	141	162	168	168	168	Cauliflowers
Cebula	751	913	725	750	750	750	Onions
Marchew jadalna	736	759	583	597	597	597	Carrots
Buraki ćwikłowe	523	525	375	388	388	388	Beetroots
Ogórki	650	562	469	464	464	464	Cucumbers
Pomidory	574	372	291	305	305	305	Tomatoes
Pozostałe ^a	891	1416	1761	1822	1818	1568	Others ^a

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	116950	100580	92278	91245	91242	90244	TOTAL
Kapusta	43673	30184	32610	34727	34727	34727	Cabbages
Kalafiory	4536	2694	2786	3289	3289	3288	Cauliflowers
Cebula	13697	15374	10373	10368	10368	10368	Onions
Marchew jadalna	18277	17032	11718	11631	11630	11629	Carrots
Buraki ćwikłowe	12272	11389	7388	7187	7187	7187	Beetroots
Ogórki	8131	6801	5535	5246	5246	5246	Cucumbers
Pomidory	7050	5021	4715	4506	4506	4506	Tomatoes
Pozostałe ^a	9314	12085	17153	14291	14289	13293	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	393	351	375	394	394	394	Cabbages
Kalafiory	206	191	172	196	196	196	Cauliflowers
Cebula	182	168	143	138	138	138	Onions
Marchew jadalna	248	224	201	195	195	195	Carrots
Buraki ćwikłowe	235	217	197	185	185	185	Beetroots
Ogórki	125	121	118	113	113	113	Cucumbers
Pomidory	123	135	162	148	148	148	Tomatoes
Pozostałe ^a	105	85	97	78	79	85	Others ^a

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 8 (184). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
 AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

 POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	4493	2418	5300	5561	5248	5056	TOTAL
Jabłonie	1987	1269	1690	1667	1418	1408	Apples
Grusze	347	129	241	255	239	239	Pears
Śliwy	771	288	542	551	542	541	Plums
Wiśnie	871	406	695	717	696	696	Cherries
Czereśnie	249	163	229	242	230	229	Sweet cherries
Pozostałe ^a	268	161	1903	2130	2125	1944	Others ^a

 ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	22460	11089	17126	19682	17680	17680	TOTAL
Jabłka	15155	6376	9045	9986	8086	8086	Apples
Gruszki	1324	662	842	1114	1075	1075	Pears
Śliwki	2174	1330	2125	2634	2588	2588	Plums
Wiśnie	2541	1707	3136	3894	3893	3893	Cherries
Czereśnie	770	535	969	1175	1159	1159	Sweet cherries
Pozostałe ^a	496	479	1009	880	879	879	Others ^a

 PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	76	50	54	60	57	57	Apples
Gruszki	38	51	35	44	45	45	Pears
Śliwki	28	46	39	48	48	48	Plums
Wiśnie	29	42	45	54	56	56	Cherries
Czereśnie	31	33	42	49	51	51	Sweet cherries
Pozostałe ^a	19	29	5	4	4	5	Others ^a

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a Peaches, apricots, walnuts.

TABL. 9 (185). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

ZIEMIOPLODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu

AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	2146	1939	1866	1879	1879	1852	TOTAL
Truskawki	990	1100	960	903	903	881	Strawberries
Maliny ^a	109	93	87	93	93	91	Raspberries ^a
Porzeczki	833	536	560	558	558	558	Currants
Agrest	151	66	85	95	95	95	Gooseberries
Pozostałe ^b	63	144	174	230	230	227	Others ^b

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	9828	7907	7480	7745	7745	7595	TOTAL
Truskawki	3554	3964	3735	3454	3454	3304	Strawberries
Maliny ^a	188	232	175	171	171	171	Raspberries ^a
Porzeczki	5142	3119	2656	3014	3014	3014	Currants
Agrest	726	272	416	564	564	564	Gooseberries
Pozostałe ^b	218	321	499	542	542	542	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki	36	36	39	38	38	38	Strawberries
Maliny ^a	17	25	20	18	18	19	Raspberries ^a
Porzeczki	62	58	47	54	54	54	Currants
Agrest	48	41	49	59	59	59	Gooseberries
Pozostałe ^b	34	22	29	24	24	24	Others ^b

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^b Aronia, borówka wysoka i inne.

^a Including thornless blackberry. ^b Aronia, highbushblueberry and others.

TABL. 10 (186). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

 Stan w czerwcu
 CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W SZTUKACH

PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	2000	80165	76501	62720	Cattle
	2005	69539	65912	54049	
	2008	71989	68199	51919	
	2009	61905	58200	47750	
w tym krowy	2000	32288	30932	25043	of which cows
	2005	30087	28303	22464	
	2008	29853	28199	20757	
	2009	25697	24097	18965	
Trzoda chlewna ^a	2000	289188	287625	210402	Pigs ^a
	2005	257049	255900	211520	
	2008	173183	172195	153577	
	2009	181108	180316	161669	
w tym lochy	2000	29323	29180	19357	of which sows
	2005	26380	26228	20900	
	2008	16199	16199	13857	
	2009	18486	18426	16068	
Owce	2000	6488	6488	6267	Sheep
	2005	3610	3610	3257	
	2008	4224	4224	3555	
	2009	4276	4276	3804	
w tym maciorki	2000	3774	3774	3622	of which ewes
	2005	2440	2440	2254	
	2008	2412	2412	2038	
	2009	3078	3078	2882	
Konie ^b	2000	4726	4714	4690	Horses ^b
	2005	5982	5941	5930	
	2008	6856	6814	6780	
	2009	6358	6312	6278	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	112755	109578	86927	
	2005	100459	97345	81158	
	2008	90763	87540	71636	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2009	83390	80261	69032	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

TABL. 10 (186). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.

PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	2000	15,4	18,0	18,3	Cattle
	2005	14,5	15,7	15,0	
	2008	14,4	15,0	13,4	
	2009	12,4	12,7	11,9	
w tym krowy	2000	6,2	7,3	7,3	of which cows
	2005	6,3	6,7	6,2	
	2008	6,0	6,2	5,4	
	2009	5,1	5,2	4,7	
Trzoda chlewna ^a	2000	55,6	67,7	61,5	Pigs ^a
	2005	53,5	61,0	58,5	
	2008	34,7	37,9	39,7	
	2009	36,2	39,3	40,3	
w tym lochy	2000	5,6	6,9	5,7	of which sows
	2005	5,5	6,2	5,8	
	2008	3,3	3,6	3,6	
	2009	3,7	4,0	4,0	
Owce	2000	1,2	1,5	1,8	Sheep
	2005	0,8	0,9	0,9	
	2008	0,8	0,9	0,9	
	2009	0,9	0,9	0,9	
w tym maciorki	2000	0,7	0,9	1,1	of which ewes
	2005	0,5	0,6	0,6	
	2008	0,5	0,5	0,5	
	2009	0,6	0,7	0,7	
Konie ^b	2000	0,9	1,1	1,4	Horses ^b
	2005	1,2	1,4	1,6	
	2008	1,4	1,5	1,8	
	2009	1,3	1,4	1,6	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	21,7	25,8	25,4	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	20,9	23,2	22,5	
	2008	18,2	19,3	18,5	
	2009	16,7	17,5	17,2	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (187). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	1088,9	2503,9	2624,6	2701,3	2650,4	Hens in thous. heads
w tym nioski	958,7	776,1	1046,5	992,6	992,6	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	25,0	134,1	110,7	135,8	135,8	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	45,0	1728,6	1803,3	2766,1	1373,6	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	49,0	122,7	74,9	77,2	77,2	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	209,5	521,5	525,7	540,0	661,1	Hens per 100 ha of agricultural land in heads
w tym nioski	184,5	161,7	209,6	198,4	247,6	of which laying hens

^a Dla roku 2000 — w wieku 6 miesięcy i więcej; dla lat 2005-2009 — w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

^a For 2000 — aged 6 months and more; for 2005-2009 — more than 2 weeks old. ^b Including other poultry.

TABL. 12 (188). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	21,9	12,5	16,1	12,3	Cattle (excluding calves)
Cielęta	5,3	1,6	1,5	1,8	Calves
Trzoda chlewna	347,1	363,3	269,0	245,2	Pigs
Owce	1,8	0,2	1,3	0,6	Sheep
Konie	0,2	0,7	0,2	0,5	Horses
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	9,0	6,3	8,3	6,4	Cattle (excluding calves)
Cielęta	0,6	0,2	0,2	0,2	Calves
Trzoda chlewna	36,5	40,5	30,3	27,6	Pigs
Owce	0,1	0,0	0,0	0,0	Sheep
Konie	0,1	0,3	0,1	0,3	Horses
Drób	53,4	75,2	88,6	84,0	Poultry
Kozy i króliki	0,1	0,1	0,1	0,1	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.

^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 13 (189). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	76,2	93,7	96,5	89,7	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	72,3	89,0	91,4	85,0	meat and fats
wołowe	4,7	3,3	4,4	3,4	beef
cielęce	0,3	0,1	0,1	0,1	veal
wieprzowe	28,5	31,5	23,6	21,5	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	mutton
końskie	0,1	0,2	0,0	0,1	horseflesh
drobiowe	37,4	52,7	62,1	58,8	poultry
kozy i królicze ^b	1,3	1,2	1,2	1,1	goat and rabbit ^b
podroby	3,9	4,7	5,1	4,7	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
OGÓŁEM	146,6	195,1	193,3	179,4	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 14 (190). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	129,9	130,5	133,8	118,9	78,9	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	25,0	27,2	26,8	23,8	19,7	per 100 ha agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3978,4	4461,1	4544,0	4435,9	4105,6	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w milionach sztuk	185,7	239,0	220,9	250,5	250,5	Eggs production in million units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	181,4	227,8	215,7	238,9	238,9	Average annual number of eggs per laying-hen in units

TABL. 15 (191). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
 Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	199,8	199,3	176,2	176,1	<i>in thousands hectares</i>
grunty orne	116,4	116,2	105,0	105,0	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	60,3	60,1	60,1	60,1	<i>of which: drained</i>
nawadniane	5,6	5,5	5,3	5,3	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	83,4	83,1	71,1	71,1	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	6,0	6,0	6,0	6,0	<i>of which: drained</i>
nawadniane	22,9	22,9	21,0	20,9	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	38,4	41,5	35,3	35,2	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Lubuskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych.

Source: data of the Lubuski Board of Drainage and Water Facilities.

TABL. 16 (192). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2000 ^a	19847	17897	<i>In units</i>
	2005	20074	19452	
	2008	23495	21632	
	2009	23659	21786	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2000 ^a	26,2	19,1	<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
	2005	23,9	18,6	
	2008	21,2	17,9	
	2009	21,1	18,4	

^a Stan w 31 XII.

^a As of 31 XII.

TABL. 17 (193). **ZASOBY SIŁY POCIĄGOWEJ**
 Stan w czerwcu
DRAFT FORCE RESOURCES
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W tysiącach jednostek pociągowych	148	170	178	178	<i>In thousands of draft units</i>
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa	4	4	5	4	<i>Live</i>
Mechaniczna ^a	144	166	173	174	<i>Mechanical</i>
Na 100 ha użytków rolnych w jednostkach pociągowych	28,5	35,4	35,6	35,6	<i>Per 100 ha of agricultural land in draft units</i>
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa	0,8	0,9	1,0	0,9	<i>Live</i>
Mechaniczna ^a	27,7	34,5	34,6	34,7	<i>Mechanical^a</i>

^a W 2000 r. - stan w dniu 31 XII.

^a In 2000 - as of 31 XII.

TABL. 18 (194). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	45396	55448	70112	60193	50109	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	29218	30624	36908	35608	28816	nitrogenous
fosforowe	8186	12281	15178	11332	10099	phosphatic
potasowe	7992	12543	18025	13255	11194	potassic
Nawozy wapniowe ^b	13766	16097	20334	18190	12897	Lime fertilizers ^b
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	87,4	115,5	140,4	120,4	125,0	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	56,2	63,8	73,9	71,2	71,9	nitrogenous
fosforowe	15,8	25,6	30,4	22,7	25,2	phosphatic
potasowe	15,4	26,1	36,1	26,5	27,9	potassic
Nawozy wapniowe ^b	26,5	33,5	40,7	36,4	32,2	Lime fertilizers ^b

^a Łącznie z wieloskładnikowymi. ^b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.
^a Including mixed fertilizers. ^b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 19 (195). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
OGÓŁEM	532,1	731,1	799,8	932,2	677,0	TOTAL
Produkty: roślinne	154,4	200,9	236,3	365,6	257,5	Products: crop
zwierzęce	377,7	530,2	563,5	566,6	419,5	animal
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł						
OGÓŁEM	1023,81	1522,78	1602,19	1863,62	1688,80	TOTAL
Produkty: roślinne	297,08	418,57	473,38	730,96	642,42	Products: crop
zwierzęce	726,73	1104,21	1128,81	1132,66	1046,38	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 20 (196). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t.	232971	276317	175049	370565	295506	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	213844	229123	141277	329459	271882	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	134757	100006	68736	119376	97016	<i>wheat</i>
żyto	48922	81368	46648	139777	122294	<i>rye</i>
jęczmień	18529	26761	12753	32734	22760	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	2181	3330	848	3764	3341	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	9455	17658	12292	33808	26471	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	230416	275826	174685	370336	295277	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	211290	228632	140919	329230	271653	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	134355	99851	68639	119376	97016	<i>wheat</i>
żyto	48008	81326	46579	139777	122294	<i>rye</i>
jęczmień	17683	26624	12586	32626	22652	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	2108	3211	839	3671	3248	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	9136	17620	12276	33780	26443	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t.	65	24	-	54	54	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t.	9669	6803	6064	5827	4568	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t.	107173	128214	57061	94777	77340	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t.	27745	46156	67969	114309	63356	<i>Rape and agrimony^a in t</i>
Warzywa w t.	1492	2352	2653	3425	3399	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t.	12237	1324	1364	7171	5272	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t.	82778	108348	116131	108139	81515	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	5487	5003	5668	4403	2550	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	40	15	12	9	5	<i>calves</i>
trzoda chlewna	25112	34740	25276	22223	19130	<i>pigs</i>
owce	28	-	0	-	-	<i>sheep</i>
konie	82	198	53	134	124	<i>horses</i>
drób	52029	68392	85122	81370	59706	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t.	58961	77714	83206	76680	58122	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l.	77472	98690	86234	93808	58128	<i>Cow milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	26117	186775	76259	33012	33012	<i>Consumer hen's eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 21 (197). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
Zboża	108472,6	91397,8	97122,9	143142,3	112211,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	100211,2	73650,0	81847,1	127038,5	102887,3	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	68272,1	35838,5	42571,2	56563,7	45246,7	wheat
żyto	17666,8	22487,7	24467,7	45698,1	39637,6	rye
jęczmień	9108,9	9277,1	7983,8	12592,7	8615,3	barley
owies i mieszanki zbożowe	803,0	921,7	406,2	1114,9	975,7	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	4360,4	5125,0	6418,3	11069,3	8411,9	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	106809,6	91106,7	96844,7	143035,0	112104,8	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	98549,0	73358,9	81574,1	126931,6	102780,4	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	67992,9	35751,2	42499,8	56563,7	45246,7	wheat
żyto	17125,9	22473,0	24426,8	45698,1	39637,6	rye
jęczmień	8540,3	9174,5	7837,9	12522,6	8545,3	barley
owies i mieszanki zbożowe	752,9	851,5	398,5	1087,1	947,9	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	4137,0	5108,7	6411,1	11060,2	8402,8	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	87,8	83,9	-	164,7	164,7	Edible pulses ^b
Ziemniaki	1292,2	1063,8	1046,6	1474,5	931,7	Potatoes
Buraki cukrowe	11019,0	21233,3	6211,2	11700,6	9554,4	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	22501,9	37175,5	85866,3	129310,1	77128,3	Rape and agrimony ^b
Warzywa	645,2	902,1	1497,3	4425,3	4338,4	Vegetables
Owoce	6202,0	2449,5	3134,3	4402,6	4009,1	Fruit
Żywiec rzeźny ^c	308651,8	399430,9	456323,9	459513,2	346449,3	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	15252,7	19170,2	20660,7	18481,8	10523,7	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	167,7	76,1	53,1	47,5	26,3	calves
trzoda chlewna	93396,9	132932,2	99941,3	99304,7	85309,2	pigs
owce	122,1	-	3,2	-	-	sheep
konie	260,3	980,4	256,7	665,3	624,0	horses
drób	199452,1	246272,0	335409,0	341014,0	249966,2	poultry
Mleko krowie	59642,7	92203,7	87405,0	86798,6	52843,8	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne	5113,3	27212,2	13008,0	7685,5	7685,5	Consumer hen's eggs

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

LEŚNICTWO
FORESTRY

 TABL. 22 (198). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
 Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	692238	702436	704588	704985	T O T A L in ha
Lasy	672679	681639	683440	683811	Forests
Publiczne	665134	673462	675001	675009	Public
zalesione	657180	658725	661407	660878	wooded
niezalesione	7954	14737	13595	14131	non-wooded
własność Skarbu Państwa	663085	671449	673012	672982	owned by the State Treasury
zalesione	655289	656790	659498	658931	wooded
niezalesione	7796	14659	13514	14051	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych	653641	664035	665587	665739	managed by State Forests
zalesione	645904	649433	652109	651730	wooded
niezalesione	7737	14602	13478	14009	non-wooded
parki narodowe	4527	4607	4607	4607	national parks
zalesione	4500	4586	4586	4586	wooded
niezalesione	27	21	21	21	non-wooded
własność gmin ^a	2049	2013	1989	2027	owned by gmina ^a
zalesione	1890	1935	1908	1948	wooded
niezalesione	159	78	81	79	non-wooded
Prywatne	7545	8176	8439	8801	Private
zalesione	7419	8020	8257	8609	wooded
niezalesione	126	156	182	192	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	19559	20797	21148	21178	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	48,1	48,7	48,9	48,9	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	50,7	51,1	51,3	51,3	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 23 (199). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII)	242	230	218	215	215	215	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	6038	6048	5934	4992	4851	4842	141	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	4564	5384	5440	4666	4650	4641	16	<i>renewals</i>
sztuczne	4457	5271	5175	4633	4617	4608	16	<i>artificial</i>
zrębów ^b	4257	5202	4998	4529	4517	4514	12	<i>felling sites^b</i> <i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
halizn i płazowin	200	69	177	104	100	94	4	
naturalne	107	113	265	33	33	33	-	<i>natural</i>
zalesienia ^c	1474	664	494	326	201	201	125	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	1113	608	887	891	876	875	15	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	21962	24267	25716	20496	20295	20286	201	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	13807	16641	18415	15054	14853	14852	201	<i>crops</i>
młodników	7026	6928	6938	5282	5282	5282	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	1057	674	361	150	150	150	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	4157	5921	5472	5187	5187	5187	-	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 24 (200). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			lasy prywatne <i>private forests</i>
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³ . . .	2471,4	2773,7	2748,8	2848,0	2839,6	2837,9	8,3	TOTAL in dam³
Grubizna	2163,1	2426,5	2469,7	2562,0	2553,6	2552,0	8,3	Timber
Grubizna iglasta	1838,1	2058,8	2110,0	2213,2	2206,9	2205,8	6,4	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	725,2	661,2	750,5	769,6	766,9	766,2	2,6	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	948,7	1397,7	1197,9	1283,6	1281,4	1281,1	2,2	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	325,0	367,6	359,7	348,8	346,8	346,2	2,0	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	99,9	94,4	95,5	85,1	84,2	83,9	0,9	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	178,1	203,8	178,6	178,5	178,0	177,9	-	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe	308,3	347,2	279,1	286,0	286,0	286,0	-	Slash
Do przerobu przemysłowego	241,4	250,3	180,7	182,4	182,4	182,4	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	66,9	96,9	98,4	103,6	103,6	103,6	-	<i>Slash for fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	321,6	356,0	361,4	374,7	378,3	379,2	94,9	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 25.

^a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 25.

 TABL. 25 (201). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENI**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Sadzenie w szt.: drzew	77505	13049	12668	20919	581	<i>Plantings in units of: trees bushes</i>
krzewów	28983	6921	66794	7513	107	
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	8456	14630	18908	20405	8478	<i>Removals (timber)^a in m³ coniferous</i>
grubizna iglasta	633	1352	2786	3029	1071	
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	331	742	1354	1497	590	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	7823	13278	16122	17376	7407	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	2725	3893	4108	3672	2592	<i>of which large-size general purpose wood</i>

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2007 (PKD 2007) do sekcji: "Górnictwo i wydobywanie", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę" oraz "Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja".

W tabl. 1 i 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę" oraz "Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja".

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby klasyfikowane są według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług - PKWiU 2008, a ich nazwy uściślono zgodnie z klasyfikacją obowiązującą od 1 I 2009 r. W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne, niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy. Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd prezentowane dane.

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

In tables 1 and 3 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and moreover, in table 3 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. Products are classified according to Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008, and their names are more precisely defined according to the classification used from 1 I 2009. In selected cases products are presented according to additional groupings, comprising:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on criteria other than those presented in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products. Introduction of this classification, instead of PKWiU, binding until 30 XII 2008, does not influence the data presented up to now.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całości kształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej.
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 27.

Jako **cenę stałą** przyjęto:

- ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) do 2000 r.,
- ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) od 2001 r.,
- ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne - na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) - czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnieniu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Do **pracujących** zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, tj. właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą;

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement.
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 27.

Constant prices were adopted as follows:

- 1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,
- 2000 constant prices (2000 average current prices) since 2001,
- 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Employment includes:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election);
- 2) employers and own-account workers, i.e. owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners of companies who do not work in them) of entities conducting economic activity;

- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto nie obejmują wynagrodzeń pracowników zatrudnionych poza granicami kraju.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2007 (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 26.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów - wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3) *outworkers*;

4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents)*.

7. *Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.*

Data regarding average monthly gross wages and salaries do not include wages and salaries of persons employed abroad.

Construction

1. *Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section "Construction", employing more than 9 persons.*

2. *Data according to NACE rev. 2 groups were compiled using the enterprise method. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.*

3. *Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration - conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).*

4. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).*

5. *Information regarding buildings completed (by all investors):*

- *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

6. *Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Przemysł

Industry

TABL. 1 (202). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYŚLE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009		PRODUCTS
					ogółem total	2008= =100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	14811,9	16159,2	18421,7	19127,3	21622,1	108,3 ^a	Sold production (current prices) in mln zł
Pracujący ^b	79626	85624	88597	90054	83161	92,3	Employed persons ^b
Przeciętne zatrudnienie	65603	69436	74405	76554	71126	92,9	Average paid employment
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	1977,24	2071,53	2265,20	2507,39	2651,41	105,7	Average monthly gross wages and salaries ^c in zł

^a Ceny stałe. ^b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. ^c Bez zatrudnionych za granicą.
^a Constant prices. ^b As of 31 XII; by actual workplace. ^c Excluding persons employed abroad.

TABL. 2 (203). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYŚLU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł (ceny bieżące) in mln zł (current prices)				2008 = =100 (ceny stałe) (constant prices)	w od- setkach in percent	
OGÓŁEM	13616,6	14870,4	16902,1	17713,0	20210,4	109,3	100,0
TOTAL							
sektor publiczny <i>public sector</i>	839,7	852,6	958,4	1074,4	1051,4	x	5,2
sektor prywatny <i>private sector</i>	12776,9	14017,8	15943,7	16638,6	19159,0	x	94,8
w tym: <i>of which:</i>							
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	12585,6	13872,8	15867,2	16573,7	18997,0	110,6	94,0
w tym: <i>of which:</i>							
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	1547,9	1577,5	1920,3	2001,1	2054,9	94,6	10,2
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	250,0	247,8	258,0	261,4	269,4	103,8	1,3
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	123,2	125,4	133,3	111,1	100,9	70,3	0,5
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	277,7	347,3	296,0	243,8	266,8	85,1	1,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	2580,0	2589,8	2921,7	2748,8	2681,3	102,3	13,3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (203). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		w od- setkach in percent
	w mln zł (ceny bieżące) in mln zł (current prices)				2008 = =100 (ceny stałe) (con- stant prices)		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
w tym (dok.): of which (cont.):							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	1199,3	1256,3	1348,9	1460,9	1826,1	116,7	9,0
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	16,7	#	22,1	21,9	23,4	106,7	0,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	615,0	595,5	574,7	474,5	482,7	102,0	2,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	584,5	641,6	668,6	673,6	576,7	85,5	2,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	1061,7	1236,7	1631,1	1479,1	1308,9	90,2	6,5
Produkcja metali. <i>Manufacture of basic metals</i>	185,5	278,9	291,1	286,6	233,8	72,8	1,2
Produkcja wyrobów z metali ^a <i>Manufacture of metal products^a</i>	720,5	860,7	1161,9	1248,9	1178,0	105,0	5,8
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	166,1	211,9	224,7	175,9	243,7	133,7	1,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^a <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	447,9	541,8	742,4	822,0	674,9	84,7	3,3
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	1592,7	2076,2	2345,0	2334,4	2660,4	103,5	13,2
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	669,2	710,0	643,6	498,4	658,9	115,1	3,3
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	81,7	90,8	56,5	57,1	66,4	113,5	0,3
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	63,2	81,6	115,5	130,6	96,6	65,3	0,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	642,1	592,4	559,2	583,5	685,4	92,2	3,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (204). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with following number of paid employees			
		49 i mniej 49 and less	50-249	250 i więcej 250 and more	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	13616,6	1846,1	4155,3	7615,3
TOTAL	2006	14870,4	2181,6	4252,0	8436,9
	2007	16902,1	2293,2	5154,4	9454,5
	2008	17713,0	2153,3	5451,1	10108,6
	2009	20210,4	2093,5	5364,9	12752,0
sektor publiczny		1051,4	98,6	328,3	624,5
public sector					
sektor prywatny		19159,0	1994,9	5036,6	12127,5
private sector					
w tym: of which:					
Przetwórstwo przemysłowe		18997,0	1928,0	5091,5	11977,5
Manufacturing					
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożywczych		2054,9	459,4	1268,6	327,0
Manufacture of food products					
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^a		2681,3	178,6	386,6	2116,0
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^a					
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		1826,1	19,7	253,3	1553,1
Manufacture of paper and paper products					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ..		482,7	18,0	76,3	388,4
Manufacture of chemicals and chemical products					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..		576,7	193,7	311,0	72,0
Manufacture of rubber and plastic products					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		1308,9	197,9	344,5	766,5
Manufacture of other non-metallic mineral products					
Produkcja metali		1178,0	328,2	837,7	12,1
Manufacture of basic metals					
Produkcja urządzeń elektrycznych		243,7	18,7	97,2	127,8
Manufacture of electrical equipment					
Produkcja maszyn i urządzeń ^a		674,9	93,8	210,1	371,0
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep		2660,4	52,7	122,6	2485,1
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers					
Produkcja mebli		658,9	49,1	150,7	459,1
Manufacture of furniture					
Repair and installation of machinery and equipment					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ..		685,4	47,8	106,1	531,5
Electricity, gas, steam and air conditioning supply					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (205). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2008	2009		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w tys. t.	7,9	30,6	19,4	13,0	1,3	<i>Pork meat, fresh or refrigerated in thous. t</i>
Mięso z indyków, świeże lub chłodzone w tys. t.	17,2	45,2	55,5	35,8	20,1	<i>Turkey meat, fresh or refrigerated in thous. t</i>
Kury domowe całe, świeże lub chłodzone w tys. t.	2,9	5,1	18,1	20,7	3,5	<i>Whole chicken meat, fresh or refrigerated in thous. t</i>
Wędliny drobiowe w tys. t.	6,9	8,5	7,1	6,8	<i>Poultry cured in thous. t</i>
Mleko płynne przetworzone ^c w tys. hl.	366,1	512,2	391,2	340,4	1,3	<i>Processed liquid milk^c in thous. hl</i>
Sery i twarogi w tys. t.	5,2	1,1	1,2	0,5	0,1	<i>Cheese and curd in thous. t</i>
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par.	1590	2536	1348,0	1242,0	10,9	<i>Footwear with leather uppers in thous. pairs</i>
Tarcica iglasta w dam ³	185,6	61,8	167,2	137,0	4,3	<i>Coniferous sawnwood in dam³</i>
Tarcica liściasta w dam ³	26,7	13,4	34,4	19,3	4,4	<i>Leafy sawnwood in dam³</i>
Papier i tektura w tys. t.	345,1	396,3	464,0	14,2	<i>Paper and paperboard in thous. t</i>
Meble ^d w mln zł.	528,8		2162,0	2298,4	10,3	<i>Furniture^d in mln zł</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Mięsne i drobiowe, z wyjątkiem kielbas. ^c Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^d Produkcja sprzedana.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Of meat and pluck, barring sausages. ^c Including milk forwarded for further processing. ^d Sold production.

TABL. 5 (206). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a W 2009 R.**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	65874	T O T A L
sektor publiczny	6233	<i>public sector</i>
sektor prywatny	59641	<i>private sector</i>
w tym:		<i>of which:</i>
Górnictwo i wydobywanie	766	<i>Mining and quarrying</i>
Przetwórstwo przemysłowe	60151	<i>Manufacturing</i>
w tym:		<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	7153	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	258	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	1721	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	2197	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1686	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6213	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2010	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	71	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1336	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2378	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4228	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali	847	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów metali	6484	<i>Manufacture of metal products</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.*

TABL. 5 (206). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a W 2009 R. (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)		Manufacturing (cont.)
w tym:		<i>of which:</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	2316	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	3091	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	8703	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli.	4530	<i>Manufacture of furniture</i>
Pozostała produkcja wyrobów.	464	<i>Other manufacturing</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń.	943	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	1324	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	3634	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
w tym:		<i>of which:</i>
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1430	<i>Water collection, treatment and supply</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	997	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (207). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
W 2009 R.
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem w zł Total in zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2717,19	T O T A L
sektor publiczny	3089,78	public sector
sektor prywatny	2678,25	private sector
w tym:		of which:
Górnictwo i wydobywanie	4386,88	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2662,53	Manufacturing
w tym:		of which:
Produkcja artykułów spożywczych	2320,13	Manufacture of food products
Produkcja napojów	5453,97	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	2282,81	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1623,54	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	2091,11	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	2773,25	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3747,35	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2787,44	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3083,00	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2549,93	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3091,45	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	3010,10	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów metali	2638,81	Manufacture of metal products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 6 (207). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a W 2009 R. (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a IN 2009
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem w zł <i>Total in zł</i>	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)		Manufacturing (cont.)
w tym:		<i>of which:</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	2375,34	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	3369,74	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	2766,69	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	2247,51	<i>Manufacture of furniture</i>
Pozostała produkcja wyrobów	2223,08	<i>Other manufacturing</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2699,79	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	4208,43	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	2572,45	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
w tym:		<i>of which:</i>
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2843,34	<i>Water collection, treatment and supply</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców . .	2572,45	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo*Construction*

TABL. 7 (208). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					
O G Ó Ł E M	1512,4	1835,3	2265,4	3014,3	3220,6	T O T A L
w tym:						<i>of which:</i>
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	605,9	783,3	902,2	1323,1	1383,4	<i>Entities employing more than 9 persons</i>
budowa budynków ^Δ	416,9	485,8	578,6	878,5	901,4	<i>construction of buildings</i>
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	106,4	191,3	184,8	263,1	275,2	<i>civil engineering works</i>
roboty budowlane specjalistyczne	82,6	106,2	138,8	181,5	206,8	<i>specialised construction activities</i>

^a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane mające siedzibę na terenie województwa.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities with the head office in the voivodship.

TABL. 8 (209). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe roboty <i>Works with a renovation (restoration) character and other works</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2005	605,9	492,7	113,1	T O T A L
	2006	783,3	561,1	222,2	
	2007	902,2	613,6	288,6	
	2008	1323,1	799,4	523,7	
	2009	1383,4	917,5	465,8	
Budynki		618,2	324,9	293,3	Buildings
Budynki mieszkalne		226,5	104,6	121,9	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne		33,3	11,2	22,1	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		149,9	76,2	73,7	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania		43,3	17,2	26,1	<i>residences for communities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lubuskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 8 (209). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe roboty <i>Works with a renovation character and other works</i>	SPECIFICATION
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	391,7	220,3	171,4	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	18,5	#	#	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	41,0	25,7	15,2	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	59,1	28,2	30,9	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	3,1	#	#	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	128,9	70,2	58,6	<i>industrial buildings and ware-houses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	111,6	64,5	47,1	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	29,5	16,6	12,9	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	765,2	592,6	172,5	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	279,9	146,9	132,9	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	252,6	127,5	125,0	<i>highways, streets and roads</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	443,9	420,0	23,9	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	22,5	22,4	0,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	421,4	397,6	23,8	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	9,1	2,3	6,8	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	32,3	23,3	8,9	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lubuskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 9 (210). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Budynki^a	1445	2462	2896	2708	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszka- niowe ^b	698	1631	1960	1860	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residen- tial buildings^b</i>
miasta	959	1334	1452	1182	<i>urban areas</i>
wieś	486	1128	1444	1526	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	1284	2262	2552	2363	<i>Of which private buildings^c</i>
miasta	835	1210	1205	947	<i>urban areas</i>
wieś	449	1052	1347	1416	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^b	663	1594	1878	1736	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
niemieszkalne	621	624	597	534	<i>non-residential</i>
Kubatura^d w dam³	2039,9	3860,6	5564,7	4503,2	Cubic volume^d in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszka- niowe ^b	969,0	1477,9	1919,7	1750,5	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residen- tial buildings^b</i>
miasta	1413,4	2030,2	4341,7	3124,4	<i>urban areas</i>
wieś	626,6	1830,3	1223,0	1378,8	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	913,6	1631,8	1753,3	1880,7	<i>Of which private buildings^c</i>
miasta	592,5	911,7	840,3	835,3	<i>urban areas</i>
wieś	321,1	720,1	913,0	1045,4	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^b	563,8	1147,4	1349,2	1239,0	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
niemieszkalne	349,8	442,7	382,5	599,7	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. *b* Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, a w 2000 r. – niemieszkalnych). *c* Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. *d* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. *b* Excluding summer homes and holiday cottages, as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings, in 2000 in non-residential buildings). *c* Realized by natural persons, churches and religious associations. *d* Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (211). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	699	1676	2045	1956	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańcach i wielomieszkalniowe ^b	698	1631	1960	1860	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^b
w tym jednorodzinne	649	1575	1882	1879	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania . .	1	2	-	3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	746	786	851	752	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	94	28	9	8	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	20	19	34	18	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	149	158	119	108	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i termi- nall	-	1	2	2	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	303	310	398	336	Garage buildings
Budynki przemysłowe	28	48	80	44	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe	86	77	83	81	Reservoirs, silos and ware-houses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek . .	-	4	8	4	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	3	1	2	4	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	2	3	4	2	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	3	11	4	15	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	53	115	93	106	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawo- wania kultu religijnego i czynności religijnych	4	9	4	4	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Nowo wybudowane. ^b Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, a w 2000 r. – niemieszkalnych).

^a Newly built. ^b Excluding summer homes and holiday cottages, as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings, in 2000 in non-residential buildings).

TABL. 10 (211). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDING COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
KUBATURA ^a w dam ³ CUBIC VOLUME ^a in dam ³					
Budynki mieszkalne	972,0	1535,1	1943,5	1800,8	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkańcach i wielomieszkaniowe ^b	969,0	1477,9	1919,7	1750,4	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^b
w tym jednorodzinne	486,5	1100,6	1004,0	1271,5	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania. .	3,0	11,3	-	15,8	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1067,9	2325,5	3621,2	1702,4	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.	62,4	29,9	34,5	22,5	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	30,4	54,1	136,7	173,6	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	362,4	288,7	751,2	256,6	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i termi- nali	-	0,5	0,1	0,2	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	50,8	47,7	60,5	74,6	Garage buildings
Budynki przemysłowe	211,8	1137,1	1680,7	777,9	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe.	231,3	408,3	647,4	1109,5	Reservoirs, silos and ware-houses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek . .	1,1	5,4	66,7	13,2	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	18,3	9,0	11,4	16,3	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	12,3	8,3	28,8	12,4	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	33,2	119,5	51,4	66,1	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych.	47,6	167,4	117,3	133,0	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawo- wania kultu religijnego i czynności religijnych.	4,0	48,0	15,4	28,0	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). ^b Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, a w 2000 r. – niemieszkalnych).

^a Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). ^b Excluding summer homes and holiday cottages, as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings, in 2000 in non-residential buildings).

TABL. 11 (212). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5932	6024	6537	8142	8115	T O T A L
sektor publiczny	522	270	125	129	33	public sector
sektor prywatny	5410	5754	6412	8013	8082	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 12 (213). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	1748,08	1897,60	2142,31	2344,45	2394,66	T O T A L
sektor publiczny	2202,27	2140,19	2212,27	2305,17	2514,02	public sector
sektor prywatny	1704,25	1886,22	2140,94	2345,09	2393,71	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 19, poz. 115, z późniejszymi zmianami) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

3. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (uniform text Journal of Laws 2007 No. 19, item 115, with later amendments), into following categories: national, regional, district and communal roads.

3. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

4. Informacje o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji; w latach 2005-2008 przez starostów prezydentów miast i burmistrzów oraz w 2000 r. - przez wojewodów.

5. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

6. **Transport samochodowy zarobkowy** obejmuje podmioty, w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

7. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej - sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. **Placówki pocztowe** obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. - uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietiki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostępnym ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

4. *Information on registered vehicles and tractors has been presented according to central vehicle register by the Ministry of Interior and Administration; in 2005-2008 - by starosts, presidents of cities and mayors as well as in 2000 - by voivodes.*

5. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

6. **Hire or reward road transport** includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

7. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. *Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks - networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).*

2. **Post offices** include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 - telecommunication service offices.

3. *Communication services include services paid for, free of charge and official.*

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. **Telephone main line** includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (214). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	1210	985	959	960	TOTAL
Normalnotorowe	1210	985	959	960	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	346	329	324	329	of which electrified
jednotorowe	808	591	557	558	single track
dwu- i więcej torowe	402	394	402	402	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	8,7	7,0	6,9	6,9	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP.

^a Data concern PKP network.

TABL. 2 (215). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem	w tym o	
				total	nawierzchni	
				ulepszonej		
				of which		
				improved		
	w km		in km			
OGÓŁEM	8164	8056	8134	8174	7261	TOTAL
miejskie	1476	1509	1561	1575	1445	urban
zamiejskie	6688	6547	6573	6600	5816	out-of-town
Krajowe	882	838	817	832	832	Domestic
miejskie	153	144	121	122	122	urban
zamiejskie	729	694	696	710	710	out-of-town
Wojewódzkie	1600	1580	1588	1589	1568	Voivodship
miejskie	194	178	182	182	181	urban
zamiejskie	1406	1402	1406	1407	1387	out-of-town
Powiatowe	3491	3483	3482	3488	3247	Powiat
miejskie	386	407	399	400	389	urban
zamiejskie	3105	3076	3083	3087	2858	out-of-town
Gminne	2191	2155	2247	2266	1614	Gmina
miejskie	743	780	860	871	753	urban
zamiejskie	1448	1375	1387	1395	861	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (216). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	370251	458164	567505	581636	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	270282	347619	440571	448660	Passenger cars
Autobusy	2209	1995	2162	2211	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	46983	56943	67424	69668	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	22426	22397	24099	25923	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	25696	26346	29802	31541	Motorcycles

^a Patrz: uwagi ogólne, ust. 4 na str. 304. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See: general notes item 4, page 304. ^b Including vans.

TABL. 4 (217). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1448	1247	1182	1018	National: number
długość w km	57689	57400	45987	42487	length in km
dalekobieżne: liczba	20	26	27	24	long distance: number
długość w km	4404	6981	7243	6866	length in km
regionalne: liczba	301	290	218	208	regional: number
długość w km	23959	26275	16763	15272	length in km
podmiejskie: liczba	980	848	851	709	suburban: number
długość w km	28107	23251	20967	19470	length in km
miejskie: liczba	147	83	86	77	urban: number
długość w km	1219	893	1014	879	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding transport by urban road transport fleet.

TABL. 5 (218). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY**^a
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	1991,2	3366,0	2331,2	2213,4	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.	67,5	165,4	176,2	146,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	34716,7	27048,6	25351,2	21703,7	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	31,4	28,7	27,9	28,4	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	529,6	3864,2	5163,9	4358,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.	938,2	443,2	903,3	831,8	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	21,0	32,3	43,8	32,8	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	625,0	836,7	643,6	501,4	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.
^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transport by urban road transport fleet.

TABL. 6 (219). **WYPADKI DROGOWE**^a
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wypadki	950	860	906	992	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	25,7	18,8	16,0	17,1	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	1371	1343	1406	1460	Road traffic casualties
Śmiertelne	185	174	170	137	Fatalities
Ranni	1186	1169	1236	1323	Injured

^a Zarejestrowane przez policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji.

^a Registered by the police. ^b Vehicles as of 31 XII; according to registers maintained.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters.

Łączność

Communications

TABL. 7 (220). **PODSTAWOWE USŁUGI ŁĄCZNOŚCI^a**
BASIC COMMUNICATION SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII) ^b	267	290	293	285	Post offices(as of 31 XII) ^b
miasta	110	128	136	130	urban areas
wieś	157	162	157	155	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^c w tys.	7455,5	7621,9	8927,5	9289,5	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	313,6	654,7	809,2	741,8	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe i telegraficzne wpłacane ^c w tys.	3226,8	2220,6	1935,9	1787,8	Postal and telegraphic transfers paid ^c in thous.
Przekazy dla wpłat na rachunki bankowe w tys.	7522,6	7699,2	7197,5	7070,8	Orders of payments on banking accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej. ^b W 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

^a The data apply to the public post. ^b In 2000 including telecommunication service offices. ^c In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 8 (221). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys. . . .	278,9	333,7	262,0	227,9	Fixed main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	226,6	243,9	158,9	156,7	of which private subscribers ^b
miasta	224,7	282,3	225,4	194,2	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	180,7	199,3	129,1	129,4	of which private subscribers ^b
wieś	54,2	51,4	36,7	33,7	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	45,9	44,6	29,8	27,3	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	272,2	280,3	225,0	194,9	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	218,6	233,6	191,3	163,8	urban areas
wieś	53,6	46,7	33,7	31,1	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	2412	2299	1375	1181	Public pay fixed
miasta	1698	1675	983	792	urban areas
wieś	714	624	392	389	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concerns operators of public system. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP). W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP). As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych i obcych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

6. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

6. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

8. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

7. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons from 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

8. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (222). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

LATA YEARS	Ogółem w mln zł Grand total in mln zł	W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w % Of which share of trade enterprises ^a in %	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in zł
2000.	10022,6	12,8	9789
2005.	9611,5	17,7	9524
2006.	9827,0	19,4	9745
2007.	11133,2	16,9	11040
2008.	9143,7	22,3	9065
2009.	9709,3	21,3	9617

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (223). **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	2851,0	3804,4	4823,1	4549,2	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	64,3	64,8	56,1	56,7	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	20,2	20,5	19,9	21,0	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,7	4,1	4,4	5,1	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	39,4	40,2	31,8	30,6	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	35,7	35,2	43,9	43,3	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (224). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS							
OGÓŁEM	2670,6	3333,5	3494,2	3836,1	4698,7	4789,4	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	20,1	21,0	15,6	13,4	19,9	21,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	22,5	17,0	15,2	15,2	12,9	9,8	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	57,4	62,0	69,2	71,4	67,2	68,6	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (225). **SKLEPY I STACJE PALIW WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH^a**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS BY ORGANIZATIONAL FORM^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	10783	10323	9841	T O T A L
Domy towarowe	2	-	-	Department stores
Domy handlowe	12	10	9	Trade stores
Supermarkety	123	145	161	Supermarkets
Hipermarkety	11	11	12	Hipermarkets
Sklepy powszechnie	209	160	173	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	417	705	785	Specialized shops
Inne sklepy ^b	9639	8996	8363	Other shops ^b
Stacje paliw	370	296	338	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 7 na str. 311. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes in chapter “Trade and catering”, item 7 on page 311. ^b Data concern economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (226). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	252	225	286	298	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	91	80	116	114	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w mln zł	75,6	125,1	212,0	203,7	Revenues from catering activity (current prices) in mln zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	46,7	87,7	166,3	157,3	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	15,2	21,7	26,6	25,9	alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (227). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	78	76	77	75	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetailicznej	69	69	71	70	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia targowisk w tys. m ²	456,5	399,5	436,6	436,5	area of marketplaces in thous. m ²
w tym sprzedażowa	275,8	236,9	200,5	200,9	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetailicznej	6672	6723	5825	5746	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	5930	5814	4578	4539	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	45	151	155	163	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	23586,1	18216,1	14850,0	15045,5	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy o rachunkowości z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług);
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Act on change of the Accounting Act dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services);
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
- 4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It included:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych - kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) - kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych - fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych - kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

12. Current assets include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital - in joint stock companies,
- initial capital - in limited liability companies,
- founders' capital - in state owned enterprises,
- participation fund - in co-operatives,
- owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities - when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities - when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (228). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
					<i>total</i>	<i>public sector</i>	<i>private sector</i>
w mln zł					in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	25487,9	28004,9	32647,1	34831,8	38171,3	1471,9	36699,4
Revenues from total activity							
w tym:							
<i>of which:</i>							
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług)	16519,2	18336,4	21151,7	22518,2	24770,2	1240,4	23529,8
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>							
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	8206,6	8978,0	10520,0	10892,4	12027,3	167,0	11860,3
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>							
Przychody finansowe	255,8	204,5	309,7	598,1	544,8	15,4	529,4
<i>Financial revenues</i>							
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	24273,1	26519,5	30666,4	33837,4	36521,0	1356,7	35164,3
Costs of obtaining revenues from total activity							
w tym:							
<i>of which:</i>							
Koszt własny sprzedanych produktów (wytworów i usług)	16365,6	18022,2	20575,6	22463,3	24425,8	1165,9	23259,9
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>							
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	7211,7	7833,1	9199,5	9563,4	10498,4	149,8	10348,6
<i>Value of goods and materials sold</i>							
Koszty finansowe	348,5	320,5	437,8	1112,6	1046,6	13,4	1033,2
<i>Financial costs</i>							
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1214,8	1485,3	1980,7	994,4	1650,3	115,1	1535,2
Financial result on economic activity							
Zyski nadzwyczajne	20,6	4,4	6,8	5,8	5,8	0,0	5,8
Extraordinary profits							
Straty nadzwyczajne	28,8	3,8	4,2	2,0	2,1	0,0	2,0
Extraordinary losses							
Wynik finansowy brutto	1206,6	1485,9	1983,2	998,2	1654,0	115,1	1538,9
Gross financial result							
Zysk brutto	1420,6	1625,5	2206,1	1886,3	2253,5	126,8	2126,7
<i>Gross profit</i>							
Strata brutto	214,0	139,6	222,9	888,1	599,4	11,7	587,8
<i>Gross loss</i>							
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	224,6	247,5	337,9	250,6	246,2	23,9	222,3
Obligatory encumbrances of gross financial result							
W tym podatek dochodowy ^a	219,7	243,9	332,8	248,6	246,2	23,9	222,3
<i>Of which income tax ^a</i>							
Wynik finansowy netto	982,0	1238,4	1645,3	747,6	1407,8	91,2	1316,6
Net financial result							
Zysk netto	1201,4	1380,5	1867,6	1637,7	1982,1	102,6	1879,5
<i>Net profit</i>							
Strata netto	219,4	142,0	222,2	890,1	574,3	11,4	562,9
<i>Net loss</i>							

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 316.

^a See general notes, item 8 on page 316.

TABL. 2 (229). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG
WYBRANYCH SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY
SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		<i>Revenues from total activity</i>	<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	<i>Gross financial result</i>	<i>Obligatory encum- brances of gross finan- cial result</i>	<i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	2005	25487,9	24273,1	1206,6	224,6	982,0
T O T A L	2006	28004,9	26519,5	1485,9	247,5	1238,4
	2007	32647,1	30666,4	1983,2	337,9	1645,3
	2008	34831,8	33837,4	998,2	250,6	747,6
	2009	38171,3	36521,0	1654,0	246,2	1407,8
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		381,7	342,8	38,9	5,6	33,2
Przemysł		21859,9	20813,9	1048,4	163,9	884,5
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		20467,0	19645,4	824,0	118,2	705,8
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ . . .		363,8	355,9	8,0	4,2	3,8
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		1800,1	1650,7	149,4	22,5	126,9
<i>Construction</i>						
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		7748,9	7570,3	179,1	24,0	155,1
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		1618,8	1575,6	44,0	8,3	35,7
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		163,4	164,1	-0,7	0,5	-1,2
<i>Accommodation and catering</i>						
Informacja i komunikacja		175,1	137,0	38,0	7,1	31,0
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		2715,3	2700,0	15,4	1,4	14,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		487,9	463,6	24,3	5,8	18,5
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		193,7	200,5	-6,8	1,6	-8,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .		839,2	728,1	111,1	3,2	107,9
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna. . . .		134,7	123,4	11,3	1,9	9,4
<i>Human health and social work activities</i>						
Pozostała działalność usługowa		41,4	39,0	2,3	0,2	2,1
<i>Other service activities</i>						

TABL. 3 (230). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem Total number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu			in % of total		
OGÓŁEM 2005	1303	75,8	21,2	3,0	74,4	22,5	3,1
TOTAL 2006	1323	79,8	17,6	2,6	78,9	18,2	2,9
. 2007	1393	82,3	16,7	1,1	80,8	17,2	1,9
. 2008	1443	72,7	26,2	1,1	71,5	26,7	1,7
. 2009	1446	78,7	21,0	0,3	77,5	21,6	0,9
sektor publiczny public sector	75	69,3	30,7	-	69,3	30,7	-
sektor prywatny private sector	1371	79,2	20,5	0,3	78,0	21,1	0,9
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	48	81,2	18,8	-	79,2	20,8	-
Przemysł Industry	564	74,3	25,7	-	73,8	26,2	-
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	508	74,2	25,8	-	73,6	26,4	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ . . . water supply; sewerage, waste management and remediation activities	39	71,8	28,2	-	71,8	28,2	-
Budownictwo Construction	138	85,5	14,5	-	85,5	14,5	-
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles	391	82,4	17,6	-	81,8	18,2	-
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	104	76,0	24,0	-	75,0	25,0	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering	20	50,0	50,0	-	50,0	50,0	-
Informacja i komunikacja Information and communication	16	81,2	18,8	-	81,2	18,8	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	14	92,9	7,1	-	92,9	7,1	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	55	81,8	10,9	7,3	65,5	12,7	21,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	28	71,4	28,6	-	71,4	28,6	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	40	90,0	10,0	-	90,0	10,0	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . . . Human health and social work activities	18	94,4	5,6	-	94,4	5,6	-
Pozostała działalność usługowa Other service activities	7	71,4	28,6	-	71,4	28,6	-

TABL. 4 (231). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
				w % ogółu in % of total		
OGÓŁEM 2005	95,2	4,7	3,9	27,4	101,6	150,2
TOTAL 2006	94,7	5,3	4,4	27,7	102,6	150,5
. 2007	93,9	6,1	5,0	28,4	105,6	153,7
. 2008	97,1	2,9	2,1	26,2	96,3	140,3
. 2009	95,7	4,3	3,7	31,2	104,7	146,3
sektor publiczny	92,2	7,8	6,2	91,5	176,1	220,8
public sector						
sektor prywatny	95,8	4,2	3,6	29,3	102,4	143,9
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	89,8	10,2	8,7	29,7	107,5	201,7
Przemysł	95,2	4,8	4,0	28,9	107,2	146,8
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe	96,0	4,0	3,4	24,6	103,5	144,0
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ . . .	97,8	2,2	1,0	66,2	121,7	133,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo	91,7	8,3	7,0	42,8	96,3	142,5
Construction						
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	97,7	2,3	2,0	19,0	74,5	134,9
Trade; repair of motor vehicles						
Transport i gospodarka magazynowa	97,3	2,7	2,2	18,4	103,5	114,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	100,4	-0,4	-0,7	32,6	77,9	142,5
Accommodation and catering						
Informacja i komunikacja	78,3	21,7	17,7	126,2	168,2	192,3
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	99,4	0,6	0,5	299,6	344,7	425,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	95,0	5,0	3,8	145,3	217,8	233,4
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	103,5	-3,5	-4,3	97,0	181,5	231,1
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	86,8	13,2	12,9	56,1	139,7	145,8
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	91,6	8,4	6,9	51,6	112,0	124,0
Human health and social work activities						
Pozostała działalność usługowa	94,4	5,6	5,1	48,3	99,8	113,4
Other service activities						

TABL. 5 (232). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy		
			razem total	w tym	
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress
w mln zł					
1	OGÓŁEM 2005	7065,3	2182,4	718,0	272,9
2	TOTAL 2006	8074,6	2423,6	884,0	263,4
3 2007	9530,0	2813,1	981,0	333,1
4 2008	10974,5	3236,2	1219,4	315,4
5	2009	12065,9	3222,7	1290,9	302,9
6	sektor publiczny <i>public sector</i>	565,8	102,9	55,5	5,4
7	sektor prywatny <i>private sector</i>	11500,0	3119,8	1235,4	297,4
	w tym: <i>of which:</i>				
8	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	218,0	98,0	11,1	25,4
9	Przemysł <i>Industry</i>	8362,1	2146,2	1216,5	193,4
	w tym: <i>of which:</i>				
10	przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	7720,5	2069,0	1171,5	192,2
11	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	148,7	9,3	6,1	0,3
12	Budownictwo <i>Construction</i>	692,9	207,4	14,1	70,9
13	Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	1632,3	708,3	30,9	9,7
14	Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	332,2	14,4	9,3	0,3
15	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	26,6	11,6	0,8	-
16	Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	90,9	2,1	0,7	0,1
17	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	31,8	5,8	0,2	0,2
18	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	228,6	5,7	1,1	0,0
19	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	107,2	9,1	2,7	0,7
20	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	304,2	11,0	1,7	1,1
21	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	22,3	1,4	1,4	-
22	Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	14,7	1,6	0,1	1,0

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 317.

^a See general notes, item 12 on page 317.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from deliveries and services^a</i>			
<i>in mln zł</i>						
527,5	603,5	3493,7	3022,1	1286,9	102,3	1
614,0	636,4	4021,5	3437,4	1485,1	144,4	2
715,9	752,1	4783,2	3931,4	1762,8	170,9	3
827,7	837,3	5483,8	1601,0	2052,0	202,5	4
738,3	843,8	6060,6	2170,4	2576,4	206,1	5
10,6	29,4	216,8	54,5	234,3	11,8	6
727,7	814,4	5843,8	2116,0	2342,1	194,3	7
59,0	2,1	84,1	8,6	32,1	3,8	8
605,6	107,1	4464,3	2044,9	1643,4	108,3	9
604,0	80,9	4234,7	1974,1	1316,5	100,2	10
0,5	1,5	62,0	0,6	73,8	3,5	11
55,6	61,4	260,1	8,6	207,8	17,6	12
17,1	634,2	671,3	31,9	230,2	22,5	13
-	4,2	246,7	25,6	53,4	17,6	14
-	10,6	8,5	0,9	6,1	0,4	15
0,1	1,2	19,8	4,5	59,7	9,3	16
0,1	5,3	3,4	-	22,4	0,2	17
0,2	4,3	71,0	1,8	142,3	9,6	18
0,2	5,5	39,2	13,8	45,0	13,9	19
0,3	7,6	174,4	29,3	117,0	1,8	20
-	0,0	10,9	0,1	9,3	0,7	21
0,1	0,3	6,7	0,5	6,2	0,2	22

TABL. 6 (233). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitały (fundusze) podstawowe core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	9251,2	5349,2	2344,0	-458,0	975,6
TOTAL	2006	10685,9	6080,7	2746,3	-466,6	1235,1
	2007	11932,2	6050,1	3403,5	-151,7	1642,3
	2008	12246,0	6863,5	3776,5	-331,2	742,1
	2009	12850,5	6495,5	4288,8	-726,3	1406,3
sektor publiczny		1697,3	1225,2	208,6	-18,6	91,2
public sector						
sektor prywatny		11153,3	5270,3	4080,2	-707,7	1315,1
private sector						
w tym:						
of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		265,1	86,3	153,8	-19,9	33,2
Przemysł		8115,0	3400,3	3172,1	-516,4	883,4
Industry						
w tym:						
of which:						
przetwórstwo przemysłowe		6610,2	2358,7	2994,9	-468,1	704,8
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ . . . water supply; sewerage, waste management and remediation activities		749,9	680,0	56,9	-5,9	3,8
Budownictwo		435,5	179,0	142,6	-4,1	126,9
Construction						
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1255,2	617,4	455,8	-48,7	155,1
Trade; repair of motor vehicles						
Transport i gospodarka magazynowa		185,9	96,2	50,6	-28,6	35,7
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		85,8	97,0	2,9	-14,3	-1,2
Accommodation and catering						
Informacja i komunikacja		147,7	19,4	95,4	-0,4	30,5
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		30,8	11,6	4,0	1,8	14,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1527,5	1370,2	120,6	-4,7	18,5
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		183,3	71,0	59,0	-1,2	-8,4
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . Administrative and support service activities		507,8	455,8	14,0	-79,8	107,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . . . Human health and social work activities		43,4	21,3	16,4	-3,7	9,4
Pozostała działalność usługowa		19,5	21,1	1,5	-6,2	2,1
Other service activities						

TABL. 7 (234). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa	państwo- wych osób prawnych	krajowych osób fizycznych	osób zagra- nicznych	
		of the State Treasury	of state legal persons	of domestic natural persons	of foreign persons	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	3203,0	129,9	138,0	569,7	1115,1
TOTAL	2006	3915,8	126,3	564,4	635,1	1167,7
	2007	4111,9	146,6	616,5	665,2	1216,1
	2008	4991,7	186,5	796,7	655,9	1751,9
	2009	4767,1	184,4	574,6	639,6	1402,7
sektor publiczny		1225,2	176,9	83,0	44,3	-
public sector						
sektor prywatny		3541,9	7,5	491,6	595,3	1402,7
private sector						
w tym:						
of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		85,4	17,5	-	43,0	9,3
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		3211,0	138,5	118,8	255,0	1296,2
Industry						
w tym:						
of which:						
przetwórstwo przemysłowe		2187,0	29,2	61,0	219,0	1292,9
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		662,3	-	30,2	31,9	3,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		99,1	0,3	0,0	76,6	1,9
Construction						
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		487,4	8,6	13,6	158,1	19,1
Trade; repair of motor vehicles						
Transport i gospodarka magazynowa		65,7	9,6	-	28,2	23,3
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		80,7	-	-	20,8	0,5
Accommodation and catering						
Informacja i komunikacja		19,4	0,6	-	13,9	0,3
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3,9	-	-	3,9	-
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		110,4	3,5	3,0	27,2	-
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		66,4	5,9	0,7	2,3	29,7
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		449,3	-	438,3	4,2	6,1
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		19,1	-	0,1	3,0	0,1
Human health and social work activities						
Pozostała działalność usługowa		20,9	-	-	3,3	16,1
Other service activities						

TABL. 8 (235). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
 Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytu- łu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^a	
		w mln zł		in mln zł			
O G Ó Ł E M	2005	7356,9	2545,7	1783,2	4811,2	809,3	2687,2
T O T A L	2006	7949,6	2466,7	1600,7	5482,9	1040,2	3026,3
	2007	9025,1	2712,2	1830,2	6312,9	1288,7	3419,1
	2008	11262,5	3328,5	2273,7	7934,1	1482,9	4321,1
	2009	11730,4	3350,4	2234,4	8380,0	1434,5	4951,7
sektor publiczny		549,9	269,9	238,2	280,0	45,2	112,4
public sector							
sektor prywatny		11180,5	3080,5	1996,3	8100,1	1389,3	4839,4
private sector							
w tym:							
of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		241,8	132,8	70,6	109,0	18,2	63,1
Przemysł		8069,5	2312,3	1528,5	5757,2	1028,8	3555,0
Industry							
w tym:							
of which:							
przetwórstwo przemysłowe		7305,6	1887,7	1208,7	5417,9	946,7	3453,9
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ .. water supply; sewerage, waste management and remediation activities		227,2	113,6	111,4	113,6	24,9	23,4
Budownictwo		573,9	82,3	52,7	491,5	32,2	276,6
Construction							
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1508,1	284,9	190,7	1223,2	287,7	740,6
Trade; repair of motor vehicles							
Transport i gospodarka magazynowa		415,9	124,0	41,3	291,9	40,5	171,2
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		50,7	31,4	30,3	19,4	6,2	8,1
Accommodation and catering							
Informacja i komunikacja		55,9	7,9	7,7	48,0	2,2	8,4
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		10,7	3,1	3,1	7,6	2,5	1,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		448,7	328,3	282,0	120,4	7,5	53,9
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		72,1	8,1	4,9	64,0	2,1	8,7
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities		219,9	6,4	2,3	213,4	2,7	50,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		34,5	15,7	14,0	18,8	2,9	8,8
Human health and social work activities							
Pozostała działalność usługowa		27,1	13,0	6,1	14,1	0,8	5,0
Other service activities							

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 317.

^a See general notes, item 14 on page 317.

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. **Finanse publiczne** obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami, a w przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590-1592, z późniejszymi zmianami) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyników budżetów jednostek samorządu terytorialnego z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa, subwencji ogólnych z budżetu państwa oraz dofinansowania UE.

3. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. **Public finance** include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments, provides the legal basis defining the above mentioned processes, while with respect to the financial management of local self-governments, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 142, items 1590-1592, with later amendments), and the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966) with later amendments.

2. Presented data covers information on revenues, expenditures and budgets results of local self-government entities, taking into account the appropriated allocations from the state budget, general subsidies from the state budget, and additional financing from the EU.

3. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane w dziale dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów z lat 2000-2009.

5. Na dochody **budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z wynajmu i dzierżawy,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) dotacje otrzymane z funduszy celowych,
 - c) pozostałe dotacje;
- 3) dotacje rozwojowe – do 2009 r. wykazywane wraz z dotacjami celowymi z budżetu państwa na zadania własne;
- 4) subwencja ogólna, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. W sektorze finansów publicznych wyróżnia się następujące formy organizacyjno-prawne:

- 1) **jednostki budżetowe**, których wydatki w całości pokrywane są z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, a uzyskane przez nie dochody stanowią dochody tych budżetów;
- 2) **zakłady budżetowe** jednostek budżetowych, które odpłatnie wykonują wyodrębnione zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji podmiotowej lub dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) **gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych** wyodrębnione z jednostki budżetowej, pod względem organizacyjnym i finansowym (część jej podstawowej działalności lub działalność uboczna), pokrywające koszty swojej działalności z uzyskiwanych przychodów własnych oraz ewentualnej dotacji przedmiotowej otrzymanej z budżetów jednostek samorządu terytorialnego;

4. *Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data presented in the chapter divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenues and expenditure in force on the basis of the decrees of the Minister of Finance in 2000-2009.*

5. **Budget revenues of local self-government entities** comprise:

- 1) *own revenue, i.e.:*
 - a) *revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
 - b) *receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fees,*
 - c) *revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing,*
 - d) *funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources;*
- 2) *appropriated allocations:*
 - a) *from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,*
 - b) *from appropriated funds,*
 - c) *other allocations;*
- 3) *developed allocations – until 2009 reported jointly with appropriated allocations from the state budget for own tasks;*
- 4) *general subsidy comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.*

6. *In the sector of public finance the following organizational-legal forms of entities operating:*

- 1) **budgetary entities**, *the expenditures of which are fully covered from the budgets of local self-government entities, and the incomes obtained by them account for the income of these budgets;*
- 2) **budgetary establishments of budgetary entities** *which perform individual tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective allocations, as well as from subjective allocation or appropriated allocation for cofinancing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local self-government entities;*
- 3) **auxiliary units of budgetary entities** *separated from a budgetary entity, in terms of organisation and finances (part of its core business or non-core business), covering the costs related to their activity from own revenues, or from a possible objective allocation obtained from the budgets of local self-government entities;*

- 4) **rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych** (utworzony w 2005 r.) jest wydzielonym rachunkiem, na którym jednostki budżetowe gromadzą dochody ze ściśle określonych źródeł i przeznaczają je na cele ściśle określone w ustawie o finansach publicznych;
- 5) **fundusze celowe** są to fundusze tworzone na podstawie ustaw, których przychody pochodzą z dochodów publicznych, a wydatki przeznaczone są na realizację wyodrębnionych zadań. Fundusz celowy, który realizuje zadania wyodrębnione z budżetu jednostek samorządu terytorialnego jest gminnym, powiatowym lub wojewódzkim funduszem celowym.
- Ponadto do 2005 r. istniały **środki specjalne jednostek budżetowych**, dla których dane opublikowane zostały po raz ostatni w Roczniku Statystycznym Województwa Lubuskiego 2007.
7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.
- 4) **own income account of budgetary entities** (established in 2005) is a separated account, on which budgetary entities accumulate incomes from closely defined sources and allocate them for the purposes closely defined in the Law on Public Finances;
- 5) **appropriated funds** are funds created on the basis of acts, the revenues of which originate from public revenues, and expenses are designated for the realization of specific tasks. The appropriated fund which realizes specific tasks separated from the budget of local selfgovernment entities is a gmina, powiat or voivodship appropriated fund.
- Moreover, until 2005 there operated **special funds of budgetary entities**, for which the data were published the last time in the Statistical Yearbook of Lubuskie Voivodship 2007.
7. Information concerning local self-government entities budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (236). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas ^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
OGÓŁEM	2017837,3	960808,0	512806,1	397201,5	147021,7
TOTAL					
	2005 2812981,0	1507415,7	620057,3	479537,1	205970,9
	2008 3564309,0	1875740,0	793655,1	544264,8	350649,0
	2009 4303111,5	2011838,9	862272,6	672810,3	756189,7
Dochody własne	1667411,7	928702,2	431613,2	175184,9	131911,4
<i>Own revenue</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa — w podatku dochodowym	663260,6	287653,0	214185,9	79120,3	82301,4
<i>share in income from taxes comprising state budget revenue — in income tax</i>					
od osób prawnych	100560,3	16642,7	16682,1	3470,7	63764,8
<i>corporate income tax</i>					
od osób fizycznych	562700,3	271010,3	197503,8	75649,6	18536,6
<i>personal income tax</i>					
podatek od nieruchomości	382047,4	285892,1	96155,3	-	-
<i>tax on real estate</i>					
podatek rolny	35081,9	34824,3	257,6	-	-
<i>agricultural tax</i>					
podatek od środków transportowych ..	21040,9	13269,7	7771,2	-	-
<i>tax on means of transport</i>					
podatek od czynności cywilnopraw- nych	28699,5	17719,0	10980,5	-	-
<i>tax on civil law transactions</i>					
opłata skarbowa	15478,7	9028,8	6449,9	-	-
<i>treasury fee</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a *Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.*

TABL. 1 (236). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
dochody z majątku revenue from property	163411,3	109751,0	30343,2	18349,0	4968,1
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character	49445,2	38996,3	5375,3	4496,5	577,1
Dotacje celowe Appropriated allocations	738722,0	410842,4	125267,7	154334,3	48277,6
z budżetu państwa from the state budget	676426,9	389133,1	104819,0	135790,0	46684,8
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej . . for government administration tasks	486308,6	272977,8	80351,8	89401,7	43577,3
własne for own tasks	187630,9	115048,0	23994,3	45943,4	2645,2
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej realized on the basis of agreements with government administration bodies	2487,4	1107,3	472,9	444,9	462,3
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	28673,7	12548,3	12771,4	1769,2	1584,8
otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego received for tasks realized on the basis of self-government agreements	33621,4	9161,0	7677,2	16775,2	8,0
Dotacje rozwojowe Developed allocations	666886,2	89263,3	65689,5	60291,2	451642,2
Subwencje ogólne z budżetu państwa . . . General subsidies from the state budget	1230091,7	583031,0	239702,2	282999,9	124358,6
w tym na zadania oświatowe of which for educational tasks	869778,9	425853,7	221803,2	207206,3	14915,7

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (237). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.
 REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	4303111,5	2011838,9	862272,6	672810,3	756189,7
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	46060,9	22809,8	93,1	1273,7	21884,4
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	200554,2	59673,2	37728,8	63636,5	39515,6
<i>Transportation and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	185588,7	120356,5	37923,6	22241,6	5067,0
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	16774,0	5727,8	3128,4	7505,2	412,7
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	28180,3	11235,6	3531,3	6378,0	7035,5
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	78122,4	9731,1	23894,5	44496,9	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	1243749,9	704010,9	359908,3	96755,1	83075,6
<i>Corporate income tax and personal income tax</i>					
Oświata i wychowanie	71928,0	52772,8	3267,7	15600,8	286,7
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	41455,4	108,2	1105,3	39370,1	871,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	492616,9	323003,6	89481,6	75906,4	4225,3
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	19715,3	13777,3	1974,9	2233,3	1729,8
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	37683,3	33480,7	2845,9	1214,4	142,3
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	22988,9	4181,4	16206,4	200,3	2400,7
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	76536,4	39615,3	34657,5	920,0	1343,6
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (238). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM 2000	2067347,9	994183,5	522485,6	402164,7	148514,1
TOTAL 2005	2855371,4	1517697,6	619948,3	477611,9	240113,6
. 2008	3606799,5	1891407,7	826842,2	548489,7	340059,9
2009	4670429,9	2193591,2	983047,0	716438,9	777352,8
Wydatki bieżące.	3228308,4	1675828,3	702722,5	553279,5	296478,1
<i>Current expenditure</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
wynagrodzenia	1217020,2	609217,7	265893,2	285790,0	56119,3
<i>wages and salaries</i>					
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	198826,0	104912,9	41592,7	42991,9	9328,5
<i>contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>					
zakup materiałów i usług.	657686,2	362528,1	115564,7	111148,0	68445,4
<i>purchase of materials and services</i>					
dotacje	469171,7	143644,1	157853,3	20702,9	146971,4
<i>allocations</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych	143395,6	58598,6	81985,1	-	2811,9
<i>of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds</i>					
świadczenia na rzecz osób fizycznych	471497,1	358321,3	80245,3	30761,9	2168,6
<i>benefits for natural persons</i>					
obsługa długu publicznego	42659,7	16785,7	9555,4	7848,3	8470,3
<i>public debt servicing</i>					
Wydatki majątkowe	1442121,4	517762,9	280324,5	163159,4	480874,6
<i>Property expenditure</i>					
w tym inwestycyjne ^b	1418725,5	499600,1	275446,5	162854,3	480824,6
<i>of which investment expenditure ^b</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (239). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	4670429,9	2193591,2	983047,0	716438,9	777352,8
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	78675,0	49670,8	96,7	1245,6	27661,9
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	733977,8	195035,4	108344,4	129407,0	301191,0
<i>Transportation and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	115903,4	74076,1	24815,7	5010,3	12001,3
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	26340,0	11504,2	5513,5	8516,2	806,1
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	415485,2	227898,9	72264,0	71537,3	43785,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	111467,1	32067,1	31252,9	46646,2	1500,9
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego ^b	51197,9	18327,3	9555,4	14844,9	8470,3
<i>Public debt servicing ^b</i>					
Oświata i wychowanie	1263985,8	729696,4	299868,0	196417,6	38003,8
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	136758,3	16102,3	11183,2	51637,9	57834,9
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	750804,8	409700,5	146459,9	136598,7	58045,7
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	101371,0	26579,7	30469,2	39989,1	4333,0
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	230810,4	183617,0	34277,0	1478,4	11438,0
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	227358,2	99181,5	73031,8	3025,7	52119,2
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	279186,4	101983,7	123923,6	1889,4	51389,7
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości - MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as wells as civil engineering works), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and end-owments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards - IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) i sakralne - ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

2. *Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).*

3. *Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units.*

4. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up than 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction, and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych **w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII od 1995 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. - wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. - wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. - również wycenę według wartości godzinowej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII since 1995:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation,
 - before 1 I 1995 - the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 - the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców).

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych - ustalono szacunkowo.

4. Data by sections of the NACE rev. 2 were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

5. Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee).

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
 - a) *buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-perative right to non-residential (utilitarian) premise,*
 - b) *land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (240). NAKŁADY INWESTYCYJNE ^a (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	4420,0	4422,6	1676,7	2745,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	144,9	119,0	16,2	102,8
Przemysł <i>Industry</i>	1553,1	1742,4	567,3	1175,2
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	104,8	21,4	17,1	4,3
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1121,5	1121,5	9,8	1111,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	94,7	322,5	285,4	37,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	232,1	277,0	254,9	22,1
Budownictwo <i>Construction</i>	104,3	106,7	20,3	86,4
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	388,5	399,5	0,4	399,1
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	485,9	538,6	443,7	94,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	62,3	54,6	7,5	47,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	82,0	25,8	0,9	24,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	43,0	67,0	1,6	65,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	867,2	604,3	49,3	555,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	119,9	50,1	7,2	42,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	74,2	76,3	0,2	76,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	161,6	145,8	145,6	0,2
Edukacja <i>Education</i>	111,2	113,5	111,4	2,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	103,7	148,9	88,0	60,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	99,6	222,4	214,2	8,3
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	15,6	7,6	3,2	4,4

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (241). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
					total	public sector	private sector
	w mln zł		in mln zł				
OGÓŁEM	1773,8	1838,3	2720,7	2440,6	2325,0	661,8	1663,2
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	79,5	90,1	84,2	68,5	36,8	15,2	21,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	1084,8	1151,3	1791,3	1442,4	1584,2	476,0	1108,2
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	46,9	25,8	73,8	102,7	20,8	17,1	3,7
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	936,4	992,7	1519,1	1103,0	1066,5	9,9	1056,6
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	75,8	101,2	106,3	86,1	309,6	278,8	30,8
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	25,7	31,6	92,1	150,6	187,3	170,2	17,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	36,0	34,5	63,2	74,1	55,6	3,0	52,6
<i>Construction</i>							
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	217,4	191,0	232,0	321,4	269,8	0,4	269,4
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	135,2	144,0	248,9	177,4	73,7	31,8	41,9
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	13,4	17,6	18,1	14,8	13,3	-	13,3
<i>Accommodation and catering</i>							
Informacja i komunikacja	43,3	38,7	49,5	69,0	20,1	0,8	19,3
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24,2	19,9	27,8	41,1	31,7	1,6	30,1
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	58,4	49,6	68,7	86,0	65,6	32,9	32,7
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	29,0	29,1	20,2	30,4	13,8	6,2	7,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	6,1	20,5	14,1	31,8	49,7	0,2	49,5
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	3,1	8,4	4,7	1,9	1,7	0,6	1,1
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	37,8	35,5	53,8	67,5	92,3	78,0	14,3
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3,8	7,0	31,6	13,1	16,2	15,1	1,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	1,8	1,1	12,6	1,2	0,5	-	0,5
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (242). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2005	1197,0	471,0	593,7	129,9
TOTAL	2006	1413,5	523,9	740,8	139,1
	2007	2155,1	1090,7	876,0	179,7
	2008	1987,6	959,9	819,8	196,5
	2009	1717,7	806,3	779,2	129,1
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		37,4	18,5	12,9	4,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		1175,7	503,7	615,1	55,4
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		18,5	1,8	11,8	4,9
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		933,5	321,5	565,5	45,1
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		38,7	23,7	14,4	0,5
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		185,0	156,7	23,4	4,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		53,1	28,4	17,7	7,0
<i>Construction</i>					
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		167,2	96,7	45,2	24,8
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		33,6	6,1	3,6	24,0
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		10,9	7,2	2,2	1,5
<i>Accommodation and catering</i>					
Informacja i komunikacja		6,5	1,6	4,2	0,7
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		12,4	8,6	3,2	0,5
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		55,5	52,1	3,0	0,4
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		12,9	8,2	3,7	1,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		44,4	28,2	11,2	4,9
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		1,7	0,5	1,0	0,3
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		92,0	36,4	52,4	3,2
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		14,1	10,2	3,7	0,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		0,4	0,0	0,2	0,2
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (243). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM 2005	669,1	586,9	49,0	31,7
TOTAL 2006	776,1	688,4	52,6	31,8
. 2007	807,8	716,2	60,9	29,5
. 2008	684,0	590,6	62,1	28,0
2009	956,5	872,6	64,1	13,5
własność państwowa state ownership	111,6	85,5	21,5	3,4
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	844,9	787,1	42,6	10,0
w tym: of which:				
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3,6	2,0	1,3	0,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	122,2	119,5	1,0	1,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering	0,1	0,0	0,1	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4,5	3,2	1,3	0,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	0,5	0,2	0,2	0,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	746,9	692,6	37,4	10,7
Edukacja Education	46,3	32,7	13,2	0,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	7,8	3,8	3,8	0,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	24,7	18,6	5,7	0,4

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 5 (244). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH ^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS ^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	54709,3	58442,3	26403,8	32038,6
TOTAL				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	3035,2	3096,7	770,7	2326,0
Przemysł <i>Industry</i>	20795,1	21512,3	9097,5	12414,8
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	5160,5	4742,1	4685,0	57,1
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	10734,9	11554,5	215,4	11339,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	2533,7	2711,1	1887,4	823,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2366,0	2504,6	2309,7	194,9
Budownictwo <i>Construction</i>	965,5	728,3	19,0	709,3
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ . <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	2873,3	2993,9	34,3	2959,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	9662,7	10011,1	9239,1	772,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i>	415,5	439,8	7,1	432,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	440,2	1948,0	29,0	1918,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	340,1	365,8	108,4	257,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	9486,3	10158,6	1308,8	8849,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1008,0	360,8	105,7	255,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	678,3	729,0	64,2	664,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1832,4	2588,3	2584,8	3,5
Edukacja <i>Education</i>	1395,0	1489,0	1444,9	44,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1026,6	1146,9	866,9	280,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	609,2	723,3	674,2	49,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	145,9	150,7	49,2	101,4

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (245). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
					w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	21109,6	23013,3	27049,4	27523,0	29809,8	9812,6	19997,2
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	524,0	566,0	654,1	684,9	765,1	447,9	317,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	13373,2	14575,6	17570,9	18961,1	19744,5	7921,5	11823,0
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	2665,1	3053,0	4897,3	5143,0	4721,0	4684,9	36,1
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	7452,5	8283,6	9253,4	10280,0	11058,7	215,4	10843,3
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2358,6	2265,2	2470,1	2484,4	2655,1	1876,4	778,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	897,0	973,8	950,1	1053,7	1309,7	1144,8	164,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	297,4	311,3	373,9	466,4	400,3	12,0	388,3
<i>Construction</i>							
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1128,4	1364,7	1434,6	1798,7	1936,6	33,4	1903,2
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	596,6	680,8	820,9	843,7	659,9	118,8	541,1
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	191,2	238,9	275,4	285,5	307,0	0,3	306,7
<i>Accommodation and catering</i>							
Informacja i komunikacja	1214,9	926,4	1742,2	361,7	1867,7	28,9	1838,8
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	266,1	263,1	279,9	277,9	298,1	108,4	189,7
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2679,0	2680,9	2365,8	2201,0	2081,9	222,1	1859,8
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	106,4	151,0	143,6	158,6	160,8	80,9	79,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	50,9	537,8	551,8	585,7	594,0	1,3	592,7
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	18,4	22,8	27,0	29,7	26,4	14,6	11,8
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	530,8	544,6	594,9	641,1	740,6	647,1	93,5
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	113,6	135,2	174,1	186,3	189,6	172,5	17,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	18,7	14,2	40,3	40,7	37,3	2,9	34,4
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (246). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM 2005	8046,7	7166,2	607,5	262,3
TOTAL 2006	8768,7	7795,7	658,5	303,7
. 2007	9674,7	8553,3	735,9	328,5
. 2008	10402,2	9176,4	810,9	361,1
. 2009	11278,4	9988,9	890,0	387,9
własność państwowa	1399,0	879,4	396,3	122,8
<i>state ownership</i>				
własność jednostek samorządu terytorialnego	9879,4	9109,5	493,7	265,1
<i>local self-government entities ownership</i>				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6,4	3,3	0,4	0,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	11,0	10,5	0,5	0,0
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1164,9	1079,3	68,1	15,6
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	7,0	6,9	0,0	0,0
<i>Construction</i>				
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	0,9	0,2	0,6	0,0
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	4152,9	4062,3	17,0	73,6
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	6,8	5,3	1,5	0,0
<i>Accommodation and catering</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1086,1	1026,4	35,6	19,8
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	24,8	14,5	6,3	4,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	63,0	58,1	2,8	1,0
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2584,8	1883,3	455,6	244,6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	1430,2	1194,0	222,3	13,7
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	217,2	159,9	47,5	9,8
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	478,3	440,9	31,6	5,6
Pozostała działalność usługowa	44,1	44,0	0,1	-
<i>Other service activities</i>				

TABL. 8 (247). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w %	in %	
OGÓŁEM 2005	48,1	45,8	68,3	64,8
TOTAL 2006	47,8	45,3	70,8	64,6
. 2007	46,5	44,0	71,5	63,4
. 2008	46,5	43,9	71,6	61,2
. 2009	46,1	43,2	72,5	62,1
własność państwowa state ownership	41,8	24,7	75,5	56,1
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	46,8	45,0	70,2	64,9
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	55,1	70,8	67,0	89,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a Electricity, gas, steam and air conditioning supply	25,5	25,9	18,1	50,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	36,5	34,5	58,9	72,0
Budownictwo Construction	38,1	37,7	91,1	100,0
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles	71,8	61,1	75,3	100,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	54,3	53,7	71,8	81,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering	54,7	49,1	73,6	100,0
Informacja i komunikacja Information and communication	100,0	-	100,0	-
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities	47,0	45,4	78,3	77,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	44,0	22,3	73,2	77,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	27,1	25,1	58,7	79,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	47,8	41,0	73,4	52,4
Edukacja Education	36,3	28,4	76,2	81,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	41,6	30,5	72,5	71,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	25,2	22,2	59,2	66,8
Pozostała działalność usługowa Other service activities	14,0	13,9	53,6	-

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej dla krajów członkowskich UE dane z rachunków regionalnych według rodzajów działalności prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2004 (NACE Rev. 1.1). Dane w nowym układzie klasyfikacyjnym (PKD 2007 - NACE Rev. 2) będą publikowane od października 2011 r.

Dane zostały zaprezentowane według następujących grup rodzajów działalności obejmujących kilka sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004):

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo - sekcje: "Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo", "Rybactwo",
- przemysł - sekcje: "Górnictwo", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę",
- budownictwo – sekcja "Budownictwo",
- handel i naprawy; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność - sekcje: "Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego", "Hotele i restauracje", "Transport, gospodarka magazynowa i łączność",
- pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm - sekcje: "Pośrednictwo finansowe", "Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej",
- pozostała działalność usługowa - sekcje: "Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne", "Edukacja", "Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", "Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała", "Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników".

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

In accordance with recommendations of the European Commission for Member States of the EU, regional accounts data by kind of activity are presented applying the Polish Classification of Activities 2004 (NACE Rev. 1.1). Data according to the new classification (PKD 2007 – NACE Rev. 2) will be published from October 2011.

Data are presented according to the following kind-of-activity groups, covering a few sections of the Polish Classification of Activities (PKD 2004):

- *agriculture, hunting and forestry; fishing - sections: "Agriculture, hunting and forestry", "Fishing",*
- *industry - sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water supply",*
- *construction – section "Construction",*
- *trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication - sections: "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods", "Hotels and restaurants", "Transport, storage and communication",*
- *financial intermediation; real estate, renting and business activities - sections: "Financial intermediation", "Real estate, renting and business activities",*
- *other service activities - sections: "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Health and social work", "Other community, social and personal service activities", "Private household with employed persons".*

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Gross primary income in the households sector is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) as well as other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of the activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,
- 3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Act on Public Finances as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2001-2007 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych, m.in. aktualizacji składek na ubezpieczenia społeczne oraz różnych transferów bieżących.

Dane dotyczące realnego wzrostu produktu krajowego brutto za 2007 rok zostały zweryfikowane w wyniku aktualizacji wskaźników cen na poziomie województw zastosowanych w przeliczeniach na ceny stałe.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto - Rachunki regionalne w 2008 r.”.

5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *The estimation of scale of the “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning nominal income in the households sector for the years 2001-2007 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including data on social contributions as well as other current transfers updating.*

Data concerning real growth of gross domestic product for the year 2007 were verified as a result of updating price indices at voivodships' level, applied in the calculations at constant prices.

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product - Regional Accounts in 2008”.*

Uwaga do tablic 1—3

Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

Note to tables 1—3

Data have been corrected in relation to data published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 1 (248). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO^a (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007	2008	2000	2005	2006	2007	2008
	w mln zł in mln zł					w odsetkach in percent				
OGÓŁEM.....	17674	23455	24942	27581	28957	x	x	x	x	x
TOTAL										
W tym wartość dodana brutto . . .	15723	20664	21910	24129	25348	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added										
w tym sektor: of which sector:										
przedsiębiorstw non-financial corporations	6532	9349	10164	11333	12045	41,5	45,2	46,4	47,0	47,5
instytucji rządowych i samorządo- wych general government	2845	3491	3593	3848	4193	18,1	16,9	16,4	15,9	16,5
gospodarstw domowych households	5644	7090	7400	8092	8209	35,9	34,3	33,8	33,5	32,4
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	761	958	846	1053	903	4,8	4,6	3,9	4,4	3,6
Przemysł Industry	3593	5786	6231	7006	7137	22,9	28,0	28,4	29,0	28,1
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	3030	4617	4879	5855	5851	19,3	22,3	22,3	24,3	23,1
Budownictwo Construction	1025	1100	1230	1494	1638	6,5	5,3	5,6	6,2	6,5
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność Trade and repair ^Δ ; hotels and restaurant; transport, storage and communication	4775	5602	6150	6455	6820	30,4	27,1	28,1	26,8	26,9
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm ^Δ Financial intermediation; real estate, renting and business activities	2407	3136	3189	3531	3836	15,3	15,2	14,6	14,6	15,1
Pozostała działalność usługowa . . . Other service activities	3162	4082	4264	4588	5015	20,1	19,8	19,5	19,0	19,8
NA 1 MIESZKAŃCA w zł PER CAPITA in zł	17528	23241	24733	27350	28709	x	x	x	x	x

^a Dane według rodzajów działalności prezentowane są w układzie PKD 2004; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 25.

^a Data presented by kinds of activities are presented in accordance to the PKD 2004; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 25.

TABL. 2 (249). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł			
Produkcja globalna	34607	46426	50794	56674	60424	Gross output
Zużycie pośrednie	18884	25762	28884	32545	35076	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	15723	20664	21910	24129	25348	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	6881	7965	8567	9585	10668	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	8647	12507	13092	14393	14535	Gross operating surplus

Tabl. 3 (250). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:						Gross primary income:
w milionach złotych	12959	15669	16587	18267	19280	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12853	15526	16448	18114	19114	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:						Gross disposable income:
w milionach złotych	12932	15938	16824	18178	19222	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12826	15793	16684	18026	19057	per capita in zł

^a Dane za lata 2005-2007 skorygowano; patrz uwagi ogólne do działu, ust.12 na str. 351.

^a Data for 2005-2007 have been adjusted; see general notes to the chapter item 12 on page 351.

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561), z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202, z późniejszymi zmianami).

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

2. Prezentowane dane nie obejmują byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, których majątek włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) podlega - w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami) - odrębnym procesom.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The process of privatizing state owned enterprises – except of former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561), with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80, with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202, with later amendments).

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e., the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
 - the transfer of shares or holdings to the national investment funds (NIF),
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 – into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

2. Data presented do not include former state farms of which assets being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST) - according to the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128), with later amendments - separate processes.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (251). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISE BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W likwidacji In liquidation
OGÓŁEM	2	2
TOTAL		
Przetwórstwo przemysłowe	1	1
<i>Manufacturing</i>		
Obsługa rynku nieruchomości ^a	1	1
<i>Real estate activities</i>		

TABL. 2 (252). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE ^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.

STATE OWNED ENTERPRISES ^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS

FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
OGÓŁEM	199	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	38	19,1	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	75	37,7	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	75	37,7	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	86	43,2	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	45	22,6	<i>of which liquidated</i>

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 3 (253). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ
 BEZPOŚREDNIĄ ORAZ ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII
 2009 R.
 STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AND
 LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane Privatized					Zlikwidowane Liquidated
	ogółem total	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa transfer of assets to a company of the State Treasury	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastoso- wania mieszanych sposobów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM	75	14	7	52	2	45
TOTAL						
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe	29	6	4	17	2	12
<i>Manufacturing</i>						
Budownictwo	19	4	1	14	-	9
<i>Construction</i>						
Handel; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	10	2	-	8	-	11
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	5	-	2	3	-	7
<i>Transportation and storage</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6	-	-	6	-	4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						

TABL. 4 (254). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	36	TOTAL
powstałe w celu:		<i>established for the purpose of:</i>
prywatyzacji ^a	23	<i>privatization ^a</i>
innym	13	<i>other</i>
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	8	<i>Of which indirectly (capital) privatized</i>

^a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.
^a *Indirect (capital) privatization and transfer to NIF.*

TABL. 5 (255). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	94	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	12	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego . . .	3	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	82	<i>Employee companies ^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.*

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABL. 6 (256). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	87886	102070	101861	101405	TOTAL
sektor publiczny	3569	5860	4525	4548	public sector
sektor prywatny	84317	96204	97336	96857	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	69	41	12	9	State owned enterprises
Spółki	11858	12257	12752	13063	Companies
w tym:					of which:
handlowe	4465	6074	6830	7122	commercial
cywilne	7342	6140	5889	5909	civil
Spółdzielnie	537	510	484	475	Co-operatives
Fundacje	71	115	144	155	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1283	1997	2382	2498	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	68762	77389	75601	74513	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (257). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółdzielnie co-operatives
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives		
					w tym of which	jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury				
OGÓŁEM	2000	87886	19124	69	4465	21	1904	7342	537	68762
TOTAL	2005	102070	24681	41	6074	15	2323	6140	510	77389
	2008	101861	26260	12	6830	10	2616	5889	484	75601
	2009	101405	26892	9	7122	10	2660	5909	475	74513
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		3603	811	-	417	1	202	144	87	2792
Przemysł Industry		8470	2707	8	1802	5	741	755	54	5763
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		7880	2404	8	1590	3	675	726	52	5476
Budownictwo Construction		11923	1477	-	846	-	264	580	36	10446
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		29301	4768	-	2202	3	847	2482	70	24533
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		7193	663	-	369	-	143	275	5	6530
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering		3192	611	-	206	-	101	388	-	2581
Informacja i komunikacja Information and communication		1540	275	-	160	1	31	107	7	1265

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (257). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduc- ting economic activity</i>	
		razem total	w tym of which							
			przed- siębior- stwa państwo- we <i>state owned enter- prises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>				spółki cywilne <i>civil law partners- hips</i>		spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>
				razem total	w tym of which	jedno- osobowe Skarbu Państwa <i>sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranic- znego <i>with for- eign capital partici- pation</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3385	220	-	109	-	18	84	21	3165	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	8616	7996	1	230	-	66	95	172	620	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	6625	888	-	424	-	129	402	10	5737	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1997	272	-	163	-	64	96	5	1725	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia spo- łeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	668	665	-	-	-	-	-	-	3	
Edukacja <i>Education</i>	2605	1395	-	35	-	11	67	2	1210	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	4522	554	-	75	-	13	250	2	3968	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1748	1104	-	37	-	12	79	-	644	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	6013	2484	-	47	-	18	105	4	3529	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (258). SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimi- ted partner- ships	komandytowe limited partner- ships	
OGÓŁEM	2000	4465	4413	175	4238	52	40	12
TOTAL	2005	6074	5479	171	5308	595	550	22
	2008	6830	6092	164	5928	738	650	52
	2009	7122	6334	162	6172	788	668	80
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		417	404	4	400	13	8	5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		1802	1674	60	1614	128	108	20
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe . . of which manufacturing		1590	1472	56	1416	118	103	15
Budownictwo		846	774	15	759	72	62	8
<i>Construction</i>								
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2202	1871	38	1833	331	316	14
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>								
Transport i gospodarka magazynowa . .		369	313	6	307	56	49	7
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		206	188	-	188	18	16	2
<i>Accommodation and catering</i>								
Informacja i komunikacja		160	154	3	151	6	3	3
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		109	75	8	67	34	29	2
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		230	210	11	199	20	17	2
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		424	365	8	357	59	32	15
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		163	147	3	144	16	15	1
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		35	30	1	29	5	4	1
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		75	48	1	47	27	6	-
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		37	37	4	33	-	-	-
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		47	44	-	44	3	3	-
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie lubuskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2008 r. - 32 spółki partnerskie i 4 spółki komandytowo-akcyjne, w 2009 r. - 34 spółki partnerskie i 6 spółek komandytowo-akcyjnych .

^a There were only in 2008 - 32 professional partnerships and 4 limited joint-stock partnerships, in 2009 - 34 professional partnerships and 6 limited joint-stock partnerships, registered in whole Lubuskie Voivodship.

TABL. 9 (259). **OSOBY FIZYCZNE ^a PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS ^a CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000	68762	TOTAL
2005	77389	
2008	75601	
2009	74513	
w tym:		<i>of which:</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2792	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	5763	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	5476	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	10446	<i>Construction</i>
Handel i naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	24533	<i>Trade; repair of motor vehicles</i>
Transport i gospodarka magazynowa	6530	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2581	<i>Accommodation and catering</i>
Informacja i komunikacja	1265	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3165	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	620	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5737	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1725	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	1210	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3968	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	644	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	3529	<i>Other service activities</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.